TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

61'inci Birleşim
17 Şubat 2026 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**982**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**986**
III.- YOKLAMALAR	**1062, 1063**
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**1006, 1008, 1010**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*1006:1007, 1008:1009, 1010:1012*
1.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	1006:1007
2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hayvan ithalatına ilişkin gündem dışı konuşması	1008:1009
3.- İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın, İzmir İktisat Kongresi'nin 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	1010:1012

Sayfa

V.- AÇIKLAMALAR **1007, 1010, 1012, 1054, 1065, 1084**

1.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Ticaret Bakanından Mersin için talep ettiklerine ilişkin açıklaması 1007

2.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Nurdağı'ndaki çiftçilerin depo sorununa ilişkin açıklaması 1007:1008

3.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının 1 kuruşun ve 5 kuruşun basımını durdurmasına ilişkin açıklaması 1008

4.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, bazı adaletsizliklere ilişkin açıklaması 1008

5.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, dijital geleceğin nasıl inşa edileceğine ilişkin açıklaması 1010

6.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, İsrail ordusundaki çifte vatandaşlara ilişkin açıklaması 1010

7.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilişinin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması 1010

8.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1012:1014

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ramazan ayına ilişkin açıklaması 1014:1015

10.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, Zonguldak'ın Kilimli ilçesine bağlı Gelik beldesinde faaliyet gösteren özel bir maden ocağında meydana gelen göçüğe ilişkin açıklaması 1015

11.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt Ekonomi Zirvesi'ne ilişkin açıklaması 1015

12.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 15 Şubat tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan karara ilişkin açıklaması 1015

13.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilişinin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması 1016

14.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Millî Eğitim Bakanlığının okullara göndermiş olduğu genelgeye ilişkin açıklaması 1016

15.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, boşanan kişi sayısındaki artışın nedenine ilişkin açıklaması 1016

16.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, PIKTES okullarında görev yapmakta olan özel güvenlik görevlilerine ilişkin açıklaması 1016:1017

17.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Finike'nin Boldağ Mahallesi Gökliman mevkisinde planlanan madencilik faaliyetine ilişkin açıklaması 1017

Sayfa

18.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı Sultansuyu Tarım İşletmesindeki yarış atlarına ilişkin açıklaması 1017

19.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, hapishanelerdeki hukuksuz uygulamalara ilişkin açıklaması 1017

20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, emekli bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması 1018

21.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, esnafın krediye ulaşamamasına ilişkin açıklaması 1018

22.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Zonguldak'ın Kilimli ilçesinde yaşanan maden göçüğüne ilişkin açıklaması 1018

23.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, ramazan ayına ilişkin açıklaması 1018:1019

24.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'deki deprem konutlarına ilişkin açıklaması 1019

25.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, çiftçinin faizle kullandığı kredinin yüzde 25'inin kesilmesine ilişkin açıklaması 1019

26.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Sağlık Bakanlığının hastanelerin "çok tehlikeli iş yeri" sınıfından "tehlikeli" sınıfa indirilmesi teklifine ilişkin açıklaması 1019

27.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İzmir İktisat Kongresi'nin 103'üncü yıl dönümüne ve gayesine, Alo Adalet hattına, Adalet Bakanı Akın Gürlek'e ve adalete ilişkin açıklaması 1020:1022

28.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, 17 Şubat Orgeneral Eşref Bitlis'in şehadetinin seneidevriyesine, Merasim Sokak saldırısına ve hendek operasyonlarına, Zonguldak'ta özel bir maden ocağında meydana gelen göçüğe, Medeni Kanun'un kabulünün yıl dönümüne ve Adalet Bakanının savunma makamına ilişkin ifadelerine, terörle anılan bir figürün sözlerinin siyasal çözümün merkezine taşınmasına ilişkin açıklaması 1022:1024

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 9 Şubatta Milliyetçi Hareket Partisinin 57'nci kuruluş yıl dönümünü kutladıklarına, Milliyetçi Hareket Partisinin farkına, Genel Başkanları Devlet Bahçeli'nin öncülüğünde ve himayelerinde kurulan vakıflara ve enstitülere ilişkin açıklaması 1024:1025

30.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kobani başta olmak üzere yerleşim yerlerindeki kuşatmaya, 30 Ocakta imzalanan anlaşmaya, Münih Güvenlik Konferansı'na, Şam'ın SDG'yle ilgili söylediklerine ve Türkiye'nin SDG'yle resmî temas kurması gerektiğine, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'ya, Karslıların hizmet beklediğine ilişkin açıklaması 1026:1028

Sayfa

31.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu'na ilişkin açıklaması 1028

32.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, ocak ayı bütçe verilerine ilişkin açıklaması 1028

33.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, yüz üç yıl evvel toplanan İzmir İktisat Kongresi'ne, yüz yıl evvel kabul edilen Türk Medeni Kanunu'na, Zonguldak'ta meydana gelen maden faciasına, İliç'teki duruşmaya katıldıklarına, yılın ilk ayı bütçe gerçekleşmesinin belli olduğuna, vergi ödeyenlere ve vergisi silinenlere, bu sabah kendisine gelen fezlekeye ilişkin açıklaması 1028:1030

34.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, İliç maden faciasının bugünkü duruşmasına ve Zonguldak'ta özel bir maden ocağında meydana gelen göçüğe ilişkin açıklaması 1030:1031

35.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'da 35 yeni maden sahasının ihaleye çıkarıldığına ilişkin açıklaması 1031

36.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, üreticinin, çiftçinin ve esnafın kullanacağı kredinin yüzde 25'i için konan kritere ilişkin açıklaması 1031

37.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, deprem bölgesinde rezerv alanlara yapılan konutlarda cami bulunmamasına ilişkin açıklaması 1031:1032

38.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Zonguldak'ın Kilimli ilçesinde bulunan maden ocağında meydana gelen göçüğe, İsrail Hükûmetinin Batı Şeria'da "arazi kayıt süreci" adı altında yürüttüğü tasarruflara, inşa edecekleri dijital geleceğe, Türk Hava Kurumunun kuruluş yıl dönümüne, sondaj gemisi Çağrı Bey'e ve Somali'de gerçekleştirilecek Curad-1 sondajına ilişkin açıklaması 1032:1033

39.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 15 Şubat tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan karara ilişkin açıklaması 1033

40.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındıkta yurt dışı merkezli operasyonların devam ettiğine ilişkin açıklaması 1034

41.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in nüfus kaybının nedenlerine ilişkin açıklaması 1034

42.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay Havaalanı'nın çevresindeki bazı yerleşim alanlarına ve ekili tarım arazilerine ilişkin açıklaması 1034

43.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat depreminde hasar gören Kahramanmaraş'ın Göksun ilçesine bağlı Gücüksu ve Ericek Mahallelerine ilişkin açıklaması 1054

Sayfa

44.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Medeni Kanun'un kabulünün 100'üncü yılına ilişkin açıklaması 1055

45.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, MHRS'ye girişe ilişkin açıklaması 1055:1056

46.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, polis okulunu bitirip mesleğe başlamış polis memurlarının "Öğrenci sağlık şartlarına uygun değil." denilerek ilişiklerinin kesilmesine ilişkin açıklaması 1056

47.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Orman Genel Müdürlüğünün uygulamaları çerçevesinde yaygınlaştırılan dikili ağaç sistemine ilişkin açıklaması 1065

48.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Kaş ilçesinin Limanağzı bölgesine ilişkin bir açıklaması 1084

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI **1012, 1052, 1063**

A) ÇEŞİTLİ İŞLER *1012, 1052*

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Denizli ili Kale ilçesinden gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi 1012

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Yozgat'tan gelen genç misafirlere "Hoş geldiniz." denilmesi 1052

B) ÖNERGELER *1063:1065*

1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, (2/3290) esas numaralı Diyarbakır Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Yetki ve Denetiminde Bulunan Kreş, Gündüz Bakımevi ve Çocuk Yurtlarının Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine Devredilmesi Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/130) 1063:1065

VII.- ÖNERİLER **1035, 1052, 1056, 1063**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ *1035:1051, 1052:1054, 1056:1061, 1063*

1.- YENİ YOL Grubunun, Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün ve 19 milletvekili tarafından, İsrail'in Gazze saldırılarında Türk vatandaşlarının durumunun tüm yönleriyle araştırılması, İsrail ordusunda görev yapan çifte ve çoklu vatandaşların Türkiye'ye etkilerinin tespiti ve alınması gereken hukuki, idari önlemlerin belirlenmesi amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 1035:1041

Sayfa

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, boğaz köprüleri ve bazı otoyolların özelleştirilmesine yönelik hazırlıkların başlatıldığına ilişkin iddiaların araştırılması, yüksek ve istikrarlı gelir sağlayan bu varlıkların gelecekteki kamu gelirleri bakımından stratejik önemi göz önünde bulundurularak özelleştirmenin ekonomik, mali ve toplumsal sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 11/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 1041:1047

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Boğaziçi başta olmak üzere üniversitelerde yaşanan sorunların araştırılması amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 1047:1051, 1052:1054

4.- CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar ve arkadaşları tarafından, köprü ve otoyolların özelleştirilmelerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 1056:1061, 1063

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **1066, 1084, 1099**

A) KANUN TEKLİFLERİ *1066:1084, 1084:1099, 1099:1105*

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) 1066:1084, 1084:1099, 1099:1105

2.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250) 1105

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2993) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 234) 1105

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI **1099**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Galatasaray'ın bugün İtalyan futbol takımı Juventus karşısında elde ettiği galibiyete ilişkin konuşması 1099

Sayfa

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **1106**

1.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, yurt dışından yapılan alışverişlerde gümrük vergisi muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39299) 1106:1109

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, özelleştirme çalışmalarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/39371) 1110:1112

3.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, yurt dışından bireysel gönderilerde uygulanan gümrük muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39445) 1113:1116

4.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Bakanlığın 2025 yılında İzmir'de tamamlanan veya çalışmaları devam eden projelerine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39450) 1117:1118

5.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, TBMM Başkanlığında görev yapan müşavirlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39467) 1119:1121

6.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, vergi veya SGK prim borcu nedeniyle kredi kullanamayan esnaf ve sanatkârlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39469) 1122:1123

7.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, vergi veya SGK prim borcu nedeniyle kredi kullanamayan çiftçilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39470) 1124:1125

8.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, akran zorbalığı ve çocuk kaynaklı şiddet olaylarına karşı alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39554) 1126:1127

9.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Suriye'nin kuzeydoğusunda gerçekleştirilen askerî operasyonlardan etkilenen insanlar için yürütülen yardım çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39555) 1128:1129

10.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın açılması için diplomatik girişimde bulunulması talebine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39664) 1130:1132

11.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, görevde yükselme ve ünvan değişikliği sınavına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39768) 1133:1134

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak dört oturum yaptı.

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, DMD ve SMA hastası çocukların sorunlarına,

Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu, Van'a yapılan yatırımlara,

Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun, ülke gündemine ve Afyonkarahisar'ın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, dün Genel Kurulda yaşananlara,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, dün Genel Kurulda gerçekleştirilen yemin törenine,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, 7433 sayılı Kanun'la memur kadrolarına geçirilenlere,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, yabancılara yönelik ikamet kısıtlamasına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun'un Kavak ilçesinin Köseli Mahallesi'ndeki taş ocaklarının yarattığı çevresel tahribata,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, pancar alım kotasına,

Mersin Milletvekili Ali Kıratlı,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş;

Dün Genel Kurulda yaşananlara ve görevlerine başlayan Bakanlara,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde 6 Şubatta yaşanan olaya,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Burdur'un köylerinde yapılmasını talep ettikleri dere ıslah çalışmalarına,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Bandırma'nın serbest bölge ilan edilmesi gerektiğine,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan;

Mürşitpınar Sınır Kapısı'na,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, tahliye edilen Zeydan Karalar'a, tutuklu Kadir Aydar ile Oya Tekin'e, CHP Gençlik Kolları Genel Başkanı Cem Aydın hakkında verilen karara,

Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan, 23 Ocak Cuma günü Bitlis'te gözaltına alınanlara,

Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş, Siirt'in bir köyünde 2023'te yaşanan bir olayla ilgili davaya,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Tekirdağ için talep ettikleri sağlık yatırımlarına,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, Akdeniz Belediyesine, kayyım uygulamasına ve siyasi tutsaklara,

Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver, il dışında eğitimlerini sürdüren gençlere destek olunması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonuna,

Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Karabük'ün sorunlarına,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Atatürk düşmanlığına,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, emeklilere verilen bayram ikramiyesine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, eğitime,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, sosyal medya platformlarında yayınlanan içeriklere,

Samsun Milletvekili Mehmet Karaman, Samsun'daki trafik sorununa,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, Türkiye'nin sermayesinin yurt dışına yönlendirildiğine,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, Düzce'deki elektrik kesintilerine,

Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver, enflasyona,

Mersin Milletvekili Faruk Dinç, madde bağımlılığıyla mücadeleye,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, İşsizlik Sigortası Fonu'na,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Hatay'daki kanser hastalarının karşılaştığı sorunlara,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, dün Genel Kurulda yaşananlara ve Bakanların yemin törenine, TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a, bugün gruplarına gerçekleştirilen ziyaretlerde dile getirilen temennilere,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, dün yapılan Adalet Bakanı atamasına, dün Genel Kurulda yaşananlara ve Bakanların yemin törenine, bireysel kredi ve kredi kartı borçlarındaki artışa, köylerin nüfusundaki azalışa, gıda enflasyonuna, sahte gübre meselesiyle ilgili olarak verdiği soru önergesine,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, dün Genel Kurulda yaşananlara, Milliyetçi Hareket Partisinin duruşuna ve Cumhur İttifakı'na, ramazan ayına,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Amasya'daki biyogaz tesislerinde yaşamını yitiren işçilere, dün Genel Kurulda yaşananlara ve Bakanların yemin törenine, Erzurum Dumlu 1 Nolu ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, hasta tutsaklara, dezenflasyon programına ve Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan'ın açıklamasına, 15 Şubata,

Ankara Milletvekili Murat Emir, CHP Gençlik Kolları Genel Başkanı Cem Aydın ile Adalar Gençlik Kolları Başkanı hakkında verilen kararlara, dün Genel Kurulda yaşananlara ve Bakanların yemin törenine, yeni atanan İçişleri Bakanına, Merkez Bankasının yenilediği enflasyon tahminine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Kahramanmaraş'ın kurtuluş gününe, kural bazlı küresel sistemin çöktüğüne ve Türkiye'nin ortaya koyduğu paradigmaya, terörsüz Türkiye'ye, dün Genel Kurulda yaşananlara; Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, daha önce Parlamentoda deklare ettiği gübre raporlarıyla ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanlığından gelen cevaba,

Antalya Milletvekili Cavit Arı, Tarım ve Orman Bakanına sormak istediği sorulara,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, örtü altı üretim yapanların sorununa,

Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven, 500 Bin Sosyal Konut Projesi kapsamında Afyonkarahisar'da çekilen kuralara,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Kahramanmaraş'ın kurtuluş gününe ve Kahramanmaraş'ta gelen yüksek su faturalarına,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, İskenderun ve Belen ilçeleri için taleplerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Slovenya Ulusal Meclis Başkanı Urska Klakocar Zupancic ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denildi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın attığı "tweet"e ilişkin bir açıklamada bulundu.

YENİ YOL Grubunun, 12/2/2026 tarihinde Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının zedelenmesi, yargı organları arasında çıkan yetki ve hiyerarşi krizleri, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmaması, siyasal ve ekonomik saiklerle yürütülen yargı süreçleri ile geçmişten bugüne uzanan gayrihukuki uygulamanın araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 22/1/2026 tarihinde Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, Avrupa Birliği ile MERCOSUR (Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay) arasında imzalanması beklenen serbest ticaret anlaşmasının (STA) Türkiye ekonomisi ve dış ticareti üzerindeki olası etkilerinin, özellikle tarım, hayvancılık, tekstil ve sanayi sektörleri açısından tüm yönleriyle incelenmesi, Gümrük Birliğinin asimetrik yapısından kaynaklanan risklerin değerlendirilmesi ve Türkiye'nin bu yeni ticaret blokuna karşı alması gereken stratejik, diplomatik ve ekonomik önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 11/2/2026 tarihinde Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve arkadaşları tarafından, dijital sansür uygulamalarının hukuki yönünün araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 11/2/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, yargının siyasallaşmasının önünü açan uygulamaların tespiti ve bunlara karşı yapılacak yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 12 Şubat 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük, tarım ve hayvancılık kredilerinde uygulanan şartlara,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, uyuşturucuyla ilgili görülmekte olan bir davaya,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, Mardin Milletvekili Faruk Kılıç'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 214) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 230) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya, Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı köylerdeki iletişim altyapısı sorununa,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, Trabzon'un Arsin ilçesinde bir market zincirinin işten çıkardığı işçilerin taleplerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 17 Şubat 2026 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 20.47'de birleşime son verildi.

Pervin BULDAN
Başkan Vekili

İbrahim YURDUNUSEVEN
Afyonkarahisar
Kâtip Üye

Nermin YILDIRIM KARA
Hatay
Kâtip Üye

II.- GELEN KAĞITLAR

No: 92

13.02.2026 Cuma

Milletvekili Teklifi

1.- YENİ YOL Partisi Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ile 24 Milletvekilinin; Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3528) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:11.02.2026)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlığı)

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1329) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2026)

2.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1330) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2026)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, TBMM'nin 14 Ocak 2026 tarihli 47. Birleşimini yöneten TBMM Başkanvekilinin kullandığı bazı ifadelere ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39767) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.01.2026)

2.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39768) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

No: 93

16.02.2026 Pazartesi

Milletvekili Teklifleri

1.- YENİ YOL Partisi Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3529) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:12.02.2026)

2.- Hür Dava Partisi Genel Başkanı Zekeriya Yapıcıoğlu ve 3 Milletvekilinin; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3530) (İnsan Haklarını İnceleme; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.02.2026)

Genel Görüşme Önergesi

1.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 Milletvekilinin, Gazze Barış Kurulunun kuruluş gerekçesi ve uluslararası hukuki dayanakları ile Türkiye'nin bu konudaki politikasının görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/104) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.02.2026)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz ve 20 Milletvekilinin, Suriye'nin Halep şehrinde yaşanan olaylara yönelik yapılan protestolara yönelik iddiaların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3675) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.01.2026)

2.- Mardin Milletvekili George Aslan ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3676) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.01.2026)

3.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3677) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.01.2026)

4.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve 19 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3678) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.01.2026)

5.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan ve 19 Milletvekilinin, 23 Ocak 2026 tarihinde Bitlis'te bazı kişilerin gözaltına alınma sürecinde kötü muameleye maruz kaldığına yönelik iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3679) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.01.2026)

6.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3680) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.01.2026)

7.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 19 Milletvekilinin, Suriye'nin Halep şehrinde yaşanan olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3681) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

8.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda basın mensuplarına yönelik kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3682) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

9.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan ve 19 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3683) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

10.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3684) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

11.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3685) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

12.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut ve 20 Milletvekilinin, HPV aşısının ulusal aşı takviminde yer almamasının nedenleri ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3686) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut ve 20 Milletvekilinin, zincir market çalışanlarının yaşadıkları sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3687) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

14.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur ve 22 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrası Hatay'da enerji altyapısında yaşanan sorunlar ile ekonomik sorunların tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3688) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

15.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 Milletvekilinin, bazı kamu görevlilerinin maaş ve özlük hakları korunarak merkez teşkilatında görevlendirilmesi uygulamasının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3689) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

16.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, depreme karşı alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi ve etkin bir eylem planı hazırlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3690) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

17.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan ve 20 Milletvekilinin, 20 Ocak 2026 tarihinde Mardin'de bir kişinin gözaltına alınma sürecinde usule aykırı davranıldığına yönelik iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3691) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

18.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu ve 19 Milletvekilinin, bir zincir markete bağlı depolarda çalışan işçilerin yaşadıkları sorunların ve iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak bu sorunlara yönelik alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3692) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

19.- Van Milletvekili Gülderen Varli ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3693) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

20.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 19 Milletvekilinin, ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasında Türkiye'ye yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3694) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

21.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında kaybolan ve refakatsiz kalan çocukların akıbetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3695) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

22.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan ve 20 Milletvekilinin, avukatlara yönelik artan şiddet eylemlerinin ve baroların kurumsal yapısına ilişkin bazı uygulamaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3696) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.02.2026)

23.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin sonrasındaki ekonomik, sosyal, hukuki ve ekolojik sürecin tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3697) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.02.2026)

24.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer ve 21 Milletvekilinin, mevcut emeklilik sistemi nedeniyle yaşanan sorunların tespit edilerek bu sorunların çözümü için yapılabilecek yeni düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3698) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.02.2026)

25.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen ve 22 Milletvekilinin, yüksek enflasyonun ekonomik ve sosyal etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alım gününün korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3699) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.02.2026)

26.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 21 Milletvekilinin, Antalya ili ve çevre illerde meydana gelen sel, hortum, don, su baskını ve dolu olayları nedeniyle çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3700) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.02.2026)

27.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 21 Milletvekilinin, Eskişehir ili başta olmak üzere bazı illerdeki PTT Başmüdürlüklerinin kapatılması nedeniyle ortaya çıkan mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3701) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.02.2026)

28.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3702) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.02.2026)

29.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül ve 22 Milletvekilinin, Erzincan Makine Fabrikasının kapatılarak Turhal'a taşınmasının nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3703) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

30.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve 22 Milletvekilinin, tutuklu ve hükümlülerin cezaevi koşullarının ve yaşadıkları sorunların gözden geçirilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3704) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

31.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan ve 19 Milletvekilinin, gazetecilere yönelik artan şiddet eylemlerinin araştırılarak basın hürriyetinin korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3705) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

32.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü ve 20 Milletvekilinin, TUS'ta bazı branşların tercih edilmemesinin ve uzman hekim dağılımındaki dengesizliklerin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3706) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

33.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 24 Milletvekilinin, ormancılık faaliyetlerinin ve orman köylüsü vatandaşların sorunlarının tüm yönleriyle incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3707) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

34.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler ve 20 Milletvekilinin, bireysel yurt dışı alışverişlerinin gümrük süreçlerine ilişkin yapılan mevzuat değişikliklerinin etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3708) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

35.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3709) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

36.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin etkilerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak depremzedelerin mağduriyetlerinin giderilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3710) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

37.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin toplumsal, ekonomik ve hukuki sonuçlarının tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3711) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

38.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin sonrasında yaşanan yapısal sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak afet yönetim sistemi ve yapı denetim politikalarının geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3712) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

39.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunulduğuna yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3713) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

40.- Van Milletvekili Mahmut Dindar ve 19 Milletvekilinin, bireysel silahlanmanın yaşam hakkı üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3714) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.02.2026)

41.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 20 Milletvekilinin, depreme karşı alınması gereken önlemlerin ve 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin sonrasındaki sürecin araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3715) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

42.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında kaybolan ve refakatsiz kalan çocukların akıbetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3716) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

43.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında kaybolan ve refakatsiz kalan çocukların akıbetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3717) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

44.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli depremler nedeniyle karşılaşılan sorunların tespit edilerek bu sorunların çözümüne yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3718) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

45.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin sonrasında yaşanan barınma, halk sağlığı ve hukuksal sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3719) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

46.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen illerdeki deprem öncesi imar politikalarının etkilerinin ve sonuçlarının tüm boyutlarıyla araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3720) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

47.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan ve 20 Milletvekilinin, ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasında Türkiye'ye yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3721) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

48.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerin ardından Diyarbakır'da yıkımı yapılmamış ağır hasarlı yapıların yıkım süreçlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3722) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

49.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin sonrasındaki sürecin tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3723) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

50.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp ve 20 Milletvekilinin, afetler sonrasında kaybolan ve refakatsiz kalan çocukların akıbetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak çocukların korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3724) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.02.2026)

No: 94

17.02.2026 Salı

Milletvekili Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in; Sosyal Sigortlar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3531) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:13.02.2026)

2.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3532) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2026)

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Tüketici Kredisi ve Kredi Kartı Borçlarının Yeniden Yapılandırılması ve Sicil Affı Düzenlemesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3533) (Adalet ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2026)

4.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3534) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2026)

5.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın; Genç İstihdamını Güçlendirme ve Gençlik Garantisi Programı Hakkında Kanun Teklifi (2/3535) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2026)

6.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3536) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2026)

7.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3537) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2026)

8.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün; Erzincan İlinin Adının Canerzincan Olarak Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi (2/3538) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2026)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, fahri Kuran kursu öğreticilerinin kadroya alınması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/39769) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

2.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Suriye Ordusu tarafından Halep'te yürütülen operasyona ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/39770) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

3.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Suriye Ordusu tarafından Suriye'nin kuzeydoğusundaki terör unsurlarına yönelik başlatılan askeri operasyona ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/39771) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

4.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, büyükşehirlere bağlı olan ve nüfusu otuz bini geçen ilçelerde faaliyet gösteren esnafların gerçek usulde vergilendirilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/39772) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

5.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Türkiye Varlık Fonu bünyesindeki şirketlerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/39773) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

6.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, depremler sonrasında kaybolan çocukların akıbetine ve ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/39774) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

7.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, gazeteci-yazar Uğur Mumcu ile Diyarbakır eski emniyet müdürlerinden Ali Gaffar Okkan cinayetlerinin aydınlatılması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39775) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

8.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, soruşturma izni verilen belediyelere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39776) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39777) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de sosyal medyada yaptığı paylaşım nedeniyle hakkında soruşturma başlatılan bir hemşireye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39778) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

11.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 10-27 Ocak 2026 tarihleri arasında gerçekleşen protestolarda gözaltına alınan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39779) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

12.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 6 Ocak tarihinde Mardin'de gerçekleştirilen protesto gösterisine katılanlarla ilgili yürütülen soruşturma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39780) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

13.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, bir ağır ceza mahkemesinin verdiği karara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39781) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

14.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, gazetecilerin adliyelerde haber takibi yapmasının engellendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39782) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

15.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, tutuklu bulunan gazetecilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39783) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

16.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, cezaevlerinde bulunan hasta mahkumlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39784) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

17.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, cezaevlerinde bulunan çocuk sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39785) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

18.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ayrımcılık iddiasıyla açılan davalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39786) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

19.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, kadına yönelik şiddet olayları ile kadın cinayetlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39787) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

20.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, trafik kazalarını konu alan davalarda kamera kayıtları üzerinden hız tespiti yapılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39788) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

21.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, zihinsel engelli yahut nörolojik rahatsızlığı bulunan mahkumlara hücre cezası verilmemesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39789) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

22.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Tarsus Cezaevinin fiziki koşullarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39790) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

23.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, depremler sonrasında kaybolan çocukların akıbetine ve ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39791) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevinde bulunan iki mahkumun nakil taleplerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39792) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39793) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Buca 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39794) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ferizli 2 Nolu L Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39795) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

28.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39796) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın emeklilik talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39797) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39798) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

31.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Sincan Cezaevi Kampüsü Hastanesi'nde bulunan bir tutuklunun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39799) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

32.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir aileye verilen sosyal yardım desteğinin kesilmesine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39800) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

33.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39801) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2026)

34.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, engelli çocuğu bulunan ailelere sağlanan desteklerin artırılması talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39802) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

35.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, evde bakım yardımı kriterlerinin yeniden değerlendirilmesi talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39803) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

36.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, depremler sonrasında kaybolan çocukların akıbetine ve ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39804) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

37.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş ilinde yaşanan genç ve çocuk intiharlarına karşı alınan önlemlere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39805) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

38.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 696 sayılı KHK kapsamında kadroya alındıktan sonra emekliye sevk edilen kişilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39806) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

39.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, bir zincir market çalışanlarının sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39807) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

40.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, TBB ile TMMOB'un Ulusal İş Sağlığı Konseyi üyeliğinden çıkarılmalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39808) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

41.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bir zincir market çalışanlarının sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39809) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2026)

42.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bağ-Kur prim gün sayısının düşürülmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39810) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

43.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, 2008 yılından sonra emekli olan kişilerin emekli aylıklarının düşük olması sebebiyle yaşadığı mağduriyete ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39811) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

44.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, prim borcunu ödeyemeyen çiftçi ve esnaflara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39812) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

45.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, işçi ölümlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39813) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

46.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, bir zincir market çalışanlarının sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39814) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

47.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, bir zincir market çalışanlarının sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39815) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

48.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın emeklilik talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39816) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

49.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, emeklilere yapılacak bayram ikramiyesi ödemesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39817) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

50.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, bir zincir market çalışanlarının sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39818) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

51.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, belediyelere İller Bankasından ve vergi gelirlerinden aktarılan kaynaklara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39819) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

52.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Sincan OSB'deki fabrikaların kullandığı atık sahasının çevreye etkisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39820) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

53.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay'da depremzede vatandaşlar için yapılan konutlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39821) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

54.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Bursa'nın Yenişehir ilçesine bağlı Kirazlıyayla Mahallesi'nde faaliyet gösteren bir maden işletmesinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39822) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

55.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Aydın'ın Kuşadası ilçesinde yağmur suyu hattı yapımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39823) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

56.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son beş yılda ÇED raporu olmadan başlatılan proje sayısına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39824) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

57.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Antalya Kepezaltı-Santral Kentsel Dönüşüm Projesi'nin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39825) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

58.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Muğla ilinde son beş yılda alınan acele kamulaştırma kararlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39826) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

59.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Urla ilçesinde bağlı Demirci Koyu'nda karaya oturan bir geminin çevreye ve insan sağlığına etkisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39827) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

60.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Suriye Ordusu tarafından Halep'te yürütülen operasyona ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39828) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

61.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Suriye Ordusu tarafından Suriye'nin kuzeydoğusundaki terör unsurlarına yönelik başlatılan askeri operasyona ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39829) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

62.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, doğalgaz sayaçlarına yapılması planlanan emniyet kilidi uygulamasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39830) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2026)

63.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla ili sınırları içerisinde ihaleye çıkarılan maden sahalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39831) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

64.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bulunan Tarihi Peynirciler Çarşısı'nda meydana gelen elektrik kesintisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39832) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

65.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul'da düzenlenen bir toplantıya katıldıkları gerekçesiyle kaldıkları KYK yurtlarında haklarında disiplin soruşturması açılan öğrencilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39833) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

66.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir spor kulübüne verilen disiplin cezalarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39834) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

67.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilinde bulunan KYK yurtlarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39835) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

68.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, KYK yurtlarında yaşanan gıda zehirlenmesi vakalarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39836) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

69.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Merkez Bankasında görev yapmış bir bürokratla ilgili iddialara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39837) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

70.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, özelleştirilen eğitim ve dinlenme tesislerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39838) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

71.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de 24 Ocak 2026 tarihinde yapılan bir basın açıklaması esnasında güvenlik zaafiyeti yaşandığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39839) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

72.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Mardin'de Suriye'nin kuzeyinde yaşanan olayları protesto etmek amacıyla yurt dışından gelen bazı kişilerin gözaltına alınmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39840) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

73.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 10-27 Ocak 2026 tarihleri arasında gerçekleşen protestolara yapılan kolluk müdahalesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39841) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

74.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars'ın Kağızman ilçesinde iki kişinin sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alınmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39842) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

75.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 6 Ocak 2026 tarihinden itibaren Mardin ilinde gerçekleştirilen protestolara yapılan kolluk müdahalelerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39843) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

76.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, 10-27 Ocak 2026 tarihleri arasında gerçekleşen protestolara yapılan kolluk müdahalesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39844) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

77.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, 22 Ocak 2026 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde konvoy oluşturan vatandaşlara kesilen idari para cezalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39845) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

78.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir Emniyet Müdürlüğünce yürütülen bir uyuşturucu operasyonu ile ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39846) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

79.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son beş yılda sınır dışı edilen kişi sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39847) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

80.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son 5 yılda kolluk kuvvetlerince müdahale edilen toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39848) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

81.- Ankara Milletvekili Okan Konuralp'ın, kadına karşı şiddetin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39849) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

82.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç'un, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde yakınlarını kaybeden kamu personeli ve işçilerin idari izinli sayılması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39850) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

83.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, 28 Ocak 2026 tarihinde Mardin'de gözaltına alınan bazı kişilerin sınır dışı edilme süreciyle ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39851) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

84.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, depremler sonrasında kaybolan çocukların akıbetine ve ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39852) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

85.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, yurt dışında gerçekleştirilen bir uyuşturucu operasyonuyla ilgili ülkemizde başlatılan soruşturma sürecine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39853) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

86.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 21 Ocak 2026 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde kaybolan bir kadının akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39854) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

87.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Buca 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39855) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

88.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 20 Ocak 2026 tarihinde Mardin'de gözaltına alınan bir kişinin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39856) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

89.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, turizm sektöründe faaliyet gösteren uluslararası dijital platformlara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39857) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

90.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Deniz Kuvvetleri Komutanlığının envanterindeki bazı gemilerin satılacağı iddiasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39858) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

91.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Suriye Ordusu tarafından Halep'te yürütülen operasyona ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39859) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

92.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Ceylanpınar Devlet Hastanesinde yapılan bir atama ile ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39860) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

93.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de sosyal medyada yaptığı paylaşım nedeniyle hakkında soruşturma başlatılan bir hemşireye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39861) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

94.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Suriye'de meydana gelen çatışmalardan kaynaklı olarak yaralı ve hasta olanlara tıbbi yardım götürülmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39862) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

95.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, bir çocuk hakkında darp raporu düzenlenmesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39863) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

96.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, DMO aracılığıyla yapılan merkezi tıbbi malzeme alımı uygulamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39864) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

97.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Odunpazarı Belediyesine bağlı olarak hizmet veren bir yaşlı bakım merkezinin doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39865) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

98.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, diş hekimi atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39866) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

99.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kurumsal Kimlik Kılavuzu'nun kıyafet hükümlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39867) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

100.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, bir özel hastanede yenidoğan bir bebeğe şiddet uygulanmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39868) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

101.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Urla ilçesinde bağlı Demirci Koyu'nda karaya oturan bir geminin çevreye ve insan sağlığına etkisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39869) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

102.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Aydın'ın Kuşadası ilçesinde yürütülen dere ıslah çalışmalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39870) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

103.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bağ-Kur prim borcu bulunan çiftçilerin kredi taleplerinin değerlendirilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39871) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

104.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Bergama Bölüçam Göleti ve Sulama Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39872) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

105.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Bakırçay Mansap Ovaları Depolama ve Sulama Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39873) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

106.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir Kemalpaşa Yiğitler Barajı ve Sulama Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39874) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

107.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Küçükmenderes Beydağ Depolama ve Sulama Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39875) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

108.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, TMO'nun fındık piyasasına üretici lehine müdahale etmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39876) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

109.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, TARSİM'in 2026 yılı için belirlediği sürprim bedellerinde yaşanan artışa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39877) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

110.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Muğla ilinde kuraklıkla mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39878) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

111.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındık piyasasında fiyat oluşumunu manipüle ettiği iddia edilen bazı firmalara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39879) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

112.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Yeni Trabzon Havalimanı Projesi'nin yatırım maliyetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39880) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2026)

113.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, TÜRASAŞ'ta görevli bir personelin ihalelerde usulsüzlük yaptığı iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39881) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.01.2026)

114.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu ilindeki GSM ve internet altyapısının iyileştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39882) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

115.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir Limanı Modernizasyonu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39883) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

116.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir-Aydın-Denizli Demiryolu Rehabilitasyonu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39884) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

117.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Ödemiş-Kiraz Demiryolu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39885) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

118.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Torbalı-Ödemiş-Çatal-Tire Hattı Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39886) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

119.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Ankara-İzmir Yüksek Standartlı Demiryolu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39887) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

120.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39888) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

121.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Aydın'ın Kuşadası ilçesinde aşırı yağışlar sonrası yaşanan altyapı sorunlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39889) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2026)

122.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, depremler sonrasında kaybolan çocukların akıbetine ve ABD'de görülmekte olan bir çocuk istismarı davasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39890) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

123.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Urla ilçesinde bağlı Demirci Koyu'nda karaya oturan bir geminin çevreye ve insan sağlığına etkisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/39891) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2026)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir STK'nın temsilcilerinin umre ziyareti sırasındaki ulaşım ve konaklama giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden karşılandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39213)

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, bir STK'nın temsilcilerinin umre ziyareti sırasındaki ulaşım ve konaklama giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden karşılandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39214)

3.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir STK'nın temsilcilerinin umre ziyareti sırasındaki ulaşım ve konaklama giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden karşılandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39215)

4.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, bir STK'nın temsilcilerinin umre ziyareti sırasındaki ulaşım ve konaklama giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden karşılandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39216)

5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2020'den bu yana AB fonlarından faydalanan STK'lara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39217)

6.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir STK'nın temsilcilerinin umre ziyareti sırasındaki ulaşım ve konaklama giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden karşılandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39218)

7.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, at yarışları üzerine bahis kabul etme yetkisinin devredildiği şirkete ilişkin yazılı soru önergesi (7/39219)

8.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, eski bir müftüyle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39222)

9.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Diyanet İşleri Başkanlığının Suudi Arabistan'da gerçekleştirdiği bir toplantıya ilişkin yazılı soru önergesi (7/39223)

Adalet Bakanlığı

10.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Erzurum H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun cezaevi personeli tarafından darp edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39224)

11.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/39226)

12.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, olası bir deprem durumunda ceza infaz kurumlarında uygulanacak afet müdahale planlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39227)

13.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Gezi Parkı davası mahkumlarından biriyle ilgili yargılama sürecine ve mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/39228)

14.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Çeşme ilçesine bağlı Alaçatı Mahallesi'ndeki bir konut projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39229)

15.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Erzincan Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39230)

16.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Elazığ ilinde kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/39231)

17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Burdur Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39232)

18.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Türk Hava Kurumu Üniversitesinin eski rektörüyle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39233)

19.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İzmir'de 14 Ocak 2026'da bir dernek başkanının öldürülmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39234)

20.- Ankara Milletvekili Okan Konuralp'ın, çocuk cezaevleri ile ilgili verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/39235)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

21.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/39236)

22.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, 2025 yılında yaşanan kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39237)

23.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Elazığ ilinde kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/39238)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

24.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, kapanan yerel basın kuruluşlarının neden olduğu istihdam kayıplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39239)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, yurt dışında yaşayan ve borçlanma yolu ile emekli olan vatandaşlara tam zamanlı çalışma hakkı tanınması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39240)

26.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, motosikletli kurye olarak çalışanların iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39241)

27.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan bir fabrikada işçilerin yaptıkları grev sebebiyle işten çıkarılmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39242)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

28.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, Ordu'nun Altınordu ilçesine bağlı Durugöl Mahallesi'nde yapılması planlanan bir inşaat projesinin çevresel etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39243)

29.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Muğla'nın Fethiye ilçesinde yapılması planlanan kruvaziyer limanının çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39244)

Dışişleri Bakanlığı

30.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Suriye ile İsrail arasında imzalanan mutabakata ilişkin yazılı soru önergesi (7/39245)

31.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, 6 Ocak 2026 tarihinde Suriye tarafından Halep şehrindeki terör unsurlarına yönelik başlatılan askeri operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/39246)

32.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Venezuela devlet başkanı hakkındaki bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39247)

33.- Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'in, Suriye Ordusu tarafından Halep'te yürütülen operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/39248)

34.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 2014'ten bu yana kendisinden haber alınamayan bir kişinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39249)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

35.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de yaşanan hava kirliliği sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/39250)

36.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Muğla'nın Milas ilçesine bağlı bazı alanlarda linyit üretimi yapılması amacıyla acele kamulaştırma kararı verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39251)

37.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, TTK'ya bağlı bazı müesseselerde yapılan denetimler sonrasında üretimin durdurulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39252)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

38.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta yapılması planlanan bir öğrenci yurdu projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39253)

39.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ta yapılması planlanan bir öğrenci yurdu projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39254)

40.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir spor kulübüne verilen disiplin cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39255)

41.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'da faaliyet gösteren amatör spor kulüplerine sağlanan desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/39256)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

42.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2020 ile 2026 yılları arasında Sağlık Bakanlığının yaptığı radyoloji hizmet alımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39257)

43.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, at yarışları üzerine bahis kabul etme yetkisinin devredildiği şirkete ilişkin yazılı soru önergesi (7/39258)

İçişleri Bakanlığı

44.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, görevden alınan bir vali hakkındaki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39259)

45.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de yaşanan hava kirliliği sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/39260)

46.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Yeşilli ilçesinde bulunan bir araziye kamulaştırmasız el atma işlemi yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39261)

47.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, 15 Aralık 2025'te Ankara'da çocukların suça zorlandığı iddia edilen eğlence mekanlarına yapılan operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/39262)

48.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, 2025 yılında yaşanan kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39263)

49.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/39264)

50.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, görevden alınan bir vali hakkındaki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39265)

51.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, uluslararası bir suç örgütü hakkında ülkemizde gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/39266)

52.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Belediyesinde görev yapan bir personelin tutuklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39267)

53.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremde Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ek Hizmet Binasının yıkılması üzerine yürütülen yargı sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39268)

54.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Çeşme ilçesine bağlı Alaçatı Mahallesi'ndeki bir konut projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39269)

55.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 23 Kasım 2025'te Muş'un Malazgirt ilçesinde bir vatandaşın kolluk kuvvetleri tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39270)

56.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 2014'ten bu yana kendisinden haber alınamayan bir kişinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39271)

57.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, son beş yılda Türkiye çıkışlı veya bağlantılı uluslararası uyuşturucu sevkiyatlarına yapılan operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39272)

58.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir polis memuruna mobbing uygulandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39274)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

59.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli Kayak Merkezi'nin hizmete açılacağı tarihe ilişkin yazılı soru önergesi (7/39276)

60.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, TRT'nin dijital platformunda yayımlanması planlanan bir yapıma ilişkin yazılı soru önergesi (7/39277)

61.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu ilinde bulunan tescilli vakıf eserlerinin korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39278)

Milli Eğitim Bakanlığı

62.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Sivas'ta bir öğrencinin MESEM Projesi kapsamında gönderildiği işletmede cinsel tacize uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39279)

63.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39280)

64.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, lisans eğitiminin üç yıla indirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39281)

65.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Isparta'nın Eğirdir ilçesinde görev yapan bir öğretmen ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39282)

Milli Savunma Bakanlığı

66.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, 6 Ocak 2026 tarihinde Suriye tarafından Halep şehrindeki terör unsurlarına yönelik başlatılan askeri operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/39283)

67.- Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'in, Suriye Ordusu tarafından Halep'te yürütülen operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/39284)

68.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, emekli bir generalin orduevine girişinin yasaklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39285)

Sağlık Bakanlığı

69.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van ili ve ilçelerinin sağlık altyapısının eksikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39286)

70.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2023'ten bu yana İzmir'deki hastanelerin radyoloji tetkikleri için yapmış olduğu hizmet alımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39287)

71.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, Van ili ve ilçelerinin sağlık altyapısının eksikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39288)

72.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyiğit'in, Van ili ve ilçelerinin sağlık altyapısının eksikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39289)

73.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van ili ve ilçelerinin sağlık altyapısının eksikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39290)

74.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bakanlık tarafından kamu hastanelerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından tehlike sınıfının değiştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39291)

75.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, ilaç tedarikinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/39292)

76.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Bakanlık tarafından kamu hastanelerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından tehlike sınıfının değiştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39293)

Tarım ve Orman Bakanlığı

77.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da şap hastalığı nedeniyle ertelenen deve güreşi festivalinin ne zaman gerçekleşeceğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39294)

78.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, tavsiye edilen tüketim tarihi geçmiş ürünlerin piyasada satılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39295)

79.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Melen Barajı Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39296)

Ticaret Bakanlığı

80.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, yurt dışından yapılan alışverişlerde gümrük vergisi muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39297)

81.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, tavsiye edilen tüketim tarihi geçmiş ürünlerin piyasada satılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39298)

82.- Ankara Milletvekili Okan Konuralp'ın, yurt dışından yapılan alışverişlerde gümrük vergisi muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39300)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

83.- İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek'in, İstanbul'da şiddetli rüzgarlara karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/39301)

84.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, THY kabin ekiplerinin Atatürk ve Türk Bayrağı rozeti takmasına izin verilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39302)

85.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, THY ve iştiraklerinde görev yapan uçuş personelinin özlük haklarına ve çalışma koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39303)

86.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve Kuzey Marmara Otoyolu'nun işletme süresinin usule aykırı şekilde uzatıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39304)

87.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, Diyarbakır Havalimanında bulunan iniş pistine ILS sistemi kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39305)

88.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, Osmangazi Köprüsü'nde uygulanan geçiş ücretine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39306)

89.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, planlanan yeni otoyol ve hızlı tren projelerinin güzergahlarının kapsamına Bolu ve Düzce illerinin de alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/39307)

17 Şubat 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz Şırnak'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e ait.

Buyurun Sayın İrmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını ve cezaevindeki tüm siyasi tutsak yoldaşlarımı saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Seçildiğimiz günden beri tüm vekili arkadaşlarımla her fırsatta dile getirdiğimiz Şırnak'ın kronik sorunlarını bugün yeniden gündeme taşımak istiyorum. Şunun da çok iyi farkındayız: Bu dile getireceğimiz eksiklikler ve bilinçli politikalar sadece Şırnak'a özgü değil fakat mesele bizim bölgemizle ilgili oldu mu noksanlıkta bile eşitlik sağlanmıyor. Türkiye'nin geneline yayılmış olan bir sorun, Şırnak'ta, Botan'da binbir soruna dönüşüyor. Eşit yurttaş olamamanın yarattığı problemleri her gün iliklerimize kadar hissediyoruz. İşte, mücadelemizin esası bu eşitsizliğin sonlanması üzerine kuruludur.

Evet, konumuz Şırnak. Öyle bir kent düşünün ki il statüsüne kavuştuğu günden bu yana gelişmişlik sıralamasında hep en sonda bırakılsın. Öyle bir kent düşünün ki hastane inşaatları yıllarca bitmesin; doktor, personel ve ekipman eksikliği giderilmediği için yurttaşlar şifa aramak adına yollara düşüp başka illere mahkûm edilsin. Öyle bir kent düşünün ki eşsiz doğası yerle bir edilsin, dağları delik deşik edilsin, kesilmedik ağacı bırakılmasın. Öyle bir kent düşünün ki özel güvenlik bölgesi ilanlarıyla köylerine, mezralarına giriş yasaklansın, insanı yerinden yurdundan, toprağından edilsin. Öyle bir kent düşünün ki her gün medyada petrol müjdesiyle anılsın ama çıkarılan o petrolden orada yaşayan halka tek bir fayda sağlanmasın. Son olarak öyle bir kent düşünün ki yer altı kaynakları zengin olsun, kömürü olsun, termik santrallerle havası, suyu kirletilsin ve her Allah'ın günü elektrik kesilsin ve "DEDAŞ" adlı elektrik dağıtım şirketinin zulmüne terk edilsin. Bu listeyi uzatmak elbette ki mümkün; Şırnak'ın dertlerini anlatmaya ne bu kürsüdeki beş dakikamız ne de saatler yeter. Yaşananlar ortada, sorunlar meydanda, çözüm ise elbette ki bellidir ancak iktidarın ne bu sorunları çözecek bir niyeti ne de böyle bir iradesi vardır.

Değerli milletvekilleri, Cizre'den Uludere'ye, İdil'den Silopi'ye, Beytüşşebap'tan Güçlükonak'a kadar tüm Şırnak'ta en büyük sorun ekonomik kriz, işsizlik ve bunun yarattığı umutsuzluk ve

geleceksizliktir. Şırnak Türkiye'nin en genç nüfusuna sahip 2'nci ildir ancak Şırnak'ta gençler için ne bir istihdam var ne de işsizliği bitirmeye dönük kalıcı bir politika söz konusu. İktidarın tek bir amacı, geçici işçilerle işsizlik verilerini düşük gösterip kendisine bağımlı bir toplum yaratmaktır. Botanlı gençler çalışabilmek, geçinebilmek yani hayatta kalabilmek adına büyük kentlere göç etmek zorunda bırakılmakta, güvencesiz işlerde, iş sağlığı ve güvenliğinin olmadığı iş kollarında ömrünü ve yıllarını heder etmektedir.

Bu sorun Türkiye'nin geneline yayılmış bir sorundur fakat Şırnak hem potansiyeliyle hem de jeostratejik konumuyla ekonomik krizin ve işsizliğin üstesinden gelebilecek şartlara da sahiptir, yeter ki sahici ve samimi bir çözüm iradesi ortaya konulsun.

Bir diğer hayati derecedeki problem ise Şırnak'ın sağlık sistemidir. Şırnak 500 yataklı devlet hastanesinin yıllardır bitirilmeyen inşaatı âdeta bir yılan hikâyesine dönmüş durumdadır. Silopi'deki kadın ve çocuk hastanesi kaderine terk edilmiş, Güçlükonak ve Beytüşşebap gibi ilçelerimizde sağlık personeli eksikliği alarm seviyesine ulaşmıştır. Cizre'deki ilaç yolsuzluğu iddiaları ise yanıtsız bırakılarak üstü örtülmek isteniyor. Hiçbir önergemize ve sorumuza da cevap verilmiş değildir. Bunun tek bir anlamı var; o da hırsızlığın, yolsuzluğun ikrarıdır.

Her zaman belirttiğimiz gibi, mızrak dün de çuvala sığmıyordu bugün de sığmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - "Petrol kenti" yalanları yurttaşın karnını doyurmuyor. Şırnak halkı bütçeden eşit pay ve sorunlarının bir an önce, acilen çözümünü talep ediyor.

Biz de Şırnak DEM PARTİ milletvekilleri olarak Şırnak halkımızın bu taleplerinin arkasındayız, yanındayız ve sonuna kadar da takipçisi olacağız diyerek Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uysal...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Ticaret Bakanından Mersin için talep ettiklerine ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri; Mersin tekstil ve hazır giyim sektörü, bin firmayla 250 milyon üretim ve 30 bin istihdamla 300 milyon dolar ihracat gelirine sahiptir ve çok güçlü bir üretim alanıdır. Bu nedenle, Ticaret Bakanımızdan ihracat teşviklerinin, uygun faizli kredinin, istihdam koruma desteğinin ve özellikle Mersin Tekstil Kent Projesi'nin bir an önce yatırım programına alınmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim efendim.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

2.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Nurdağı'ndaki çiftçilerin depo sorununa ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

6 Şubat depremlerinin üzerinden üç yıl geçti ancak başta Gaziantep olmak üzere deprem bölgesindeki sorunlar hâlâ ortada duruyor. Şu ana kadar "Konut inşa ettik." diye şov yapan iktidar gerçek problemlerle yüzleşemiyor. 6 Şubat depremlerini sadece konut arzına göre yorumlamak akıl

tutulmasıdır. Depremde çiftçimiz, hayvancımız, üreticimiz çok zarar gördü. Nurdağı'nda Tarım Kredi Kooperatifine ait lisanslı LİDAŞ deposu yıkıldı yerine yeni bir depo yapılmadı, çiftçimiz depolama için 70 kilometre uzağa gitmek zorunda kalıyor. Bu konuyu 29 Nisan 2025'te soru önergesiyle Tarım ve Orman Bakanına sordum, aradan bir yıl geçti ama hâlâ cevap alamadım. Buradan bir kez daha çağrıda bulunuyorum: Şov yapmayın, depo yapın; çiftçimizi, üreticimizi yollarda bırakmayın.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

3.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının 1 kuruşun ve 5 kuruşun basımını durdurmasına ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 1 kuruş ve 5 kuruşun basımını durduruyor çünkü o paraların artık bir değeri kalmadı, yakında 200 liranın da akıbeti aynı olursa şaşırmayın. Zira 200 liranın satın alma gücü 9 liranın altına düşmüş durumda. 200 lira ilk çıktığında -2009 yılında- 3 çeyrek altına alınabiliyor, 15 kilo et alınabiliyordu; o gün 132 dolar eden 200 lira bugün 5 dolar bile etmiyor. Bu, paranın nasıl pul edildiğinin en somut göstergesidir. Bunun nedeni yanlış ekonomi yönetimidir, üretimi değil rantı önceleyen anlayıştır. İsraf düzeni, yandaş politikalar ve kamu kaynaklarının adaletsiz dağıtımı yüzünden milletin iki yakası bir araya gelemiyor. Enflasyon karşısında ezilen emekli, asgari ücretli, memur her gün daha da yoksullaşıyor. Paranın itibarı kalmadıysa bunun sorumlusu millet değildir, sorumlusu bu ülkeyi liyakatsiz kadrolarla yöneten, hatada ısrar eden iktidar anlayışıdır.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

4.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, bazı adaletsizliklere ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Milyonlarca vatandaşımızın yüreğinde yara olan, siyasetin ise çözüm borçlu olduğu bazı adaletsizlikler var: Birincisi, yıllardır seçim meydanlarında söz verilip hâlâ kapı önünde bekletilen taşeron ve belediye şirket işçilerimizdir. Bu kardeşlerimize amasız fakatsız tam kadro verilmesi çalışma barışının en temel şartıdır. İkincisi, kademeli emeklilik bekleyenlerin feryadıdır. Sadece bir günde tam on yedi, yirmi yıl kaybeden vatandaşlarımızın hakkını gasbetmek akla da vicdana da sığmaz. Bu bir lütuf değil, anayasal bir eşitlik talebidir. Üçüncüsü, çocuk yaşta tezgâh başında ter döken, ekonominin yükünü sırtlayan staj ve çıraklık mağdurlarıdır. Fiilen çalışılan, sigorta primi yatırılan o günlerin emeklilik başlangıcı sayılmaması, emeğin inkârıdır. Bu mağduriyetler dosyasını kapatmak, bu helalleşmeyi sağlamak Meclisimizin onur borcudur. Gelin bu adaletsizliği el birliğiyle bitirelim diyor, teşekkür ediyorum.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hayvan ithalatına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, hayvan ithalatı hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde hayvancılık her geçen gün sorunlu hâle geliyor. Yem fiyatları, ahır giderleri, veterinerlik hizmetlerindeki artışlar çoğu kişiye hayvancılığı bıraktırıyor. Ülkemizin içine düşürüldüğü durum ise bu anlamda ithalatçı bir politikayla çözüm üretme yönünde. 2010 yılından bu yana hayvan ithalatı gerçekleştiriliyor. Ne acı ki tablo her yıl ülkemizin aleyhine devam ediyor. 2025 yılında toplam 739.706 hayvan ithalatı gerçekleşti. Bu büyükbaş hayvanlar için ödenen para 1 milyar 191 milyon dolar, birim maliyeti 1.610 dolar ama ithal edilen hayvanların önemli bölümü, yüzde 92'si kesimlik yani sürdürülebilir bir hayvancılık değil,

yalnızca kesim üzerinden soruna yaklaşım gösteriliyor. Et açığını gidermeye çalışıyorlar, et açığı giderilemiyor, rafta ürünün fiyatı artıyor, besici para kazanamıyor, ülkenin hayvancılığı bitme noktasına taşınıyor. Bakınız, ithalat adedi ve ödenen tutar karşılaştırmasında 2018 yılında 1 milyar 69 milyon dolara 1 milyon 460 bin baş hayvan ithalatı gerçekleşirken 2025 yılında yüzde 50 daha az hayvan ithal ettiğimiz hâlde, 1 milyar 191 milyon dolar yurt dışına paramız gidiyor yani yurt dışından daha pahalıya hayvan almak durumunda kalıyoruz. Bunun yanı sıra, altı yılda da maliyet artışlarıyla 2019'da 976 dolar olan birim maliyeti 2024 yılında 1.889 dolara kadar yükseldi; ülke daha pahalı bir hayvancılık modeline doğru sürükleniyor. Bu durumda hayvan ithalatı ülkede çözüm olmuyor, sorunları artırıyor.

Değerli arkadaşlar, bunun bir nedeni de verilerin sağlıksız oluşu. 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Programı'nın "Hedefler" bölümünde hayvan varlığımız büyükbaşta 16 milyon 824 bin baş olarak ifade ediliyor. 2025 yılında Tarım ve Orman Bakanlığının TÜİK'e bildirdiği büyükbaş hayvan varlığı 17 milyon 709 bin baş. Büyükbaş varlığımız 2025 yılında yüzde 4 artmış. 2024 yılında 16 milyon 824 bin başın üstüne 2025 yılında ithal edilen 739 bin başı eklediğinde 17 milyon 563 bin baş yapıyor. Ve şap, kurban bayramı kesimi, şartlı kesim dikkate alınmadan "150 bin hayvan eksildi." ifadesi yer alıyor. Âdeta aklımızla dalga geçiyorlar.

Amerika Tarım Bakanlığı diyor ki: "2026 yılında Türkiye'nin büyükbaş hayvan varlığı 14 milyon 300 bin büyükbaşa düşecek." Damızlık Sığır Birliği de yaptığı açıklamada "Türkiye'de büyükbaş olarak 13 milyon 685 bin baş hayvan varlığı var olacak." diyor. 3 milyon 874 bin baş sapma olur mu? Yine doğru bilgi verilmiyor, kamuoyu yanıltılıyor, hayvan varlığındaki düşme saklanıyor. "2025 yılında hayvan varlığı toplam 150 bin azaldı." gösterilerek kamuoyu da yanıltılıyor. İşte sorun burada başlıyor. Bu nedenle ne oluyor? Hayvan varlığındaki düşme görülmeyince içerdeki talep karşılanamıyor, sorunlar katlanıyor. Üç yılda 112.161 işletme hayvancılıktan çekilmiş; 108.694 küçük aile tipi işletme de ahırın kapısına anahtar vurmuş. Böyle olunca, Anadolu'da -gittiğiniz zaman- 1 ila 10 hayvanı olanın zaten ahırında artık hayvan yok, çiftçilik yapmayanın hayvancılığı bu şartlarda sürdürebilme şansı da yok. Bu durumda ülke hayvancılığı katlediliyor. 2010 yılında AKP eliyle bu ülkede hayvancılığı yok etme pahasına ithalat başlatıldı, her gelen bakan "Üç yılda bu işi bitireceğiz." dedi; bitmedi, devam ediyor. 2026 yılında 500 bin hayvanın daha ithal edileceği belirtiliyor, bu ithalatın da aşılacağı bugünden kesin. Ama sorunun kaynağı, yerli üreticiyi, yerli besiciyi desteklememek. Üreten para kazanamıyor, tüketen pahalı ürün alıyor; kasabı da dertli, bakanı da dertli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Ya, bir kesim düşünün ki hem besicisi hem bakıcısı hem keseni hem satanı hem de alanı aynı anda dertli. Kesimhanenin kesim fiyatı danada 610 lira, kuzuda 600 lira. Bu durumda rafa gidiyor... Ankara'da bir markette bin liranın altında et yok. Yani sorun her kesimi doğrudan etkileyen bir sorun. Bu anlamda yapılacaklar belli: Ülkenin destek ve teşvikleri bu işi yapacak başta gençler olmak üzere doğru alanlara kanalize edilmeli, mera hayvancılığı geliştirilmeli, on iki ay kapalı ortamda ithal yemle beslemenin olduğu bu ülke hayvancılığının dibine kibrit suyu dökülen süreç sonlandırılmalı ve ülkenin hayvancılık olgusu doğru yönetilmeli. Aksi takdirde geleceğimiz bu anlamda sorunludur, karanlıktır. İthalata bağlı bir sorun da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Gidip yurt dışından istediğimiz fiyata hayvan da artık alınamayacak noktaya gelinmiştir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, dijital geleceğin nasıl inşa edileceğine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, Steam ve Epic Games gibi platformlara getirilen bant daraltma, kısıtlama iddiaları kaygı vericidir. Türkiye'ye keyfîlik değil kurallar gereklidir. "Ülkemizde neler yok?" diye bakacak olursak, PayPal yok, Discord yok, Starlink yok, Apple Pay yok, Google Pay yok, Roblox yok, "booking.com" yok, vizesiz Avrupa yok, adalet yok, tarafsız medya yok, paranın hiç değeri yok. Yokları saymaya devam edebilirim fakat dijital geleceğimizi yasakla, sansürle değil hürriyetle ve inovasyonla inşa etmeliyiz diyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir...

6.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, İsrail ordusundaki çifte vatandaşlara ilişkin açıklaması

ŞAHZADE DEMİR (Gaziantep) - Bismillahirrahmanirrahim.

İsrail ordusundaki çifte vatandaşlara ilişkin gerçekler İsrailli avukat ve bir dernek görevlisi olan El Adman'ın İsrail Savunma Kuvvetlerine yaptığı resmî başvuru sonrası ortaya çıkmıştır. 1 Şubat tarihli cevapta, verilerin İsrail medyasında da yayınlandığı ve orduda 50 bin çifte vatandaş bulunduğu açıklanmıştır. Açıklanan listede Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan 112 kişinin de yer aldığı görülmektedir. Bu tablo soykırıma bulaşmış çifte vatandaşlara ilişkin sunduğumuz kanun teklifinin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Yetkililer derhâl harekete geçmeli, bu kişilerin tespiti yapılmalı ve soykırım suçlarına iştirak edenlerin yargılanmasına vakit kaybetmeden başlanmalıdır. Türkiye zulme ortak olanlara karşı hukuki sorumluluğunu yerine getirmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanal...

7.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilişinin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu yalnızca bir hukuk reformu değildir, çağdaş, eşit ve özgür toplumun temelidir. Kadın-erkek eşitliğini hukuk merkezine yerleştiren, yurttaşlık bilincini de güçlendiren bu büyük devrimin 100'üncü yılını gururla kutluyoruz. Medeni Kanun cumhuriyetin vicdanıdır, omurgasıdır. Medeni Kanun eşitliğin teminatıdır. Medeni Kanun kadın haklarıdır. Medeni Kanun eşit yurttaşlık cumhuriyetidir. Medeni Kanun demokrasinin ve laik hukukun adıdır. Bu büyük dönüşümün mimarı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve cumhuriyet devrimlerini hayata geçiren silah arkadaşlarını saygıyla, minnetle, rahmetle anıyorum. Medeni Kanun yalnızca bir yasa değil, Türkiye'nin uygarlık ve çağdaşlaşma yol haritasıdır. Bu kazanımları sonsuza kadar koruyacağız.

Teşekkür ederim.

Saygılarımı sunarım.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın, İzmir İktisat Kongresi'nin 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, İzmir İktisat Kongresi'nin 103'üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Ceyda Bölünmez Çankırı'ya aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan tam yüz üç yıl önce, 17 Şubat 1923'te henüz barut dumanlarının İzmir semalarından tam çekilmediği, bir milletin küllerinden doğmaya çalıştığı o zorlu günlerde dünya tarihine geçecek bir iktisadi ihtilal başlatıldı. Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk İzmir'de bir binada toplanan 1.135 delegeye bakarak şöyle söyledi: "Efendiler, tam bağımsızlık için sadece kılıç yetmez, asıl zafer iktisat ordusunun zaferiyle gelecektir." O gün orada çiftçi, sanayici, tüccar ve işçi temsilcileri aynı masaya oturmuş, manda ve himayeyi ekonomik olarak da reddetmişti. Misakıiktisadi'yle yerli üretimin namusu millî sanayinin temeli atılmıştı.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyete sahip çıkmak, sadece tabelalara isim yazmakla, slogan atmakla olmaz; cumhuriyete sahip çıkmak, onun ruhunu taşıyan mekânları ayağa kaldırmakla olur.

Bakın, biz Selanik'te Atatürk'ün doğduğu evi sınırların ötesinde bile sahiplendik, restore ettik. İzmir'deki Atatürk Evi Müzesini yaşattık. Şu an Karşıyaka Latife Hanım Köşkü'nü Valilik tarafından yine biz ihya ediyoruz. Yıllarca kapalı olan Taksim'deki Atatürk Kültür Merkezi'ni dünyanın sayılı sanat merkezlerinden biri hâline getirdik. Harabe hâlindeki Rami Kışlasını Avrupa'nın en büyük kütüphanesine dönüştürdük.

Bizim siyasetimiz tarihi tarihte bırakmak değil, o şanlı tarihi bugünün nesilleriyle buluşturma iradesidir. İşte bu iradenin en somut nişanesi İzmir İktisat Kongresi binasıdır. Millî Mücadele ruhunun filizlendiği o yapı yıkıldı, unutturuldu, utanç verici bir şekilde de üzerine otopark yapıldı. Hafızasını silmek istedikleri bir İzmir hayal ettiler. Peki biz ne yaptık? Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü iradesi ve İzmir Valiliğimizin desteğiyle bu hafızayı dirilttik, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında bu binayı aslına uygun şekilde yeniden inşa ettik çünkü biz, miras aldığımız her eseri bir emanetimiz gibi başımızın üstünde taşır, ihya ederiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzülerek ifade ediyorum ki bu muazzam eserin kapısından dışarı adımınızı attığınız anda karşınıza bambaşka bir İzmir tablosu çıkıyor. Yüz üç yıl önce bu şehirde vizyon, üretim ve kalkınma konuşuluyordu, bugün ise İzmir'in göbeğinde yağmurdan su basan sokakları, bitmeyen altyapılarıyla, çöp dağlarıyla kocaman bir belirsizliğe doğru koşuyoruz. Biz bu binaları ihya ediyoruz ama yerel yönetimler de çevresini imha ediyor. Dünyanın en büyük açık hava alışveriş merkezlerinden biri olan Kemeraltı'nda esnafımız her sağanakta vitrinini su altından kurtarmaya çalışıyor.

Gazi Meclisimizin çatısı altında İzmir Büyükşehir Belediyesine sesleniyorum: Dünyanın göz bebeği olması gereken bir kültür mirasının etrafındaki suyu tahliye edemeyen bir belediyecilik anlayışı İzmir'in geleceğini nasıl tayin edecek? Kendi şehrinde körfezin kirliliğine mahkûm eden bu anlayış, toplamadıkları çöpler, yetersiz altyapı nedeniyle sokakları su altında bırakarak halk sağlığını açıkça tehdit etmektedir. Hâl böyleyken aynı zihniyetin Türkiye Sağlıklı Kentler Birliğine Başkanlık etme iddiası da trajikomik bir vakadır.

Değerli milletvekilleri, mesele sadece yağan yağmurun ardından oluşan bir su baskını değil, mesele İzmir'i çantada keklik gören "Nasıl olsa oy alıyoruz." diyerek İzmirliye hizmeti reva görmeyen o köhnemiş yönetim anlayışıdır. İzmir ideolojik kalıplara sığmayacak kadar da büyük, hizmeti hak edecek kadar da kıymetlidir. Unutulmasın ki yüz üç yıl önce o kongre binasında Millî İktisat Andı içenlerin tam bağımsızlık ruhunu, Türkiye Yüzyılı'nı yaşatan tek irade de bizleriz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Akaryakıt kaçakçılığını kim yaptı tek irade sizseniz? Akaryakıt kaçakçılığının dosyasını bir çıkarın! Girsinler, Bölünmez akaryakıt kaçakçılığında kim çıkıyor?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Devamla) - Biz burada yalnızca eksikleri, sümen altı edilen sorunları veya bir türlü çözüme kavuşturulmayan kronik problemleri dile getirmekle kalmıyoruz, İzmir'in hak ettiği o vizyoner belediyeciliğe, yüz üç yıl önceki o sarsılmaz ruhla, 2029 ufkunda yeniden kavuşması için de canla başla çalışmayı sürdürüyoruz. İzmir'in potansiyelini hapseden bu durağanlığın yerine üreten, yaşayan ve tarihine yaraşır bir belediyecilik anlayışını tüm İzmirli hemşehrilerimizle buluşturmakta kararlıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Devamla) - Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bir de akaryakıt kaçakçılığına bir girer misiniz? Nedir akaryakıt kaçakçılığı? Bölünmez akaryakıt kaçakçılığına kim giriyor?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Devamla) - Mahmut Bey, siz herhâlde acınızı unuttunuz, acınızı unuttunuz herhâlde!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Hanımefendi, akaryakıt kaçakçılığı nedir, akaryakıt kaçakçılığı?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Devamla) - Haddinizi bilin, haddinizi bilin!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Akaryakıt kaçakçılığı Bölünmez'le sizin ilginiz nedir? İktisattan bahsedeceksiniz, akaryakıt kaçakçılığında adınız geçecek!

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Devamla) - Ancak o güne kadar İzmir'in yakasından düşmeyen bu hizmet fukaralığını her kürsüde, her sokakta, her meydanda yüzlerine vurmaya devam edeceğiz.

Son söz olarak şunu söylüyorum: İzmir sahipsiz değildir.

Bu duygu ve düşüncelerle, İzmir İktisat Kongresi'nin 103'üncü yılını kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm kurucu kahramanlarımızı rahmetle anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Akaryakıt kaçakçılığını yapanlar İzmir İktisat Kongresi'ni konuşacak son kişilerdir!

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Denizli ili Kale ilçesinden gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Denizli ili Kale ilçesinden bir grup muhtar Genel Kurulumuzu ziyaret etmişlerdir; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

"İzmir İktisat Kongresi" başlıklı bir söz alıp da bütün sözünü İzmir Büyükşehir Belediyesine -üzülerek söylüyorum- iftira atmakla geçiren bir milletvekilini dinledik.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Bunlar iftira mı? Bunların hepsi iftira mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İzin verirseniz söyleyeceğim.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Yapılmayan hizmetler iftira mı? Ben anlamadım, siz hayal görüyorsunuz herhâlde!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İzin verin Ceyda Hanım, hemen anlatacağım.

İzmir İktisat Kongresi Lozan Antlaşması'nın yarıda kalması sonrasında yapıldı. Sizin zihniyetiniz yıllarca "Lozan'ın gizli maddeleri var. Memlekette Lozan satıldı." dedi. Şimdi, Lozan'dan sonra, Lozan ara vermişken yapılan İzmir İktisat Kongresi'ne sahip çıkma çabanızı gayet olumlu karşılıyorum.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Yıkılanlara sahip çıkıyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Lozan'ın gizli maddeleri var." demekle yetinmediniz "Keşke Yunan kazansaydı!" da dediniz "3 ayyaş!" da dediniz. 2 ayyaşın Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü'yü tanımladığını biliyoruz.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Yok, canım, ben...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi, burada utanmadan buna yönelik bir övgü düzüyorsunuz; hayat sizi buraya getiriyor, bunu söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Biz her zaman Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmetle anmışızdır. Atatürk sadece size ait değil, sahiplenmeyin, hiç Atatürk'ü sahiplenmeyin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hemen bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Devam edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yağmurda su basan sokaklar Türkiye'nin gerçek sorunudur. Dönüp bir Konya'ya bakabilirsiniz, dönüp bir Hatay'a, dönüp bir Antep'e bakabilirsiniz.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Hatay, Antep'e siz gittiniz, gördünüz, gördünüz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Eğer onları görmeyip de yalnızca İzmir'i görüyorsanız siz bir İzmir körüsünüz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - İzmir Milletvekili, nereyi görecek Allah aşkına, İzmir Milletvekili.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - İzmir'i benimle beraber gezin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ayrıca, şunu söyleyeyim: Kemeraltı'nda esnafı bir dolaşın bakalım, esnaf size ne diyecek; o vergilerin altında, o ekonomik iflasın altında ne söyleyecek size, önce bir onun hesabını verin.

Son söyleyeceğim de şudur: İzmir sahipsiz falan değil, İzmir de Türkiye de sahipli. En son seçimde 412 belediyeyi bize vererek sahibini ortaya koymuştur. İlk seçimde aday olun, size yeniden İzmir'in sahibini kanıtlayalım. (CHP sıralarından alkışlar)

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Göreceğiz. İzmir'dekilere bir çıkın da sorun, acaba sizin milletvekillerinize, belediye başkanlarınıza ne diyor, bir sorun bakalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Oradan kayda geçmiyor, söyleyeceğinizi söylediniz, cevabını da aldınız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çakır...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Bunlar da düzmece çünkü yapay zekâyla yaptık(!) Sizinkiler otoparkları, Körfez'i yapay zekâyla temizliyorlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O fotoğraflardan Türkiye'nin her tarafında var. İftira siyasetiyle bir yere varamadınız, hâlâ iftira siyasetiyle gidiyorsunuz ya! Hâlâ mı iftira siyaseti?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Bunlar yapay zekâ mı, iftira mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O fotoğraflar Türkiye'nin her yerinde var. Hiç Konya görmedin mi, hiç Hatay görmedin mi, hiç Antep görmedin mi?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Ya, siz gerçekten kendi yalanınıza inanıyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Türkiye'nin temel sorunu o.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Siz gidip de Hatay'ı görmediniz mi ya, görmediniz mi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Onların içerisinde merkezî Hükûmetin yapmadığı kaç tane yatırım var acaba?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Şuna bak ya, insanlar evinden çıkamıyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - DSİ'nin yapmadığı acaba kaç tane baraj var? Ne konuşuyorsun, ne konuşuyorsun?

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - İzmir tünelini ne zaman bitireceksiniz?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Hele sen sus, hiç konuşma! İzmir'e kaç kere geliyorsun sen! Hele sen İzmir'e kaç kere geliyorsun Allah aşkına!

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Yüzde 3 yatırım yapmadınız, yüzde 3 bile!

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Turist vekil! Seni kendi vekillerin tanımıyor! Seni kendi vekillerin tanımıyor ya!

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Boş konuşuyorsunuz! Yatırım bile yapmıyorsunuz şehre!

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Genel Başkanınız yeniden seçim yapsın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Size meydan bırakacağız öyle mi biz burada, size meydan bırakacağız öyle mi?

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Biraz yatırım yapın, yatırım! Akıllı olun da yatırım yapın az oraya. Ne kadar vergi aldın ne kadar yatırım yaptın, rakamları koy bakalım ortaya! Biraz onları çalışın!

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Sayın Çakır...

Buyurun.

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ramazan ayına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, perşembe günü itibarıyla, başı rahmet, ortası mağfiret, sonu ebedî azaptan kurtuluşun müjdelendiği ramazan ayına gireceğiz. Bu ayın ihyası ondaki bereketin sağanak sağanak üzerimize yağmasının yolunu açarak kardeşliğin pekiştirilmesinin, yardımlaşmanın zirvesine çıkılarak iyiliğin ve güzelliğin tercihini kolaylaştırıp Allah'a yakınlaştıracak bir atmosferin hâkim olmasına ulaştırması duamızdır.

Ramazan ayı farklı özellikleri içinde barındıran, negatif olanlardan uzaklaşıp pozitif olanlara odaklanma, Yaradan'a kulluğun sınav ve derecesinin sabır ve mükafatının yüklendiği mübarek bir aydır. Oruçla donanarak, Kur'an'la yoğrularak, teravih muhabbeti ve sahur aydınlığında, her yeni güne yeni bir heyecanla bismillah diyeceğimiz on bir ayın sultanı hoş geldin.

Heyecanımız hiç azalmadan bize dolu dolu gelen ramazan ayı beklentileri karşılanmış olarak, bizlerden memnun, dolu dolu döner inşallah diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Avcı...

10.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, Zonguldak'ın Kilimli ilçesine bağlı Gelik beldesinde faaliyet gösteren özel bir maden ocağında meydana gelen göçüğe ilişkin açıklaması

MUAMMER AVCI (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Zonguldak'ımızın Kilimli ilçesine bağlı Gelik beldesinde faaliyet gösteren özel bir maden ocağında dün meydana gelen göçükte 2 madencimizi kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz. Hayatını kaybeden madenci Veysel Oruçoğlu, Ziya Kiret kardeşlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve yakınlarına sabır diliyor, yaralı madencimize acil şifalar temenni ediyorum. Olayla ilgili olarak 2 cumhuriyet savcısı görevlendirilmiş olup teknik incelemeleri yürütmek üzere maden mühendislerinden oluşan bilirkişi heyeti olayı tüm detaylarıyla soruşturmaktadır.

Hayatını kaybeden madenci şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyor, ailelerine, Zonguldaklı hemşehrilerime ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Mekânları cennet, makamları ali olsun inşallah.

BAŞKAN - Sayın Gül...

11.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt Ekonomi Zirvesi'ne ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

7 Şubatta Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz'ın teşrifleriyle Siirt Ekonomi Zirvesi'ni gerçekleştirdik. Bu zirve Siirt'imizin huzur ve istikrar ortamında yakaladığı ivmeyi kalıcı bir kalkınma hamlesine dönüştürmek adına tarihî bir adım olmuştur. Siirt artık sadece huzurun değil üretimin, istihdamın ve refahın şehri olma yolunda emin adımlarla ilerliyor. Zirvede tarım ve hayvancılığa dayalı organize sanayi bölgesinin kurulması, Eruh-Şırnak yolunun tamamlanması, Garzan Sulama Projesi'nin tamamlanması ve fıstık ağaçları dikilen orman arazilerinin vatandaşlara kiralanması başlıkları ön plana çıktı. Başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz'a, bakan yardımcılarımıza ve tüm emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum. Türkiye Yüzyılı yatırım, istihdam ve üretim yüzyılı olacaktır.

BAŞKAN - Sayın Keleş...

12.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 15 Şubat tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan karara ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Şubat 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan karar doğrultusunda, esnaf ve sanatkârlarımız ile çiftçilerimize yönelik hazine faiz kâr payı destekli kredi uygulamalarında önemli kolaylıklar sağlanmıştır. Vergi veya SGK borcunu yapılandırmış ve taksitlerini düzenli ödeyen esnaflarımız ile üreticimiz kredi imkânlarından yararlanacaktır. Şartları sağlamaması hâlinde, borcun yüzde 25'ine kadar olan kısmı hazine destekli krediyle doğrudan ilgili kuruma yatırılabilecek ve bir yıl içerisinde 300 bin TL'ye kadar destek sağlanabilecektir.

Yine, tarımsal üretimde, temel hayvansal ve bitkisel üretim konularında 400 bin TL'ye kadar krediler için 31 Aralık 2026 tarihine kadar borçsuzluk şartı aranmayacaktır.

Düzenlemenin hayırlı olmasını temenni ediyor, her zaman üretenin ve emek verenin yanında olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

13.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilişinin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Medeni Kanunu'muzun kabul edilişinin 100'üncü yıl dönümünü kutluyoruz. Bir asır önce bu topraklarda birbiri ardına yapılan devrimlerle kula kulluk anlayışı tarihe gömüldü, yurttaşlık bilinci doğdu. Kadınlar mirasta, boşanmada, sosyal hayatta erkeklerle eşit haklara kavuştu, Türkiye çağdaş dünyanın onurlu bir parçası olma yolunda tarihî bir adım attı. Ancak yüz yıl sonra hâlâ, laik hukuk düzenini tartışmaya açan bir anlayışla karşı karşıyayız. Kadınların kazanılmış haklarına göz diken, cumhuriyet devrimlerini aşındırmaya çalışan her yaklaşım karşısında bizleri yani cumhuriyetin yılmaz bekçilerini bulacaklardır. Atatürk'ün akla ve bilime dayanan çağdaşlaşma iradesi bu milletin yönünü tayin eden sarsılmaz rehberidir. Bu rehberin ışığında cumhuriyetin kazanımlarını korumaya ve daha ileriye taşımaya kararlılıkla devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Fırat...

14.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Millî Eğitim Bakanlığının okullara göndermiş olduğu genelgeye ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bugünlerde Aleviler hızır oruçlarını tutup lokmalarını paylaşıyorlar. Sünni ve Şii Caferi canlarımız da ramazan orucu tutacaklar. Hak hepsinin oruçlarını, lokmalarını, niyetlerini kabul etsin. Anayasa'mızda da belirtildiği gibi, din ve vicdan hürriyeti vardır. Laiklik gereği devlet ve kamu bütün inançlara, dinlere eşit yaklaşmak zorundadır. Ancak basına yansıdığı gibi, Millî Eğitim Bakanlığı okullara ramazan şenlikleri, iftar programları, ortak iftar sofraları, davul çalma, topluca camilere gitme, okulları ramazana uygun biçimde süsleme gibi faaliyetleri içeren bir genelge göndermiştir. Bu uygulamalar açıkça Anayasa'daki laiklik ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir. Başta biz Aleviler olmak üzere farklı inanç grupları, okullarda bu tarz dinsel uygulamalara bir an önce son verilmesini istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çan...

15.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, boşanan kişi sayısındaki artışın nedenine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Medeni Kanunu'muzun 100'üncü yılında TÜİK verilerine göre boşanmış kişi sayısı 3,5 milyonu aşmış, boşanmış kadınların oranı yüzde 5,7'ye yükselmiştir. Aile Yılı ilan edilen 2025 yılında ortaya çıkan bu tablo uygulanan politikaların aileyi korumakta başarısız olduğunu açıkça göstermiştir. Seçim bölgem Samsun'da boşanan kişi sayısı 2024'te 51.438 iken 2025'te 55.208'e çıkmıştır. Bu artışın nedeni açıktır; derinleşen ekonomik kriz, geçim sıkıntısı ve artan toplumsal gerilimdir. İnsanlar gelecek güvencesi görmedikçe, kirayı, faturayı, çocuklarının eğitim masraflarını karşılayamadıkça aile içi huzuru korumak giderek zorlaşmaktadır.

Aile Yılı ilan etmekle aile korunmaz. Gelir adaleti sağlanmadan, sosyal destekler güçlendirilmeden, emeğin hakkı teslim edilmeden bu tablo değişmez.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

16.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, PIKTES okullarında görev yapmakta olan özel güvenlik görevlilerine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Urfa dâhil 29 ilde Millî Eğitim Bakanlığına PIKTES okullarında görev yapmakta olan özel güvenlik görevlilerinin iş sözleşmelerinin her yıl üç ay askıya alınmasından kaynaklı büyük

mağduriyetler yaşanıyor. Ayrıca, on yıldır PIKTES kapsamında çalışan yaklaşık 500 güvenlik görevlisinin işten çıkarılması büyük haksızlıktır, adaletsizliktir. Uzun yıllardır okullarda görev yapan özel güvenlik görevlilerinin istihdamının korunması, kazanılmış haklarının zedelenmemesi ve yeni süreçte mağduriyetlerin yaşanmaması için ilgili bütün bakanlıkları sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyoruz. PIKTES çalışanlarının haklı taleplerinin takipçisi ve Mecliste sesi olmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

17.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Finike'nin Boldağ Mahallesi Gökliman mevkisinde planlanan madencilik faaliyetine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Finike ilçemizin Boldağ Mahallesi Gökliman mevkisinde bir madencilik faaliyeti planlanmaktadır. Projenin planlandığı alan doğası ve deniziyle eşsiz bir yerdir. Buraya hangi akıl ve mantıkla madencilik izni verildiğini anlamak mümkün değildir. Bu faaliyet çevreye, mahallelere ve mavi bayraklı Gökliman Koyu'na zarar verecek, toz ve gürültü kirliliği oluşturacak, insan sağlığını olumsuz etkileyecektir. Birileri para kazanacak diye Finike'nin geleceği riske atılamaz. Finike'miz uluslararası alanda en sakin ilçe ünvanına sahip cennet köşe bir ilçemizdir. Buradan soruyorum: Bu kadar huzurlu, doğal güzellikleri olan ilçemizde maden ocağının ne işi var? COP31 küresel iklim zirvesine ev sahipliği yapacak Antalya'mızda böyle bir projenin gündeme gelmesi büyük bir çelişkidir. Finike ilçemizde madencilik faaliyeti istemiyoruz.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Alp...

18.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı Sultansuyu Tarım İşletmesindeki yarış atlarına ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı Sultansuyu Tarım İşletmesinde değeri 100 milyon lirayı bulan yarış atları kayıptır efendim yani "Atları çalmışlar." demek istemiyorum Başkanım ama atlar yok. Başkanım, bu konuyla ilgili müfettiş görevlendirilmiş fakat müfettiş raporu kamuoyuyla paylaşılmıyor; Genel Müdür de bizzat oraya gitmiş, temaslarının akıbeti hakkında bilgimiz yok. Ben Bakana soru önergesi veriyorum, "Atlar nerede?" diyorum, iki aydır atları çaldırdığını itiraf da edemiyor. Atların akıbeti araştırılsın efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - At hırsızları!

BAŞKAN - Sayın Akbulut... Yok.

Sayın İrmez...

19.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, hapishanelerdeki hukuksuz uygulamalara ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hapishanelerde hukuksuz uygulamalar azalmak yerine gün geçtikçe daha da artıyor. Son olarak, beyninde tümör bulunan, sol tarafı felçli, cezaevinde 2 kez kalp krizi geçiren ve günde 17 farklı ilaç kullanan 74 yaşındaki Mehmet Emin Çam'a Adli Tıp Kurumu cezaevinde hayatını tek başına idame ettirebileceğini belirterek "Cezaevinde kalabilir." raporu verebiliyor. Bu bir insanın göz göre göre ölüme terk edilmesi, hapishanelerde öldürülmek istenmesinin ilanıdır aslında.

Bir diğer garabet ise idare ve gözlem kurullarının skandal kararlarına her gün bir başkasının eklenmesidir. Buradan açıkça belirtiyoruz ki bu yapılanların ne iç hukukta ne de uluslararası normlarda bir yeri vardır. Hapishanelerde keyfî uygulamalara bir an önce son verilsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, emekli bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu hafta çarşamba günü ilk sahura kalkılacak ve perşembe akşamı, Allah nasip ederse, ilk oruçlar açılacak. Sizlere bir fotoğraf göstermek istiyorum, isteyen teyit edebilir: İçerisinde et, süt, sucuk, balık, tavuk, yumurta, pastırma gibi lüks sayılan hiçbir ürün bulunmamaktadır; sadece kuru bakliyat ve temel gıda ürünlerinin olduğu on beş günlük ramazan kolisinin fiyatı 3.990 lira yani 4 bin lira, bu da indirimli hâli. Emekli bayram ikramiyesi ne kadar? O da 4 bin lira, AKP iktidarı lütfederse 5 bin lira olması bekleniyor. Bir ramazan kolisi kadar bile etmeyen ikramiyeyi "müjde" diye sunarak devlet yönetilemez. Emekli bayram hazırlığı mı yapsın, mutfağı mı doldursun? Bu tablo ekonomik başarının değil, yoksulluğun belgesidir. Ramazan bereket ayıdır ama bu düzen sofradaki bereketi de kaldırdı. Yoksulun hâlini anlamak için oruç tutacak olan tüm iktidar yetkililerinin bu durumu bir kez daha gözden geçirmesini rica ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

21.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, esnafın krediye ulaşamamasına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir'de çarşıda esnafı her gezdiğimde her çaldığım kapıdan bir isyan, bir şikâyetle karşı karşıya kalıyorum. Vatandaşlarımız ve özellikle küçük esnafımız siftah yapamadan dükkânını kapatıyor, sattığı malı yerine koymakta da zorlanıyor. Bu ekonomik kriz ortamında her gün vergi denetçileri kapıda, onlara farklı gerekçelerle ceza yazmak üzere ne yazık ki kapılarını zorluyorlar. Şu anda esnafımız vergi borçları, prim borçları, banka borçları, piyasa borçları olduğu gerekçesiyle, farklı gerekçelerle ne yazık ki krediye de ulaşamıyor. Bankaların kapısını çaldığında, esnaf kefaletin kapısını çaldığında "Kredi veremeyiz, borcun var." diyerek kapıdan çevriliyor. Eğer küçük esnafımızı batırırsak, o kepenkler inerse bir daha çalacak kapı bulamayacağız. Bu sebeple, AKP iktidarına sesleniyorum: Vergi ve sigorta borçlarının bir an evvel yapılandırılarak küçük esnafımızın önündeki bu engelin kaldırılmasını talep ediyorum. Sürekli mazeret uyduruyorsunuz ya "Deprem vardı, pandemi vardı." diye; o bahsettiğiniz mazeretler küçük esnafımız için de geçerlidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koca...

22.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Zonguldak'ın Kilimli ilçesinde yaşanan maden göçüğüne ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İliç maden katliamının 2'inci yıl dönümünde, daha yasımız dinmemişken Zonguldak Kilimli'de bir maden göçüğü daha yaşandı. 2 işçi maden göçüğünün altında kalarak iş cinayetiyle katledildiler. Ölen işçilerden birisi 60 yaşındaydı, 60 yaşında! Bu ölüm düzeni, AKP'nin sermaye seviciliği 60 yaşındaki insanlarımızı yer altında iş sağlığından ve işçi güvenliğinden yoksun bir şekilde ölümle burun buruna bir cehennemde çalışmak zorunda, yaşamak zorunda bırakıyor. AKP iktidarı eliyle kurulan bu ölüm düzeni Soma'dan Amasra'ya, Ermenek'ten İliç'e ve şimdi Zonguldak'a hep işçilerin, emekçilerin kanının üzerinden yükseliyor. Buradan bir kez daha söylüyoruz: Zonguldak maden göçüğü kaza değil katliamdır, bir iş cinayetidir; yaşananlar ihmalden değil kasıttandır.

BAŞKAN - Sayın Işıkver...

23.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, ramazan ayına ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, manevi huzurun zirveye yükseldiği, birlik, beraberlik ve dayanışmanın yayıldığı, ibadet ve paylaşma ayı olan bir ramazan ayına daha ulaşmanın mutluluğunu ülke olarak

yaşayacağız. Huzurun, bereketin, yardımlaşmanın ve manevi huzurun gönülleri doldurduğu bu mübarek ayın, başta şehrimiz Elâzığ'a, sonra ülkemize, aziz milletimize ve Âlemiislam'a huzur getirmesini temenni eder, en derin saygılarımı sunarım.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN - Sayın Hülakü...

24.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'deki deprem konutlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bingöl'ün Karlıova ilçesine bağlı Yukarıyağmurlu köyünde 2020 yılında yaşanan deprem sonrası inşa edilip 2023 yılında yurttaşlara teslim edilen konutlar kar yağışı sonrası çökmüştür. Bölge halkı bu yapıların sert kış koşullarına uygun yapılmadığını uzun süredir dile getiriyordu. Aynı durumun Adaklı'nın Çevreli köyünde de yaşanmış olması sorunun tekil bir kusurdan öte denetimsizlik ve özensizliğin sonucu olduğunu açıkça göstermektedir. Depremzedelere güvenli barınma sağlamak için yapılan konutların kar yağışından zarar görmesi büyük bir ihmaldir. Tüm deprem konutlarında derhâl kapsamlı teknik inceleme yapılmalı, riskli yapılar boşaltılmalı ve sorumlular hakkında etkili işlemler başlatılmalıdır. Yurttaşların can güvenliği daha fazla ihmale terk edilemez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

25.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, çiftçinin faizle kullandığı kredinin yüzde 25'inin kesilmesine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçiye önce "Vergi, SGK borcu yoktur." şartını getirip önüne duvar ördüler, sonra o duvarın bir tuğlasını çekip "Düzelttik, müjde!" dediler. "Müjde" dedikleri de çiftçi faizle kredi kullanacak, daha parayı görmeden de kredinin yüzde 25'ine devlet eliyle el koyacaksınız. Bu nasıl destek? Bu mudur üreticiyi korumak? Köylü "borçlu" diye kapıdan çevrilirken "Köylü varsa devlet var." diyemezsiniz. Soruyorum: Bu nasıl şart, bu nasıl düzeltme? Kaç üreticinin kredisi reddedildi? Gübre malum, mazot 60 lira, traktörün deposunun kaça dolduğundan haberiniz var mı? Para çiftçinin eline geçmeden yüzde 25'ini kesmek çiftçiye "Sen üretme, tarlanı terk et, köyünden göç." demektir. Hiçbir gerekçe üretim ve gıda güvenliğinin çiftçiden önemli olduğunu söyleyemez.

BAŞKAN - Sayın Bozdağ...

26.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Sağlık Bakanlığının hastanelerin "çok tehlikeli iş yeri" sınıfından "tehlikeli" sınıfa indirilmesi teklifine ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığının hastanelerin çok tehlikeli iş yeri sınıfından tehlikeli sınıfa indirilmesi teklifi Çalışma Bakanlığının Tehlike Sınıfları Komisyonunda reddedildi. Emek meslek örgütleri uluslararası ölçüleri, bilimsel verileri, 6331 sayılı Yasa'yı işaret ederek hastanelerin biyolojik, kimyasal ve radyoaktif riskleri nedeniyle çok tehlikeli sınıfta olduğunu anlatmaya çalıştı. Bakanlığın ısrarına rağmen öneri komisyondan döndü ve mücadele kazandı ama tehlike hâlâ yerinde duruyor. Sağlık Bakanlığının bilimsellikten uzak, işçi sağlığını ve güvenliğini hiçe sayan zihniyeti risk oluşturmaya devam ediyor. Emek ve toplum sağlığı karşıtı, sermaye yanlısı politikalarınızla mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerimize söz vereceğim.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ.

27.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İzmir İktisat Kongresi'nin 103'üncü yıl dönümüne ve gayesine, Alo Adalet hattına, Adalet Bakanı Akın Gürlek'e ve adalete ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iyi bir yasama haftası olmasını temenni ediyorum.

Bugün İzmir İktisat Kongresi olarak değerlendirilen ama Türkiye İktisat Kongresi olarak tarihe geçen İktisat Kongresi'nin 103'üncü yıl dönümünü kutluyoruz ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Kâzım Karabekir Paşa'yı -çünkü Divan Başkanıydı kendisi- ve aynı zamanda Maliye Bakanımız Celal Bayar'ı da rahmetle anıyorum.

İzmir İktisat Kongresi'nin gayesi neydi? Tam ikinci Lozan görüşmesinde ara verildiğinde, ihtilaf çıktığı zaman İzmir'de bir iktisat kongresi toplandı. Mustafa Kemal şöyle söylüyordu: "Erzurum Kongresi'nin misyonu ve fonksiyonu neyse bugünkü Birinci İktisat Kongresi'nin misyonu ve fonksiyonu da odur. Artık kılıç zamanı değildir, artık saban zamanıdır ve mutlaka Türkiye'yi de Anadolu topraklarını da kalkındıracağız ve yabancılara da Türkiye'nin kapılarını açacağız ama asla Türkiye'yi onlara talan ettirmeyeceğiz ve de burası bir esir ülkesi değildir." ifadesini kullanmıştı. O günden bugüne Türkiye bazı merhaleler katetti. Elbette ki kalkınması noktasında her iktidarın, her hükûmetin çok ciddi payları vardı ama Sayın Cumhurbaşkanının Amerika Birleşik Devletleri'ne son gittiği zaman Trump'ın tavrını kınadığımızı, Trump'ın tavrının bir manda ülkesine, Amerikan mandasına söylenecek bir laf olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Nedir o? Kendisi dedi ki: "Bundan böyle sıvı gazınızı ve doğal gazınızı Rusya'dan almayacaksınız ve benden alacaksınız." Peki, biz oradan 10 liraya alıyoruz, senden 9 liraya mı alacağız? "Hayır, benden 11 liraya alacaksınız." dedi, daha pahalı alıyoruz ve bu bir mandacılığın göstergesidir, başka bir şey değildir, bunu kabul etmemiz mümkün değildir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü de bir kez daha rahmetle anıyorum ve "Türkiye bir esir ülkesi değildir, Türkiye bir manda ülkesi değildir." diyerek de en başta Adalet ve Kalkınma Partisinin haykırmasını bekliyorum.

Yeni seçilen bir Adalet Bakanımız var ve Adalet Bakanı bir hat kuracağını söyledi, Alo Adalet hattı. Ben buradan Anayasa Mahkemesi kararlarını tartışmasız olarak kabul edip etmeyeceklerini merak ediyorum ve de şimdi buradan ben kendisine sesleniyorum: Alo, adalet, alo; adaletle mi görüşüyorum? "Alo, buyurun, ben adalet." Siz gerçekten adalet misiniz? "Elbette, artık hattımız var, geciken davalarınızı bize bildirebilirsiniz." Biz geciken davaları değil geciktirilen adaleti soruyoruz. "Önce tutuklayalım da sonra yargılama işine bakarız, biz sizin için buradayız." Alo, o hâlde bir kez daha soruyorum: AİHM kararlarını uygulayacak mısınız, Anayasa Mahkemesi kararlarını tartışmasız tanıyacak mısınız yoksa "Karar var ama uygulama yok." düzeni devam mı edecek? Alo, adalet, sizden tarafsızlık bekliyoruz, objektiflik bekliyoruz; sizden siyasi davalarda tarafgirlik değil, hukukun üstünlüğüne göre karar vermenizi bekliyoruz; sizden iktidarın aparatı değil, milletin yargısı olmanızı, tarafsız yargı olmanızı bekliyoruz. Tartışmalı yeni Bakanımız kamuoyuna "Alo Adalet" hattını tanıttı, yargılamadaki sorunlar için vatandaşımız bu hattı arayarak şikâyette bulunabilecekmiş. Oysa asıl mesele adaleti telefon hattına bağlamakta değildir, mesele hattın öbür ucunda kimin olduğu meselesidir.

Adalet Bakanı Akın Gürlek geçmişte verdiği kararlarla kamuoyunda en çok tartışılan isimlerden birisi, siyasi davalarda adı en çok geçen, tarafsızlığı en çok sorgulanan davaların içinden gelen bir isim; daha önce siyasi bir görevi olan, Adalet Bakan Yardımcılığı yapmış, ardından Başsavcı olarak atanmış ve bugün muhalefetle ilgili devam eden tartışmalı davalarda başrol oynamış bir isim. Şimdi iktidar partisi kendisini yeniden, siyasi bir görev olan Adalet Bakanı olarak atadı. Âdeta "Daha önce İstanbul'da istediğimiz görevinizi yaptınız, yürüttünüz, şimdi Türkiye'de görevinizi yapacaksınız." denircesine Bakanlık görevine getirilmiş bir isim. Bugün o isim, yargıdaki gecikmeleri çözeceğini, millete adalet getireceğini söylüyor. Buradan kendisine soralım: Adalet gecikiyor mu, geciktiriliyor

mu yoksa adalet bilinçli olarak yönlendiriliyor mu? Türkiye'de adalet sorunu yalnızca uzun yargılama sürelerinden kaynaklı değildir, elbette en önemli aşaması adaletin tez verilmesidir, masumların hakkı ve suçluların cezası için en önemli konudur ama asıl sorun uzun tutukluluk sürelerinin bir cezaya dönüştürülmesidir, mahkeme kararlarının adalete değil, siyasi iklime göre şekillendirildiği algısıdır. Hatta bu durum sadece algıdan ibaret değildir, yargıda gerek iktidar cenahından gerekse de birtakım çevrelerden gelen rüzgârların adaletin yönünü tersine çeviren somut örneklerini görmek mümkündür. Milletimizde oluşan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmaması sebebiyle yargının yürütme karşısında bağımsızlığını yitirdiği kanaatidir. Bu da bir kanaat olmaktan öte, fiilî bir durum olarak karşımızda durmaktadır.

"Alo adalet, alo adalet..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Beş dakika bitti.

Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir vatandaş arıyor "Davam beş yıldır sürüyor." diyor, bir gazeteci arıyor "Tutukluluğum cezaya dönüştü." diyor, bir siyasetçi arıyor "Mahkemem hukukla mı, talimatla mı karar verecek?" diyor. "Alo..." Can Atalay davasını hatırlayalım, Anayasa Mahkemesi açıkça "Hak ihlali vardır." dedi, seçilmiş bir milletvekili hakkında tahliye yönünde karar verdi. Ne oldu? Yerel mahkeme direndi ve aynı şekilde, Anayasa Mahkemesi kararlarına direnen birisi de bugünkü Akın Gürlek'ti. Yargıtay ile AYM arasında kriz yaşandı ve "Anayasa Mahkemesi kararları idareyi, yürütmeyi ve de yasamayı bağlar." denilmesine rağmen bağlamadı, bazılarına bağladı, bazılarına bağlamadı. Osman Kavala davasını hatırlayalım, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi "İhlal var." dedi, serbest bırakılması yönünde karar verdi, sonuç ne oldu? Karar uygulanmadı. Türkiye uluslararası hukuk önünde ihlal süreciyle karşı karşıya kaldı. Ayşe Barım davasında "İktidarın hoşlanmadığı bir karar verildi." denilerek o hâkim coğrafi teminata rağmen başka bir yere gönderildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlayacağım efendim.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Aynısı başka davalarda da oldu, coğrafi teminata rağmen o hâkimlerin ya görev yerleri değiştirildi veya tenzilirütbeyle başka, ticaret mahkemeleri gibi yerlere gönderildi. İktidar hangi yargı kararından mutlu olacaksa, ne yönde karar çıkmasını istiyorsa mahkemeler o yönde mi karar verecek? Biz de bu düzene "demokrasi" mi diyeceğiz? Hiçbirimiz yargının verdiği her kararı beğenmiyoruz, bizim istediğimizin aksine kararlar çıktığı zaman da "Evet, beğenmiyoruz ama saygı duyuyoruz." ifadesini kullanıyoruz ama birileri o kararı beğenmiyorsa o hâkim hakkında hemen icabını, gereğini yerine getiriyorlar. Buna da "adalet" diyerek bize yutturmaya çalışıyorlar. Önemli ölçüde adaleti şirazesinden çıkartırsanız orada adaleti ölçecek, haklıyı haksızdan ayıracak bir mekanizma kalmaz. Bu ülkede bir mahkeme Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyorsa sorunumuz adaletin gecikmesi, adalete telefonla ulaşılması meselesi değildir; esas meselemiz uygulanan hukuk düzeninin ta kendisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Büyük ihtimalle Alo Adalet hattını arayıp bu konuları ilettiğimizde alacağımız cevap şudur: "Aradığınız adalete şu anda ulaşılamıyor. Lütfen, siyasi baskılar kalktıktan sonra tekrar arayınız." Bugün Türkiye'nin ihtiyacı adalete ulaşmak için telefon hattı kurmak değildir, Türkiye'nin ihtiyacı Anayasa'nın 138'inci maddesinin gerçekten uygulanmasıdır; Türkiye'nin ihtiyacı, yargının tarafsız, bağımsız ve objektif olması, kuvvetler ayrılığı ilkesini tam ve kâmil manada tecelli etmesidir; Türkiye'nin ihtiyacı güvendir ve Türkiye'nin ihtiyacı adalete saygı duymaktır. Bugün adaletin bazı davalarda korktuğunu, korkutulduğunu veyahut da durumdan vazife çıkarttığını veyahut da ideolojisini yargı kararlarına maalesef tasallut ettiğini hepimiz biliyoruz. Adalet bir çağrı merkezi hizmeti değildir, adalet bir PR çalışması değildir, adalet bir siyasi kariyer basamağı hiç değildir. Bakın, şairin söylediği gibi, bakın, "Devlete baş bulmak gecikebilir, aş bulmak gecikebilir, ekmek bulmak gecikebilir, temele taş bulmak gecikebilir, adalet gecikmez, tez verilmelidir." ve adalet Alo Adalet hattı değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özdağ.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun.

28.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, 17 Şubat Orgeneral Eşref Bitlis'in şehadetinin seneidevriyesine, Merasim Sokak saldırısına ve hendek operasyonlarına, Zonguldak'ta özel bir maden ocağında meydana gelen göçüğe, Medeni Kanun'un kabulünün yıl dönümüne ve Adalet Bakanının savunma makamına ilişkin ifadelerine, terörle anılan bir figürün sözlerinin siyasal çözümün merkezine taşınmasına ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Bugün 17 Şubat, Orgeneral Eşref Bitlis'in şehadetinin seneidevriyesi. Cesareti, kararlılığı, örnek görev anlayışıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinin gururu olan Eşref Bitlis'i rahmet ve saygıyla anıyorum.

Bugün 17 Şubat, 2 Aralık 2015'te başlayıp 10 Mart 2016'ya kadar süren hendek operasyonlarında Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ve Türk Polis Teşkilatımızın terörle mücadelesinde 17 Şubat 2016 yani bundan on sene önce Ankara'da Merasim Sokak'ta gerçekleştirilen hain terör saldırısı sonucunda 29 şehidimiz hayattan kopartılmış, 75 vatandaşımız ve askerimiz yaralanmış ve gazi olmuştur. Buradan bir kez daha Merasim Sokak kanlı saldırısında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ve şehitlerimize rahmet diliyorum. Bu vesileyle hendek operasyonlarında şehit olan kahramanlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun; gazilerimize de minnet ve şükranlarımızı sunuyoruz. Bu acı kayıplarımızın aziz hatıraları ve geride bıraktıkları değerlerini esas aldığımızda bile bugün İYİ Partinin verdiği mücadelenin ve durduğu yerin gerekçesi de ruhu da aziz milletimizin bizlere yüklediği sorumluluğun gereğidir ve böyle olmaya da devam edecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Zonguldak'ta dün özel bir maden ocağında bir göçük meydana gelmiştir ve meydana gelen göçükte yerin metrelerce altında çalışan işçiler mahsur kalmış, arama kurtarma ekipleri saatlerce ulaşamamışlar ve uzun süren bir mücadele verilmiştir. Maalesef 2 işçimiz, 2 emekçimiz hayatını kaybetmiştir. Maden emekçilerimize ve yakınlarını kaybeden ailelerine başsağlığı diliyorum, ölen işçilerimize de Allah'tan rahmet diliyorum. Tabii, bu tablo madenciliğin Türkiye'de hâlâ yüksek risk altında sürdürülen bir sektör olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte işin acı tarafı 2026 yılında olmamıza rağmen İzmir ilinde yaşanan sel felaketlerinde 2 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Hatırlayın, bundan dört beş yıl önce 2021 yılında Kastamonu Bozkurt'ta 65

vatandaşımız hayatını kaybetti. Değerli milletvekilleri, 21'inci yüzyıldayız ve 21'inci yüzyılda Türkiye Cumhuriyeti devletinde yani kendini devler liginde olarak kabul eden bu büyük cumhuriyette hâlâ insanlar selde ölüyor, hâlâ insanlar maden göçüğünde hayatlarını kaybediyor; bunların sonrasında yapılan açıklamaların hiçbirinin bir anlamı yok. Burada, devlet aklının, devlet ahlakının ve devlet terbiyesinin gereği bununla ilgili tedbirleri almaktır. Bugün Antalya ilinde ve birçok ilimizde doğru altyapı oluşmamasından dolayı ve genel idare ve yerel idarenin birbiriyle paslaşarak bununla ilgili, bu çatışmalarla politika üretmeye çalışmasından dolayı bugün vatandaşımız, üreticimiz perişandır. Artık üreticinin perişan olduğu bir denklemde o sel felaketinde ve aşırı yağışlarda artık insan kaybediyoruz; 21'inci yüzyılda Türkiye'de insanlar selde ölüyorlar ya. Bununla ilgili bütün kamu kurumlarının şapkayı önüne alıp düşünmesi gerekiyor.

Değerli hazırun, bugün aynı zamanda Medeni Kanun'un da kabulünün yıl dönümü, birçok hatip de bu konuya değindiler. Cumhuriyetimizin özü, ayrıcalıkları ortadan kaldıran, vatandaşı kul değil hak sahibi birey olarak gören bir düzen kurmanın... Medeni Kanun da tam olarak bu anlayışın eseridir. Ve bununla birlikte, buradan devamla söylüyorum: Medeni Kanun'un kabulünü kutladığımız bugünlerde ne yazık ki Sayın Adalet Bakanı, katılmış olduğu bir televizyon programında savunma makamına ilişkin, meslektaşım avukatlara ilişkin birtakım tedbirler öngördüğünü ifade etmiştir. Bunları hem bir hukukçu olarak hem bir avukat olarak hem bir milletvekili olarak asla kabul edemeyeceğimizi buradan ifade ediyorum. Bugün, tutukluların tamamının henüz suçları kesinleşmemiş ve yargılamaları devam etmektedir. 21'inci yüzyılda Türkiye'de avukatların mesai şartları ve diğer bütün hususlar dikkate alındığında gecenin bir saatinde bile cezaevine gitmek zorunda kalmaları avukatlar için de kolay değildir. Dolayısıyla, mesleğini icra etmeye çalışan, adaleti arayan, tarafsızlığı ve bağımsızlığı kamuoyunca şüpheli hâle gelmiş olan yargı sisteminde tarafsızlığı ve bağımsızlığı değil, her şeyden önce adil kararları özlemiş avukatların vermiş olduğu bu mücadelenin akamete uğratılmasını ya da bu mücadelenin böylesine üstenci bir tavırla dile getirilmesini asla kabul edip doğru bulmadığımızı da ifade ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, terör örgütü elebaşının sözlerinin siyasal bir çerçevede aktarılmasını, "tarihi kurtarmak", "entegrasyon" gibi kavramlarla meşrulaştırılmaya çalışılmasını kabul etmemiz mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bu öyle bir zihniyetin yansımasıdır ki son günlerde de belli çevrelerde yapılan açıklamalarla terörün dili ile siyasetin dili arasındaki çizginin bilinçli bir şekilde bulanıklaştırıldığını açıkça gözlemliyoruz. "Demokratik cumhuriyet Kürt'süz olmaz." söylemi üzerinden cumhuriyetin temel niteliklerini etnik kimlikler üzerinden yeniden tarif etmeye kalkışmak Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu felsefesine doğrudan meydan okumaktır. Bu devlet etnik temelli değil, vatandaşlık temelli bir hukuk düzeni üzerine kuruludur. Terörle anılan bir figürün sözlerini siyasal çözümün merkezine taşımak demokratik siyaset değil, açık bir meşruiyet kaydırmasıdır. İYİ Parti olarak bu yaklaşımı en net biçimde reddediyoruz. Türkiye'nin geleceği terör örgütlerinin söylemleriyle değil, teröristlerin beyanlarıyla değil, büyük Türk milletinin ortak iradesi, cumhuriyetin temel ilkeleriyle şekillenir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - “Entegrasyon” adı altında üniter yapıyı ve millî kimliği tartışmaya açmak toplumsal barışı güçlendirmez, ayrışmayı derinleştirir. Bu Mecliste hiç kimse terörle arasına mesafe koymadan demokrasi iddiasında bulunamaz; bulunduğu demokrasi iddiası da tarafımızca ciddiye alınmaz. Türkiye’nin tarihi terörle müzakere edilerek değil, hukukla, birlikle ve millî egemenlikle korunur diyerek sözlerime son veriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Poyraz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, 9 Şubatta Milliyetçi Hareket Partisinin 57’nci kuruluş yıl dönümünü kutladıklarına, Milliyetçi Hareket Partisinin farkına, Genel Başkanları Devlet Bahçeli’nin öncülüğünde ve himayelerinde kurulan vakıflara ve enstitülere ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta 9 Şubatta şerefli mazisiyle Türk siyasi hayatının amiral gemisi ve kutup yıldızı olan Milliyetçi Hareket Partisinin 57’nci kuruluş yıl dönümünü idrak ettik, kutladık. Başbuğ Alparslan Türkeş’ten devraldığımız bayrağı Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin bilge liderliğiyle taşımanın gururunu yaşıyoruz. Bugün aziz milletimize ve muhterem Genel Kurula Milliyetçi Hareket Partisinin millî tarih şuuruyla yoğrulan, stratejik bir akılla işleyen ve jeopolitik düşünce sahibi, nitelikli farkını anlatmak istiyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi için siyaset, geçmişi bugüne bağlayan, bugünü de geleceğe taşıyan bir medeniyet tasavvurudur. Biz günlük siyasi çekişmelerin değil, tarihin ve geleceğin ufkunda yürüyen bir hareketiz. İşte bu medeniyet tasavvuru, bin yıllık kardeşlik hukukumuzla fitne ateşini söndürecek, terörsüz Türkiye’yi inşa edecek, demokrasimizi ve hukukumuzu da geliştirecek yegâne iradedir. Milliyetçi Hareket Partisi kendi gündemine hâkim, ilkeli, sorun çözen, çözüm üreten bir partidir. Uzlaşmacı siyasetin bayrağını taşıyan Milliyetçi Hareket Partisi için milliyetçilik ile demokrasi ikiz kardeştir. Milliyetçi Hareket Partisi, siyaseti milletin birliğini güçlendiren, toplumsal dokuyu onaran, kültürü yaşatan ve geliştiren, düşünceyi besleyen bir bütün olarak ele alıyor. Milliyetçi Hareket Partisi fikrî zemini tahkim eden düşünce kuruluşlarıyla; eğitim ve dayanışma damarlarını canlı tutan vakıf, enstitü ve dernekleriyle; toplumsal barışın, kültürel ve sosyal yapımızın önemli unsurlarından olan cemevlerine yönelik yapıcı ve icraatçı yaklaşımıyla bir medeniyet tasavvurunu somutlaştırmaktadır. İşte bu yüzden Milliyetçi Hareket sadece bir siyasi kuruluş değil aynı zamanda bir okul, bir akademi ve bir gönül dergâhıdır.

Bu vesileyle, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin öncülüğünde ve bizzat himayelerinde kurulan, faaliyet gösteren vakıf ve enstitüleri dikkatlerinize sunmak istiyorum. Bu kuruluşlarla Milliyetçi Hareket Partisinin kurumsal düşünce, fikir, ilim ve irfan haritasını çiziyoruz. Bilge Tonyukuk Siyaset ve Strateji Enstitüsüyle devlet yönetimine stratejik bir boyut katıyoruz. “Dilde, fikirde, işte birlik!” şiarının mimarı adına kurulan İsmail Gaspıralı Dış Politika Enstitüsüyle Türkistan coğrafyası ve bölgemiz için vizyon üretiyoruz. Cengiz Aytmatov Enstitüsüyle kültürel zenginliğimizi canlı tutarken Ahmet Cevad Enstitüsüyle “Çırpınırdı Karadeniz!” diyen hürriyet ateşini harlıyoruz. Anadolu’nun kapılarını “kerim devlet” anlayışıyla açan ruhu Fetih ve Kök: Ahlat/Malazgirt Çalışmaları Enstitüsüyle bilimsel bir zemine oturtuyoruz. TASAV Türk Akademisi Siyasi, Sosyal, Stratejik Araştırmalar Vakfı ve Türkiye Alparslan Türkeş Siyaset Akademisi Vakfıyla fikri hür, vicdanı hür, milliyetçi, aydın nesiller yetiştiriyoruz.

Burunla birlikte, siyasetimize ahlaklı ve donanımlı kadrolar kazandıran Siyaset ve Liderlik Okuluyla gençlerimizi siyasete hazırlıyoruz. Bu yapılar, Genel Merkezimizin önündeki bahçede yükselen 3 simge ağaçtan feyzalmaktadır: Tarihimiz kadar ulu sedirin köklü duruşunu, zorluklara meydan okuyan köknarın direncini ve her daim canlı kalan ladinin asaletini bu ilim yuvalarında yaşatıyoruz. Oradaki ladin, millet iradesi olan yasamayı; köknar, devletin kudreti olan yürütmeyi; sedir ise adaletin teminatı olan yargıyı temsil etmektedir. Demokrasiyi ve hukuku bu ağaçlar gibi köklü ve birbirini tamamlayan bir nizam içinde kavrıyoruz. Bu ruhla Türkiye Cumhuriyeti'ne ve aziz Atatürk'e sarsılmaz bir iradeyle bağlılığımızı ifade ediyoruz. Bunlar milletimizin geleceğini inşa edecek fikir kaleleridir. Devlet Bahçeli Vakfından İl Bilge Hatun Vakfına, Osmaniye Vakfından Yağmur Damlası Yardımlaşma Derneğine ve gençlerimizi spora teşvik eden Türkgücü Ülküspor Kulübüne kadar her bir kuruluş bu yeni medeniyet inşasının birer tuğlasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Değerli milletvekilleri, bizim medeniyetimiz sadece akılla değil, gönülle de inşa edilir. Gönlümüz, Hoca Ahmet Yesevi'nin ocağında pişmiş, Horasan erenlerinin nefesiyle Anadolu'ya üflenmiş, Âşık Veysel'le saz ve söz olmuştur. Bu sebeple, Alevi-Bektaşi canlarımızla olan bağımız siyasi bir manevra değil, kadim bir kardeşlik hukukudur. "Cemevi de bizim, cami de bizim; saz da bizim, söz de bizim." derken hamaset yapmıyoruz, bunu icraatlarımızla, Genel Başkanımızın himayelerinde ve belediyelerimiz eliyle inşa edilen kardeşlik ve inanç ocaklarıyla ortaya koyuyoruz. Biliyor ve inanıyoruz ki küçük iyi bir hareket büyük bir iyi niyetten iyidir.

Dünyanın en büyük cemevi olan Nevşehir'deki Horasan Erenleri Alevi Kültürü ve Cemevi'nden Aydın'a, Muğla'dan Mersin'e, Ankara'dan Çorum'a Anadolu'nun dört bir yanında gönül köprüleri kuruyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi budur. Düşünceyle derinleşen, kurumlarla kök salan bu medeniyet tasavvuru Türkiye Yüzyılı'nda da milletimizin birliğini, dirliğini ve istikbalini güçlendirecek en sağlam iradedir.

Bazıları oy hesabı yapar, biz Kızılelma ülküsüne yürürüz; bazıları kutuplaştırmadan medet umar, biz Horasan harcıyla milletimizi birbirine kenetleriz; başkaları gününü kurtarmaya çalışırken biz Ahmed Cevad'ın, Gaspıralı'nın, Bilge Tonyukuk'un mirasıyla geleceği inşa ederiz. Bizim davamız Türkiye Yüzyılı'nın ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlayayım efendim.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...yeni nizamın ihyası nizamıâlem ülküsünün inşasıdır. 57'nci yılımızı geride bırakırken kökü mazide, gözü atide olan bu kutlu yürüyüşümüz ülkülerimize ulaşana dek sürecektir.

Bu vesileyle, bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'ye, bu kurumlarımızda emeği geçen, milletimizin birliğine hizmet eden tüm dava arkadaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum. Oğuz Kağan'ın ifadesiyle "Gök, çadırımız; güneş, tuğumuz olsun." diyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

30.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kobani başta olmak üzere yerleşim yerlerindeki kuşatmaya, 30 Ocakta imzalanan anlaşmaya, Münih Güvenlik Konferansı'na, Şam'ın SDG'yle ilgili söylediklerine ve Türkiye'nin SDG'yle resmî temas kurması gerektiğine, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'ya, Karslıların hizmet beklediğine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, ocak ayında Rojava'da başlayan ağır bir kuşatmaya hepimiz beraber tanıklık ettik. Kentlerde elektriğin kesildiğini, suyun kesildiğini, gıdaya erişimin engellendiğini, ilaç ve gıda erişimi olmadığı için çocukların ve hastaların çok ciddi mağduriyet yaşadığını ve soğuktan 6 çocuğun Kobani'de yaşamını yitirdiğini hepimiz biliyoruz. Tabii, Kobani başta olmak üzere bütün bu yerleşim yerlerindeki askerî baskı ve kuşatma politikasının en nihayetinde sivil halkı cezalandırmak olduğunu da hepimiz biliyoruz.

Şimdi, bütün bu baskı koşulları aslında bir şeye zorlamaya dairdi; gerçek anlamda kuzeydoğu Suriye'deki Kürtleri kuşatmak ve oradaki bugüne kadarki kazanımları boşa çıkarma aklıyla devreye konulmuştu fakat bütün bu kuşatma koşullarına rağmen 30 ocakta önemli bir anlaşma imzalandı ve hâlihazırda o ateşkesin kendisinin de anlaşmanın kendisinin de kıymetli olduğunu ifade ederek pratikleşmesi beklentimizi bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Şimdi, bütün bu kuşatma koşulları ve gerçekten Kürtlerde bir yenilgi psikolojisini yerleştirmeye çalışan anlayışa karşı kuzeydoğu Suriye yönetimi en başından beri aslında çok büyük bir diplomatik süreç yürüttü ve gerçek anlamda meseleyi askerî yöntemlerle değil, siyasi bir müzakereyle ve diplomasiyle çözmek istediğini de ortaya koydu. Bu anlamıyla, Kürtlere çok uzun süredir dayatılan "ya teslimiyet ya savaş" ikilemine sıkıştırılan kuzeydoğu Suriye yönetiminin kendisi ısrarla üçüncü yol çizgisini takip etti ve "müzakere" dedi, "diyalog" dedi, bunda ısrar etti ve bu ısrarın sonucunu da 30 Ocak anlaşmasıyla hep beraber görmüş olduk.

Sayın Başkan, sayın vekiller; şimdi, bu müzakere aklının kendisinin belki de son haftalarda en yüksek doruğa ulaştığı yer de Münih Güvenlik Konferansı oldu. Orada Orta Doğu siyasetine dair çokça tartışmanın olduğu bu konferansın kendisinde SDG Genel Komutanı Mazlum Abdi ile kuzeydoğu Suriye özerk yönetimi temsilcisi İlham Ahmed de yer aldılar ve Suriye Geçici Dışişleri Bakanı Esad Şeybani'yle birlikte Şam heyeti içinde yer alarak aslında yıllardır inkâr edilen bir gerçekliğin fiilen kabulünü de sağlamış oldular. Şimdi, ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio'yla yapılan görüşmenin fotoğrafını ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrack "Bin kelimeye bedel bir fotoğraf, yeni bir başlangıç." sözleriyle paylaştı. Evet, bunun büyük bir diplomatik jestin ötesinde aslında Kürtlerin ve bölge halklarının siyasal statüsünün uluslararası düzeyde muhatap alındığının kabulü olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. Sadece ABD eksenli değil, Münih'te Almanya Cumhurbaşkanı ve Almanya Dışişleri Bakanıyla gerçekleştirilen temaslar, Fransa Cumhurbaşkanı, Fransa Dışişleri Bakanıyla yürütülen görüşmeler Avrupa'nın süreci yakından izlediğini ve muhataplık temelinde ele aldığını da ortaya koydu. Yine aynı heyet Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Faysal bin Ferhan'la görüştü ve bölgesel denklemin önemli bir aktörü olduğunu da ortaya koymuş oldu.

Şimdi, en önemli şeylerden biri Geçici Şam Hükûmetinin Dışişleri Bakanı Şeybani'nin söylediği sözdü, "SDG'yi düşman olarak değil, ortak olarak görüyoruz." demesiydi. Evet, bu cümle, yıllardır savaş diliyle kurulan denklemin aslında çözülmeye başladığını, Suriye başta olmak üzere bölgede yeni bir denge durumunun oluştuğunu da bizlere gösteriyor. Şimdi söyleyelim: Rojava yönetimi başından beri müzakereyi savundu, kadın özgürlüğünü, yerel demokrasiyi, çok kimlikli yaşamı savundu, IŞİD'e karşı mücadelede dünya halklarıyla omuz omuza durdu ve bugün de merkezî devletle demokratik

entegrasyonu, silahların susmasını ve anayasal bir çözümü savunuyor. Bu tutumun çok kıymetli olduğunu ve bölge halkları adına da bir kazanım olduğunu ifade etmemiz gerekiyor fakat hâlihazırda Kobani'deki kuşatma, kentlerin çevresindeki kuşatma kalkmış değil. Biz bütün bu sözlerin pratikte de sınanarak pratikte de gereğinin yapılması gerektiğini ifade etmek istiyoruz. O anlamıyla demokratik entegrasyon ve birlik koşulları önce insani ablukanın kalkmasıyla oluşabilir. Bunun gereğini yapma sorumluluğunun da sadece Geçici Şam Hükûmetinde değil, aynı zamanda bölgesel ve uluslararası aktörlerin her birinde olduğunu ifade etmemiz gerekiyor.

Şimdi, Avrupa görüşüyor, Şam görüşüyor, Şam "SDG düşmanımız değil, ortağımızdır." diyor, o zaman yanı başımızda, burada, Türkiye'de, en fazla Kürtlerin yaşadığı ülkenin yönetiminin de bugün artık SDG'yle resmi temaslar kurmasının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...ve Sayın Hakan Fidan'ın da Sayın İlham Ahmed'le görüşmesinin aslında hem burada yürüyen süreci hem de Suriye'de yürüyen süreci geliştirecek, ilerletecek bir adım olacağını ifade etmemiz gerekiyor. En önemlisi de bunun büyük bir diplomatik olgunluğun göstergesi olacağını ifade etmemiz gerekiyor. O anlamıyla Kürt'ü yok sayan değil, kabul eden; savaşı değil, müzakereyi esas alan; inkârı değil, eşit yurttaşlığı önemseyen ve kuşatmanın değil, halkların birlikte ve özgür yaşamının yanında olan politikalara ihtiyacımız olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine, Münih'teki Güvenlik Konferansı'nda Diyarbakır Milletvekilimiz Ceylan Akça Cupolo da yer aldı. Genç Liderler Zirvesi'ne katılmıştı, seçilmişti. Kendisini buradan bir kez daha tebrik ediyorum. Bu diplomatik alandaki başarısının her zaman devam edeceğine olan inancımı da ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bizi orada çok güzel bir şekilde, çok iyi bir şekilde temsil etti. Kendisiyle de gurur duyduğumuzu buradan, Genel Kuruldan da ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, son bir başlık kaldı, izin verirseniz onu da tamamlamak istiyorum. Karslılar olarak bizim kanayan yaramız gerçekten; bir Kars Milletvekili olarak şunu söyleyebilirim: Serhatın incisi Kars, bir kültür mozaiği Kars, aynı zamanda bir açık hava müzesi ama gelin görün ki "3Ç"yle meşhur olan bir kent Kars'ın kendisi; turizmiyle öne çıkamıyor, kültürüyle öne çıkamıyor, tarihî dokusuyla öne çıkamıyor, çukuru, çamuru ve çöpüyle öne çıkıyor ne yazık ki. Peki, neden? Çünkü hâlihazırda hizmet görmüyor. Hiç kimse dönüp gerçekten Kars'ın sorunu nedir diye bakmıyor.

En işlek caddeleri Ali Gaffar Okkan'dan tutalım da Faikbey Caddesi'ne, Cumhuriyet Caddesi'nden Şehitlik Caddesi'ne bütün caddeleri çukur içerisinde. Altı ay önce yama yaptılar, kar yağdı, kar eridi, hâlâ çukurlar devam ediyor. Her sabah insanlar o yollardan geçerken çukura giren arabaların üstlerine sıçrattıkları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, son dakikayı veriyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

...çamur nedeniyle üstleri başları çamurlu bir şekilde evlerine, okullarına ya da iş yerlerine gitmek zorunda kalıyorlar ama dönüp buna bakan yok. Biri diyor "Karayollarının yetkisinde." biri diyor "Belediyenin yetkisinde." Karslı da diyor ki: "Ben ne zaman hizmet göreceğim?" Bir an önce,

gerçekten turizmiyle ünlü olan ve misafirperverliğiyle bütün gelenlerin gönlüne taht kuran Kars'ın, Kars halkının hizmet hakkının yerine getirilmesi ve bu çukurun, çöpün ve çamurun da bir an önce yok edilmesi gerektiğini, mücadele edilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Vergisini veren Karslı hizmet bekliyor; buradan herkese, bütün yetkili kurumlara çağrımızdır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Milletvekillerimizin komisyona katılması dolayısıyla söz talepleri var.

Sayın Suiçmez...

Buyurun.

31.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu'na ilişkin açıklaması

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, bundan tam yüz yıl önce, 17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu en önemli devrim yasalarından biridir. Medeni Kanun'la kadının ailede, toplumda ve kamuda eşit ve özgür birey olması sağlanmıştır. Ancak bugün kadın haklarını tartışmaya açanları, Medeni Kanun'un kazanımlarını aşındırmaya çalışanları buradan uyarıyoruz: Laiklikten, çağdaş hukuktan ve kadın-erkek eşitliğinden bir adım geri atmayacağız, yüz yıl önce kazanılan hakların geriye götürülmesine izin vermeyeceğiz.

Bu büyük devrimin mimarı, Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ü, devrim arkadaşlarını ve kadın mücadelesini örgütleyenleri saygı ve minnetle anıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akay...

Buyurun.

32.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, ocak ayı bütçe verilerine ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ocak ayı bütçe verileri, gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyor; devlet, vatandaşa değil, faize çalışıyor. Sadece bir ayda yapılan 1 trilyon 635 milyar liralık harcamanın 456 milyarı faize gitti yani bütçenin yüzde 28'i üretime, istihdama ve sosyal desteklere değil, borcun faizine ayrıldı. Özetle, Ocak ayında devlet, saniyede 170 bin TL, dakikada 10,2 milyon lira, saatte 612 milyon TL, günde ise 14,7 milyar TL faiz ödedi. Aynı dönemde emeklilerimize yapılan hazine desteği ise 78 milyar lira oldu. Faize milyarlar akarken emekli ay sonunu getirmek için yaşam mücadelesi veriyor.

Bütçe rakamları şişiyor ama sofralar küçülüyor, kasadan çıkan para büyüyor, vatandaşın alım gücü eriyor. Bu düzende büyüyen bütçe değil, adaletsizliktir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun Sayın Günaydın.

33.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, yüz üç yıl evvel toplanan İzmir İktisat Kongresi'ne, yüz yıl evvel kabul edilen Türk Medeni Kanunu'na, Zonguldak'ta meydana gelen maden faciasına, İliç'teki duruşmaya katıldıklarına, yılın ilk ayı bütçe gerçekleşmesinin belli olduğuna, vergi ödeyenlere ve vergisi silinenlere, bu sabah kendisine gelen fezlekeye ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bugün 17 Şubat 2026; bundan tam yüz üç yıl evvel, bu memleket henüz cumhuriyet ilan edilmeden İzmir İktisat Kongresi'ni topladı. Lozan dağılmıştı çünkü Lozan'da emperyalist ülkeler asla kabul edemeyeceğimiz koşulları bize dayatmaya çalışıyorlardı; Mustafa Kemal

Atatürk İsmet İnönü'yü geri çağırdı, kurulacak devletin tarımını, sanayisini, iktisadını, maliyesini konuştular, karara bağladılar. Sonra geri dönüldü, o Lozan Konferansı'nda Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri atıldı, 29 Ekim 1923'te cumhuriyetimiz ilan edildi. İşte, o cumhuriyet, Osmanlı'nın borçlarının yüzde 80'ini ödedi, Türkiye'yi demir ağlarla ördü, hem tarımını ayağa kaldırdı hem de 1930'larda Büyük Dünya Ekonomik Buhranı'nda Türkiye'nin hâlâ yaşayabileceği en önemli sanayi atılımını yaptı. Neden "en önemli sanayi atılımı" diyorum? Çünkü gayrisafi millî hasıla içerisinde sanayinin payının en hızla yükseldiği dönem o dönemdir.

Şimdi, İzmir İktisat Kongresi'ne yönelik olumlu sözler elbette hepimiz tarafından olgunlukla karşılanır, memnuniyetle karşılanır ancak eğer İzmir İktisat Kongresi'ne övgü düzüyorsanız onun takipçisi olmanız lazım. Örneğin, bugüne kadar 3,5 trilyon dolar civarında vergi topladınız, o sizden evvelki bütün cumhuriyet hükûmetlerinin topladığı verginin 6,5 katıdır ve yalnızca 500 milyar dolar yatırıma para harcadınız. O 500 milyar dolar da yatırıma gitmedi çünkü Kamu İhale Kanunu'nu 200 küsur kere değiştirdiniz; aslında yolsuzluk hikâyeleri içerisinde o paralar kayboldu.

Bakın, bir örnek, Ankara-İzmir Hızlı Tren Hattı, ihalesi 2011 yılında yapıldı, yapımına 2013 yılında başlandı ve 4,3 milyar TL'ye tamamlanacağı söyleniyordu; bugün itibarıyla 101 milyar liranın harcandığı söyleniyor ve gerçekleşme oranı yalnızca yüzde 53. Tabii, bir taraftan da Ulaştırma Bakanı "2028'de bitecek." diyor. Yani, 2011'den 2026'ya kadar yarısını bitirebilmişsiniz ancak bundan sonraki iki yıl içerisinde geriye kalan yarısını bitireceksiniz, öyle mi? Büyüklere masallardan vazgeçin, gerçeklerle tanışın. İzmir İktisat Kongresi'nin devamını izlemek sözle, lafla olmaz; yaşama geçirdiğiniz gerçek iktisadi başarılarla olabilir.

Evet, bugün 17 Şubat dedik, bundan tam yüz yıl evvel de Türk Medeni Kanunu kabul edildi. Kadının çalışma yaşamında, evlilikte, adalet önünde, mirasta erkekle eşitliği kabul edildi ve topluma etkin bir birey olarak katılan, yurttaş olarak katılan kadın kimliği öne çıktı.

Ben bu büyük devrimi, biraz evvel söylediğim iktisadi devrimleri sosyal devrimlerle tamamlayan Kurucu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk ve yoldaşlarını saygıyla, sevgiyle ve minnetle anıyorum.

Bugün, Zonguldak'ta meydana gelen bir maden faciasında, bir göçükte 2 yurttaşımız hayatını kaybetti. Ne kadar basit söylüyoruz değil mi; 2 yurttaş hayatını kaybediverdi. Evet, o arkadaşlarımızdan biri, bugün cansız bedeni göçükten çıkarılan kardeşlerimizden biri 60 yaşındaydı, 60 yaşında maden işçisi olarak çalışan bir yurttaş. Bu düzeni nasıl yarattınız, önce bunun bir hesabını vereceksiniz. Emekli aylığıyla pekâlâ geçinmesi gereken insanlar geçinemedikleri için maden işçiliği yapıyorlar, bundan da utanmıyorsanız neden utanacaksınız; bunun bir hesabını verin önce.

İliç'te bir kaza meydana gelmişti; "Kaza" diyoruz, biz buna diyelim ki iş cinayeti, bir başka facia. Orada 9 kardeşimiz yaşamını kaybetmişti. Tıpkı Zonguldak'ta o arkadaşlarımızın cenaze törenlerine katılan genel başkan yardımcılarımız ve milletvekillerimiz olduğu gibi bugün de İliç'teki duruşmaya genel başkan yardımcılarımız ve milletvekillerimizle katılıyoruz. Sonuna kadar süreçleri takip edeceğiz, hiç kimseyi cezasızlık algısıyla baş başa bırakmayacağız. O çocukların hesabını sorumlularından sonuna kadar soracağız, bundan herkes emin olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, yılın ilk ayı bütçe gerçekleşmesi belli oldu; gider 1,6 trilyon TL, gelir 1,4 trilyon TL yani ilk ayın açığı 215 milyar TL. İlk ayda ödenen vergi 1 trilyon 181 milyar TL, yani vatandaş günde 38 milyar TL vergi ödüyor. Bunun içerisinde dolaylı vergilerin payı yüzde 67. Bütçe görüşmelerinde söyledik; bu, daha fazla yurttaşa, daha fazla yoksula, sıradan hayatını geçirmeye çalışan daha fazla vatandaşa yüklenme anlamına gelir.

Başka bir şey daha yaptınız; kimler vergi veriyor biliyor musunuz dolaylı vergi verenlerin dışında? Ayrıca siz yine utanmadan buraya bir vergi yasası getirdiniz ve toplumun en yoksul kesimlerine bir kere daha yüklendiniz. Hadi "Yalan!" deyin. Siz tarım, orman işçilerinin, siz gebe kadınların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - ...siz evlere temizliğe gidenlerin, siz taksi ve dolmuş şoförlerinin, siz kapıcıların borçlanma ve prim oranlarını artırdınız. Ya, bundan daha fazla utanmazlık olabilir mi arkadaşlar? Zaten vergisini ödeyen doktora, diş hekimine, veteriner hekime, emlakçıya harç değil, haraç gönderdiniz.

Peki, ben soruyorum: Toplumun bu kesimlerine yükleniyorsunuz. Siz vergi sildiniz mi? Yine bu kürsülerden ne yalanlar duyduk "Vergi silinmez; yalan söylüyorsunuz." diye. Rakam veriyorum: 2013-2024 yılları arasında 2 milyar 882 milyon TL vergi aslı, 6 milyar 27 milyon TL vergi cezası olmak üzere 8 milyar TL vergi borcunu, aslını ve cezasını bir kalemde sildiniz. Daha önemlisi, vergi harcaması adı altında istisna, muafiyet ve indirimlerle 3 trilyon 597 milyar lirayı yalnızca 2026 bütçesinde buharlaştırdınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakika, buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dünyada en çok kamu ihalesi alan ilk 10 müteahhitten 5'i sizin semirtmenizdir, 5'i bu topraklarda yaşıyor. Bunlara hiç vergi memuru gönderildiğini gördünüz mü? Gördünüz mü Mehmet Şimşek'in 5'li çeteye vergi memur gönderdiğini gördünüz mü? Ama Mehmet Şimşek kime gönderiyor biliyor musunuz? Bakın, Murat Kırcı, Çorum'da bir esnaf, diyor ki: "Saat 13.00, Saat Kulesi'nin önündeyim daha siftah yapmadım ama dükkânlarımızdan vergi memurları çıkmıyor, fiş kesmediniz diye bizden ceza kesiyorlar." Ne yaptınız biliyor musunuz? O esnafı dinlemek yerine o esnafa önce soruşturma açtınız, sonra iddianame düzenlediniz ve arkasından da ceza davası açtınız. 15 Nisanda Murat Kırcı'yı Çorum'da yargılayacaksınız. Ben söylüyorum, ben 15 Nisanda Çorum'da o esnafın yanındayım. Hadi göreceğiz! (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik sistem tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, son kez rica ediyorum.

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi tabii, şunu söyleyeyim: Her pazartesi, her salı sabahı bir alt yazı geçiyor "Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerine, Grup Başkan Vekillerine fezleke" diye. Bana da bu sabah bir fezleke daha gelmiş. Bakın, böyle güler yüzle konuşuyorum, hiç sinirlenmeden konuşuyorum. Siz bize fezleke göndererek bizi korkutabileceğinizi, bizi susturabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Şunu söyleyeyim size: Ağababalarınız gelsin, memleketin, milletin hakkını savunmaya dibine kadar devam edeceğiz. Bugün bir söylüyorsam, yarın beş söyleyeceğim; Halep oradaysa arşın buradadır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

34.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, İliç maden faciasının bugünkü duruşmasına ve Zonguldak'ta özel bir maden ocağında meydana gelen göçüğe ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

13 Şubat 2024'te meydana gelen, 9 madencinin hayatını kaybettiği İliç maden faciasının üzerinden tam iki yıl geçti. Fırat Nehri beslenme alanı üzerinde ve fay zonunda maden ocağına izin verenler, ÇED

kapasite artırımına onay verenler, aşırı vahşi üretim zorlamasıyla standardın çok üzerindeki liç yığınının kaymasına sebep olanlar bu facianın müsebbibidirler. Komisyonda bir tek sorumlu devlet görevlisinin bulunmadığı ve bugün, İliç duruşma gününün olduğu günde umuyorum ki madenci ailelerimiz ve tüm madenciler adına adalet yerini bulur, sorumsuz sorumlular gereken cezayı alırlar.

Yine, dün, Zonguldak'ta bir özel maden ocağında hayatını kaybeden 2 madencimiz ihmalin, önlem almamanın ve denetimsizliğin kurbanıdırlar. Artık yeter! Daha fazla can yanmasın diyor, bütün kaybettiğimiz madencilerimizin önünde saygıyla eğiliyorum.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

Buyurun.

35.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'da 35 yeni maden sahasının ihaleye çıkarıldığına ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Muğla'nın yüz ölçümünün yüzde 68'i maden ruhsat alanı hâline getirilmiştir; şimdi, 35 yeni saha daha ihaleye çıkarılıyor. 164 bin dönümlük alanda 106 bin dönüm orman, 15 bin dönüm tarım arazisi ve binlerce zeytin ağacı risk altındadır. Bu, Muğla tarımına, turizmine ve istihdamına yönelmiş bir tehdittir.

Yirmi otuz yıllık madencilik faaliyeti uğruna binlerce yıllık üretim kültürü tasfiye edilemez. Üstelik iklim krizinin ortasında su kaynakları kururken susuzlaştırma politikaları dayatılıyor. Kısa vadeli rant için kentin geleceği ipotek altına alınamaz. Muğla'nın toprağına, suyuna ve emeğine sahip çıkmak hepimizin sorumluluğudur.

BAŞKAN - Sayın Kara...

36.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, üreticinin, çiftçinin ve esnafın kullanacağı kredinin yüzde 25'i için konan kritere ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Esnaf ve Kefalet Kooperatifi kredilerine üreticilerimizin, çiftçimizin, esnafımızın gerçekten ulaşabilme imkânı yok. İki gün evvel Resmî Gazete'de bir kararnameyle yüzde 25'ine ilişkin bir kriter konularak özellikle SSK, BAĞ-KUR ve vergi borçlarının mahsup edilmesi yönünde, geri kalanının da üreticiye ödenmesi noktasında böyle bir kriter getirdiniz.

Bakın, buradan Mehmet Şimşek'e, Sayın Bakana ifade etmek isterim ki deprem bölgelerinde hiçbir çiftçinin, üreticinin ve esnafın borcunun olmaması düşünülemez. Dolayısıyla bunu gerçekten rica ediyoruz; bu düzenleme yeniden deprem illeri için gözden geçirilmelidir.

Ayrıca, basit usulden gerçek usule dönüş deprem illerinde gerçekten mümkün değildir.

Bunları tekrardan talep ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

37.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, deprem bölgesinde rezerv alanlara yapılan konutlarda cami bulunmamasına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, deprem bölgesindeki konutların inşası kadar önemli bir husus da millî ve manevi değerlerimize hassasiyet gösterilmesidir. Yapılan konutlar aynı zamanda kimliğimizi, inancımızı ve toplumsal hafızamızı yansıtmalıdır. Deprem bölgesindeki insanların ev sahibi olması kadar mahallesine, camisine ve komşularına da sahip çıkması, kavuşması gerekir. Ne yazık ki rezerv alanda yapılan TOKİ konutlarının hemen hiçbirinde cami bulunmamakta. Bugüne kadar vakıf arazisi olarak bağışlanmış olan İpek Camisi, Sabuncu, Hatice Ana, Muradiye, Hacı Mevlüde, Osmaniye Camilerinin yerlerinin tamamı ortadan kalkmış, yeni yerlerine maalesef ki cami yapılmamıştır.

Deprem bölgesinde konutlar ibadet, eğitim, sosyal dayanışma ve aile yapısını gözeten, millî ve manevi değerlerimizle uyumlu bir anlayışla inşa edilmelidir; aksi hâlde, ruhsuz bir toplum ortaya çıkacak.

BAŞKAN - Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nda.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

38.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Zonguldak'ın Kilimli ilçesinde bulunan maden ocağında meydana gelen göçüğe, İsrail Hükûmetinin Batı Şeria'da "arazi kayıt süreci" adı altında yürüttüğü tasarruflara, inşa edecekleri dijital geleceğe, Türk Hava Kurumunun kuruluş yıl dönümüne, sondaj gemisi Çağrı Bey'e ve Somali'de gerçekleştirilecek Curad-1 sondajına ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Zonguldak'ın Kilimli ilçesinde bulunan maden ocağında meydana gelen göçük sonucu hayatını kaybeden 2 işçi kardeşimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına sabırlar, göçük altından yaralı kurtulan işçi kardeşimize acil şifalar diliyoruz. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsrail Hükûmetinin Batı Şeria'da "arazi kayıt süreci" adı altında yürüttüğü tasarruflar, işgali idari ve hukuki kılıflarla tahkim etme girişiminden başka bir şey değildir. Bu adımlar uluslararası insancıl hukuk başta olmak üzere, Birleşmiş Milletler kararlarına açık biçimde aykırıdır. İşgal altındaki bir coğrafyada demografik yapıyı ve mülkiyet rejimini tek taraflı işlemlerle dönüştürmeye kalkışmak barış zeminini dinamitlemek anlamına gelir.

(Uğultular)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Biraz sessiz olalım mı arkadaşlar.

Hukukun askıya alındığı yerde ne adalet ne de huzur yerleşir. Türkiye olarak tutumumuz nettir: 1967 sınırları temelinde başkenti Doğu Kudüs olan, coğrafi bütünlüğe sahip, egemen ve bağımsız bir Filistin devleti çözümün merkezidir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu ilkeler doğrultusunda insan haklarını, uluslararası hukuku ve mazlumların onurunu korumaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dijital çağ imkânlarla birlikte ciddi riskler de üretmektedir. Bugün çocuklarımızın dikkat sürecinin belirgin bir biçimde azalması sürekli uyarılma hâliyle büyüyen bir nesil gerçeğini ortaya koymaktadır. Ekran kaydırma alışkanlığı sıradanlaşmış, odaklanma, derin düşünme, sağlıklı iletişim ve akademik başarı olumsuz etkilenmiştir. Bu tablo pedagojik olduğu kadar toplumsal ve stratejik bir mesele hâline gelmiştir. Hazırlanan sosyal medya düzenlemesi yasakçı bir anlayışın ürünü değildir, koruyucu, önleyici ve biçimlendirici bir kamu politikasıdır. Amaç, çocuklarımız için güvenli bir dijital iklim oluşturmaktır. Algoritmalar üzerinden davranış biçimlendiren küresel teknoloji şirketlerinin etkisi artık bireysel tercih sınırlarını aşarak toplumsal yapıyı ve hatta demokratik süreçleri etkilemektedir. Bu nedenle, konu aynı zamanda siber güvenlik meselesi hâline gelmiştir. Türkiye olarak özgürlükleri korurken çocuklarımızın zihinsel ve duygusal gelişimini teminat altına alma kararındayız. Ailelerimizle, eğitimcilerimizle ve tüm kurumlarımızla bilinçli olarak daha güvenli, güçlü bir dijital gelecek inşa edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kökleri 1925 yılına uzanan, milletimizin havacılık idealinin en güçlü sembollerinden biri olan Türk Hava Kurumunun kuruluş yıl dönümünü idrak etmenin gururunu yaşıyoruz. Yalnızca bir sivil toplum kuruluşu değil, aynı zamanda Türkiye'nin havacılık

sevdasının, bağımsızlık azminin ve teknolojik atılım iradesinin timsalidir. Bugün geldiğimiz noktada havacılık ve savunma sanayisi alanında Türkiye, artık sadece takip edilen değil, yön veren bir ülke konumundadır. Yerli ve millî savunma sanayisi hamlesiyle İHA ve SİHA teknolojilerinde dünya çapında bir başarı yakalanmıştır. Göklerdeki hâkimiyetimizi pekiştiren bu atılımlar ülkemizin güvenliğine güç katarken aynı zamanda teknoloji ihraç eden bir Türkiye gerçeğini de ortaya koymaktadır. Bu vesileyle, insansız hava araçlarımızın geliştirilmesinde emeği geçen tüm mühendislerimize, teknik ekiplerimize ve savunma sanayisi çalışanlarına şükranlarımızı sunuyoruz. Türkiye, artık kendi göğünü kendi imkânlarıyla koruyan, caydırıcılığı yüksek bir devlet konumundadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 16 Şubat itibarıyla, Türkiye, enerji vizyonunda tarihî bir eşiği daha aşmıştır. Millî enerji filomuzun en yeni ve en gelişmiş unsurlarından 7'nci nesil ultra derin deniz sondaj gemimiz Çağrı Bey, mavi vatan dışındaki ilk derin deniz görevi için Somali'ye uğurlanmıştır. Bu adım, enerjide tam bağımsızlık hedefimizin küresel ölçekteki kararlı yansımasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu güçlü liderlik ve stratejik perspektif sayesinde Türkiye artık yalnızca kendi sahalarında arama yapan bir ülke değildir, dost ve kardeş ülkelerle kurduğu eşitlikçi iş birlikleriyle uluslararası sularda da etkin bir enerji aktörüdür. Somali açıklarında gerçekleştirilecek Curad-1 sondajı teknik bir operasyon olmanın ötesinde, iki ülke arasındaki stratejik ortaklığın somut göstergesidir. Hedefimiz, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak ve küresel ölçekte söz sahibi bir Türkiye'yi inşa etmektir. Karada, denizde ve uluslararası alanda güçlü bir Türkiye için çalışmayı sürdüreceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

39.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 15 Şubat tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan karara ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

AK PARTİ'nin çantasından sürekli bütçeye gelir çıkıyor. Şapkadan tavşan çıkarmada kimse elinize su dökemez. Güya esnafa ve çiftçiye kredi verecekler ama aslında çiftçinin ve esnafın BAĞ-KUR ve vergi borcunu tahsil etmek için kredi veriyor, esnaf ve çiftçiyi yeniden borçlandırıyor. Nasıl mı? 1 Ocak 2026 tarihinde uygulanmaya başlanan sistemle "Çiftçi ve esnafın kredi taleplerinde vergi ve sigorta borcu yoktur." koşulu getirildi. Bu konuya tepkimizi en yüksek perdeden dile getirince yeni düzenleme yapıldı. Ancak burada da devletin tahsildarlığa soyunduğu yeni bir düzen getirildi. Dağ fare doğurdu. 15 Şubat tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla Halk Bankası ve Ziraat Bankasından kredi kullanan esnaf ve sanatkârlar ile çiftçilerin sigorta ve vergi dairelerine borcunun kullanılacak kredinin yüzde 25'ine denk gelen kısmının banka tarafından otomatik olarak tahsil edilmesi kararlaştırıldı. Çiftçi, esnaf niçin kredi talep etsin ki? Demek ki hayatını sürdüremiyor, yaşamını sürdürmek için kredi talep ediyor ama siz de onun sigorta ve vergi borcunu oradan tahsil ediyorsunuz, kredi veriyor gibi yapıp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Ali Öztunç... Yok.

Sayın Adıgüzel...

40.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındıkta yurt dışı merkezli operasyonların devam ettiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Fındıkta yurt dışı merkezli operasyonlar devam ediyor, Hükûmet de seyretmeye devam ediyor. Rekoltedeki tarihi düşüşe uygun olarak fiyat yükselmesi gerekirken tam tersine düşmesi eşyanın tabiatına aykırıdır. Zirai don sonrası tam fiyat yükselirken TMO'nun da piyasaya ucuz fındık sürmesi ölümcül bir darbe olmuş ve fındık fiyatının önünü kesmiştir. Ortalama 2 ton fındığı olan bir üreticinin zararı 300 bin, ülkenin zararı ise 50 milyarı bulmuştur. Bir ülke alenen soyulmaktadır. Daha neyi bekliyorsunuz Sayın Erdoğan? Bu fındıktaki F tipi yapı Ferrero ve iş birlikçilerine neden gereği yapılmıyor? TMO neden devreye alınmıyor?

Son defa uyarıyoruz: Bir kıvılcımla bölgeyi yangın yerine, meydanları da harman yerine döndürtmeyin. TMO derhâl 300 liranın üzerinde alım yapsın ki TMO'nun kimin dostu olduğunu biz de bilelim.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

41.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in nüfus kaybının nedenlerine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

2025 yılında Kırşehir nüfusu bir önceki yıla göre azalmıştır çünkü organize sanayi yetersizdir, yatırım teşvikleri etkisizdir, eğitim seviyesi yüksek olmasına rağmen üniversite mezunu gençler büyük şehirlere göç etmek zorunda kalmaktadır. Bir diğer temel neden tarım ve hayvancılığın sürdürülemez hâle getirilmesidir. Mazot, yem, gübre ve enerji maliyetleri üreticiyi üretimden koparmış, kuraklığa karşı etkin ve planlı bir su yönetimi ise hâlâ hayata geçirilememiştir. Bunun doğal sonucu olarak Kırşehir'de kırsal nüfus hızla azalmaktadır. Buna ek olarak ulaşıma ve üretime yönelik kamu yatırımları yetersiz kalmakta, ilin ekonomik ve sosyal potansiyeli değerlendirilememektedir.

Buradan açıkça ifade ediyorum; Kırşehir'in nüfus yapısı kaybının temel sorumlusu Kırşehir'in yapısal sorunlarına yıllardır kalıcı çözümler üretemeyen Hükûmettir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

42.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay Havaalanı'nın çevresindeki bazı yerleşim alanlarına ve ekili tarım arazilerine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hatay Havaalanı çevresindeki Aşağıoba, Paşaköy, Arpahan, Maraşboğazı, Zülüflühan yerleşim alanları, ekili tarım arazileri şu an sular altında. Her şubat ayında aynı çileyi yaşıyoruz. İnsanların evlerini su basıyor; eşyaları, hayvan yemleri, ekili tarım arazileri hatta hayvanlar telef oluyor. Her yıl şubat ayında bu insanlar bu çileyi niye çekiyor biliyor musunuz? Devlet Su İşleri Asi Nehri'nin yatağını temizlemediği için yaşıyor. Yazıktır, günahtır bu insanlara.

Buradan yetkililere soruyorum: Şubat ayı gelmeden uyarmıştım, buraları sel basacak demiştim ama dinlemediniz. Peki, geçtiğimiz yıllarda yaşanan su baskınlarından da ders almadınız mı? Hatay insanına bunu yaşatmaya ne hakkınız var!

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün ve 19 milletvekili tarafından, İsrail'in Gazze saldırılarında Türk vatandaşlarının durumunun tüm yönleriyle araştırılması, İsrail ordusunda görev yapan çifte ve çoklu vatandaşların Türkiye'ye etkilerinin tespiti ve alınması gereken hukuki, idari önlemlerin belirlenmesi amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Selçuk Özdağ
Muğla
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün ve 19 milletvekili tarafından, İsrail'in Gazze saldırılarında Türk vatandaşlarının durumunun tüm yönleriyle araştırılması, İsrail ordusunda görev yapan çifte ve çoklu vatandaşların Türkiye'ye etkilerinin tespiti ve alınması gereken hukuki, idari önlemlerin belirlenmesi amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/2/2026 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun Sayın Silkin Ün. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bundan dört ay önce Şarm El Şeyh'te imzalanan sözde bir ateşkes yapıldı ama Gazze'deki insani felaket derinleşmeye devam ediyor. Bu sözde ateşkese aldanarak da hepimiz Gazze'yi gündemimizden düşürdük. Bunun utancını yaşarken yeni yeni utançlar ekleniyor her gün Filistin ve Gazze konusundaki amel defterimize.

Bundan iki buçuk yıl önceydi, 10 Ekim 2023 tarihinde bu kürsüden hayati bir uyarıda bulunmuştum, Türkiye ve İsrail çifte vatandaşı olan şahısların İsrail ordusunda görev alarak Gazze'deki katliamlara ortak olmaları meselesini gündeme getirmiştim. Aradan geçen bu sürede birçok siyasi partiden milletvekili arkadaşımız bu konuda kanun teklifleri verdi, soru önergeleri sundu, bu kürsülerden feryat ettiler ancak ne acıdır ki tek bir önergemize dahi devlet ciddiyetine yakışır, toplumun vicdanını teskin edecek bir cevap alamadık. Bir duvara çarptık, derin bir sessizlikle karşılaştık.

Peki, biz, bu iki buçuk yıl boyunca ne dedik, ne demek istedik? Bakınız, İsrail yasalarına göre askerlik, İsrail pasaportu taşıyan her kadın ve erkek için zorunlu. Biz diyoruz ki: Cebinde Türkiye Cumhuriyeti kimliğini taşıyan hiçbir birey Gazze'de masumların üzerine yağan bombalarda pay sahibi olamaz, olmamalıdır. Biz diyoruz ki: Bu milletin onuru bir işgal rejiminin zulmüne, soykırım şebekesinin cinayetlerine asla ortak edilmemelidir. İstedik ki bir eliyle Türkiye Cumhuriyeti pasaportunu tutup diğer eliyle de Gazze'de çocukları katledenlere bu devlet "Dur!" desin.

Değerli milletvekillerimiz, mesele artık vicdani bir haykırış olmaktan çıkmıştır, mesele doğrudan bir millî güvenlik meselesidir. Bu kişiler pasaportumuzun dünyadaki itibarını kullanarak İsrail pasaportuyla girilemeyen coğrafyalarda ajanlık faaliyetleri yürütebiliyorlar. İran'da on iki gün savaşlarına içeriden yaşanan sabotajlar, ülkemizde Millî İstihbarat Teşkilatımızın yaptığı operasyonlar tehlikenin ne denli büyük olduğunu karşımıza çıkarıyor. Elinde Türkiye Cumhuriyeti kimliği taşıyan her Türkiye-İsrail çifte vatandaşı potansiyel bir Mossad unsuru hâline dönüşme riski taşıyor; bu, ülkemiz için bir beka sorunudur diyoruz. Biz bu feryatları yükseltirken iktidar grubundan şu ana kadar tespit edilen yalnızca bir kişi var, "Gereğini yapıyoruz." dediler. Biz o gün de söyledik, bir kişi değil isterse yarım kişi olsun, bu bir sayı meselesi değil bu bir haysiyet meselesidir; bu bir yasal boşluk değil bir itibar boşluğudur dedik. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Ancak önceki gün medya aracılığıyla önümüze düşen bir rapor vardı; durumun vahametini, bize söylenenlerin gerçeği yansıtmadığını karşımıza koydu. İsrail merkezli Barış Derneğinin bilgi edinme hakkı çerçevesinde İsrail savunma kuvvetlerinden aldığı resmî veriler dehşet verici. Bir kısmı İngiliz araştırma kuruluşu "Declassified UK" bir kısmı da Türkiye'den "Özgürlük Nöbeti Platformu" tarafından paylaşılan bu resmî rapora göre, Şubat 2026 itibarıyla dünya genelinde 130 ülkeden 55 binden fazla çifte vatandaş İsrail ordusunda görev yapıyor. Bugüne kadar araştırılmaya değer görmediğiniz itirazlarımıza bu rapora, bu iddialara rağmen bu sefer de mi sessiz kalacaksınız, merak ediyoruz. Bu kişiler tespit edilmeyecek mi? İnsanlığa karşı işlenen suçlara karışıp karışmadıkları araştırılmayacak mı? Uluslararası hukukun gerekleri yerine getirilmeyecek mi? Hukuki statüleri hiçbir şey olmamış gibi devam mı edecek?

Evet, bilmiyorum farkında mısınız ama mızrak artık çuvala sığmıyor, o mızrak artık bu Meclisin vicdanına batıyor değerli arkadaşlar. Dışarıda "Gazze kırmızı çizgimizdir!" diyeceksiniz, içeride o kırmızı çizgiyi kanla çiğneyen 112 katile sessiz kalacaksınız. Bugün bu araştırma önergesine "hayır" dersek sadece bir kâğıdı reddetmiş olmayacağız, Gazze'de parçalanmış bebek bedenlerinin üzerine o 112 katille birlikte bir kürek toprak da biz atmış olacağız. Bizim pasaportumuz mazlumlara sığınaktır, soykırımcıya zırh değildir, asla olmayacaktır.

Biz bugün Genel Kurulda elimizi kaldırırken sadece bir oylama yapmayacağız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

...bu aziz milletin alnına sürülmek istenen siyonist lekesini ya sileceğiz ya o karayı üzerimizde taşıyacağız; ya Netanyahu'nun suç ortağı olan 112 caniyi koruyanlar olarak anılacağız ya da "Yeter artık!" diyen iradenin sahibi olacağız. Tarih bugün kimin "evet" kimin "hayır" dediğini yazacak ama en önemlisi de Gazze'nin yetimleri o 112 katilin cebindeki Türk pasaportunun hesabını bizlerden soracak.

Bugüne kadar bu konuda çok dost eli uzattık size, bunu lütfen tekrar değerlendirin diyorum. Bu utançtan kurtulun, bu utancı birlikte bitirelim, bu hesabı birlikte soralım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Gazze şeridi uzun süredir patlayan bombalar dolayısıyla hukukun yanında insanlığın da hedef alındığı bir coğrafya hâline gelmiştir. İsrail, maalesef, Gazze'de Ekim 2025'te yürürlüğe giren ateşkesi defalarca ihlal etmiş, sözde ateşkesten bu yana yaklaşık 600 insan yaşamını yitirmiştir. Ekim 2023'ten bu yana hayatını kaybedenlerin sayısı ise 72 bini aşmıştır. Binlerce sivilin

öldürüldüğü, hastanelerin, okulların ve altyapının sistematik biçimde hedef alındığı bu tablo karşısında artık tek tek olayları değil ortaya çıkan sonucu konuşmak zorundayız. Bu sonuç uluslararası hukuk bakımından son derece ağır iddiaları beraberinde getirmektedir. Özellikle altını çizmek isterim; burada konu basit bir konu değildir, konu fiillerin hukuki karşılığıdır. Uluslararası hukukta bireysel sorumluluk esastır ancak savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar "Emir aldım." "Bir ordunun üniformasını giydim, mecbur kaldım." denilerek ortadan kalkmaz; kişilerle beraber ülkeleri de bu suçlara bulaştırır. Son dönemde kamuoyuna yansıyan ve resmî belgelere dayandığı belirtilen bilgiler bu meselenin artık teorik bir tartışma olmadığını açıkça göstermektedir. Çok sayıda ülke vatandaşının İsrail Savunma Kuvvetleri bünyesinde aktif görev aldığı iddiaları bulunmaktadır. Bu kişiler arasında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının hatta çifte vatandaşlık taşıyanların da olduğunu, bunun yanı sıra Özbekistan, Kazakistan ve diğer Müslüman ülkelerden yüzlerce kişinin de bu orduya katıldığına dair ciddi veriler kamuoyuna yansımıştır. Eğer bu iddialar doğruysa -ki artık görmezden gelinemeyecek bir ciddiyetten söz ediyoruz- şu soruyu sormak zorundayız ve bu soru kaçınılmazdır: Bir devlet kişilerin vatandaşlık bağını uluslararası hukukun en ağır suçlarıyla ilgili ciddi şüpheler karşısında sorgulamadan sürdürebilir mi? Bu soru intikamcı bir yaklaşımın yerine hukuk devleti olmanın zorunlu sonucudur. Vatandaşlık yalnızca haklardan ibaret değildir, vatandaşlık aynı zamanda sorumluluk doğurur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bu sorumluluk yalnızca Türkiye için değil, kendisini ümmet, adalet ve insanlık hakları söylemleriyle tanımlayan tüm Müslüman ülkeler için geçerlidir. O sebeple, sessizlik, bu noktadan sonra da tarafsızlık, hukuki ve ahlaki bir zaaf anlamına gelir. Dolayısıyla, bu iddialar araştırılmalı, gereken yapılmalı ve gerçekler kamuoyuyla paylaşılmalıdır.

Önergeyi desteklediğimizi belirtiyor, Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Milletvekili.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Gülderen Varli.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLDEREN VARLİ (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve mazlumun yanında insani ve vicdani refleksini gösteren her halkımızı, halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Gazze'de aylardır süren saldırılar ve soykırım binlerce sivilin hayatını kaybetmesine, kentlerin yıkılmasına ve temel insani yaşam koşullarının ortadan kalkmasına yol açmıştır. Bu yaşananlar uluslararası hukuk açısından da savaş suçu ve insanlığa karşı suç niteliğindedir. Buna sessiz kalmak suça ortak olmaktır. Ancak Gazze'deki vahşeti, zulmü ve suçluları açıkça konuşurken Suriye'de Kürt halkı başta olmak üzere farklı halkları hedef alan insanlık suçlarını görmezden gelmek, sessiz kalmak da suça ortak olmaktır; bunu açıkça ifade etmek gerekir. Konu Kürt halkının maruz kaldığı katliam, işkence ve hak gaspları olduğunda herkes dut yemiş bülbüle dönüşüyor. Yüzyıllar boyunca yok sayılan Kürtlerin bugün statü kazanması engelleniyor, dünya bunu konuşuyor, burada bulunan her vekil de bunu iyi biliyor. Allah her şeyi bilendir, kul da bilir. Allah, insanlığa verdiği bu iradeyi ya hayır yolunda ya da kötülükte kullanacak şekilde insanı sınar. Mevzu Kürt halkı olunca bu irade çoğu zaman kötüye, ırkçılığa ve nefrete hizmet eden siyasi saiklerle kullanılıyor. Tüm dünya Kobani'de hâlen süren abluka ve insani krizi konuşuyor. Amed Kent Koruma ve Dayanışma Platformunun çağrısı da açıktır:

Kobani'deki insani krizin son bulması için Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın derhâl insani yardım geçişlerine açılması gerekiyor. Oraya ulaşan heyetlerin bildirdiğine göre, yaşam mücadelesi veren bebekler, diyaliz ve kanser hastası yurttaşlar ciddi risk altındadır; teknik ekipman ve ilaç yetersizliği ciddi boyutlardadır ve salgın hastalıklar artmaktadır. Bu nedenle sınır kapısının acilen açılması ve insani yardımların gecikmeden ulaştırılması hayati önem taşımaktadır. Barışın, adaletin ve halkların eşitliğinin temini için Meclis olarak üzerimize düşeni yapmalıyız. Kobani'deki insani krizin sona ermesini sağlamalı, Suriye'deki Kürtlere uygulanan insanlık suçlarına karşı tüm dünya gibi bu Meclis de tavır koymalıdır.

Buna ek olarak, 11 Şubat 2026 tarihinde resmî belgelere göre yaklaşık 130 ülkeden 55 bine yakın çifte veya çoklu vatandaşın İsrail Savunma Kuvvetleri bünyesinde görev yaptığı açıklandı. Bu kişiler arasında 112 kişinin Türkiye vatandaşı olduğu iddia ediliyor, bunun netliği elbette araştırılmalıdır. Benzer şekilde, Suriye ordusunda bulunan kişilerin durumu ve vatandaşlıklarının da araştırılması, gerekli hukuki sürecin işletilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLDEREN VARLİ (Devamla) - Savaş ve insanlık suçu her yerde aynıdır, Kürt halkına uygulandığında da aynıdır; hukukla değerlendirilmeli, hukuki tedbirlerin alınması konusunda Türkiye açık bir iradeyi ortaya koymalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oğuz Kaan Salıcı.

Buyurun Sayın Salıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 7 Ekim saldırılarından sonra Gazze'de yaşananlar Filistin topraklarındaki işgali 21'inci yüzyılın soykırımına dönüştüren bir trajedidir; 70 binden fazla insan katledilmiş, her 3 binadan 1'i yıkılmıştır. Gazze'de molozları kaldırmaya yarın sabah başlasanız sonuncusunu ancak 2040'lı yıllarda bitirebilirsiniz, hasar bu derece ağırdır. Netanyahu yönetimi dünyaya sınırsız şiddeti, sınırsız işgali kutsayan bir modeli dayatmıştır; ben bu modeli her platformda reddediyorum. Yapılan anlaşmalarına rağmen İsrail saldırılarının sürmesini, daha dün bile Lübnan'ın hedef alınmasını kabul etmiyorum, kabul etmiyoruz.

Yine, burada çok önemli bir ayrımı vurgulamak istiyorum: Unutulmamalıdır ki Netanyahu hükûmeti İsrail'in tamamı değildir. İsrail'de Netanyahu politikalarına karşı çıkan ciddi bir kesim de vardır. Bizim tepkimizin adresi İsrail halkı değil işgalci zihniyetin soykırım politikalarıdır.

Değerli arkadaşlar, bizler Gazze'yi gayrimenkul projeleriyle tarif etmiyor, Gazze sahiline aç gözlülükle bakmıyor, Filistin halkının acısına ve mücadelesine saygı duyuyoruz. Filistin davasının Hamas'la başlamadığını, günümüzde sadece de Hamas'la devam etmediğini ve asıl mücadelenin Filistin halkının mücadelesi olduğunu iyi biliyoruz. Bununla beraber, akan kanın durması için atılan her adım değerlidir, Türkiye'nin Barış Kurulunda yer alması Filistin halkına fayda sağlayacağı ölçüde önemlidir. Önceki gün bulunduğum Münih Güvenlik Konferansı'nda da Birleşmiş Milletler gibi kurumların işlevsizleştiği açıkça dile getirilmektedir. Uluslararası düzen bir kriz içinde, dünya bir yol ayrımındadır. Bugün dünyada konuşulan her konu, enerjiden ticarete, uzay teknolojilerinden iklim değişikliğine kadar her başlık halkımızın sosyal, ekonomik ve gündelik yaşamını doğrudan şekillendirmektedir. Öte yandan, Amerika Birleşik Devletleri'nin yeni Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi haklıyı değil, güçlüyü korumaya odaklıdır; Venezuela'da yaşananlar da budur, Trump'ın Grönland'a yönelik tehditlerinin anlamı da budur. Diplomatik kurallar gereksiz bir gevezelik muamelesi görmeye

başlamış, hoyrat bir güç kullanımının önü açılmıştır. Arkadaşlar, seçenekler açıktır, uluslararası düzenin yeniden şekillendiği zamanlarda ya masa da ya da menüde olursunuz. Türkiye'nin yeri masadır ve hiçbir egemen devlet de menüde yer almamalıdır.

Bakın, şu an bölgemizin bir numaralı gündemi İran'a yönelik saldırı tehdididir. İran rejiminin zulmünü görmemek, İran halkının da özgürlük ve adalet çığlıklarını duymamak mümkün değildir. Öte yandan, Amerikan müdahalesinin İran'a huzur ve demokrasi getirmesi için hiçbir tarihsel gerekçe de yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Geçmişte Irak'ta, Afganistan'da, Kamboçya'da, Vietnam'da yaşananlar ortadadır. Harita basittir: Amerika İran'dan uzaktadır ama Türkiye sınırdaşdır. İran'ın etnik, mezhepsel ya da bölgesel bir çatışmaya sürüklenmesi başta bizi ve bölge ülkelerini etkileyecektir. Bizim önceliğimiz Türkiye'nin çıkarlarıdır; bize düşen de bölgemizde kaosu sürdürmek isteyenlerin karşısında istikrarı örgütlemektir.

Heyetinizi selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Emine Yavuz Gözgeç.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öneri aleyhine söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle belirtmek istiyorum ki Filistin bizim için bir davadır; insani, imani, hukuki bir duruştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın her defasında ifade ettiği gibi, bizim mücadelemiz 1967 sınırları temelinde, başkenti Doğu Kudüs olan, coğrafi bütünlüğe sahip, egemen ve bağımsız bir Filistin içindir ancak bize sürekli insan hakları dersi vermeye kalkan dünyanın gözü önünde bir soykırım, zulüm yaşadık, yaşıyoruz; kadınlar, çocuklar, siviller acımasızca katledildi. Gazze'de yaşanan, vicdan sahibi olan her insanın âdeta kanını donduran vahşet karşısında net ve kararlı bir duruş ortaya koyan lider Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'dır, Türkiye'dir.

Bir yandan "Adil bir barışın kaybedeni olmaz." anlayışıyla dış politikada hassas diplomatik çalışmaları yürütüyor, diğer yandan insani yardımları ulaştırıyoruz. Uluslararası mahkemelerde hukuki girişimlerimizi de devam ettiriyoruz. Ülkemiz yalnızca sahada insani ve diplomatik çabalarıyla değil, aynı zamanda uluslararası hukukun işletilmesi bakımından etkin ve tutarlı bir iradenin temsilcisi olmuştur. Uluslararası Adalet Divanında devam eden soykırım davasına müdahil olarak kapsamlı bir beyan sunulmuş, dava sürecinde bilgi ve belge desteği kesintisiz şekilde sağlanmıştır. Bizim tüm mücadelemiz, insanlığın vicdanında mahkûm olan soykırımcı İsrail'in ve savaş suçuna karışan tüm faillerin hukuk önünde hesap verip mahkûm olması içindir, mücadelemiz denizden nehre özgür Filistin içindir. Dünyanın dört bir yanında zulümler, soykırımlar yaşanırken Sayın Cumhurbaşkanımızın Birleşmiş Milletler kürsüsünde "Dünya 5'ten büyüktür." ve "Daha adil bir dünya mümkün." tespiti, iddiası, mücadelesi ne kadar hayati bir öneme sahip bir kez daha idrak ediyoruz.

Ülkemiz ulusal ve uluslararası tüm yargı mekanizmalarını uyum içinde işleterek cezasızlığa geçit vermeme kararlılığını sürdürmektedir. Türk Ceza Kanunu'muzda Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nde belirtilen soykırım suçu insanlığa karşı en ağır suç, evrensel suç olarak düzenlenmiştir. Bu noktada yapılması gereken ne ise yargı, üzerine düşeni titizlikle yerine getirmektedir. Bizim de konuyla ilgili asla

bir zafiyet göstermemiz mümkün değildir; devletimiz hukuk devleti kuralları içerisinde istihbaratıyla, diplomasisiyle, yargı mekanizmalarıyla görevini yerine getirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde dünyanın neresinde bir mazlum, mağdur varsa onların güçlü sesi olmaya devam edeceğiz. Özgür Filistin için, Filistin halkının haklı davası için mücadelemiz kararlılıkla devam edecektir diyor, saygıları sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, grup önerisinin oylanmasından önce karar yeter sayısı talep ediyoruz efendim.

Biz ne diyoruz, hanımefendi ne diyor? Ben ne diyorum, tamburam ne çalıyor!

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, elektronik cihazla oylama yapacağım.

Üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, elektronik cihazla oylama yapacağız.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, boğaz köprüleri ve bazı otoyolların özelleştirilmesine yönelik hazırlıkların başlatıldığına ilişkin iddiaların araştırılması, yüksek ve istikrarlı gelir sağlayan bu varlıkların gelecekteki kamu gelirleri bakımından stratejik önemi göz önünde bulundurularak özelleştirmenin ekonomik, mali ve toplumsal sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 11/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17 Şubat 2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Uğur Poyraz

Antalya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Balıkesir Milletvekili, Grup Başkan Vekili Turhan Çömez tarafından, boğaz köprüleri ve bazı otoyolların özelleştirilmesine yönelik hazırlıkların başlatıldığına ilişkin iddiaların araştırılması, yüksek ve istikrarlı gelir sağlayan bu varlıkların gelecekteki kamu gelirleri bakımından stratejik önemi göz önünde bulundurularak özelleştirmenin ekonomik, mali ve toplumsal sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 11 Şubat 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Burak Dalgın.

Buyurun Sayın Dalgın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım ve İYİ Parti Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, milletimizin öz varlıklarına, çocuklarımızın geleceğine göz diken vahim bir hazırlığı ifşa etmek için huzurunuzdayım. Basına yansıyan haberlere göre Hükûmet, vatandaşın dişiyle tırnağıyla, vergisiyle yapılmış, tıkır tıkır işleyen boğaz köprülerini ve otoyolları satmak üzere bir yabancı firmaya yetki vermiş. Bu satış bir mirasyedi hareketidir. Biz bu satışa "Yok öyle yağma!" diyoruz. Niye böyle dediğimizi de madde madde izah edeceğim.

Şimdi, birincisi, bu karşımızdaki bir özelleştirme falan değil; bu bir iltizam, bu bir factoring. Milletin gözünün içine baka baka yapılan şey, imparatorluğumuzu çökerten, vergilerin peşin fiyata satılmasından farksız bir hareket. Bu, gözümüzün içine baka baka yapılan şey, bir tüccarın maddi sıkıntıya düştüğünde gelecekteki peşin alacaklarını bir factoringde kırdırmasından ibaret. Vatandaşlarımızın yarınının kırdırılmasına karşıyız.

(Uğultular)

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Milletvekili...

Değerli milletvekilleri, hatibi anlayamıyoruz uğultudan dolayı, konuşmak isteyenleri kulise davet ediyorum.

Buyurun Sayın Milletvekili.

BURAK DALGIN (Devamla) - İkincisi, bu bir Deli Dumrul düzeni. Deli Dumrul'u biliyorsunuz; geçenden 30 akçe, geçmeyenden döverek 40 akçe alan bir figür. Yapılan şey tam da bu. Neden? Çünkü "Ben bu köprüyü beğenmedim, yanına bir köprü de ben yapayım." deme hakkı yok vatandaşımızın; mecburen o köprüden geçecek, mecburen o otoyoldan geçecek. Yapılan şey, bir kamu tekelinin bir özel tekele devredilmesi. Biz bu filmi izledik, özel tekelin nasıl çalıştığını biliyoruz. Nereden biliyoruz? TÜVTÜRK'ten biliyoruz. Neye yaradı? Vatandaş fahiş fiyatlarla belli hizmetleri almaya çalıştı, onu da alamadı hatta döve döve öldürülür hâle geldi maalesef. Bugün karşımızdaki tablo çok açık: İstanbul-Ankara Otoyolu 338 TL, benzer uzunluktaki İstanbul-İzmir Otoyolu da 2.465 lira. Bu köprü ve otoyollar satılırsa yaşayacağımız şey bu tablonun bir benzeri.

Üçüncüsü, maalesef, zor olanı değil kolay olanı seçiyorsunuz. Nasıl? Amaç kamuya kaynak yaratmaksa neden kara delikler kapatılmıyor da bal kovanları satılıyor? Mesela milyarlarca lira zarar eden TRT neden hiç radarınıza girmiyor? Mesela milyar dolarlık Varlık Fonu neden hiç radarınıza girmiyor? Mesela ülkemizdeki kredilerin yarısını veren kamu bankalarıyla ilgili neden hiçbir planınız ve tasavvurunuz yok? Neden? Neden çok açık: Propaganda makinesini durdurmak veyahut da yandaşlara bedava kredi dağıtmak çok rahat bir şey de ondan. O bakımdan, köprü ve otoyollara bakmak çok daha kolaycılık. Maalesef, bu çok farklı yerlerde karşımıza çıkıyor. BDDK'nin kredi düzenlemesi de böyle, Ticaret Bakanlığının 30 euroluk yurt dışı alışveriş limitini sıfırlaması da böyle; bir düzenleme ortaya atılıyor, vatandaşın aleyhine bir şekilde ortaya çıkıyor, ekonomi duraklıyor, ondan sonra varlıkları satarak bunu kapatmaya çalışıyorsunuz. Bütün bu rakam da Türkiye'nin bir aylık faiz ödemesinden daha az bir rakama tekabül ediyor yani olacak iş değil.

Dördüncüsü, adını net koyalım, karşımızdaki tam bir mirasyedi hareketi. Boğaz köprüleri ve otoyollar ülkemizin stratejik, millî rezervi; bunları böyle kolaya satmak hiç kolay değil yani çalışıp didinmek yerine kumar borcunu kapatmak için annesinden kalan ziynet eşyalarının satılmasından farksız bir hareket. O bakımdan, büyüklerimizin peşinen parasını vergileriyle ödediği otoyolları, gençlerimizden bize emanet olan köprü ve otoyolları satmanıza "Hayır!" diyoruz.

Değerli milletvekilleri, 1988'de rahmetli Özal, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nü açarken "hizmet" ve "zafer" demişti. Üzülerek görüyorum ki hizmetin adı "ticaret" olmuş, zaferin adı "mağlubiyet" olmuş, vatandaşın adı "müşteri" olmuş; karşımıza getirdiğiniz şey bu.

"Kamu-özel iş birliği" dediğiniz yollara, köprülere vatandaşın ödediği fahiş ücret yetmedi; bunlara hazineden her sene, hani "Cebimizden 5 kuruş çıkmayarak yapılıyor." dediğiniz şeylere her sene ödediğiniz 100 milyar lira yetmedi; şimdi sıra eskileri satıp bir de yenilerin maliyetini vatandaşa yüklemek kaldı.

Çok açık söylüyorum: Bu milletin varlıklarının haraç mezat elden çıkarılmasına "Hayır!" diyoruz, buna izin vermeyeceğiz; geleceğimizi factoring masalarında bozdurmanıza "Hayır!" diyoruz; iltizamı hortlatmanıza "Hayır!" diyoruz; en önemlisi, bir yağma sistemine "Hayır!" diyoruz.

Bu vesileyle, bu değerli eserlerin mimarı olan Süleyman Demirel ve Turgut Özal'ı rahmetle anıyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Aslında bu köprü ve otoyolları özelleştirmenin manası ne?" diye soracak olursanız... Şimdi, Anadolu'da "çek kırdırma" denen bir tabir vardır. Esnaf, çiftçi artık bankaya borçlanmıştır, ödeyememiştir; tefeciye borçlanmıştır, ödeyememiştir; batmak üzeredir; son şans olarak elindeki ileri vadeli çekleri yine gider, tefeciye bozdurur ve nakde döner yani elinde 100 bin TL'lik bir çek vardır, gider, tefeciye 100 bin TL'lik çeki verir, 70 bin TL'sini alır, o çeki kırdırır yani gelecekte tahsil edeceği parayı bugünden, daha düşük bir bedelle nakde çevirir. Şimdi, şu anda iktidar da aynı şekilde; gitti, uluslararası tefeci fonlarından borç aldı, yetmedi; vergileri artırdı, harçları artırdı, cezaları artırdı, yetmedi. "Ne yapayım, ne edeyim; şimdi, milletin alın teriyle, milletin vergileriyle yapılan otoyolları, köprüleri gidip, uluslararası danışmanlık fonlarına verip bunu kırdırayım..." Yani şu anda sizin, otoyolları ve köprüleri özelleştirmekle yaptığınız, milletin alın terini, milletin emeğini uluslararası firmalara kırdırmaktır, peşkeş çektirmektir.

Bakın, 2026 yılında faize 2 trilyon 740 milyar para ayırıyorsunuz, para ayırıyorsunuz. Hatta geçen ay, ocak ayında 454 milyar faiz ödediniz, ocak ayında. Bu yetmiyor, bu yetmiyor, tefecilere bu kadar borçlanmamız yetmiyor; şimdi gidiyoruz, uluslararası yabancı danışmanlık kuruluşlarına yetki veriyoruz, diyoruz ki: "Ya, bizim elimizde otoyol ve köprüler var, bunları başka firmalara, uluslararası firmalara nasıl satarız, nasıl peşkeş çekeriz?" Aslında bu nedir biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Stratejik varlıkları satarak günü kurtarmaya çalışmaktır. Aynı zor durumda olan esnaf, zor durumda olan çiftçi gibi "Günü kurtarayım, bugünü kurtarayım." derdidir. Bakın, otoyol ve köprüler düzenli nakit akışıdır, her yıl bütçeye katkı sağlar ama şimdiki hesaplara bakıyoruz, beş yıllık gelir karşılığında yirmi beş yıllık geliri şu anda uluslararası fonlara peşkeş çekilmek isteniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Bakın, beş yıllık geliri kasama alayım diye -beş yıllık geliri- yirmi beş yıllık gelirden vazgeçmek; bu ülkenin, milletin emeğine, alın terine ihanettir; net söylüyorum. Bakın, buna izin vermeyeceğiz. Bu milletin stratejik varlıklarını, kamu varlıklarını böyle peşkeş çekemezsiniz, uluslararası fonlara peşkeş çekemezsiniz. Zaten 2 trilyon 740 milyar gibi bir yük var, bu millete 2026 bütçesinde yüklediniz; şimdi, o yetmiyor, milletin varlıklarını, geleceğe yönelik varlıklarını satmaya çalışıyorsunuz, peşkeş çekmeye çalışıyorsunuz; buna izin vermeyeceğiz.

Kategorik olarak özelleştirmeye karşı değiliz. Özelleştirme niye yapılır? Kurum verimsizdir, kâr etmiyordur, geleceğe yönelik bir projeksiyonu yoktur, özelleştirme yapılabilir, eyvallah ama siz, zaten yapılmış, yatırımı bitmiş ve günlük gelir getiren, günlük gelir getiren bir kurumu özelleştiremezsiniz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat.

Buyurun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir devlet kendi öz varlıklarını satmayı gündemine alıyorsa önce şu soruyu sormak gerekiyor: Kamuya ait düzenli gelir üreten varlıkları elden çıkarmanın gerekçesi ne olabilir? Bu satışların kamu maliyesine etkisi, ulaşım maliyetlerine yansıması, vatandaşın hizmete erişimi üzerindeki sonuçları bütüncül biçimde değerlendirilmiş midir yoksa kısa vade bütçe dengeleri uğruna uzun vadeli kamusal çıkarlar göz ardı mı edilmektedir? Biz DEM PARTİ olarak söz konusu varlıkların halkın ortak mirası olduğunu düşünüyoruz, neoliberal politikalar doğrultusunda özel ellere devredilmesinin toplumsal adalet duygusunu zedeleyeceğini savunuyoruz. 2024 verilerine göre boğaz köprülerinden elde edilen toplam gelir 117 milyon dolar, giderler ise yalnızca 5 milyon dolar seviyesindedir. Yüzde 95 oranında kâr getiren bir kamu kaynağını niye satıyorsunuz? "Bütçe kaynakları yetersiz." denilerek emekliye, emekçiye sınırlı artışlar yapılırken böylesi yüksek ve sürekli gelir üreten kamu varlıklarının satışa çıkarılmasını nasıl izah edeceksiniz? Bu rakamlar köprü ve otoyolların kamu maliyesi açısından önemli bir gelir kaynağı olduğunu açıkça göstermiyor mu?

Ancak görüyoruz ki iktidar, bu varlıkların işletme haklarını yirmi beş yıllığına devretmeye hazırlanmaktadır. Sürekli gelir getiren bir mülkünüzü tek seferlik bir bedelle elden çıkarmak size ne kadar mantıklı geliyorsa bu tercih de kamu açısından o kadar isabetsizdir. Kaldı ki köprü ve otoyol geçiş ücretleri her yıl yüksek oranlarda arttırılmaktadır. Bu durumda -akıllarda- şunu demek gerekiyor: Altın yumurtlayan tavuğu kesmek, bindiğiniz dalı kopartmak nedendir?

Biz bu tercihi, seçim öncesi nakit yaratma arayışı, sermayeye kaynak aktarımı, gelecek nesillerin haklarını ipotek altına alma girişimi olarak görüyoruz. Bu özelleştirme gerçekleşirse yalnızca kamu gelirleri azalmayacak, vatandaşın hizmete erişimi de zorlaşacak, geçiş ücretleri daha yüksek seviyelere çıkacaktır; ulaşım bir kamu hizmeti olmaktan uzaklaşıp gelir düzeyine göre işletilebilecek bir noktaya, ayrıcalıklı alana dönüşecektir.

Değerli milletvekilleri, hepsinden öte, biz, köprü ve otoyolların halka ücretsiz olarak sunulmasını savunduk, savunmaya devam edeceğiz. Basına yansıyan bazı açıklamalarda geçen "Size rağmen köprüleri özelleştireceğiz." yaklaşımı ise kamu yönetimi açısından, anlayışı açısından son derece kaygı verici ve can acıtıcıdır. Bu dil, bizlere, geçmişte kullanılan "Babalar gibi satarız." söylemini hatırlatmaktadır oysa bu bütçe, bu varlıklar, bu altyapılar halkındır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

CELAL FIRAT (Devamla) - Vatandaştan toplanan vergilerle oluşan kamu birikiminin kamu yararı gözetilmeden devredilmesi kabul edilemez.

Ayrıca, geçmiş özelleştirme deneyimlerinden, kamu-özel ortaklığı projelerinden gördüğümüz kadarıyla garanti ödemelerin bütçeye milyarlarca dolarlık yük getirdiğini hepimiz biliyoruz. Sürekli gelir üreten altyapılar, yalnızca bugünün finansman aracı değil gelecekteki toplumsal refahın da teminatıdır. Bugünün açığını kapatmak adına yarının güvencesini satmak kamusal akılla bağdaşmamalıdır.

Bu nedenle, DEM PARTİ'nin eşitlik ve demokrasi ilkeleri doğrultusunda söz konusu sürecin şeffaf, denetlenebilir, kamu yararı odaklı biçimde ele alınması gerektiğini vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu.

Buyurun Sayın Yanıkömeroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; köprüler ve otoyolların özelleştirilmesi konusu, basit bir işletme modeli tartışması değildir. İki boğaz köprümüz de bu ülkenin mühendislerinin, işçilerinin ve milletimizin vergilerinin eseridir. Bu yapılar, yalnızca beton ve çelikten ibaret değil, kamunun egemenlik hakkının, planlama yetkisinin ve ekonomik bağımsızlığının simgeleridir.

Şimdi iktidara sormak istiyorum: Yıllarca kamu tarafından işletilmiş, maliyetini fazlasıyla çıkarmış, her gün yüz binlerce yurttaşın kullandığı bu yapıları neden özelleştiriyoruz?

Değerli milletvekilleri, bu varlıklar, kamuya düzenli ve öngörülebilir gelir sağlamaktadır. Orta vadeli programa göre yirmi beş yıllığına özelleştirilmesi 4 milyar dolar gelir yaratacakmış oysaki zaten bu gelir bugünkü rakamlarla yaklaşık beş yılda elde edilebilmektedir. Biz, neden yıllar boyunca elde edeceğimiz gelirlerden vazgeçiyoruz; bunu anlamak gerçekten mümkün değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Üstelik mesele, yalnızca gelir kaybı da değildir; ulaşım bir kamu hizmetidir, köprü ve otoyol ücretleri vatandaşın cebinden çıkan doğrudan bir yaşam maliyetidir. Siz bu alanı kamunun denetiminden çıkarıp kâr odaklı bir yapıya teslim ediyorsunuz. Bu bedeli her gün işe giden işçi, okuluna giden öğrenci, yük taşıyan esnaf ödeyecek yani fatura yine vatandaşa kesilecek.

Değerli milletvekilleri, önemli bir konuya daha dikkatinizi çekmek istiyorum. Köprü ve otoyolların bakım ve onarım işleri özellikle deprem bölgesinde bulunan yapılar için önem arz etmektedir. Bu konu can ve mal güvenliğiyle doğrudan ilgilidir. Böylesine hayati bir sorumluluğun özel şirketlere devredilmesi kamusal denetimi ortadan kaldıracak, ulaşım güvenliğimizi riske atacaktır. Bu yönüyle mesele, yalnızca ekonomik değil bir beka meselesidir.

Değerli milletvekilleri, bizler, kamunun kaynaklarının kısa vadeli bütçe hesaplarına kurban edilmesine karşıyız. Bu ülkenin köprüleri ve yolları satılık değildir. Yapılması gereken ise bu varlıkları şeffaf, verimli ve kamucu bir anlayışla işletmek, elde edilen geliri yine milletin hizmetine sunmaktır. Köprüler de otoyollar da milletindir, milletin kalacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Bravo!

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Ok.

Buyurun Sayın Ok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL OK (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce dinlediğimiz araştırma önergesi, kamu varlıklarının işletme süreçleri üzerinden bir tartışma açmayı hedeflemektedir ancak açıkça ifade etmek gerekir ki burada, gerçek bir belirsizlikten değil siyasi bir algı üretme çabasından söz ediyoruz. Boğaz köprüleri ve otoyollar Türkiye'nin stratejik altyapı yatırımlarıdır; bu yatırımların gelirleri, giderleri, sözleşme hükümleri ve işletme şartları Sayıştay denetimine, ilgili bakanlıkların idari ve mali denetimine, ayrıca kamu mali mevzuatına tabidir. Bu süreçler hâlihazırda Sayıştay raporlarıyla, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmeleriyle, ilgili

kurumların faaliyet performanslarıyla zaten denetlenmektedir. Dolayısıyla, ortada karanlık bir alan söz konusu değildir ancak "teknik ve sözleşme süreçleri araştırma komisyonu" adı altında siyasi tartışma zeminine çekmek yatırım ortamına zarar verir, kamu güvenilirliğini zedeler ve Türkiye'nin uluslararası finansal itibarı üzerinde gereksiz tartışmalar oluşturur.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yalnızca yaptıklarınızı ortaya çıkarır, neler yaptığınızı biliyoruz orada.

İSMAİL OK (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Türkiye son yirmi bir yılda ulaştırma altyapısında tarihî bir dönüşüm gerçekleştirmektedir. 2003'te 6 bin kilometre olan bölünmüş yol ağımız bugün 30 bin kilometreyi geçmiştir. Bugün, köprü ve viyadük uzunluğu 811 kilometreye, tünel uzunluğumuz ise 833 kilometreye ulaşmıştır. Dağları delerek, vadileri aşarak inşa ettiğimiz bu mühendislik eserleri Türkiye'nin vizyonunun, kararlılığının ve teknik kapasitesinin somut bir göstergesidir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kuzey Marmara'da neler yaptıklarınızı yazdık, yazdık!

İSMAİL OK (Devamla) - Boğaz köprüleri de bu vizyonun ayrılmaz birer parçalarıdır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kuzey Marmara'da devleti nasıl soyduğunuzu yazdık oraya! Ne anlatıyorsun sen, ne anlatıyorsun?

İSMAİL OK (Devamla) - Bu projeler yalnızca gelir kalemi değildir; lojistik akşın, ticaretin, sürekliliğin ve şehir içi ulaşımın kritik unsurlarıdır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kuzey Marmara'daki CEO'yu Bakan yaptınız, adamın talebini Bakan olumlu gördü; devleti soyuyorsunuz oradan, bilmiyor muyuz?

İSMAİL OK (Devamla) - Önerge metninde gelir rakamları üzerinden bir tablo oluşturulmaya çalışılmaktadır ancak yatırımın ilk maliyeti, bakım ve işletme yükümlülükleri, sözleşme hükümleri yok sayılarak yapılan değerlendirmeler eksik ve yanıltıcıdır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bunların hesapları teker teker sorulacak, teker teker! O soygunların hesabı teker teker sorulacak!

İSMAİL OK (Devamla) - Bir Grup Başkan Vekilinin bu şekilde kürsüye müdahale etmesi demokrasi adına...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O soygunların hesabı teker teker sorulacak!

İSMAİL OK (Devamla) - ...konuşma özgürlüğü adına utanç vericidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Utanç verici olan senin orada yalan söylemen!

İSMAİL OK (Devamla) - Sizleri kürsüye saygıya davet ediyorum, millet iradesine saygılı olmaya, terbiyeli davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Senin orada yalan söylemen utanç verici olan!

İSMAİL OK (Devamla) - Boğaz köprüleri bu vizyonunun ayrılmaz birer parçasıdır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kuzey Marmara'daki soygunu bilmiyor muyuz, ne anlatıyorsun sen!

İSMAİL OK (Devamla) - Saygı, saygı; edep!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, saygı... Devleti soymadan olur o saygı, devleti soymadan! Hikâye anlatma burada bize!

İSMAİL OK (Devamla) - Bu projeler yalnızca bir gelir kalemi değildir; lojistik akışın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen o parmağı bana sallayamazsın!

İSMAİL OK (Devamla) - ...ticaret sürekliliğinin ve şehir içi ulaşımın kritik unsurlarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL OK (Devamla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

İSMAİL OK (Devamla) - Önerge metninde gelir rakamları üzerinden bir tablo oluşturulmaya çalışılmaktadır ancak yatırımın ilk yapım maliyeti, bakım ve işletme yükümlülükleri, sözleşme hükümleri yok sayılarak yapılan değerlendirmeler eksik ve yanıltıcıdır.

Meclis araştırması ciddi bir enstrümandır; gerçek bir iddia, stratejik bir boşluk ya da hukuki belirsizlik varsa değerlendirilir. Oysa burada tüm denetim süreçleri işlemekteyken yeni bir komisyon kurmanın hukuki değil siyasi bir tercih olduğu açıktır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Otoyolları beş yıllık gelirine satacağız." desene, söylesene!

İSMAİL OK (Devamla) - Türkiye büyürken, ulaşım altyapısını güçlendirirken, dünya standartlarında yatırımlar yaparken bizim görevimiz bu kazanımları gölgelemek değil daha ileriye taşımaktır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Azıcık vatanın, milletin malına sahip çıkın, azıcık!

İSMAİL OK (Devamla) - Bu nedenle, öneriyi teknik değil siyasi buluyor, ekonomik bir gereklilikten ziyade polemik amacı taşıdığı için AK PARTİ Grubumuz adına aleyhte oy vereceğimizi ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Giderayak satmadık yer bırakmadınız ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Satacak tek yerimiz kaldı, şimdi sıra orası. Utanç verici!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Satılmadık yer bırakmadınız, satılmadık!

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Boğaziçi başta olmak üzere üniversitelerde yaşanan sorunların araştırılması amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

17/2/2026 tarihinde Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (16511 grup numaralı) Boğaziçi başta olmak

üzere üniversitelerde yaşanan sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/2/2026 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, önergemiz, Boğaziçi Üniversitesinde şubatın ilk yarısında yaşanan çok büyük kaygı verici olaylar odak alınarak hazırlandı ancak içeriğinde de belirttiğimiz üzere üniversitelerde yaşanan benzer sorunların tamamının araştırılmasına yönelik olduğunu öncelikle ifade etmek istiyorum. Hakikaten, kulüp odalarının tahliyesi, kolluk müdahalesi, kampüs içinde gaz kullanımı, kimlik kontrolü gibi dehşet verici, asla bir bilim yuvasında olmaması gereken uygulamaları kabul edilemez bulduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Tabii ki burada, sadece bir önergeyi değil aynı zamanda bir kuşağın geleceğini konuştuğumuzu ifade etmek istiyorum. Gençler soruyor, biz de soruyoruz: Bu üniversiteler kimin, kampüsler kimin, gelecek kimin? Ve bu önergeyle soruların cevabını da istiyoruz tabii ki. Gençler politik ve ekonomik krizlerin tam kıskacında bir varlık mücadelesi veriyorlar ve bu mücadele o kadar derin ki barınmadan yoksulluğa, gelecek kaygısından özgürlüğe kadar yaşamın her alanını etkisi altına almış durumda. Her şeyden önce öğrenciler barınamıyor; KYK yurt kapasitesi 994 bin ama yükseköğretimde milyonlarca öğrenci olduğunu biliyoruz, herkese yer yok ve büyükşehirlerde tek bir oda kirası asgari 3 bin lira, KYK bursu tabii ki bunu karşılamıyor. Matematik çok basit aslında: Burs kiraya gidiyor, geriye bir hayat kalmıyor, kalıyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisinde bunun yanıtını hep birlikte arayalım. Gençler, ya barınacak ya beslenecek ya da ulaşımlarını karşılayacaklar; üçünü birden yapabilen yok. Zorunlu olarak çalışıyorlar, güvencesiz çalışıyorlar, düşük ücretle çalışıyorlar ve geçici çalışıyorlar; buna her yerde rastlamak mümkün. Resmî verilere göre burs 574 bin kişiye veriliyor, 870 bin öğrenci ise kredi alabiliyor. Yani her 10 öğrenciden aslında 6'sı burs alamıyor ve hayata eksiyle başlıyor ve devam ediyor. Yoksulluk sebebiyle, geçinememe sebebiyle milyonlarca öğrencinin kaydını dondurduğunu, sildirdiğini biliyoruz. Bir istatistiğe göre son on yılda 19 milyona yakın öğrenci okullarını bırakmak zorunda kalmış. 19 milyon, değerli arkadaşlar; bu, herhangi bir rakam değil. Tabii ki verileri artırabilirim ama burada bir gelecek krizi yaşandığını özellikle belirtmek istiyorum. İntihar oranlarının arttığı da başka bir realite olarak önümüzde duruyor ve mesele yoksulluktan yoksunluğa, geleceğe yönelik kaygıdan bir geleceksizlik hakikatine dönüşmüş durumda.

Diğer yandan, büyük bir göç var; kendi coğrafyasında sosyolojik olarak aslında barınamayan, yaşayamayanlar göçe zorlanıyor. Uluslararası alanda Türkiye'den ne kadar göç olduğunu istatistikler aslında ortaya koyuyor.

Diğer yandan, üniversiteler gelecek vadetmiyor, bilim üretmiyor, tartışmıyor. Türkiye üniversitelerinin yaşadığı akademik gerilemeyi hepimiz biliyoruz. Sadece bir veri söyleyeyim: Times Higher Education 2025 dünya üniversite sıralamasına göre birçok köklü üniversitemiz ciddi bir şekilde gerilemiş vaziyette. Sadece Boğaziçi Üniversitesi kayyım atandıktan sonra, üç yılda 3 sıra gerilemiş vaziyette; bu, vahim bir durum.

Bugün üniversitelerde ayrıca üç büyük mesele iç içe geçmiş durumda. Nedir bunlar? Özerklik yok, eşitlik yok ve özgürlük yok en önemlisi. Diğer yandan, seçim yok, katılım yok; hesap sorulabilirlik meselesi de olmadığını ifade etmek istiyorum. Özerklik yoksa tabii ki bilim olmaz, özerklik yoksa tabii

ki eleştirel düşünce gelişmez, özerklik yoksa üniversite sadece bir bina olarak kalır ve bilim, baskıyla değil özgürlükle büyür. Kampüslerde polis bariyerleri, yoğun kamera sistemleri, yasak listeleri ve özel güvenlik müdahaleleriyle her gün basın yayın organlarına haber konusu oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Gençler, öğrenciler âdeta potansiyel suçlu muamelesi görüyorlar.

Ve şunu söyleyelim buradan: Öğrenciler asla risk unsuru değildir, bunu kabul etmiyoruz ve üniversite güvenlik sorunu da değildir; bu güvenlik sorununu, güvenlikçi yaklaşımı reddediyoruz. Güvenlikçi anlayışın bilim üretmeyeceğini hepimiz gayet iyi biliyoruz, özgür düşünce de gelişemez. Biz özgür üniversiteleri savunuyoruz. Bileşenlerin yönetime katıldığı, kimliklerin eşit olduğu, gençlerin baskı altında olmadığı, olmadan konuşabildiği, örgütlenebildiği, demokratik protesto haklarını kullanabildiği üniversitelere ihtiyacımız var. Bu sadece bir araştırma önergesi değil gençlerin "Biz buradayız." çağrısına verilen bir cevaptır.

Hepinizi önergeye olumlu yönde oy kullanmaya davet ediyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; ülkemizin bütün liseleri hepimizin, ülkemizin olduğu gibi, bütün üniversiteler de ülkemizindir. Üniversitelerden bazılarını seçerek tartışma konusu yapmak bu millete yarar getirmez. Hele de geçtiğimiz günlerde yaşanan, üniversite öğrencisi olmayan bir yere taşıma personele alkışlattırmakla ancak komik olunur, kendi kendinizi aldatmış olursunuz. Oysa bugün oraya, üniversiteye öğrenci nasıl gönderilir, bunu yapmamız lazım.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Necmettin sana yakışmıyor! Sana yakışmıyor bu laflar Necmettin!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Elbette bugün şunu ifade etmemiz gerekir ki ülkede üniversite sayısı arttı, herkes üniversiteye gidebiliyor; bu güzel bir gelişme ama üniversite mezunlarının istihdam durumu, niteliği nasıl derseniz ne yazık ki perişan bir hâldeyiz. Yerli, millî olma hevesiyle yola çıkıldı, bütün üniversiteler taşra hâline getirildi. Mühendislik fakültesi var, laboratuvarı yok; tıp fakültesi var, uygulama hastanesi yok; teori var, pratik yok. Bir taraftan akademisyenlerden dünya kriteri isteniyor, bir taraftan da işçiden daha az maaş veriliyor. Âdeta akademisyenler yarış atı hâline getirilerek teşvik sistemi için koşturulup duruluyor, oysa sonucun bu millete, bu ülkeye zerre kadar faydası olmadığı gayet açık.

Ülkemizde 2022 yılında 52 bin olan araştırma görevlisinin sayısı 2025 yılında 39 bine düştü. İnsanlar araştırma görevlisi, akademisyen olmak istemiyor. Profesörlüğü gelmiş, doçentliği gelmiş kimselere ünvan verilmediği için araştırma görevlisi statüsüyle maalesef ki çalışmaya devam ediyor.

Evet, üniversitelerimiz büyük sorun; geldiğimiz noktada 12 Eylül darbecilerinden daha kötü bir dönemdeyiz, rektör atamaları açısından akademisyenlerin hiçbir söz hakkının olmadığı bir dönemdeyiz ve değerli milletvekilleri, evet, sorunlar var ama sorunları çözmek yerine kavga ederek, kamuoyunu manipüle ederek bir yere varılmaz, sadece kendi kendinizi aldatmış olursunuz. Akademisyenlerin maaşları açlık sınırına yakın, her ay kiradan sonra ellerine para kalmıyor bile, tayin hakları yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Karı-koca otuz yıl, iki ayrı vilayette yaşamak zorunda kalıyor ve mezunlarımızın hâli... Fabrika gibi işsiz üretiyor üniversitelerimiz.

Bilişim dünyasının mezunları ülkeyi terk edip başka yerlerde gelecek arıyor. Onun için de siz bu sorunları çözmeden bir yere varamazsınız. Kadro sorunu çözülmeden, yerinden yükselme çözülmeden hâlen -üniversite mezunu- her yıl yeniden atamayla karşı karşıya ise akademisyenler, ülkenin rezalet hâli ne yazık ki ortada. Evet, isteniyor ki her kurum bir ceza infaz kurumu olsun, her kurumun başında bir gardiyan bulunsun ve çıkan her kanunda alt kademeye disiplin, ceza vermek; üst tarafın da ballı börek maaşlarını, imkânlarını artırmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu açıdan, bugün geldiğimiz durumda akademinin can çekiştiği bir noktadayız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uzun süredir Boğaziçi Üniversitesi üzerine karabasan gibi çökenler, öğretim üyeleri ve öğrencileri hayatından bezdirenler, yandaş idareciler, sözde büyük işler yapmış olmanın edasıyla yüzleri bile kızarmadan ve üzülmeden ortalıkta geziniyorlar. Bu mesele, bir kampüs meselesi değildir; bu mesele, üniversitenin ruhunun sökülüp alınmasıdır.

Bakın, Cumhurbaşkanı, Boğaziçi Üniversitesini ziyaret ediyor ama bu bir üniversite ziyareti değil sahneye konmuş bir gösteri. Gerçek öğrenciler kampüse alınmıyor, dersler iptal ediliyor, protesto etmek isteyenler gözaltına alınıyor, kampüs kapıları kapatılıyor; sonra başka üniversitelerden getirilen kişilerle fotoğraf veriliyor, AKP Gençlik Kollarından seçilmiş bir grupla pozlar veriliyor ve kamuoyuna "Boğaziçi öğrencileri Cumhurbaşkanını coşkuyla karşıladı." diye servis ediliyor. Gerçek öğrenciyi kampüsten çıkarıp yerine fotoğraf karesine uygun kalabalık yerleştirirseniz oraya "üniversite" demek mümkün değildir artık, orası artık bir siyasi platformdur.

Değerli milletvekilleri, Boğaziçi Üniversitesi bu ülkenin bilim hafızasıdır. Uluslararası itibarı olan, akademik üretimi güçlü, Türkiye'nin dünyaya açılan bilim kapılarından biridir ama bugün o kapıların önünde TOMA var, Çevik Kuvvet var, bariyer var. Düşünebiliyor musunuz, dünyanın saygın üniversitelerinde bilim insanları konuşulur, bizde ise kampüs kapısında dizilen polis sayısı konuşuluyor! Boğaziçi Üniversitesi bugün bilimle değil talimatla yönetilmektedir; liyakatle değil sadakatle yönetilmektedir; akademik özgürlükle değil güvenlik barikatlarıyla yönetilmektedir. Üniversite öğrenciden arındırılıyor, kulüplerden arındırılıyor, sanattan arındırılıyor, itirazdan arındırılıyor. Peki, geriye ne kalıyor? Geriye yalnızca itaat eden bir yapı bırakılmak isteniyor.

Şimdi buradan soruyorum: Bu ülkenin Cumhurbaşkanı, gerçek öğrencilerin giremediği, protesto edenlerin gözaltına alındığı, kampüsü kapatılmış bir üniversitede seçilmiş bir grupla neden fotoğraf verir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Bu, güç göstergesi midir yoksa meşruiyet eksikliğinin fotoğrafı mıdır? Bir Cumhurbaşkanı düşünün ki üniversiteye özgürce girmek yerine kampüsü steril hâle getirmeden giremiyor. Bu tablo, güç değil korku fotoğrafıdır. Boğaziçi Üniversitesini düşürdüğünüz durum aslında Türkiye'nin düşürüldüğü durumdur. Gençliği bastırarak bilimi büyütemezsiniz sayın milletvekilleri.

Allah nasip etsin, İYİ Parti iktidarında üniversiteler, bilimsel olarak özgür ve bağımsız; akademik, idari ve mali olarak özerk, katılımcı ve hesap verebilir olacaktır. Akademik çalışmalar üzerindeki her türlü siyasi etkiyi, baskıyı ve kısıtlamaları ortadan kaldıracağız diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Teşekkür ediyorum.

Merhaba sayın milletvekilleri.

Evet, aslında, bugün bu kürsüde bir gelenek, bir hafıza, Türkiye'nin dünya çapındaki bir üniversitesi nasıl oluyor da sistematik bir şekilde infaz ediliyor bunu anlatacağım. Boğaziçi Üniversitesi, biliyorsunuz, uzun bir süredir âdeta bir operasyon sahası hâline getirildi. Ama en son yaşananlarla birlikte Boğaziçi, âdeta bir açık hava hapishanesine dönüştü değerli arkadaşlar ve bu öyle bir zihniyet ki gerçekten, üniversiteyi binadan, öğrenciyi ise itaat etmesi gereken bir tebaadan ibaret zannediyor ve çok yanılıyor. Kampüs kapısına kelepçe vuran, bahçeye TOMA'ları yığan, onlarca yıllık üniversite kulüplerini bir gece yarısı operasyonuyla kapı dışarı eden, kendi öğrencisinden korkan, kendi hocasına sırtını dönen bu kayyum rejimi o koltukta bu üniversiteyi temsil etmemektedir; o koltukta, saraya biat etmek için, sarayın biat projesini yürütmek için oturmaktadır ve bugünlerde kapısında kelepçe, bahçesinde TOMA, polislerin kol gezdiği bir yerden bahsediyoruz. Neden? Çünkü üniversitenin tarihî kulüpleri kampüs dışına çıkarılsın; kulüp kültürü, tarihi, orada okuyan öğrencilerin kolektif hafızası silinsin istiyorsunuz. Öğrenciler direnince de âdeta OHAL ilan ediyorsunuz ya, OHAL ilan ediyorsunuz üniversitenin içinde. (CHP sıralarından alkışlar) Şu hâle bakar mısınız? Burası üniversite, Boğaziçi Üniversitesinin kapısı, girişi.

Şimdi soruyorum size: Dünyanın hangi saygın üniversitesinde, rektör dediğimiz bir kişi kampüse polis ordusu eşliğinde, âdeta bir işgal komutanı gibi girer? Hangi ülkede öğrenci kendi okulunun bahçesinde, kendi kulüp odasında işgalci muamelesi görür? Soruyorum. Geçtiğimiz hafta, Erdoğan, Sayın Cumhurbaşkanı, bir toprağı fetheder gibi âdeta üniversiteye girdi ya. Sırf, Beyefendi, Sayın Cumhurbaşkanı gelecek diye öğrencileri almadınız, hocaları almadınız. "Uzaktan ders" diye bir garabet çıkardınız, yurtları boşalttınız, Beyefendi kampüse ancak öyle gelebildi. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin yarattığınız manzara işte bu. Sizin kurmak istediğiniz düzenin adı bellidir: Öğrencisiz üniversite, halksız demokrasi kurmak istiyorsunuz siz.

Ama şimdi unutmamanız gereken şey şu: Burası Boğaziçi, sizin market açar gibi açtığınız apartman üniversitelerinden biri değil. Elli yıllık, altmış yıllık kulüpleri bir gecede kapılarına kilit vurarak, eşyalarını sokağa atarak yok edemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Şimdi, gençlerin üzerine biber gazı sıkarak, onları gözaltına alarak, yerlerde sürükleyerek bir yere varamazsınız, varamayacaksınız. Ya, bir rektör düşünün ki öğrencisinden korktuğu için makam odasının camlarına demir parmaklıklar çevirmiş. Bilim yuvası mı yönetiyorsunuz, hapishane mi yönetiyorsunuz? Ama siz istediğiniz kadar oralara sadık memurlarınızı atayın, özgür gençler size asla boyun eğmeyecek ve tarih bu kürsülerde demokrasi mavalları okuyup üniversiteleri açık cezaevine çevirenleri de asla unutmayacak. Biz, öğrencilerin de yanındayız, hocalarımızın da yanındayız çünkü biz, liyakatin ve özgür düşüncenin yanındayız.

Buradan da eğitimi aksatmadan barışçıl bir şekilde kayyum rejimine karşı direnen tüm akademisyenlere ve öğrencilere selam olsun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Yozgat'tan gelen genç misafirlere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Yozgat'tan gelen genç misafirlerimiz dinleyici locasında bizleri dinlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Boğaziçi başta olmak üzere üniversitelerde yaşanan sorunların araştırılması amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Giresun Milletvekili Sayın Nazım Elmas.

Buyurun Sayın Elmas. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM ELMAS (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yükseköğretim kurumlarımızla alakalı verilen Meclis araştırması önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen değerli hemşehrilerimizi, değerli halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki üniversitelerimiz bu ülkenin göz bebeğidir, gençlerimiz ise geleceğimizdir. Bizim siyaset anlayışımızda gençler üzerinden gerilim üretmek değil gençler için imkân üretmek esastır. Devletimiz öğretim üyesinden laboratuvarına, kütüphanesinden teknolojik ve dijital altyapısına kadar büyük bir kaynağı üniversiteler için seferber etmektedir.

2002 yılında Türkiye'de yükseköğrenime ayrılan bütçe 2,5 milyar lira iken bugün 214 milyar lirayı yükseköğrenime ayıran bir ülkeden bahsediyoruz. 2002'de üniversite sayısı 76 idi, bugün 200'ün üzerinde üniversite sayımız vardır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Süpermarket gibi üniversite açtınız. Bina üniversitesi açtınız.

NAZIM ELMAS (Devamla) - AK PARTİ, yükseköğrenimi belli şehirlerin imkânı olmaktan çıkarıp Anadolu'nun tamamına yaymıştır.

Aynı zamanda, gençlerimizin barınma sorununu çözmek için yurt sayısını ve kapasitesini artırdık. 2002'de 190 olan öğrenci yurdu bugün 880'i aşmış, 190 bin olan öğrenci kapasitesi bugün 1 milyonun üzerine çıkmıştır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Öğrenciler iş bulamıyor okuldan mezun olunca!

NAZIM ELMAS (Devamla) - Burs ve kredi imkânlarını genişlettik. 2002'de lisans öğrencilerimize verilen burs 45 liraydı; bugün, 3 binleri, 5 binleri, 10 binleri öğrenciler için veren bir iktidarız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Boğaziçinden bahset, Boğaziçinden! Boğaziçi Üniversitesinden biraz bahsederseniz...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Kürsüye saygı!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Çok saygılısınız ya(!)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Kürsüye saygı!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Üniversiteye saygı, üniversiteye!

NAZIM ELMAS (Devamla) - Bu öğrencilerimizin yurtlarda barınmasının; konaklama, ısınma, elektrik, su, güvenlik ve yemek destekleri dâhil olmak üzere önemli bir maliyeti vardır ve bütün bunlar bütçeden aktarılmaktadır.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Konuşma hakkına saygı!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Üniversiteye saygı, üniversiteye! Üniversiteye saygı, öğrenciye saygı!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Konuşma hakkına saygı!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Üniversiteye saygı, üniversiteye! Buyurun, buyurun!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Gençlere saygı, gençlere!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Üniversiteye saygı, öğrenciye saygı! Özgür düşünceye, ifade özgürlüğüne saygı!

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Bağırma ya! Dinlemek istiyoruz.

NAZIM ELMAS (Devamla) - Bu kaynak, sabahın erken saatinde dükkânını açan esnafımızın, tarlasını süren çiftçimizin, fabrikasında üretim için çalışan işçimizin, ihracat yapan sanayicimizin ödediği vergilerle, oluşan bütçelerle gerçekleşmektedir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Üniversiteye saygı!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sana müdahale eden oldu mu? Olmadı sana müdahale eden.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Şu hâle bak Vekilim! Bu ne bu, bu ne Vekilim, bu ne Vekilim? Bu, ne bu? Bu ne?

NAZIM ELMAS (Devamla) - Üreten Türkiye'nin alın teri gençlerimizin daha iyi şartlarda eğitim görmesi için üniversitelerimize aktarılmaktadır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, kardeşim, üniversitede öğrenciyi dışarı çıkarıyorsun, protesto edene laf ediyorsun yani!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Bu ne, bu; bu ne? Bunu anlat bunu, bunu anlat! Bunu anlat, bu fotoğrafı anlat!

NAZIM ELMAS (Devamla) - Bu bağlamda, üniversitemizde faaliyet gösteren öğrenci kulüpleri, toplulukları sosyal, kültürel, akademik gelişimine katkı sunan önemli yapılardır. Bugün üniversitelerimizin binlerce öğrenci kulübü faaliyet göstermekte, bilimden sanata, spordan girişimciliğe bütün bu alanlarda faaliyetlerini yürütmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Üniversitede öğrenciler özgür değil, özgür değil!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Bunu anlat, bunu; bu fotoğrafı anlat!

NAZIM ELMAS (Devamla) - Otuz yıl üniversitede çalışan birisi olarak söylüyorum: Öğrenci kulüplerimiz her zaman her öğrenciye, memleketini, milletini seven öğrenciye açıktır ama eğitim öğretimi engellemek isteyenlere, eğitim yapmak isteyenleri, çalışmak isteyenleri sabote etmek isteyenlere, onları caydırmak isteyenlere de elbette ki Hükûmet olarak kimsenin müsaade etmesi mümkün değildir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, koca kampüsü boşalttırdınız, ne söylüyorsun sen ya! Bütün öğrencileri sen neyle itham ediyorsun! Bütün öğrencileri neyle itham ediyorsun sen!

NAZIM ELMAS (Devamla) - Biz gençlere yatırım yapmaya devam edeceğiz; üniversitelerimizi büyütmeye, yurt kapasitesini artırmaya, imkânlarını geliştirmeye devam edeceğiz çünkü biz gençliğe yatırım yapıyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ya, hadi oradan ya!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Gençler işsiz, işsiz!

NAZIM ELMAS (Devamla) - Gençlerimiz Türkiye'nin geleceğidir. Şu anda Türkiye'nin uluslararası başarısı gençlerin çalışmalarıyla olmaktadır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Matematik öğretmeni iş bulamıyor, avukat iş bulamıyor, diş hekimi iş bulamıyor!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Kontenjan sayılarını düşürüyorsunuz. Neden düşürüyorsunuz?

NAZIM ELMAS (Devamla) - Türkiye'mizin uluslararası başarısı üniversitelerin birikimleriyle olmaktadır, bundan hepimizin gurur duyması gerekmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, olumsuz puan vereceğimizi belirtiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Boğaziçi üzerine bir tek konuşma yapmadan tamamladın konuşmanı, helal olsun gerçekten! Sorundan kaçmak böyle bir şeydir.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, elektronik oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Öztunç...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat depreminde hasar gören Kahramanmaraş'ın Göksun ilçesine bağlı Gücüksu ve Ericek Mahallelerine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, 6 Şubat Kahramanmaraş depreminde Göksun'un Ericek Mahallesi çok büyük hasar gördü. Kırsal mahalleler içerisinde en büyük hasarı gören, en çok yıkımın olduğu ve en fazla ölümün olduğu mahalle Ericek Mahallesi'ydi. Hemen gidildi, sözler verildi, evler yapılacak denildi. Üç yıl geçti, üç yıl! Yahu, daha bir ev teslim edilmedi Ericek Mahallesi'nde. Aynı şekilde yine Göksun'un Gücüksu Mahallesi, orada da bir ev teslim edilmedi. Üç yıl önce gittiler, anlattılar, şov yaptılar, üç yıl sonra AK PARTİ'nin bir yöneticisi, milletvekili daha buralara gitmiş değil, tövbe gitmemişler. Yahu, üstelik AK PARTİ 1'inci parti bu köyde, belli ki çantada keklik görüyorlar, o yüzden o köylüye evleri teslim etmiyorlar, yapmıyorlar. Bir an önce Gücüksu Mahallesi ile Ericek Mahallesi'nin evleri teslim edilsin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Coşar... Yok.

Sayın Ersever...

44.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Medeni Kanun'un kabulünün 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, bugün, Medeni Kanun'un kabulünün 100'üncü yılını kutluyoruz. Medeni Kanun, yalnızca bir hukuk metni değildir; aileyi, toplumu ve hukuku çağdaş bir zemine oturtan büyük bir devrimdir; kadını evin içine hapseden düzeni yıkan, erkek egemenliğine son veren çağdaş bir iradedir. Bu bir tesadüf değildir, cumhuriyeti kuran aklın bilinçli tercihidir. Atatürk'ün işaret ettiği yön nettir: Kadın özgür değilse toplum özgür değildir, kadın eşit değilse demokrasi yarımdır. Bugün hâlâ Medeni Kanun'da gedik açmaya çalışanlara sözümüz şudur: Atatürk kazanımlarından tek geri adım atmayacağız.

Bu anlamlı günde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü bir kez daha saygı ve minnetle anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

45.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, MHRS'ye girişe ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, dün Çorum Osmancık ilçemizde vatandaşlarımızla sohbet ederken "Vekilim, bu kısa adı MHRS olan yani Merkezî Hekim Randevu Sistemi'ne girmekte zorlanıyoruz. Bu sistemi getiren AKP iktidarına, Sağlık Bakanlığına bir sor, kendi anne-babası ya da çevresindeki belli bir yaşın üstündeki vatandaşlar bu sisteme girebiliyorlar mı, giremiyorlar mı? Yardım almadan girebiliyorlarsa onlara helal olsun." diyorlar. Çünkü MHRS'ye e-devletten ya da e-nabızdan gireceksiniz. Önce 2 aşamalı kimlik doğrulamanızı yapmamız gerekiyor. E-devletten bunu yaptınız, ondan sonraki bölümde "MHRS" yazdığınızda ilgili uygulamaya direk giremiyorsunuz, bu alanda üretilen kodu kopyalayıp bir sonraki aşamadaki sayfaya yapıştırmanız gerekiyor. Yani MHRS sistemine nihayet giriyorsunuz fakat bu sisteme girseniz dahi doktor randevusu almakta da zorlanıyorsunuz. 182'yi aradığınızda ise maalesef saatlerce bekletiliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.23

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Türkoğlu...

46.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, polis okulunu bitirip mesleğe başlamış polis memurlarının "Öğrenci sağlık şartlarına uygun değil." denilerek ilişiklerinin kesilmesine ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Muhterem milletvekilleri, polis okulunu başarıyla bitirmiş, yemin etmiş, üniformasını giyerek görev yapmış polis memurlarımızın mesleğe başladıktan aylar, yıllar sonra "Öğrenci sağlık şartlarına uygun değil." denilerek meslekten ilişiği kesiliyor. Hatırlayalım, 2022 Kasım-2023 Mayıs döneminde ek 31'inci maddeyle diğer birimlerde görevlendirilebilmişlerdi. Neden aynı hakkı şimdi vermiyorsunuz? Bakınız, 2025 yılında tam 82 Emniyet çalışanı intihar etti; 2026'da, daha şimdiden, bu sayı 11 oldu yani neredeyse dört günde 1 polis intihar ediyor. Ne zaman Türk polisinin derdiyle ilgileneceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar ve arkadaşları tarafından, köprü ve otoyolların özelleştirilmelerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

17/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar ve arkadaşları tarafından, köprü ve otoyolların özelleştirilmelerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1687 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/2/2026 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem Avşar.

Buyurun Sayın Avşar. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili olarak öncelikle AK PARTİ'yi tebrik etmek istiyorum. Yine, cumhuriyet tarihinde bir rekor kırılmış, bu önergeye çalışırken gördük; 2025 yılında 19,7 milyar lirayla en çok özelleştirme tahsilatı kazanan hükûmet oldu cumhuriyet tarihinde. 24'üncü yılda bununla alakalı 24 ayar bir madalya takıyoruz AK PARTİ'ye; tebrik ediyoruz, kamu mallarını satmaya doyulamamış! (CHP sıralarından alkışlar)

Senelerdir sata sata sonunda sıra köprülere, otoyollara da geldi. Yine, vatandaşın kendi cebinden beceriksiz ekonomi yönetiminin hesabını ödeyeceği planlar var belli ki. Tabii, bu planları da vatandaşa anlatmak bizim görevimiz. Son günlerde herkesin sorduğu, iktidar tarafından verilen cevaplarla bir konumuz var, o da 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün yirmi beş yıllığına özelleştirilmesi için "BTY Group" adlı yabancı bir şirketin kapısının çalınması, fizibilite istenmesi. Bu da yetmiyor, Karayolları Genel Müdürlüğüne "Avrupa ve Anadolu Otoyolları gibi 7 otoyolun özelleştirilmesi için de bir çalışma yapın." deniliyor yani bir niyet beyanında bulunuluyor. Karayolları Genel Müdürlüğünün verilerine baktığımızda, söz konusu köprülerin ve otoyolların 2025 yılı net kârının toplam 596 milyon dolar olduğunu görüyoruz. Yani İYİ PARTİ grup önerisinde hatibin söylediği gibi, yol maliyetleri çıkıldıktan sonra 596 milyon dolarlık bir kâr var. Özelleştirilmesi planlanan -yirmi beş sene içerisinde- normalde kamuya ait net kazanç 15 milyar dolar, o da mevcut geçiş ücretleri böyle sabit tutulursa. Peki, özelleştirme yapılırsa ne olacak? Yandaş şirketlerin işlettiği köprüler, otoyollar var ya, işte o hesaba göre geçiş ücretleri güncelleştirilecek yani ortalama yüzde 232 oranında bu köprü ve yollara da zam gelecek. Yirmi beş yılın sonunda vatandaşın cebinden hizmet bahanesiyle alınıp yandaş ve yabancı şirketlere ne kadar para aktarılacak? 33 milyar 450 milyon dolar. İnsanın bunu konuşurken söylemeye dili bile varmıyor fakat bir cevap alamıyoruz, gizli kapaklı bu işler çevriliyor. Burada vatandaşın sadece cebinden para çıksa yine iyi; dedik ya sicil kötü. Bakalım Avrasya Tüneli'ne, yap-işlet-devretmeyi uzat modeli var. Bakın, işleten şirkete verilen geçiş garantisi 2025'in ilk altı ayında 1 milyon araç aşılmış. Yani bu ne demek? Kasadan para çıkmayacak fakat hazine tarafından "fiyat farkı" adı altında şirkete 959 milyon TL para ödenmiş. Niye olmuş bu peki? Çünkü anlaşmada garanti bedeli döviz bazlı, bir de Amerika Birleşik Devletleri enflasyonuna endeksli. Ekonomiyi düzeltememenin bedelini bir kez daha burada vatandaş kendi sırtından ödüyor. Yandaş yiyor, yabancılar yiyor, ekonomi hâlâ kötü, vatandaş da tüm emeğinin, ödediği vergilerin karşılığında bomboş bir tabağa bakıyor. Şikâyet edecek olsa "Yol yaptık." "Köprü yaptık." diye başlanıyor. İyi de soruyoruz: Kaça yaptın? Kendi cebinden mi yaptın? Kamu yarar mı sağlıyor, yoksa zarar mı ediyor, en çok yararı yandaş mı sağlıyor? Hem "Biz gelmeden önce su bile akmazdı, traktör yoktu, buzdolabı yoktu." diyorsunuz ya, özelleştirmelere bakacak olursak maşallah, sat sat bitmiyor yılların birikimleri! Madem ortada hiçbir değer yoktu, bugüne kadar fabrika, yol, taşınmaz gökten zembille mi indi? Bugüne kadar özelleştirdikleriniz neydi? Yıllarca bu milletin vergileriyle kurulmuş kamu işletmelerini küçümsemeye gelince 1'incisiniz, o birikimi bütçe açığını kapatmak için piyasaya sürmekte de 1'incisiniz, kötü ekonominin faturasını ödemek için kamu malını satmakta açık ara 1'incisiniz.

2026 yılı bütçe gerekçesinde özelleştirme hedefini Bakanlık 185 milyar olarak belirlemiş. Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek özelleştirme planlarında söz konusu otoyol ve köprülerin olmadığını ifade etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

CEM AVŞAR (Devamla) - O zaman 185 milyar tutarında ne özelleştirilecek?" diye soruyoruz, cevap yok. Siz iktidardasınız, cevap verememek sizin için bir gerekçe değil. İki sene sonra bile oturacağınız yer belli değilken kalkıp yirmi beş senelik taahhütler veremezsiniz. Bu sizin hakkınız değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, vatandaşın merak ettiği soruları soralım: Söz konusu köprü ve otoyolları özelleştirme planınız var mı, yok mu? Millete açıklama yapmadan nasıl hareket edeceksiniz? Bu planlar kamu yararı için mi, yoksa sizin yeni seçim yatırımlarınız için mi? Bu taşınmazlar babanızın malı mı ki mirasyedi gibi bunları satıyorsunuz? Siz kimin malını kime satıyorsunuz?

Kuruşu kuruşuna hesap vermeniz yakındır. Dikkatli harcayın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, iflas eden tüccarlar ne yaparlar? İki şey yaparlar; birincisi, eski defterleri karıştırırlar, ikincisi de kokteyl verirler. Yani bir yandan nereden ne bulurum derdine düşerler, diğer taraftan da iflas ettiğini gizlemek için lüks gösteri yaparlar. Bu dönemde bir kez daha özelleştirme tuşuna basıldığını, diğer taraftan da "mega proje" söyleminden vazgeçilmediğini görüyoruz. Yani iktidar âdeta, tabiri caizse, lüks otellerde kokteyl verirken, kuliste harıl harıl eski defterleri karıştırmakta.

Değerli milletvekilleri, iflası gizlemek iflası durdurmaz, mirasyedilerin ve müflislerin şatafatı iflası durdurmak bir yana iflasın boyutunu artırır ve derinleştirir. Son yirmi yılda özelleştirmelerden elde edilen gelirin 65 milyar dolardan fazla olduğunu hep beraber biliyoruz. Buralardan elde edilen gelirler nerelere harcandı? Önce iktidar bu soruya detaylı cevap verecek ancak ondan sonra yeni özelleştirmelerden bahsetmeye başlayacak. Zira, dün elde edilen gelirler doğru, faydalı ve sağlıklı bir şekilde kullanılmış olsaydı bugün fellik fellik borç para peşine düşülmezdi, borç para bulamayınca da köprü ve otoyolları satışa çıkarma gündeme getirilmezdi. Unutmayalım, bizi bugüne bir dün getirdi. Ülkemizi güçlendirecek üretime ve istihdama yönelik yatırımlar yerine, bol makyajlı borca ve tüketime dönük yatırım anlayışı bizi bugüne getirdi. Bizi bugüne sizin ülkemizin problemlerini tedavi etmek yerine makyajlamak anlayışınız getirdi. Bizi bugüne "Her şeyin en büyüğü en iyidir." anlayışı getirdi. Bizi bugüne "Bugünü kurtaralım, bu seçimi kazanalım, sonra ne olursa olsun." popülizmi getirdi.

Değerli milletvekilleri, dünün özelleştirilmeleri konuşulmadan, hesabı yapılmadan bugün tek bir çakıl taşının dahi özelleştirilmesi kabul edilemez, gündeme de getirilemez. Söylemde muhafazakâr, iş paraya gelince liberal olanlara, içeride her konuda vatandaşa devletçilik yapıp iş parayı bulmaya gelince vahşi kapitalizmin en heveskâr Türkiye bayisi olmaya soyunanlara sesleniyorum: Dün parayı nasıl harcadınızsa bugün de öyle bulun, mirasyedilerin keyfîliğine kurban edilecek ne bir köprümüz ne otoyolumuz ne de bir fabrikamız vardır, tek bir çakıl taşımız dahi yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BİROL AYDIN (Devamla) - Bu girişimlere en net şekilde karşı durduğumuzu vurguluyor; illa para bulacaksanız son yirmi yılda iltimaslarla temerküz etmiş olan varlığı ve sermayeyi devreye sokun, bu da Türkiye'nin yüzde 1'idir, yüzde 1'e odaklanın, parayı devreye sokun diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bu ülkenin varlıkları satıla satıla nereye kadar gidecek bu işler, Allah aşkına öğrenmek istiyoruz. Hâlbuki, iktidar 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu'nda ne demişti? "Verimlilik artacak, kamu giderleri azalacak, hazine gelir elde edecek." Böyle demiştiniz. Hatta "Devlet asli işine dönsün, adalet ve güvenliği sağlayacağız." diye de eklemiştiniz. Ne oldu? Elektrik dağıtımını tamamen özelleştirdiniz de faturalar mı düştü, hizmet mi iyileşti, vatandaş mı rahatladı? 2025'e kadar 72,6 milyar dolarlık özelleştirme yaptınız, bunun çok büyük kısmı da 2004 sonrası yani döneminizde. Daha devletin, milletin, bu 70 küsur milyar doların hesabını vermemişken, 2026 bütçesinden de 185 milyar özelleştirme hedeflediniz. Allah aşkına, daha neyi satacaksınız, kime satacaksınız? Gerçi geleneğinizde Kemal Unakıtan'dan kalan "Babalar gibi satarız." cümlesi var. Hesabını biz soramadık, inşallah, Allah soracak.

Her şey bitti de sıra 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'ne mi geldi? Şimdi deniliyor ki: "İşletme hakkını devredeceğiz." Kimin malını, kime devrediyorsunuz? Adı değişiyor ama özü aynı, sonuçta kamu malı özelin kontrolüne geçiyor. Limanları sattınız, santralleri sattınız, fabrikaları sattınız; sattınız da Allah aşkına, kamu giderleri mi azaldı? Hayır, tam tersine, bütçe açığı büyüdükçe büyüdü, vatandaşın da yükü arttı.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı artık bir kamu politikası kurumu gibi değil satış ofisi gibi çalışıyor. Bakın, bir iki örnek vereyim: 2014 yılında cumhuriyet tarihinin en büyük özelleştirme ihalesini yaparak Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerini Limak ve İçtaş'a sattınız, üç yıl sonra, 2017'de şirketlerin dolar cinsinden özelleştirme borçlarını Türk lirasına çevirip altı taksite böldünüz. Bu kıyağınız güncel hesaplamalara göre bu millete tam 18 milyar liraya mal oldu. Aynı kıyağı Cengiz Holding ve Kolin İnşaata da yaptınız; devraldıkları Akdeniz Elektrik Dağıtım AŞ'nin dolar cinsinden borcunu TL'ye çevirip taksitlendirdiniz, böylelikle burada da tam 38 milyon dolar milleti zarara soktunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Özelleştirmeyi döviz üzerinden yaptınız, ödeme yükümlülüğünü şirket lehine TL'ye çevirdiniz. Oh, ne âlâ memleket! Üstelik, mesele yalnızca bu ibretlik 2 örnek değil, elektrik dağıtım bölgeleri, limanlar, şeker fabrikaları, maden sahaları; aklınıza gelen aşağı yukarı her yeri sattınız. İşte bu nedenle önergeyi destekliyoruz çünkü biliyoruz ki bu mesele sadece ekonomi meselesi değil egemenlik meselesidir, bu mesele kamunun geleceği meselesidir. Milletin köprüsünü, yolunu, milletin alın terini kapalı kapılar ardında pazarlık konusu yapmanıza artık müsaade etmeyeceğiz, etmemeliyiz, satamazsınız ve sattırmayacağız.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Heval Bozdağ.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün merkezîleşmiş yönetimin bütçeyi yaparken toplumu göz ardı etmesinin, demokratik, katılımcı bir bütçedense toplum söz sahibi olmadan bütçe yapılmasının ve pay edilmesinin sorunsallıklarıyla karşı karşıyayız. Toplumun kolektif emeğinin, demokratik, eşit, adil üretimin ve paylaşımın olmadığı yerde ülkenin doğası da köprüsü de yolu da böyle talan edilir. Toplum denetimden de uzak. 2025 yılında merkezî yönetim bütçesi 2,1 trilyon açık verdi. İşçiye, emekçiye para vermediniz,

vergileri artırdınız, sermayeyle iş birliğinize ise devam ettiniz. Patronlar kârlarına kâr katmaya devam ederken kamu kaynaklarının ağzını iyice açtınız. Aynı yıl faize 1,27 trilyon lira ödeme yaptınız. 2026 bütçesinde ise öngörülen açık 2 trilyon 713 milyar lira. Bu yılki faiz harcamalarıyla neredeyse aynı. Yani aynı senaryo bu yıl da halkın üzerinde oynanacak; enflasyona ezdirilen ücretler, artan vergiler ve ekonominin yükü hepten topluma ödetilecek. Hazine Bakanı 2026 Ocak ayında 214 milyar 543 milyon lira açık verdiğini bir çırpıda söyledi. Yapılan her 100 liralık harcamanın ise 28 lirasının faize gittiği ortaya çıktı; sağlık, eğitim harcamalarının çok üzerinde. Şimdi para lazım tabii, ya borç alacaksınız ya daha fazla emeği sömüreceksiniz ve halkı enflasyona ezdireceksiniz ya da toplumsal varlıklarımız satışa çıkarılacak. Şimdilik satmakta karar kılınmış gibi.

Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü başta olmak üzere köprü ve otoyolların işletme hakları için süreç başlatılmış. Bakan Şimşek "Özelleştirme yok." dedi ama "Köprü ve otoyolların işletme hakkı devirlerinden gelirin yolu da açık." dedi. Ortada ciddi bir hazırlık olduğu görülüyor. Bu köprü ve otoyolların uzun vadede -yirmi beş yıl olarak yansıyor- 30 milyar doların üzerinde bir kâr geliri hedeflediği söyleniyor. Devlet ise yılda 600 milyon dolarından, toplamda ise kazanacağı 15 milyar dolardan vazgeçecek; bu satıştan kazanacağı ise 3 milyar dolar. Çok açık ki bu köprüleri, otoyolları alan şirket hedeflediği kâr için yarından tezi yok geçiş fiyatlarına zam yapacak ve bunun bedelini toplum ödeyecek. Devlet toplumu zaten sömürüyor; vergi adaleti yok, vergi dilimi büyük bir adaletsizlik, vergi yükü toplumun geniş kesimlerinin sırtında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Teşekkürler.

Zengin vergi vermiyor, muaf; bir de özelleştirmelerle sermayenin rant insafına toplumu, halkı terk etmek kabul edilemez. Bu köprüler bu halkın, o yolları yapan da kullanan da parasını ödeyen de bu emekçi halk. Hepimizin emeği, alın teri var o köprülerde, otoyollarında. Toplumsal fayda pazarlık konusu yapılamaz. Bütçe açığını nerede veriyorsanız çözümü orada arayın. Faizi kime ödüyorsanız, vergi harcamalarıyla kimleri muaf tutuyor, kimlerden vergi almıyorsanız açıklar orada. Kamu-özel iş birlikleriyle yaptığınız garanti ödemelerinde, kira giderlerinde sermayeye sağladığınız ayrıcalıklardır bugün sizi darboğaza sürükleyen. Bu toplumun, ülkenin emeğini, geleceğini ranta dönüştürmekten, satmaktan vazgeçin.

Saygılarımla. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; CHP'nin özelleştirme uygulamalarıyla alakalı grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın hemen başında şunu açıkça ifade etmek isterim ki özelleştirme meselesi ideolojik sloganlarla değil ekonomik gerçeklikler ve kamu yararı gözetilerek değerlendirilmesi gereken bir konudur.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Allah Allah, biz onu hiç bilmiyoruz yani(!)

DURSUN ATAŞ (Devamla) - 4046 sayılı Kanun'un temel yaklaşımı da son derece nettir: Devlet her alanda ticaret yaparak değil asli görevlerine odaklanarak güçlü olabilir. CHP'nin kendi grup önerisinde de ifade ettiği gibi kanunun felsefesine göre devletin asli görevi ticaret yapmak değil adaleti tesis etmek, güvenliği sağlamak ve vatandaşına nitelikli kamu hizmeti sunmaktır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ne var ne yok satmaktır görevi(!)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Hangisi var ki bu saydıklarının?

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Var mı acaba adalet?

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bir bekleyin.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Hangisi var acaba?

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Ancak bugün burada yapılan tartışmanın temelinde gerçeklerden çok algılar, teknik süreçlerden çok siyasi yorumlar bulunmaktadır. Öncelikle meseleyi doğru zemine oturtmak gerekir. 4046 sayılı Kanun çerçevesinde yürütülen bu çalışmalar iddia edildiği gibi bir satış, bir devir, bir özelleştirme kararı değildir; bunlar ilgili kurumlarımız tarafından yürütülen fizibilite çalışmalarından ibarettir yani bir değerlendirme süreci, bir analiz süreci, bir ihtimal hesabıdır. Devlet ciddiyeti ve aklı tam da budur.

Modern kamu yönetimi neyi gerektirir? Alternatifleri değerlendirmeyi, ekonomik etkileri ölçmeyi, riskleri hesaplamayı gerektirir. Kurumlarımız ne yapıyor? Tam olarak bunu yapıyor. Bugün eleştirilen şey bir uygulama değil bir düşünce sürecidir. Bir analiz sürecinin bile siyasallaştırılması maalesef sağlıklı bir yaklaşım değildir. Oysa Türkiye, yatırım planlarını analiz eden, ekonomik seçenekleri değerlendiren, uzun vadeli stratejiler geliştiren bir devlet aklıyla yoluna devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye son yirmi dört yılda tarihinin en büyük altyapı hamlelerini gerçekleştirmiştir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2002 yılından bu yana Türkiye'nin ulaşım ve iletişim altyapısına yaklaşık 355 milyar dolar yatırım yapılmış, otoyollar, köprüler, tüneller, havaalanları, viyadükler, barajlar ve daha nice dev projeler birbiri ardına hayata geçirilmiştir. Bunlar vizyonla yapılmıştır, finansal akılla yapılmıştır, cesaretle yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Bunların bir kısmı ise kamu-özel iş birliği modeli gibi modern finansman yöntemleriyle yapılmıştır. Bu modelle devasa projelerin bütçeye yükü en aza indirilip hızlı bitirilmesi sağlanmıştır. Bunların hepsi bir devlet aklıyla yapılmıştır, şimdi yapılan da budur, mevcut otoyol ve köprülerimizin gerçek değerlerini ortaya koyarak doğru bir değerlendirme yapılmasıdır. Bu değerlendirme tamamlanıp etki analizi yapıldıktan sonra eğer ileride kamuya tasarruf sağlayacak, milletin menfaatine olacak bir adım atılması gerekirse o zaman konuşulur ve karar verilir. Kaldı ki bir özelleştirme hâlinde dahi burada ifade edildiği gibi bir satış söz konusu olmayacaktır, sadece işletme hakkı sınırlı bir süre için devredilecek, mülkiyet devlete ait olmaya devam edecektir ancak ortada böyle bir karar yokken tartışma açmak siyaset değil, doğrudan doğruya algı mühendisliği demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, algı mühendisliği. Algı mühendisliği yapıyoruz. Memleketin varlıklarını korumaya çalışarak algı mühendisliği yapıyoruz.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Ve bu düşüncelerle CHP'nin grup önerisine katılmadığımızı ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Yoklama talebi var.

Sayın Günaydın, Sayın Kanko, Sayın Ersever, Sayın Güneşhan, Sayın Coşar, Sayın Karagöz, Sayın Alp, Sayın Gürer, Sayın Avşar, Sayın Rızvanoğlu, Sayın Altay, Sayın Uzun, Sayın Erdan Kılıç, Sayın Tahtasız, Sayın Öztunç, Sayın Gündoğdu, Sayın Barut, Sayın Mansur Kılınç, Sayın İbrahim Arslan, Sayın Bankoğlu.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.09

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.46

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar ve arkadaşları tarafından, köprü ve otoyolların özelleştirilmelerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, (2/3290) esas numaralı Diyarbakır Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Yetki ve Denetiminde Bulunan Kreş, Gündüz Bakımevi ve Çocuk Yurtlarının Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine Devredilmesi Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/130)

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/3290) numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük 37'nci maddeye göre doğrudan Genel Kurulun gündemine alınmasını arz ederim.

Ceylan Akça Cupolo

Diyarbakır

BAŞKAN - Gökhan Bey, sizin söz talebiniz mi var?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hayır, yok Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan Akça Cupolo konuşacaktır.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ciddi bir uğultu var. Konuşmak isteyen milletvekillerimizi kulise davet ediyorum.

Buyurun Sayın Milletvekili. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu bu kadar da kalabalık bulmuşken önemli bir konudan bahsetmek isterim. Eğer okumadılarsa kanun teklifinin başlığını okuyarak onlara neyi dinlediklerini anlatmakla başlayabilirim: Diyarbakır Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü yetki ve denetiminde bulunan kreş, gündüz bakımevi ve çocuk yurtlarının Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine devredilmesi hakkında bir kanun teklifi verdim. Kanun teklifini neden verdiğimi şöyle açıklamak isterim; 5 tane başlıkla açıklayacağım, 5 tane önemli meseleyle açıklayacağım: Eylül 2025 yılında Diyarbakır'da bulunan "Kids Aloud" isimli bir çocuk kreşinde bulunan çocuklar evlerine morluklarla dönmeye başladılar. Ebeveynleri Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne gidip bu morluklara denk geldiklerini ve bir soruşturma istediklerini söylediler. İl Müdürlüğü bu endişeleri geçiştirdi ve soruşturmadı. Ardından bir ailenin savcılığa yaptığı başvuru sonrasında açılan soruşturma üzerine incelenen görüntülerde çocukların darbedildiği gözlemlendi ve daha sonra bununla ilgili aksiyon alındı. 2025 yılında yine bir devlet korumasında, yine Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı olan bir çocuk yurdunda 1,5 yaşında bir çocuk bakıcı kişinin suçu sebebiyle, hatası sebebiyle, eksikliği sebebiyle boğularak öldü.

Yine, Ocak 2022 tarihinde bir öğrenci, Müdürlüğe bağlı bir kurumda tacize uğradı. Bu tacizi gözleyen bir rehber öğretmen konuyu İl Müdürü Aydın Polat ve Yardımcısı Ayşe Nur Baysal'a aktardı ama bu 2 kişi bu taciz iddiasını soruşturmaktansa rehber öğretmeni tehdit ettiler, ardından rehber öğretmenin onlara aktardığı bu tacize konu çocuğu zorlayıp savcılıkta öğretmen hakkında suç duyurusunda bulunmasını istediler ve bu olayın üstünü kapattılar.

Temmuz 2025 yılında Çınar'da yaşları 3 ile 10 arasında değişen 4 çocuğun görüntüsü gündeme damga vurmuştu. Bu görüntülerde çocuklara üvey anneleri ve üvey abileri tarafından dışkı yediriliyordu ve bu dışkının da videosu çekilmişti. Bu video düştükten sonra çocuklarla görüşmek için giden yine aynı müdürlüğe bağlı sosyal hizmet uzmanı acil bir durum olmadığını, çocukların bu ailenin gözetiminde olabileceğini, kalabileceğini söylemişti. Kamuoyu baskısı ve baronun baskıları sonrasında hem bu sosyal hizmet görevlisi hem de bu davaya bakan bütün kişiler değiştirilmişti.

Ağustos 2025 yılında yaklaşık 700 kilometre uzaklıktaki Mersin'e tek şoförle 9 çocuk ve 2 personel gönderildi. Normalde bu kadar uzun mesafede, bu kadar uzun sürecek bir yolda 2 şoför verilmesi gerekirken İl Müdürü Aydın Polat ve Yardımcısı Ayşe Nur Baysal burada tek şoförün gidebileceğini ve bununla ilgili ikinci bir şoföre ihtiyaç olmadığını söylediler ve bu ihmalleri sebebiyle o şoför uyuyakaldı, kaza yaptı, 1 çocuk ve 1 görevli öldü, 1 çocuğun ciğerleri patladı, yine, araçta bulunan diğer çocuklar da ağır bir şekilde yaralandılar.

Şimdi, bu kişiler eğer bakan olsalardı derhâl Cumhurbaşkanı tarafından afları istenirdi ama insanların ölümüne yol açan eylemleri bulunan bu Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünde bulunan kişilere niyeyse sürekli af veriliyor, suçları sebebiyle affedilip duruyorlar.

Diyarbakır'da artan, kadına yönelik şiddet, çocuğa yönelik şiddet, bütün bunlar gösteriyor ki merkezden yönetilmeye çalışılan hem çocuk hem de kadın politikası açık bir şekilde başarısız oluyor ve bu başarısızlığın önüne geçmenin yolu yerelde bulunan yönetimlerin direkt olarak bu tip ihmallere, bu tip sorunlara müdahale edebilecekleri yeni bir düzene ihtiyaç olduğunu gösteriyor ve tam da bu sebeple, bu kuruma ait yani İl Müdürlüğüne ait bütün taşınmazlar, personeller, kadrolar, bütçeler, ödeneklerin tümüyle Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine aktarılmasını buradan talep ediyoruz ve bu sebeple de bu teklifimize onay vermenizi, onay vermiyorsanız da, eliniz eğer "hayır"a kalkacaksa, devlet gözetiminde boğulan 1,5 yaşındaki çocuğu, devletin aracında giderken ciğerleri patlayan çocuğu, yine, dışkı yedirilen çocukları, yine, kreşte dövülen çocukları düşünerek, buna bağlı olarak, "hayır" diyeceğiniz zaman onların yüzlerini gözlerinizin önüne getirmenizi istiyorum ve bu kanun teklifine "evet" demenizi bekliyorum.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Bayraktutan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Orman Genel Müdürlüğünün uygulamaları çerçevesinde yaygınlaştırılan dikili ağaç sistemine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ormanlar devletin koruma ve geliştirme yükümlülüğü altında bulunan millî servetlerdir. Ormanların ve orman köylüsünün korunması, kalkındırılması ve kooperatifçiliğin geliştirilmesi anayasal bir yükümlülük niteliğindedir. Orman Genel Müdürlüğü uygulamaları çerçevesinde yaygınlaştırılan dikili ağaç satış sistemi, orman köylüsü ve tarımsal kalkınma kooperatifleri aleyhine ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Saha çalışmalarımızda edindiğimiz bilgiler, uzmanların görüşleri ve kooperatif birliklerinin açıklamalarına göre dikili ağaç satışlarıyla birlikte orman üretim süreçleri köylü ve kooperatifler yerine büyük sermayeli tüccarların kontrolüne geçmekte, orman köylüsü üretim zincirinden dışlanmakta ve anayasal koruma kapsamındaki ekonomik rolünü kaybetmektedir.

Ülkemizde yürütülen ormancılık faaliyetlerinin detaylarıyla araştırılması, ormanlarımızın bilimsel veriler ışığında korunması, orman köylülerinin yaşadıkları sorunların giderilmesi, kooperatiflerinin gelişmesi adına yasal düzenlemelerin ve teşviklerin hayata geçirilmesi için gerekli çalışmanın başlatılması gerekmektedir.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) [1]

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 230 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince, teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilecektir.

Teklifin tümü üzerinde, YENİ YOL Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda bu kanun görüşüldü ama tali komisyonlarda ise -Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Plan ve Bütçe Komisyonlarında- görüşülmedi. Ülkemizde bugün itibarıyla 50 millî park, 274 tabiat parkı, 111 tabiat anıtı ve 136 sulak alan gibi muazzam bir biyoçeşitlilik envanteri bulunurken teklifin gerekçesinde yer alan ziyaretçi sayısının yıllık 70 milyona ulaşması verisi, koruma ihtiyacından ziyade bir işletme mantığını göstermektedir.

Kanun teklifinin bütününe yayılan "doğa turizmi potansiyelinin artırılması" ve "korunan alan koridorlarının oluşturulması" gibi ifadeler aslında millî parkları ekolojik birer sığınak olmaktan çıkarıp ekonomik birer gelir kapısına dönüştürmenin bir vasıtası ve niyetidir.

Kanun teklifinde bulunan "zaruret" ve "kamu yararı" ifadeleri, büyük enerji projelerinin ve endüstriyel tesislerin millî parklar üzerine etkisine hukuki bir zemin hazırlamaktadır. Teklifte getirilen özerk mali yapı bu alanları bütçe disiplini ve Sayıştay denetimi dışına çıkararak -bir daha söylüyorum, mali bütçe disiplini ve Sayıştay denetimi dışına çıkararak- şeffaflığı tamamen yok etme riski taşımaktadır. Ne istiyorsunuz bu Sayıştaydan, neden Sayıştay denetiminden kaçıyorsunuz? Hemen hemen her vakıfta getirdiniz; buradaki ofislerde, vakıflarda veyahut da bu tür kanunlarda sürekli olarak Sayıştay denetiminden kaçmaya çalışıyorsunuz. Teklif, bu hâliyle Millî Parkların mülkiyet ve yönetim yetkisini fiilen sermayeye terk eden bir yönetim modeli öngörmektedir. Teklifle getirilen yaban hayatına dair af ve ceza artışı çelişki içermekte olup kaçak avcı kitlesini affetmek hem kurallara uyan vatandaşa haksızlıktır hem de suçta caydırıcılık ilkesini yok etmektedir. Artırılan cezalar liyakatli teknik personel yerine idari memur ağırlıklı bir kadrolaşmaya gidilmesi sebebiyle sahada karşılık bulamayacak, millî parklar kaçak avcının ve talanın insafına terk edilecektir.

[1] *230 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.*

Kanun teklifi detaylı incelendiğinde, mevcut maddelerle personel seçiminden mali yönetime, yargısal denetimden mülkiyet haklarına kadar her alanda liyakati ve hukuku dışlayarak Millî Parkların yönetim yetkisini fiilen sermayeye teslim eden bir talan modelidir.

Mevcut düzende kaçak yapıların yıkımı için mahkeme kararı aranırken teklifin 7'nci maddesiyle bu güvencenin kaldırılarak tüm yetkinin hiçbir karar alınmaksızın "derhâl yıkım" veya "ihtiyaç hâlinde değerlendirilmesi" adı altında idareye devredilmesi Anayasa'nın 2'nci maddesindeki "hukuk devleti" ve 35'inci maddesindeki "mülkiyet hakkı" ilkeleriyle açıkça çelişmektedir. Yargı kararı olmaksızın idareye tanınan bu kontrolsüz imha yetkisi hukuk devleti güvencesini sarsan bir idari keyfiyeti kapsamaktadır.

Personel seçiminde kullanılan alan kılavuzu veya av ve doğa memuru görevlerine dair yetkilendirme kriterlerinin kanunla değil yönetmelikle belirlenmesi ise aynı konuya ilişkin daha önce verilen Anayasa Mahkemesi kararında eleştirilen ve iptal gerekçesi olan hususlar göz ardı edilmek suretiyle yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini zedelemekte, liyakat yerine keyfî kadrolaşmanın önünü açmaktadır maalesef.

Ayrıca, kanun teklifiyle, Atatürk Orman Çiftliği örneğinde olduğu gibi ve yaşandığı gibi Danıştayın iptal kararlarına rağmen "kamu hizmeti yapılan yapılar" adı altında yapılan tahsisler yargı kararlarını etkisiz kılma çabasının en hazin örneğidir. Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin Medipol Üniversitesi veya TÜRK-İŞ gibi kurumlara tahsis edilmesi süreci şimdi Millî Parklar düzeyinde sistematik hâle getirilmek istenmektedir. Muğla Akbelen'de zeytinliklerin sökülmesi ve Kaz Dağları'ndaki yeşil alan katliamı bu teklifin arkasındaki ranta geçit veren zihniyetin açıkça göstergesidir.

Teklifin yaban hayatına dair getirdiği bir sefere mahsus af ve ceza artışı ikilemi çevre suçlarıyla mücadelede samimiyetten uzak bir yaklaşımdır.

Mali saydamlık ve denetim açısından teklif, Anayasa'nın 161'inci maddesinde düzenlenen bütçe birliği hakkını açıkça ihlal etmektedir. Döner sermaye gelirlerinden pay kullanma yetkisinin genel bütçe disiplini dışına çıkarılarak idarenin tek taraflı tasarrufuna bırakılması kamu gelirlerinin denetimsiz bir biçimde "işletme gideri" adı altında yapılaşma projelerine aktarılmasına olanak sağlamaktadır. Millî parklarımızın korunması için harcanması gereken kaynaklar bizzat bu alanları ticarileştiren projelerin finansmanına dönüşme riski taşımaktadır. Bilim temelli yönetim planları yerine turizm ve rant odaklı yatırım modellerinin dayatılması Türkiye'nin biyolojik güvenliğini ve ekolojik bekasını doğrudan tehdit etmektedir.

Düzenlemeyle Millî Parklar "zaruret ve kamu yararı" açıklamaları adı altında enerji hatlarından petrol tesislerine kadar her türlü müdahaleye açık hâle getirilmekte, özerk mali yapısıyla denetimden uzaklaşan bu alanlar doğal mirasımız olmaktan çıkarılıp sermayenin mülkiyetine fiilen terk edilebilir bir statüye çevrilmek istenmektedir.

Teklifteki maddeler dikkate alındığında, 3'üncü maddeyle Anayasa Mahkemesinin açık iptal gerekçelerine rağmen alan kılavuzluğu sisteminin yeniden getirilmesi kanunilik ve belirlilik ilkelerini yok sayarak idareye sınırsız takdir alanı açmaktadır; bu yaklaşım, hem çalışma özgürlüğünü hem de hukuk devleti ilkesini zedelemektedir.

Teklifin 4'üncü maddesinde planlama yetkilerinin tek elde toplanması koruma kararlarını hukuki güvenceden çıkarıp idari keyfiyete bırakmakta, doğa koruma yerine yatırım odaklı bir anlayışı güçlendirmektedir. Yasama yetkisinin yönetmeliklere devredilmesi anayasal açıdan sakıncalar ifade etmektedir.

Teklifin sakıncalı maddelerinden biri olan 5'inci madde ise korunan alanlarda uzun süreli tahsis ve yatırım izinlerinin kolaylaştırılması, millî parkları fiilen ticari kullanım alanına dönüştürme riski taşımaktadır. Plan şartının acil durumlar gerekçesiyle değiştirilmesi koruma statüsünü anlamsızlaştırmaktadır.

Teklifin 6'ncı maddesiyle, ekonomik öncelikleri öne çıkaran bu düzenlemeyle doğa koruma rejimini zayıflatarak ölçülülük ve belirlilik ilkelerini ihlale sebebiyet verebilecektir. Kanunda açık sınırlar çizilmeden yürütmeye geniş alan tanınması çevre hukukuyla da bağdaşmamaktadır.

Kanunundaki 7'nci madde ise yargı denetimi beklenmeden yıkım yapılabilmesine imkân tanınması hâlinde mülkiyet hakkı ve etkili başvuru güvencesini fiilen ortadan kaldırmaktadır. Bu durum hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Açıkça Anayasa'ya aykırı olan bir madde de 8'inci madde olup personelin yetki ve sorumluluklarının yönetmeliklere bırakılması yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle de çelişmektedir ve aykırıdır.

9'uncu madde kapsamında ise yürütmeye tanınan sınırsız mali takdir alanı doğa koruma politikalarını kamu hizmeti olmaktan çıkarıp gelir odaklı kapalı bir yapıya dönüştürme riski taşımaktadır.

Teklifin 10'uncu maddesi, Genel Müdürlüğe merkezî bütçe dışında gelir yaratma yetkisi verilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına dolaylı biçimde aykırıdır. Cezaların gelir kalemine dönüştürülmesi ise kamu yararı ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

Kanun teklifinin diğer sakıncalı maddeleri ise 16'ncı madde olup geçici madde 4'le getirilen düzenleme, kamu taşınmazlarından elde edilen gelirlerin bütçe sistemi dışında yönetilmesine olanak tanınması doğa koruma fonksiyonunun ekonomik amaçlara tabi hâle gelmesi ve yasama denetiminin zayıflaması bakımından riskler içermektedir.

Teklifin 24'üncü maddesi her ne kadar aynı fiillerin tekrarı hâlinde bir daha avcılık belgesi verilmemesi hükmünü içermekte ise de mükerrer fiillerle kanunu defalarca ihlal eden kişilere verilen avcılıktan daimî men cezasının sadece iki yıl süreyle belge verilmemesi gibi sembolik bir yaptırıma dönüştürüldüğü aşikârdır. Dolayısıyla bu düzenleme yasa dışı avcılığı alışkanlık hâline getirmiş kişileri korumayı amaçlamaktadır ki burada süreyi uzatmak adına bir değişiklik önergesi verdik, inşallah değerlendirirsiniz.

Teklifin 25'inci maddesiyle avcılık belgesi iptal edilen kişilere yeniden belge verilmesi caydırıcılığı ortadan kaldıran örtülü bir af niteliği taşımaktadır. Belirsiz kriterler idari keyfiyet ve eşitsizlik riskini arttırmaktadır. Teklifteki hukuksuzluk ve kanun tanımazlığın göstergesi kendi içinde barındırdığı açık çelişkidir.

Teklifin 22'nci ve 23'üncü maddeleriyle, yasak bölgelerde avlananlara ve belgesiz avcılara verilen cezalar artırılarak kamuoyuna "Doğa korunuyor." görüntüsü verilmeye çalışılmaktadır ancak hemen ardından gelen 24'üncü ve 25'inci maddelerle en ağır ihlalleri gerçekleştirenlere af yolu açılmaktadır. Bir düzenleme aynı anda hem caydırıcılığı artırdığını iddia edip hem de en vahim fiilleri işleyenleri ödüllendirir gibi bir sonuç doğuramaz. Bu, çelişkidir, kendi içerisinde çok ciddi bir tenakuzdur. Bu yaklaşım, doğayı koruma iddiasını afaki bir hamasete dönüştürmektedir. Anayasa'nın "Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz." hükmünü hiçe sayan bu teklif mülkiyet haklarını, yargı denetimini ve çevresel güvenceleri zayıflatarak toplumsal bir ekolojik iflasa zemin hazırlamaktadır. Bu teklifin mevcut hâliyle yasalaşması -ki yasalaşacak ve Anayasa Mahkemesine de gönderilecek, gidecek- Türkiye'nin en nadir doğal zenginliklerinin telafisi imkânsız bir talan süreciyle yok edilmesi anlamına gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Doğayı korunacak bir emanet değil tüketilecek bir rant alanı olarak gören bir zihniyet hem Anayasa önünde hem de gelecek kuşakların vicdanında mahkûm olmaya mahkûmdur ve mutlaka ki mahkûm edilecektir.

Değerli milletvekilleri, son söz olarak şunu söylemek isterim: Bu yasa bir paket hâlinde gelmiş ve çoğu milletvekillerinin de bu yasadan haberi yok. Maddeleri sorsam şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerine, 26'ncı madde ne diyor desem, inan söyleyemezler çünkü bu kanun okunmadan geliniyor buraya. Hatta bu kanun dayatılıyor Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararları da tekrar gelip bize dayatıyorsunuz burada. Geçer bunlar, evet geçer, Anayasa Mahkemesi de bunu iptal eder. Sonra onu da dolanırsınız, onu da delersiniz, Anayasa Mahkemesi kararlarına da uymazsınız ama bir gün uyacağınız bir karar olacak; millet iradesi kararı. O gün de seçimi kazanmak değil seçimi kaybettikten sonra gidebilmek demokrasidir, gidebilmek erdemdir. Onu da hep beraber yaşayacağız ve göreceğiz diyoruz.

Bu kanuna şimdiden "ret" oyu vereceğimizi deklare ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün önümüze getirilen Milli Parklar Kanunu Teklifi ilk bakışta doğayı korumayı amaçlayan bir düzenleme izlenimi verse de satır aralarına bakıldığında bambaşka bir yönelimi açıkça ortaya koymaktadır.

Bu teklif, korumayı merkeze alan bir anlayışın değil, kullanım, yatırım ve ekonomik getiriyi esas alan bir yaklaşımın ürünüdür. Doğa, korunması gereken ortak bir miras olarak değil, yönetilebilir, planlanabilir ve ticarileştirilebilir bir alan olarak ele alınmaktadır. Yönetimsel etkinlik ve ekonomik sürdürülebilirlik gibi kavramlar koruma politikasının asli amacını perdeleyen bir dil olarak kullanılmakta, böylece kamusal sorumluluk yavaş yavaş piyasa mantığına devredilmektedir. Bu yöneliş millî park anlayışını bilim temelli korumadan uzaklaştırmakta, doğayı kendi başına değeri olan bir varlık olmaktan çıkarıp değer üretmesi gereken bir kaynak gibi tanımlamaktadır oysa doğa, yatırım başlığı değildir, bilanço kalemi değildir, gelir kalemi hiç değildir. Ormanlar, sulak alanlar ve millî parklar bütçe açığını kapatacak araçlar olarak görülemez.

Devletin temel görevi doğayı işletmek değil, onu bütünlüğüyle koruyarak gelecek kuşaklara devredecek bir hukuk ve yönetim düzeni kurmaktır. Önümüzde bulunan bu teklif ise korumayı güçlendiren bir adım olmaktan ziyade, koruma kavramının içini boşaltan ve anlayış değişikliğini kurumsallaştıran bir yön değişikliğini temsil etmektedir.

Teklifin en tehlikeli yönü doğa koruma alanında yetkinin giderek yasamadan yürütmeye, yürütmeden de dar bir bürokratik yapıya devredilmesidir. Daha önce bakanlık ya da Cumhurbaşkanlığı onayıyla yapılan işlemler artık Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün takdirine bırakılmaktadır. Böylece çevre yönetimi hukuki güvencelerden çıkarılıp idari keyfiyet alanına sürüklenmektedir. Planlama, yapılaşma, yıkım, izin ve gelir düzenlemeleri kanunla değil, yönetmeliklerle belirlenecektir oysa Anayasa çok açıktır; yasama yetkisi devredilemez, yürütme kanuna bağlıdır. Bu teklif ise kanunla düzenlenmesi gereken temel alanları ikincil mevzuata bırakmakta, hukuk devletini zayıflatmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifin gerekçesinde sık sık doğa temelli turizm ve ekonomik getiri vurgusu yapılmaktadır yani koruma ile kullanım aynı kefeye konulmakta, hatta kullanım öne çıkarılmaktadır. Oysa Anayasa'nın 56'ncı maddesi devlete açık bir görev vermiştir; sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını korumak.

Doğayı mali sürdürülebilirlik adı altında gelir kaynağına dönüştürmek doğa korumayı kamu hizmeti olmaktan çıkarıp ticari faaliyete indirgemektedir. Döner sermaye gelirleriyle finanse edilen bir doğa koruma modeli korumayı değil, gelir üretimini önceleyecektir.

Türkiye, üç büyük biyocoğrafik bölgenin kesiştiği eşsiz bir coğrafyada yer almaktadır, bu özelliği sayesinde çok farklı iklimlerin toprak yapılarının ve ekosistemlerinin aynı anda var olabildiği ender ülkelerden biridir. Dağlardan ovalara, sulak alanlardan kıyı ekosistemlerine kadar uzanan bu çeşitlilik bitkiden kuşa, memeliden balığa kadar sayısız canlı türüne yaşam alanı sunmaktadır. Yalnızca bu topraklarda yetişen, bir başka yerde bulunmayan türlerin varlığı ülkemizin doğal mirasını daha da özel ve korunması gereken bir değer hâline getirmektedir. Bu doğal zenginlik Türkiye'yi yalnızca kendi vatandaşları için değil, dünya ölçeğinde de önemli bir biyolojik çeşitlilik merkezi konumuna taşımaktadır. Sahip olduğumuz ekosistemler birbirini tanımlayan ve birlikte ayakta duran hassas bir dengeye dayanmaktadır. Ormanlar, sulak alanlar, bozkırlar ve denizel alanlar yalnızca canlılara değil, insan yaşamına, gıda güvenliğine ve iklim dengesine hizmet etmektedir. Bu nedenle Türkiye'nin doğal varlıkları sıradan bir çevre unsuru değil, korunması hem bilimsel hem de ahlaki bir sorumluluk olan ortak bir mirastır ancak Tarım ve Orman Bakanlığının kendi verilerine göre 50 millî park, 274 tabiat parkı, 136 sulak alan ve onlarca yaban hayatı sahası bugün yoğun baskı altındadır. Yalnızca geçen yıl bu alanları ziyaret eden kişi sayısı 70 milyona yaklaşmıştır. Bu tablo bize şunu göstermektedir: Türkiye'de doğa koruma politikası artık önleyici değil, telafi edici bir anlayışa dönüşmüştür oysa bilim bize şunu söyler: Koruma önceden yapılır, taşıma kapasitesi aşılmadan yapılır ama bu teklif altyapıyı genişleterek, tesisleri artırarak, insan baskısını büyüterek doğayı korumayı değil, doğayı taşımaya zorlamayı öngörmektedir. Modern çevre politikaları toplum temelli korumayı esas alır. Birleşmiş Milletler verilerine göre, yerel halkın katılmadığı koruma projelerinin başarısız olma ihtimali yüzde 70'in üzerindedir. Bu teklif ise merkeziyetçidir; katılımı değil, itaati esas alınmaktadır.

Teklifte, ayrıca, korunan alanlarda turistik tesislere, enerji iletim hatlarına, altyapı yatırımlarına geniş kapılar açılmaktadır. "Kamu yararı" "zaruret" "plan dâhilinde" gibi muğlak ifadelerle idareye sınırsız takdir alanı tanınmaktadır. Bu, istisnaların kurallar hâline gelmesidir. Daha da vahimi şudur: Kaçak yapıların yıkımı hiçbir yargı kararı olmadan derhâl yapılabilecektir. Savunma hakkı yok, itiraz yok, mahkeme yok. Bu düzenleme mülkiyet hakkını ve yargı güvencesini fiilen ortadan kaldırmaktadır. Bu konuda Anayasa Mahkemesi açık karar vermiştir. Yıkım gibi geri dönülmez işlemler, mutlaka etkili başvuru yollarına açık olmalıdır ama bu teklif idareye kararsız yıkım yetkisi vermektedir. Bu, hukuk devleti değil, idari güç devleti anlayışıdır.

Değerli milletvekilleri, teklif, doğayı korumayı güçlendirmiyor, koruma rejimini gelir rejimine dönüştürüyor. Ormanlar, millî parklar, sulak alanlar artık ekosistem olarak değil, proje alanı olarak görülüyor oysa doğa sadece ağaç değildir; doğa, su döngüsüdür, karbon yutağıdır, tarımın teminatıdır, iklimin sigortasıdır. Bilimsel çalışmalar gösteriyor ki insan müdahalesinin yüzde 10 artması biyolojik çeşitlilik kaybını yüzde 25'e kadar yükseltebilmektedir. Bu teklif yalnızca çevreyi değil; tarımı, suyu, kırsal yaşamı ve gelecek kuşakların hakkını da tehdit etmektedir.

Sonuç olarak, bu yasa, hukuk devletini zayıflatmaktadır, bilimi geri plana itmektedir, katılımı dışlamaktadır, koruma yerine kullanımı teşvik etmektedir, doğayı kamu yararı olmaktan çıkarıp gelir kalemine dönüştürmektedir.

Biz doğayı bir yatırım dosyası, bir proje alanı, bir gelir kalemi olarak değil, bize emanet edilmiş ortak bir miras olarak görüyoruz. Millî parklar şirket mantığıyla değil, kamu yararı ve bilimsel sorumluluk esas alınarak yönetilmelidir çünkü bu alanlar bugünün ihtiyaçlarına göre şekillendirilecek ticari imkânlar değil, gelecek kuşaklara eksiksiz aktarılması gereken yaşam alanlarıdır. Devletin görevi doğayı pazarlamak değil, onu koruyacak hukuki ve kurumsal yapıyı güçlendirmektir.

Bu nedenle önümüzdeki bu teklif doğayı korumak için değil doğayı dönüştürmek, yeniden tanımlamak ve ekonomik bir araca indirgemek için hazırlanmıştır. Bu anlayış doğayı hak sahibi bir varlık olmaktan çıkarıp üzerinde tasarruf edilecek bir nesne hâline getirmektedir, biz buna itiraz ediyoruz. Doğayı rant alanı olarak değil yaşam alanı olarak gören herkes adına, ormanı yalnızca ağaç olarak değil bir bütün olarak ekosistem kabul eden herkes adına, çocuklarımıza betonlaşmış koruma alanları değil sağlıklı bir doğa bırakmak isteyen herkes adına bu teklife karşı çıkıyoruz.

Bu düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 230 sıra sayılı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Zonguldak'ta maden ocağı göçüğünde hayatını kaybeden işçilerimize Allah'tan rahmet, ailelerine ve Zonguldak halkına başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün burada görüşmelerine başladığımız kanun teklifinden de anlaşılacağı gibi, iktidar, vatandaşlarımızın gündeminden tamamen uzaklaşmış, çiftçilerimizin, üreticilerimizin tarım ve hayvancılık alanında yaşadıkları sorunları görmezden gelirken bu kanun teklifiyle ormanlık alanlar, tarım arazileri ve sulak alanlardan sonra millî parklar ve tabiat parklarını da ranta dönüştüreceğinin derdine düşmüştür. Hâlbuki bugün burada üreticilerimizin yüksek girdiler başta olmak üzere tarım ve hayvancılık konusunda yaşadıkları sorunları ve orman yangınlarındaki ihmalleri görüşmek ve onlara yönelik düzenlemeleri konuşmamız gerekirdi. Ne yazık ki önümüze gelen kanun teklifinde bunların hiçbirine rastlamıyoruz.

Bakınız, çiftçilerimiz, binbir emekle yetiştirmeye çalıştıkları ürünleri tarlada, bahçede ve dalındayken hem dolu felaketi hem zirai don hem de iklim değişikliği nedeniyle aşırı sıcaklar yüzünden büyük felaketler yaşamıştır. Zirai don seçim bölgem Mersin dâhil 36 ilimizi vurmuş, ürünler telef olmuş, üreticilerimiz zarar üstüne zarar etmiştir. Mersin, iki hafta önce de sel felaketiyle karşı karşıya kalmış, derelerin taştığı ve köprülerin yıkıldığı sel felaketinde Mezitli, Erdemli ve Tarsus ilçelerimizde ev ve iş yerleri ile tarım arazileri sular altında kalmış, Anamur ilçemiz de şiddetli fırtınadan etkilenmiştir.

Bu kapsamda, selden etkilenen çiftçilerimizin, ev ve iş yerleri sular altında kalan vatandaşlarımızın zararları bir an önce karşılanmalıdır. Geçen yıl zirai dondan kaynaklı olarak çiftçilerimizin zararının ancak çok az bir kısmı Bakanlık tarafından karşılanmış, çiftçilerimizin hesaplarına sembolik paralar yatırılmış, böylece çiftçilerimiz yaşadıkları zararla baş başa bırakılmıştır. İktidarın yıllardır uygulamış olduğu yanlış su yönetimi politikaları yüzünden çiftçilerimiz ürünlerini yeterince sulamakta zorlanmış hatta Çukurova'da ikinci ürünlerini neredeyse hiç sulayamamışlardır. Tarihinde ilk kez Çukurovalı üreticilerimize "Su yok, ikinci ürünü ekmeyin." denilmiştir.

Türkiye geçen yıl önemli bir kuraklık yaşamış, bu kuraklıktan en çok zarar gören kesim de yine çiftçilerimiz olmuştur. Dereler üzerine kurulan HES'ler yalnızca dereleri kurutmakla kalmamış, aynı zamanda barajlar yeterince suyla beslenemediği için göllerden sonra birçok ilimizde barajlar da kurumuştur. Dereler üzerine HES kuran özel şirketler, doğal hayatı sürdürebilmek için bölgeye verilmesi gereken can suyunu bile çok görmüş, vanaları tamamen kapatmıştır.

Ne yazık ki bu iktidar döneminde doğayı ve çevreyi koruma altına almak unutulmuş, geçmişte yapılan hemen hemen bütün yasal düzenlemeler ortadan kaldırılmış, doğal hayat özel sektöre karşı bu kanun teklifinde olduğu gibi korumasız bırakılmıştır. Tarım arazilerinin göbeğinde izin verilen taş ocakları ve çimento fabrikaları tarım ürünlerini riske sokmuş, buralara yakın yerleşim yerlerinde üretim ve istihdam yok edilmiştir.

Önlerindeki yasal engeller iktidar tarafından teker teker kaldırıldığı için Kanadalı maden şirketleri ormanlarımızı tahrip etmeye, yer altı ve yer üstü sularını ve topraklarımızı kirletmeye, geleceğimizi yok etmeye devam etmektedir. Kaz Dağları'nda, Fatsa altın madeninde, Erzincan İliç ve başka kuruldukları bölgelerde doğanın nasıl tahrip edildiği, Muğla'da ve Mersin de elli altmış yıllık zeytin ağaçları "Burası ormanlık alan." denilerek devlet eliyle köklerinden sökülerek yok edilmektedir. Bu iktidar döneminde çevresel etki değerlendirme yani ÇED raporları yerli ve yabancı şirketler için âdeta bir formaliteye dönüştürülmüştür. Maden ve benzeri yatırımlarda ÇED raporlarının yeterince incelenmeden ve ilgili kurumlara sorulmadan verilmesi, özellikle ormanlık alan ile tarım arazileri ve zeytinlikler ile su kaynakları üzerinde geri dönüşü olmayan çevre katliamlarına sebep olmuştur. Böylece ormanlık alanlarla birlikte sit alanları, turizm bölgeleri, mera ve sulak alanlarda fiilen maden sahası, taş ocağı ve çimento fabrikası projelerinin önü ardına kadar açılmıştır.

İşin en ilginç yanı ise Maden Kanunu'nda yapılan değişiklikle ormanlar dâhil olmak üzere bazı hassas alanlar için resmî kurumlara ÇED süresinde en geç üç ay içinde görüş bildirme zorunluluğu getirilmiş, bu süre içerisinde görüş bildirmeyen kurumlar olumlu görüş bildirmiş sayılmaktadır.

İnsanlarımızın nefes alabilecekleri tek yer kalmıştı, son olarak da millî parklarımız ve tabiat parklarımız da bu düzenlemeyle isminin başında "Doğa Koruma" cümlesi yer alan Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü marifetiyle yok edilmek, kirletilmek ve katledilmek istenmektedir. Belli ki millî parklarımız da orman arazileri ve sulak alanlar gibi yandaşlara peşkeş çekilecek, bu düzenleme sonrası yapılaşmaya açılacak ve böylece doğal zenginlikler betona gömülecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifi 6831 sayılı Orman Kanunu'nun bir benzeri niteliğindedir. Orada da madencilik faaliyetlerini sürdüren firmalara kırk dokuz ve doksan dokuz yıllığına süreler verilmişti. Düzenleme bu hâliyle Maden Kanunu'ndan sonra cennet vatanımızı cehenneme çevirecek olan en son halka olacaktır. Yakın bir gelecekte Türkiye yeşile ve doğaya hasret kalacaktır. Ormanlarımız zaten her yıl yaşanan ve uzun süre söndürülemeyen yangınlar nedeniyle her yıl binlerce hektar azalmaktadır. Bu nedenle millî parklarımızın bari doğal hâli korunmalıdır.

Ülke genelinde 50 adet millî parkımız ve 270 adet tabiat parkımız olduğu söyleniyor. Ancak Bakanlığın yapmış olduğu açıklamalar ile vermiş olduğu rakamlar birbiriyle tezattır. Bu durum, orman alanlarımız ve yangınlarda kaybedilen orman alanları için de aynıdır.

Teklif, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna asli; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu; Çevre Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna ise tali komisyon olarak 4 farklı komisyona havale edilmiştir. Lakin teklif asli komisyon olan Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda görüşülürken tali komisyonlarda görüşülmemiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesi kanun tekliflerinin tali komisyonlarda komisyonu ilgilendiren yön ve maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildirme yetkisi vermiştir. Bu husus, İç Tüzük'ün ve yasa yapım süreçlerinin sağlıklı işlemesi açısından tali komisyonlara verilen önemli bir görevdir. Kanunun yapım aşamasında sivil toplum örgütleri, akademisyenler, meslek odaları ve benzeri paydaşlardan görüş alınmaması, kanun yapılırken özensiz ve tek taraflı "ben yaptım oldu" mantığıyla hareket edildiğini göstermektedir. Mevcut iktidarın artık olağan bir hâl almış yasama süreçlerini oldubittiye getirme anlayışı bu kanun özelinde de açıkça görülmektedir.

Teklif, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu gibi birçok kanunda değişiklik öngörmektedir. Bu nedenle, torba yasa özelliği taşımaktadır. Torba kanunlar Meclisin denetleme yetkisini zayıflatmakta, yasa metinleri ise yasama sürecinin hesap verebilirliğini ve şeffaflığını ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca teklif torba kanun olması hasebiyle kanunun uzun vadeli etkileri ve geniş katılımlı, kaliteli yasa yapmak yerine teknik ve bürokratik eksikliklerle günübirlik kısa vadeli çözümler sunmaktadır.

Bu iktidar döneminde torba kanun modeli normalleşmiş ve sorunlar kronikleşmiştir. Uzun vadeli düşünemeyen ve sorunlara günübirlik çözümler arayan iktidarın bu tavrı Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasa yapım süreçlerini olumsuz etkilediğinden düzenlemeler Anayasa Mahkemesinden dönmekte ve tekrar tekrar Genel Kurul gündemine getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görünürde her ne kadar ülkemizde tabiat ve biyolojik çeşitliliğin etkin bir şekilde korunması ve sürdürülebilir biçimde yönetilmesi gibi gerekçelere dayandırılmış olsa da teklifin geneli detaylı olarak incelendiğinde millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiat koruma alanları ve sulak alanlara göz dikildiği, bu alanları yapılaşmaya açmak ve özel sektör eliyle işlettirilmek istendiği görülmektedir. Bu düzenlemeyle, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri dışında kalan millî parklar ve tabiat parkları turistik amaçlı bina ve tesisler yapılması amacıyla gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri lehine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı görüşü ve Tarım ve Orman Bakanlığının izniyle Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne devredilmektedir. Korunan alanlara ilişkin uzun devreli gelişme planı ve yönetim planı gibi planlamaların yetkisinin Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanacağı veya hazırlattırılacağı düşünülmektedir. Hâlbuki daha önce Milli Parklar Kanunu kapsamına giren yerlerdeki turizm bölge, alan ve merkezlerinde turizm yatırımlarına ilişkin plan kararları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği ile Tarım ve Orman Bakanlığının görüşü alınarak sonuçlandırılıyordu. Teklifte yer alan maddeler, bırakın yatırım yapmayı bir çivi bile çakılması yasak olan millî park ve tabiat parklarında çevresel hassasiyeti ortadan kaldırmakta, "kamu yararı ve zaruret" adı altında buralara enerji nakil hatları, petrol, doğal gaz boruları, haberleşme ve altyapı tesisleri gibi projelere özel kişiler lehine izin vermektedir. Ucu tamamen açık olan bu düzenleme metinden çıkarılmalıdır. Millî park ve tabiat parklarındaki tesislere içme suyu temininde aranması gereken uzun devreli gelişme planı şartı da bu düzenlemeyle ortadan kalkmaktadır. Böylece millî parklarımızın içi bir inşaat alanına dönüştürülmek istenmektedir. Nakil hatları için yapım aşamasında akademik ve bağımsız denetimler mutlaka sağlanmalıdır.

Teklif, Anayasa'yla güvence altına alınmış hak ve ilkeleri zedelemekte, kamu yönetiminde hesap verebilirliği ortadan kaldırmakta ve doğrudan hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Özellikle teklifin birçok maddesinde denge ve denetim ortadan kalkmakta ve bütün yetkiler tek elde yani Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünde toplanmaktadır. Genel Müdürlük, Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli kuruluş olarak yeniden yapılandırılmaktadır.

Tek başına bütün yetkileri elinde toplayan Genel Müdürlük, bu düzenleme sonrası millî parkı, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanları ve sulak alanları her türlü hizmet ve faaliyetlerle koruma, yönetim, işletme, tanıtım, sportif, eğlenme ve dinlenme hizmetleri için gerekli her türlü altyapı, üstyapı ve diğer tesislerin yapılması ya da yaptırılması, yönetilmesi, işletilmesi ya da işlettirilmesi konusunda yetkilendirilmektedir. Burada Genel Müdürlüğe verilen işlettirme yetkisi elimizde kalan son yeşil alanların da özel sektöre ve yandaşlara peşkeş çekilmesi ve yapılaşmaya açılması anlamına gelmektedir ancak bu devir yetkisinin hangi kriterlere göre kullanılacağı, hangi esaslara göre denetleneceği kanun metninde tamamen boşlukta bırakılmıştır. Tesis işletme yetkisinin net ve sıkı yasal esaslara bağlanmadan idareye verilmesi ciddi riskler barındırmaktadır. Bu nedenle işletme süreci Kamu İhale Kurumu marifetiyle yapılmalıdır. Korunan alanların varlık sebebi olan doğayı koruma misyonu ile ticari işletmelerin kâr elde etme amacı doğası gereği birbiriyle çelişir. Denetime açık olmayan ve sınırları belirsiz bir devir süreci bu eşsiz alanların ekolojik taşıma kapasitelerini aşan bir ticari baskı altına girmesine; liyakatten uzak, kayırmacılığın öne çıktığı bir yandaşa işlettirme zihniyetinin hâkim olmasına zemin hazırlayacaktır. Bu durum kamu yararını ve doğa korumayı değil ticari çıkarları önceleyen bir yönetim anlayışını beraberinde getirme potansiyeli taşımaktadır.

Kanun teklifinde korunan alanlarda kanuna aykırı olarak yapılan yapı ve tesislerin mahkeme kararı olmaksızın Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü tarafından derhâl yıkılması konusunda da anayasal hukuk devleti ve mülkiyet hakkı güvencelerine aykırı bir şekilde düzenlemeye gidilmiş ve mülkiyet hakkı gözetilmemiştir. Burada yıkım kararı alınan yapı sahiplerine en azından başlarının çaresine bakmaları için belli bir süre verilmelidir. Bu nedenle yapı sahiplerine otuz günlük itiraz süresi, Genel Müdürlüğe de otuz günlük karar verme süresi verilmesi yerinde olacaktır.

Ayrıca teklifin birçok maddesinde ucu tamamen açık düzenlemelere yer verilirken kanunla düzenlenmesi gereken değişiklikler de yönetmeliklere bırakılmaktadır. Oluşturulan yeni statülerde alan kılavuzu ve av ve doğa koruma memuru olarak görev yapacak olan personelin eğitim düzeyi, yetkinlikleri ve sayısı yönetmelikle belirlenecektir. Söz konusu alanlardaki koruma suçlarının takibi görevini yapacak personele "av ve doğa koruma memuru" ile "saha bekçisi" gibi yeni ünvanlar verilmektedir. Burada alan kılavuzluğu statüsüne mutlaka kriter getirilmelidir.

Teklifte ayrıca Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün görev ve hizmetleriyle ilgili ihtiyaç duyduğu yerlerde döner sermayeli işletmeler kurabilecektir. Ayrıca, bu döner sermayelerin sermaye miktarını 5 katına kadar artırma yetkisi Sayın Cumhurbaşkanına verilmektedir. Düzenleme kapsamında av malzemesi satışlarından alınan yüzde 2 katılım payı dâhil olmak üzere bütün idari para cezası gelirlerinden döner sermayeye gelir sağlanması planlanıyor. Böylece, tahsil edilecek paranın yüzde 50'si Genel Müdürlük döner sermaye işletmesine, yüzde 50'si hazineye aktarılmakta; avcılık belgesi harçlarında da benzer şekilde yüzde 30'u Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne, yüzde 70'i hazineye aktarılmaktadır.

Teklifin bazı maddelerinde avlanmanın yasak olduğu avlaklarda avlananlara verilen idari para cezaları da artırılmaktadır ancak yeterli değildir. Bir taraftan, yasak avlanma konusunda ceza artışına gidilirken takip eden maddelerde af benzeri bir düzenlemeye gidilerek, kaçak avlanma yaptıkları için avcılık belgesi iptal edilen kişilere yeni bir şans tanınarak avcılık ruhsatlarının iptali yerine yalnızca iki yıl avcılık yapamayacağı konusunda düzenleme getiriliyor. Bundan böyle kaçak av yapan kişiler iki yıl dolduktan ve idari para cezasını ödedikten sonra tekrar avcılık belgesini almaya hak kazanabiliyor. Teklifte avlaklarda kaçak avlanmanın önü tamamen açılırken 200 bin ve 350 bin TL'lik para cezaları da 10 bin ve 15 bin TL'ye kadar düşürülmektedir. Karayolları Trafik Kanunu'nda yapılan düzenlemede trafik cezalarında çıtayı en yükseklere çıkaran iktidar, mevzu hayvan hayatı olunca yasak av cezalarını aşağı yönde çekmektedir. Bu durum kabul edilebilir bir durum değildir.

Sonuç olarak, bu teklif, tabiatı, biyolojik çeşitliliği ve yaban hayatını korumak yerine, millî park, tabiat parkı ve tabiat koruma alanlarını yapılaşmaya açmayı hedeflemektedir. Bu teklifle millî parklardaki çevresel sorunlar artacak ve ormanlık alanlarda olduğu gibi korunan alanlarda da talan başlayacak, böylece gelecek nesillerin emaneti olan millî parklarımız ve doğal güzelliklerimiz yok olacaktır. Tüm bu ve benzeri nedenlerle bu teklif toplum vicdanında telafisi mümkün olmayan yeni yaralar açacaktır diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Muharrem Varlı.

Buyurun Sayın Varlı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHARREM VARLI (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin genel gerekçesi incelendiğinde, doğal, tarihsel ve kültürel varlıkların sayısı ve çeşitliliği bakımından dünyanın en önde gelen ülkelerinden biri olan ülkemiz, bu anlamda ulusal ve uluslararası pek çok kaynak değerine sahip olup biyolojik çeşitlilik bakımından ise Avrupa ve Orta Doğu'nun en zengin ülkelerinden biridir. Ülkemizde bu alanların korunması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmış olup bu alanlar korunan alan olarak ilan edilmektedir. Bu alanlardan millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, biyolojik çeşitlilik, yaban hayatı ve kara av kaynakları ile orman içi su kaynakları, dere, göl, gölet ve sulak alanlar ve hassas bölgelerin tespitini, korunmasını, geliştirilmesini, kara avcılığının düzenlenmesini ve yönetilmesini, doğa turizmi potansiyelinin artırılmasını sağlamak üzere, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü, 28/12/2024 tarihli ve 32766 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 175 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli kuruluş olarak yeniden yapılandırılmıştır. Anılan kararnameyle Milli Parklar Kanunu ve Kara Avcılığı Kanunu'yla verilen görevlerini yapmak, bunun yanında Çevre Kanunu kapsamında sulak alanların korunması ve yönetimine dair iş ve işlemleri yürütmek görevi Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Ülkemizde 2025 yılı itibarıyla 50 millî park, 274 tabiat parkı, 3 tabiat anıtı, 32 tabiatı koruma alanı, 136 sulak alan, 85 yaban hayatı geliştirme sahası bulunmaktadır. Son yıllarda tabiata olan ilginin artmasıyla doğa turizmi açısından önemi yüksek olan korunan alanların ziyaretçi sayısı yılda yaklaşık 70 milyona ulaşmıştır.

Korunan alanların ilan edilmesi, tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin etkin bir şekilde korunması ve sürdürülebilir bir biçimde yönetilmesi amacıyla özel kanunlara ihtiyaç duyulması neticesinde 1983 yılında yayımlanan 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile uluslararası düzeydeki doğa koruma ve korunan alanlar yönetim anlayışındaki gelişmeler doğrultusunda zaman içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamakta yetersiz kalması, uygulamada 6831 sayılı Orman Kanunu ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu başta olmak üzere diğer kanunlarda yapılan değişikliklerle uyum sağlanması sebepleriyle kanunda bazı değişiklikler yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bu gerekçe çerçevesinde, gelen kanun teklifindeki maddelere bakacak olursak 1'inci maddede Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne 175 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında verilmiş olan görevler nedeniyle, kanunun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (e) ve (f) bentleri uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili olarak Genel Müdürlük yetkili kılınmaktadır.

Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yapılandırılması nedeniyle kanun genelinde yer alan "Bakanlık" "Genel Müdürlük" "alan kılavuzu" ile "av ve doğa koruma memuru" ibareleri tanımlanarak kanuna eklenmekte olup bu kanun kapsamındaki korunan alanlardaki koruma hizmetiyle kanuna aykırı fiillerin takibini orman muhafaza memurlarının yanında bu alanın yönetiminden sorumlu olmak üzere Genel Müdürlükçe görevlendirilen personel tarafından da sağlanabilmesi maksadıyla düzenleme yapılmaktadır.

4'üncü maddede, kanunda korunan alan olarak düzenlenen millî park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve tabiat anıtları için hazırlanan veya hazırlattırılan planların, fonksiyonlarındaki ayrımdan dolayı maddede farklı kavramlarla ifade edilmesi yönünde bir değişiklik yapılmakta ve millî park dışındaki korunan alanlar için de millî parklar için geçerli olan plan hazırlama sürecinin uygulanması öngörülmektedir.

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezlerinde hazırlanan planlar için bu kanun kapsamına giren yerlerde Genel Müdürlüğün olumlu görüşünün alınması, korunan alanlarda planlamaya yönelik usul ve esasların Genel Müdürlükçe düzenlenmesi öngörülerek bu yerlerin korunması ile yönetiminin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, "turizm bölge, alan ve merkezleri" ibaresi "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezleri" olarak değiştirilerek 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'yla uyumlu hâle getirilmektedir.

Yine, maddeyle, korunan alanlarda bulunan yapı ve tesislerin kiraya verilebileceğini düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ek 8'inci maddesiyle uyumlu hâle getirilmesi amacıyla değişiklik öngörülmektedir. Ayrıca, korunan alanlar için planları uyarınca hazırlanan vaziyet planı, mimari/peyzaj avan ve uygulama projelerinin Genel Müdürlükçe gerekli görüldüğü takdirde hazırlatılabilmesi imkânı sağlanmakta ve bu kanun kapsamındaki korunan alanlarda yapı ve tesislerin yapılaşma koşullarına ait usul ve esasların Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

Yine, diğer bir maddede, kanun kapsamındaki korunan alanlarda söz konusu suç işlendiğinde Genel Müdürlükçe olaya müdahale edilmesi, kanuna aykırı yapı ve tesislerin Genel Müdürlükçe derhâl yıkılabilmesi veya ihtiyaç dâhilinde Genel Müdürlükçe değerlendirilebilmesi yönünde düzenleme yapılarak suçların önlenmesinde caydırıcılığının artırılması ve kanun kapsamındaki korunan alanların daha etkili bir şekilde korunması öngörülmektedir.

Yine, başka bir maddede, Genel Müdürlüğün görev ve hizmetleriyle ilgili olarak döner sermayeli işletmeler kurmasına imkân sağlanarak kanun kapsamındaki alanların korunması, bakım-onarım faaliyetlerinin yürütülmesi, ziyaretçi yönetimi, ekoturizm faaliyetleri ve diğer hizmetlerin finansal sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bir başka maddede, kanuna tabi alanlara giriş ücretini ödemediği tespit edilenlere uygulanacak olan 10 katı idari para cezası oranı, Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından HGS geçişlerine uygulanan ceza oranına benzer şekilde 4 katı olarak değiştirilmekte, kanun kapsamında korunan alanlara giriş ücretleri ve idari para cezaları ile 4915 sayılı Kanun kapsamındaki idari para cezalarının tahsili ve gelir kaydına ilişkin düzenleme getirilmekte ve bazı ibareler yönünden uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Burada, Komisyonda görüşülürken değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımızın bazı uyarılarını da dikkate almak gerektiğini özellikle belirtmek isterim. Yani buraya girişteki araçların tespitinin ya da girişte kullanılan herhangi bir aletin, aracın nasıl tespit edileceğini de çok iyi kararlaştırmak lazım, hiç kimsenin haksızlığa uğramaması noktasında gerekli düzenlemenin de buraya eklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yine diğer bir maddede, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla genel ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutularak girilen ve belirli bir yerleştirme programı sonrası yeterliklerini alarak kurumlarında müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında bulunanların kamu tüzel kişiliğini haiz bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırılan Genel Müdürlüğün denetim elemanı ihtiyacını karşılamak üzere müfettiş kadrolarına atama yapılması için düzenleme yapılmaktadır.

Bir diğer maddede, Milli Parklar Kanunu'nun 2'nci maddesine eklenen "av ve doğa koruma memuru" tanımıyla paralel olarak 4915 sayılı Kanun'da da Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün sorumlu olduğu mevzuatla verilen koruma, gözetim ve denetim faaliyetlerini yürütecek personelin tanımıyla uyum düzenlemesi yapılmakta ve saha bekçisi tanımına "sözleşmeli" ibaresi eklenerek sözleşmeli personelin de bu görevde çalıştırılabilmesine imkân sağlanmaktadır. Ayrıca, teklifle getirilen düzenlemelere ve Genel Müdürlüğün kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yapılandırılmasına uygun olacak şekilde ibare değişikliği yapılmaktadır.

Av komisyonlarına temsilci veren idarelerde değişiklik yapılmakta, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yapılandırılması nedeniyle bazı ibareler yönünden uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Katılım paylarının Genel Müdürlükçe tahsili ve takibinde uygulamada sorunlar yaşanması nedeniyle av ve yaban hayatına dönecek yeterli miktarda mali kaynak sağlanamadığından maddeyle katılım payının perakendeci tarafından ilgili ürünlerin alışı sonrasında ödenmesi, katılım payının ödenip ödenmediğinin denetlenebilmesi amacıyla ithalatçı, imalatçı ve toptancıların talep hâlinde ilgili bilgi ve belgeleri Genel Müdürlüğe vermeleri öngörülmekte olup katılım payının Genel Müdürlükçe tahsil edilemediği hâllerde vergi dairelerinin 6183 sayılı Kanun uyarınca takip yapması, takipte tahsil edilen tutarın yüzde 50'sinin Genel Müdürlüğe aktarılması ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Yine, 21'inci maddede avcılığın kontrolü, av hayvanlarının ve yaşam alanlarının korunması ve av yasaklarının takibi konusunda düzenleme yapılmakta, ayrıca teklifin diğer maddelerinde yapılması öngörülen düzenlemelere uyumlu olacak şekilde bazı ibareler değiştirilmektedir.

Avlaklardan izin almadan avlanma hususu belgesiz alanları düzenleyen kanunun 24'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına eklenmesi nedeniyle kanunun 23'üncü maddesinde ilgili ibare çıkarılmakta, cezaların caydırıcılığının artırılması amacıyla ceza miktarlarının artırımına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Avlaklarda izin almadan avlanma, fiili belgesiz avlanmaları düzenleyen 24'üncü maddenin üçüncü fıkrasına eklenmekte ve avlanma hakkı elde etmek için alınacak belgelerin maliyetinin cezalara yakın olması nedeniyle cezaların caydırıcılığının artırılması amacıyla ceza miktarlarının artırımına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Tabii, burada hem yaban hayatını korumak hem de gerçekten avcılık yapan -torbacı değil, gerçekten avcılık yapan- insanlara avlanabilme imkânını sağlamak açısından da bir düzenleme var.

Mevcut durumda avcılık belgesi sahibi avcıların kanunun 29'uncu maddesinin birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen idari yaptırıma konu fiilleri tekrar etmeleri durumunda bu kişilerin avcılık belgeleri iptal edilmekte, bir daha kendilerine belge verilmemekte olup kabahatten dolayı belgesi süresiz olarak iptal edilen avcıların yeniden belge alamamaları nedeniyle yasa dışı avcılığa yönelmelerini engellemek amacıyla kanunda öngörülen şartların sağlanması koşuluyla yeniden avcılık belgesi alabilmelerine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Yani burada da kaçak avcılığı önlemek adına orada bir düzenleme yapılarak insanların kaçak avcılığını engellemek, resmî olarak aldıkları belgeyle avcılık yapmalarına vesile olmak amacıyla bu düzenleme yapılıyor.

Yine, tabii, vahşi avlanmayı önlemek lazım. Yani insanlar gidiyor, gerçekten avlamaktan ziyade âdeta katliama varan avcılık yapıyor, bunu da engellemek adına bu kanuni düzenlemede, bu kanun teklifinde birçok madde var. İnşallah, bu maddelerle, bu düzenlemelerle hem yaban hayatını hem millî parkları hem de avcılık yapan gerçek insanları koruyacağımıza inanıyoruz ve hepinize saygılar sunuyoruz. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Van Milletvekili Sayın Sinan Çiftyürek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yasa üzerinde konuşmadan önce Hükûmete, devlet aklına bir çağrıda bulunmak istiyorum: Türkiye, Suriye hükûmetini tanıyor, tanımanın ötesinde kuruluşunda doğrudan doğruya -bugünkü hükûmetin kuruluşunda- aktif rolü var. Suriye hükûmetini, devletini tanıyorsanız artık askerî, idari ve siyasi olarak daralmış da olsa Suriye devletinin, hükûmetinin bir parçası olan Rojava Kürtlerinin de siyasi liderlerinin, yönetiminin tanınması gerektiğine inanıyorum; hâlen "terörist" -tırnak içinde- olarak damgalanmasını ya da o adla çağrılmasını doğru bulmuyorum. Ayrıca, eğer Münih'teki fotoğraftan rahatsızsa iktidar, eğer -hani daha önce tekrarlıyordu- "Yüzünüzü başka başkentlere çevirmeyin, Ankara var zaten." diyorsa o zaman aynayı kendisine tutmalıdır ve Ankara, kapılarını özerk Rojava'nın yönetimine açmalıdır diye çağrıda bulunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mazlum Abdi teröristtir.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Bu torba yasayla ilgili konuşacağım. AK PARTİ -malum, biliyorsunuz- çekirdek kitlesi ve kadrosu itibarıyla millî görüşten geliyor. Millî görüş, referans itibarıyla, bütün İslam referanslı yapılarda olduğu gibi ticaretle barışıktır. Esasında semavi dinler içerisinde tarih sahnesine çıkış zamanı itibarıyla ticaret yollarının en güçlü sahne aldığı dönem yani milattan sonra 7'nci yüzyılda olması nedeniyle siyasal İslam, daha doğrusu İslam dini ticaretle barışıktır. Zaten hadistir "Helal rızkın onda 9'u ticarettedir." diye. Doğal olarak da siyasal İslam, daha doğrusu İslam sahne aldığı zaman ilk önce doğuş alanı olan Arap Yarımadası'ndan sonra ilk yöneldiği alanlar neresidir? Kenan ve Mezopotamya, daha sonra İran ve Sarı Irmak yani ticaret yollarını takip etmiştir.

Buradan şuraya gelmek istiyorum: Millî görüş gömleği, çok geçmeden... Hani denildi ya "Biz çıkardık, liberal gömlek giyiyoruz." diye, esas itibarıyla olup biten şu idi: Millî görüş gömleğinin küresel planda neoliberal gömlekle buluşmasıydı. Türkiye'de neoliberalizmi ilk uygulayan AK PARTİ midir? Yok, AK PARTİ değildir. Malum, biliyorsunuz, Türkiye'de bu politikaları ilk uygulayan 24 Ocak 1980 Kararlarıyla küresel piyasalara entegre olma, serbest kura geçme ve aynı zamanda devletin ekonomide küçülmesi adına zaten neoliberal politikalara geçirilmişti dolayısıyla her şeyin ticarileştirilmesi merceği altına alınması zaten o zaman başlamıştı. AK PARTİ devraldı ve devam ettirdi bugüne kadar. İlk adım neydi? KİT'lerdi. Sadece Sümerbank, TEKEL ve benzeri değil, aynı zamanda İskenderun Demir ve Çelik, Ereğli Demir ve Çelik gibi önemli sanayi kuruluşları da ne yapılmıştı? Özelleştirilmişti. İkinci hamle gelmişti bundan bir süre önce. Neydi ikinci hamle? İkinci hamle TÜRK TELEKOM gibi, enerji kaynakları gibi, havalimanları, kara yolları, limanlar gibi toplumun doğrudan doğruya sosyal, ulaşım ve iletişim alanını ilgilendiren alanlar özelleştirilmişti. Nihayet son halka geldi; son halka olan bu yasayla, toplumun geri kalan sadece maddi değil aynı zamanda manevi alanı da özelleştirme adı altında -özelleştirme demeyelim- ticarileştirilmek isteniyor.

Son yasayla insana, topluma, doğaya ait olan her şeyi metalaştırılma, ticarileştirme, piyasanın noteri altına alma alanı açılıyor sonuna kadar, her şeyi ama; sadece maddi alan değil manevi alan da aynı zamanda piyasanın noteri hâline getirilmek isteniyor. Yasa her şeye ticaret gözlüğüyle baktığı

için, o mercekle doğaya, topluma, çevreye baktığı için -ayrıntısı incelendiği zaman bunu net olarak görmek mümkün- bu alanı da ticari alana açıyor. Açılmak istenen alan nedir? Millî parklardır, doğal parklardır, göletler, su alanlarıdır yani toplumun, emeklinin, annenin çocuğuyla birlikte gidip yaşam alanı sürdüreceği alanlar da şirketlerin ticari alanlarına açılıyor.

Peki, bu yasa ne zaman gündeme geliyor; hangi koşullarda, hangi genel, küresel ve özgün koşullarda gündeme geliyor? Küresel planda iklim krizinin ciddi olarak ağırlaştığı, küresel ısınmanın derinleştiği, mega felaketlerin her yıl geçmişi aratmayacak şekilde daha ağır geldiği, ekolojik dengenin ciddi olarak sarsıldığı, bozulduğu bir koşulda. Özelimizde ise... Daha önce zaman zaman bu kürsüde dile getirmiştim, bir kez daha çıplak dile getireyim. Nedir bunlar? Son altmış yılda 240 gölümüzün 186 tanesi kurudu, geri kalanını da izliyoruz. Matematiksel bir sayıya dönüştü; işte, beş yıl sonra diyeceğiz ki: "Ya, 240 gölün artık 186'sı değil de 200'ü kurudu, kaldı elimizde 40'ı." Aynı zamanda, bir kez daha söyleyeyim, bu yasa hangi koşullarda gündeme geliyor: Konya, Amik, Çukurova, GAP, Ege tatlı su kaynakları bakımından alarm veriyor, alarm veriyor "Elli yıl sonrasını görmem ben bu siyasetle." diyor; bu kadar çıplak, bu kadar net. Dahası, bundan bir hafta önce Yozgat'tan bir vatandaş geldi, kendi alanıyla ilgili, bu kooperatiflerle ilgili görüşmeye gelmişti, bu Konya'daki obrukları konuştuk "Bizde de küçük çaplı oluşmaya başladı." dedi. Bakın, Konya'da boy veren obruklar yani suyun çekilmesi sonucu gerçekleşen obruklar Kırşehir -oradan da haber aldım- Yozgat, Urfa'da zaten boy görmüştü, Mardin'in eli kulağında yani Konya'daki obruklar ülke sathına yayılıyor ve en önemlisi, demek ki felaketler her yıl bir öncekini aratmıyor; derin çapta, derinlikte, güçlü geliyor. Dolayısıyla bunlar gündemdeyken Hükûmet, iktidar, devlet aklı tarafından "Ben bu küresel krizi, bu iklim krizinin sonuçlarını ortadan kaldırmanın ötesinde nasıl ağırlaştırabilirim, en azından frenleyebilirim?" demek yerine bunu hızlandıracak olan adımlar atılıyor. Son kale olarak da ne yapılıyor? Ticari alana açıyor. Ticari alanla ilgili yetki ise kime veriliyor biliyor musunuz? Yetki, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne veriliyor. Şimdi, elimizi vicdanımıza koyalım, söz konusu Genel Müdür, iktidar cephesinden -bakan bir yana- herhangi bir milletvekili bile herhangi bir parkla ilgili, söz konusu alanlarla ilgili, birisiyle ilgili ticari bir talepte bulunsa "Hayır." diyebilir mi Sayın AK PARTİ'liler? Diyemez eğer yetki ondaysa, değil mi?

İki: Şimdi, iktidar maden şirketleri başta olmak üzere bütün şirketlere sınırsız ruhsat yetkisi veriyor. Şirketler bugünü kurtarma derdinde. İyi de ama ya, bu ülkenin önümüzdeki yirmi otuz yılda geleceği söz konusu. Şirket bunun derdinde "Ben ne yapayım, ben de bugünkü çıkarlarımı kurtarayım." diyor.

Bir de bu yasa Meclise sunulurken acaba ilgili sivil toplum kurumlarına, toplumun ilgili kesimlerine -istediği zaman rahatlıkla referandum yapacak olan güce, yetkiye, imkânlara sahiptir- soruldu mu, sivil toplum kurumlarından görüş alındı mı "Ya, ne diyorsunuz siz bu konuda?" diye? Bilirsiniz, İsviçre'de küçük bir yerde herhangi bir şey, bir okul, bir fabrika yapıldığı zaman onun maketini yaparlar, orada altı ay tutarlar, sonra referanduma giderler ve "evet" denirse yaparlar. Böylesine önemli bir konuda herhangi bir araştırma yapıldı mı, soruldu mu? Sorulmadığı kanaatindeyim.

Sonuç olarak şunu söylüyorum, Hükûmete çağrım şudur: Bu yasayı geri çekmelidir, bu iklim krizinin sonuçlarına değil nedenine odaklanmalıdır ve sakın ha, bu sene yağan kara da güvenmemelidir.

Sağ olun, var olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ferit Şenyaşar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Milli Parklar Kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik teklifinin geneli üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

“30 maddelik yasayı bir cümleyle özetleyin.” denilirse cevabı şu şekilde olur herhâlde: Millî park ve tabiat parklarını “kamu yararı” adı altında turizm, konaklama ve altyapı yatırımlarına açarak doğayı bir ticari işletme hâline getirmeyi açıkça hedefliyor. Bu yasa değişikliğiyle 50 millî park ve yüzlerce tabiat parkı ranta açılacaktır. Kendi doğalında kalan hiçbir yer bırakmamak üzere ant içmiş siyasi iktidar, bu yasayla millî parkları hedef almış.

Teklifin ilk maddeleriyle, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü Bakanlığa bağlı bir birim olmaktan çıkarılıp özel bütçeli, kamu tüzel kişiliğini haiz bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırılıyor; bu yöntemle, kurumun şirket mantığıyla yönetilmesinin önü açılıyor.

Teklifin 9’uncu ve 10’uncu maddeleriyle, Genel Müdürlüğe döner sermayeli işletmeler kurma yetkisi veriliyor. Doğayı korumakla görevli bir kurumun görevi maddi gelir ve kâr olmamalıdır.

Yasanın 5’inci maddesiyle, millî parklarda içme suyu temini açısından aciliyet gösteren tesisler için uzun devreli gelişme planı şartı kaldırılıyor. Yer altı su seviyelerinin her yıl düşüş eğiliminde olduğu bu coğrafyada “acil” denilerek planlamadan muaf tutulan her su projesi, ekosistemi geri döndürülemez biçimde bozma girişimidir. Fırat’ın, Dicle’nin, Munzur’un, Aras’ın, Kızılırmak’ın, Menderes’in suyunu adil ve ekolojik bir şekilde yönetmek yerine korunan alanların içerisinden su hatları geçirerek “kamu yararı” maskesi altında ekosistem talan edilecektir.

Yasa teklifinde, korunan alanlarda petrol, doğal gaz ve enerji iletim hatlarının yapılmasına izin veriliyor. Bu süreç, bir görüntü kirliliği değil doğrudan bir güvenlik meselesidir. Geçtiğimiz yıl Mardin ve Diyarbakır’da elektrik iletim hatlarından kaynaklanan yangında 15 yurttaşımız hayatını kaybetti, yüzlerce hayvan telef oldu, binlerce dönüm tarım ve orman alanımız kül oldu; maalesef bundan bir ders almadık. Millî parkların içinden yüksek gerilim hatlarını geçirmek, bu alanları gözden çıkarmak demektir. 2025 yılında Türkiye genelinde 6.800’den fazla orman yangını çıkmışken hangi akla hizmetle koruma altındaki alanlarda yangın riskini artıran bu altyapılara onay veriyorsunuz?

Yasanın 12’nci maddesinde ise millî parklara giriş ücretini ödemeyenlere 4 katı idari para cezası öngörülmektedir. Doğa, parası olanın girebileceği bir hizmet alanı değildir; halkın müşterek yaşam alanıdır. Bir ağaç gölgesini dahi paraya bağlayan bu zihniyet, ekolojiyi ve sosyal adaleti yok saymaktadır. Millî parklar ve tabiat parklarında “kamu yararı” ve “zaruret” adı altında ulaşım, elektrik, haberleşme, içme suyu, termal su, atık su, altyapı ve bunlarla ilgili yapı tesislerinin yapılması mümkün olabilecektir.

Yasa teklifinin hiçbir yerinde, uygulamaların hiçbir aşamasında çevresel etki değerlendirmesi yani “ÇED” kelimesi geçmiyor. Millî parklar, tabiat parkları, yaban hayatını geliştirme sahaları gibi alanlarda yapılacak en küçük müdahale bile ekosistemin bütünlüğü üzerinde geri dönüşümü olmayan etkiler yaratacaktır. Elektrik iletim hatlarından su ve kanalizasyon altyapısına, doğal ve turistik tesislerden termal su projelerine kadar tüm bu faaliyetler için ÇED zorunlu olmalıdır. ÇED olmadan, bilimsel raporlar hazırlanmadan, korunan alanlarda yapılacak her türlü yapılaşma ülkenin geleceğine ihanettir, bir talandır. Üstelik, bu alanlardaki yapılaşma koşullarını belirleme ve yönetmelik çıkarma yetkisi tamamen Genel Müdürlüğe yani tek bir merkeze verilmektedir; hem kuralı koyan hem projeyi hazırlayan hem de uygulayan ve denetleyen kurumun aynı olması çıkar çatışması ve keyfiyet riskini en üst seviyeye çıkarıyor. Urfa, Amed, Mardin, Dersim gibi kadim coğrafyaların kaderi Ankara’da tek bir genel müdürlüğün inisiyatifine bırakılamaz. Bizler, doğayı metalaştıran, “kamu yararı” kavramını keyfiyetin aracı yapan ve idari denetimi ortadan kaldıran bu teklife karşıyız.

Doğa, bütün canlı yaşamının ortak mekânı. İnsanın, hayvanın, bitkinin yaşam alanı olan bir mekânın tapusu hiçbir şirkete, holdinge ve sermaye grubuna devredilemez; bu yanlıştan dönülmesi çağrısında bulunuyoruz.

Doğayı korumak için bilimsel, katılımcı, ekolojik sınırları gözeten bir anlayışla hareket edelim. Yasanın hazırlık aşamasında ekoloji örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, bilirkişilerin, uzmanların ve bilim insanlarının görüşlerine başvurulmadan hazırlanması makul bir yasama faaliyeti olamaz.

İklim ve su krizinin yaşandığı bu dönemde Türkiye'nin korunmuş alanları hayati önem taşımaktadır. Bu hayati alanlara yönelik yasal düzenlemelerde bilimselliği ve katılımcılığı dışlamak ciddi bir tehlikeye yol açacaktır. Söz konusu teklif, doğa koruma alanlarını gerçek anlamda korumaktan ziyade onları işletme mantığıyla yönetilen rant alanlarına dönüştürmektedir.

Teklifte, alan memuru ve av ve doğa koruma memuru kadrosu tanımlanmaktadır. Bu kadro düzenlemesiyle, yaban hayatını koruma yerine avcılığı düzenleme anlayışının devam ettiği anlaşılmaktadır. Yasanın gerekçesinde yer alan "avcılık faaliyetlerinin kontrol altına alınması, kaçak avcılığın önlenmesi ve av kaynaklarının millî ekonomiye faydalı olacak şekilde değerlendirilmesi" gibi ifadeler canlı yaşamını ekonomik bir meta olarak görmenin açık itirafıdır. Avı kontrol etmek değil sınırlamak hatta mümkünse sona erdirmek asıl doğa koruma hedefi olmalıdır.

Bu yasada "kamu yararı" adı altında yürütülecek uygulamaların çoğu geçmişte olduğu gibi özel sermayeye rant aktaran birer araç hâline gelecektir. Zeytinliklerin, meraların, ormanların ve sulak alanların "yatırım önceliği" gerekçesiyle sermayeye açıldığı örnekler bu teklifin doğuracağı sonuçları bize hatırlatıyor.

Doğa koruma mevzuatı bu düzenlemeyle birlikte bir işletme mevzuatına dönüşmekte; koruma alanları turizm, enerji, iletişim ve altyapı yatırımlarıyla kuşatılmaktadır. Bu yasanın geçmesi hâlinde doğa, idari takdire ve ekonomik çıkar ilişkisine göre şekillenecektir. Bu anlayışın doğrudan sonucu; doğa koruma alanlarının idarenin ve sermayenin ortak kontrolüne girmesi; koruma yerine işletme, doğa yerine gelir, kamusal yarar yerine ticari çıkarın öncelenmesidir. AKP iktidarının bu teklifle amacı, doğayı koruma değil doğayı metalaştıran bir yönetim biçimi inşa etmektir. Denetimden yoksun, idari olarak merkezîleşmiş bir yapı hem ekosistemlerin bütünlüğünü tehdit edecek hem de Anayasa'nın 56'ncı maddesiyle güvence altına alınan sağlıklı çevrede yaşama hakkını fiilen ortadan kaldıracaktır. Gerçek kamu yararı, doğayı sermaye adına tahrip etmekte değil onu gelecek kuşaklara yaşanabilir biçimde aktarmakta aranmalıdır.

Bu teklif, doğayı korumak için değil yönetmeliklerle tasfiye etmek için hazırlanmıştır. Bu nedenle, doğa koruma alanlarını işletmeye açan, "kamu yararı" kavramını keyfiyetin aracı hâline getiren ve idari denetimi fiilen ortadan kaldıran bu düzenlemeye karşı çıkmak, yalnızca ekolojik bir zorunluluk değil aynı zamanda siyasi ve toplumsal bir zorunluluktur. Gerçek kamu yararı, doğayı tasfiye etmek değil onu gelecek kuşaklara tertemiz bir şekilde aktarmaktır. Bizler, yaşamı ve doğanın haklarını savunmak adına, yıkım ve talan içeren bu kanun değişikliğine "hayır" diyoruz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'ni 56 milletvekilimiz imzalamış; Adalet ve Kalkınma Partisinin 56 milletvekili bu kanun teklifini vermiş. Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 milletvekili tarafından verilen teklif; Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu.

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçtikten sonra "Milletvekili kanun teklifini getirir." dendi ama Mecliste görüşülürken getiren milletvekillerinin kendileri burada yok. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü milletvekili kanun teklifini içselleştirmiyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kendi yazmıyor da ondan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Bu kanun tekliflerini bürokratlar hazırlıyor, getiriyor, milletvekillerine imza attırıyor; sonra da buraya gelip, eller kaldırılıp, oylanıp, kanunlaşıp, geçip gidiyor. Ardından, Anayasa'ya aykırılıkla ilgili Anayasa Mahkemesine yapılan başvurulardan sonra da bir kısmı iptal ediliyor; tekrar geliyor, tekrar görüşülüyor. Meclis, bu şekilde, 2025 yılında 300'e yakın maddeyle resmen oyalandı.

Ülkenin sorunu çok ama Adalet ve Kalkınma Partisi eliyle getirilen kanun tekliflerinin çoğu rant amaçlı. Özelleştirmeyle fabrikalar, enerji şirketleri, limanlar satıldı; yetmedi, tarım alanları, hazinenin tarım alanı olabilecek yerleri satışa sunuldu; yetmedi, bununla ilgili, getiri olan her alana el atıldı. Millî parklarla ilgili yapılan düzenleme de görünüşte masum maddeler içerse de amaç, millî parkları da ranta açmak.

Millî park dediğiniz, içinde tabiat ve kültürel anlamda doğal yollarla bugüne kadar gelen değerlerimiz ama ülkenin doğal kaynakları yirmi dört yılda o kadar kirletildi, o kadar talana, yağmaya açıldı ki millî parklarla ilgili, sınırlı sayıda kalan oluşumlarda da kaygılarımız artıyor.

Bu kanun teklifi 668 alanı kapsıyor; millî park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası. Ben, ülkemizin çoğu yerinde buralara gittim, gördüm, gerçekten görülmeye değer ama buradaki yapılan düzenlemeyle amaçlanan yalnızca buraları korumak değil; sistemin içine saklanan ve uygulamada ortaya çıkabilecek rant odaklı düzenlemeler de yer alıyor. Yerel katılım, bilimsel danışma, şeffaflık ilkesi göz ardı edilmiş; bununla ilgili paydaş diğer dernekler, odalar, sendikalar yok sayılmış; alelacele Tarım ve Orman Komisyonuna getirilmiş, orada görüşüldükten sonra da bugün Meclise gelip, görüşülüp, buradan sonra da kanunlaşacak bir teklifle karşı karşıyayız. Doğa koruma mevzuatı, rant odaklı yönetim modelinin kurumsallaştırılması olarak bu kanunla ortaya çıkıyor.

Bakınız, ormanlarla ilgili düzenleme geçmişti, orada dediler ki: "Orman alanı dışında kalan yerlerin imara açılması." Şimdi, orman alanı nedir? Orman alanının illa ağaç olması gerekmiyor; ormanın çevresinde oluşmuş, börtü böcek, diğer canlılar, çiçek, onların varlığı ormanı bütünleyici ve tamamlayıcı bir unsur ama özellikle deniz kenarında bu tür yerler orman alanı dışına çıkarıldı ve ranta açıldı.

Doğal yaşamı koruma alanları, şirketlere avantaj sağlayacak biçimde imtiyazlı ve ayrıcalıklı yeni düzenlemeler bu kanun teklifinin içinde yer alıyor. Turistik amaçlı yapıların kırk dokuz yıllığına kiraya verilmesi doksan dokuz yıla kadar uzatılarak yine, bir yerde "turizme açılıyor" mantığıyla birilerine peşkeş çekilmesi düzenlemesini içinde barındırıyor.

Biyoçeşitliliğin korunması, zengin çiçek, bitki, canlı varlığının ileri taşınmasını sağlayacak olgularla ilgili çok da yapılan bir şey yok. Su alanlarının kirlenmesi, suyun giderek çekilmesi, sulak alanların kuraklık etkisiyle su üretim alanı olmak dışına çıkmasının yanı sıra ülkemizin içinde bulunduğu küresel iklim değişikliğinin etkisiyle oluşabilecek sorunların bu kanun teklifinde dikkate alınmadığı da görülüyor çünkü artık ülkemiz bu anlamda önemli bir tehlike altında.

Millî parklar, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları planlarına ilişkin usul ve esaslarda da ciddi değişikliklerle sorunların oluşma ihtimali artıyor. Deniyor ki "...petrol ve doğal gaz iletim hattı, trafo, haberleşme, su, termal su, atık su, altyapı ve bunlarla ilgili yapı ve tesislerin yapılması maksadıyla gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri lehine bedeli karşılığında..." Böyle bir düzenleme içeriyor.

Ya, tabii ki millî parkın içinden kestirmeden geçecekse o şirketlerin tercihi millî parkı parçalamak olur, bunun da adı böyle konur. Onun yerine o millî parkın sınırları dışında bunları yapabilecek alanları oluşturmak olası değil mi? Enerji şirketinin geçişi sağlanıyor ama onun dışındakileri bunun içine katarak bir yerde o korumacı anlayıştan uzaklaşılıyor. Ha, bu manada somut örnek hemen önümüzde, Ankara'da: Atatürk Orman Çiftliği. Sağından yol, solundan yol, oradan bina, buradan yapı derken Atatürk Orman Çiftliği'nin başladığı dönemden bugüne kadar ne kadar talana, yağmaya açıldığı da hepiniz tarafından bilinen, gözlerinizin önünde somut bir örnek.

Değerli arkadaşlar, bu anlamda, kanun teklifine bütünsel olarak baktığımızda, içeriğinde yer alan millî parklarla ilgili düzenlemelerin bir yerde var olanı korumaktan daha çok ranta açan bir anlayış da oluşturduğu gözleniyor. Genel Müdürlük eliyle yapılacak düzenlemelerde belirlenecek yönetmeliklerle bunun nelere evrileceğini süreç içinde daha iyi göreceğiz. Bazı yerlerde millî parkların içinde -gittiğiniz zaman görürsünüz- yapılar vardır, bunlar yandaşlara verilmiştir; onlar eliyle ek, ilave yapılar oluşturulur, buraları kimse denetlemez; çoğunda ortaklık payı alanların da olduğu ve kontrol sağlandığında onu yapanların başının ağrıyacağı oluşumlara yol açılmıştır; bu da ülkemizin bir gerçeğidir. "Koruma" dediğimiz olay o işin sorunsuz biçimde varlığıyla sürekliliğini sağlamaktır; bizde öyle olmaz, bizde koruma şudur: Bina yapılır, birileri oradan rant elde eder, kazanç sağlar, kazanç kapısına göz yummayanlar suçludur, göz yumanlar da iyi adam sayılır; böylesi bir oluşumun olduğu yerdeyiz.

Burada, aynı zamanda, torba kanun teklifi olduğu için... Sanırım, bu teklifi veren arkadaşların çoğu hayatlarında ava, avlanmaya gitmemişlerdir ama onunla ilgili düzenlemeleri getirmişler. 2016 yılında, Bakana sorduğumda, ülkemizde 1.687 avcı derneği vardı, 2025 yılında avcı derneği sayısı yine Bakanın verdiği yanıta göre 896'ya düşmüş ama 2016 yılında 227.606 avcı varken 2025 yılında 360 bin adet avcı kayıt belgesi verilmiş. 2016 yılında 1.206 avlak mevcutken 2024 yılı rakamlarına göre 2.234 adet avlak oluşmuş. Yaban hayatı içinde avlanmayla ilgili de bazı düzenlemelerin getirilmesi gerekir. Özellikle orman yangınlarıyla av hayvanlarının yaşam alanlarında önemli değişiklikler oldu. Bunun yanında, şu "av turizmi" diye 40 ülkeden bu ülkeye getirilip para karşılığı bu ülkenin değerlerinin vurulmasının önüne geçilmedi. (CHP sıralarından alkışlar) Anadolu yaban koyunu, yaban keçisi, boynuzlu dağ keçisi, kızıl geyik, Melen yaban keçisi, yaban domuzu, ceylan, karaca, ördek; arkadaşlar, bunları avlamak için gelişmiş tüfeklerle geliyorlar, millî park bölgelerinde para karşılığı, adına da "turizm" konan avlanmaya izin veriyorlar. (CHP sıralarından alkışlar)

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) - Yazıklar olsun!

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Bunlar sayısal olarak giderek yok edilen ve ileriki aşamada da bu ülkede varlığıyla geleceğe miras bırakacağımız hayvanlar.

Diğer taraftan, ülkemizde çok sayıda avcı var. Bu avcıların avlandığı alanlarda da çeşitli nedenlerle av hayvanları azalıyor. Daha önceki süreçte var olan kaz, yaban kazı, yaban ördeği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Bitti mi Başkanım?

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Bu anlamda hayvanların varlığında önemli bir değişim oldu. Yalnız şunu söyleyeyim: Bakın, yaban hayvanlarının, örneğin, Niğde ile Bor ilçesi arasında flamingoların yaşadığı bir baraj, Akkaya Barajı var. O barajdaki kirlilik o hayvanların yaşam alanını daraltıyor, canlı yaşamıyor. Su kirliliğini önleyelim, bu hayvanların rastgele vurulmasını önleyelim, avcılıkla ilgili düzenlemeleri doğru yapalım, sistemi doğru oluşturalım.

Bu ülkeyi sevenlerin yapacağı şey, var olan güzellikleri geleceğe doğru taşımaktır. Onlardan birilerine rant sağlayarak hem canlıların hem doğanın hem tabiatın diğer varlıklarının tüketilmesi yerine ülkemizin güzelliklerini sahiplenmek hepimizin ülke borcu olması gerekir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Coşar...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Kaş ilçesinin Limanağzı bölgesine ilişkin bir açıklaması

ALİYE COŞAR (Antalya) - Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içinde doğal sit, arkeolojik sit ve tarihî sit bulunan Likya Yolu güzergâhındaki orman ve zeytinliklerden oluşan Kaş ilçemizin Limanağzı bölgesi, koruma mevzuatıyla güvence altına alınmıştır. Ancak AKP'li eski Turizm Bakanına ait olan bir şirketin bölgedeki araziye yol açması için kanunlar ve mevzuatlar yok sayılıyor. Doğayı ve tarihi tahrip eden bu yol bir de "kamu yararı" denilerek bu şirkete kiralanıyor. Kamu yararı halk için, halkın kullanımı için olur; bir avuç ayrıcalıklı iktidar mensubu için olmaz. Kaş Limanağzı'nda rant hayalleri kuranlara Kaş halkı izin vermeyecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun.

Buyurun Sayın Aygun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli vekiller; sizleri ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Şu Komisyona bakıyorum, Milliyetçi Hareket Partisi Adana Vekilimiz Muharrem Varlı'yı tebrik ediyorum, AK PARTİ yerine Milliyetçi Hareket Partisi kanun teklifini savunuyor. AK PARTİ sandalyelerine bakıyoruz, bomboş ama muhalefet ise burada. Ya, bu kanun teklifi kimin diye ben merak ediyorum; sahibi biz değiliz, AK PARTİ ama AK PARTİ vekilleri herhâlde Çokoprens almaya gittiler. Hatırlarsınız, bir reklam vardı "Neredeler?" "Çokoprens almaya gittiler." (CHP sıralarından alkışlar) Ciddiyete davet ediyorum. Kanun teklifini verenler nerede? Sayın Baykan nerede? 56 imzacı var ama bakıyorsunuz, burada bir elin parmaklarını geçmiyor AK PARTİ milletvekilleri ve Komisyonda da Milliyetçi Hareket Partisinin milletvekili bekliyor. Bu ciddiyetsizliği buradan Türk halkına, seçmenlerimize haykırıyorum, diyorum ki: AK PARTİ uyuyor. Artık bu uykudan uyanın, kanununuza sahip çıkın.

Evet, millî parklarla ilgili Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu teklif, yasama geleneklerine aykırı bir biçimde hazırlanan 30 maddeden oluşuyor; teklif, 3 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapıyor. Devlet koruması altında olan millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları ve tabiat koruma alanlarının artık özel sektöre açılmasının yolunu burada bu teklifle beceriyoruz arkadaşlar. Yine, aynı otoyollar, köprüler gibi millî parkları da artık özelleştiriyorsunuz yani kısacası, hazinede para bitmiş, hazineye para bulmak için millî parkları özelleştiriyorsunuz. Ayıptır, günahtır, yazıktır ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Konu üzerinde uzmanlık sahibi hiçbir STK'ye danışılmamış, üniversitelere sorulmamış, hiç kimsenin aklına gelen bir soru yok, cevap yok ama birileri uyanmış, 56 milletvekilinin imzasıyla kanun teklifi gelmiş buraya. Bu teklif tali komisyonda yok; Çevreye gittim, yok; Bayındırlık, İmar, Ulaştırmaya gittim, yok; Bütçeye gittim, yok ama yangından mal kaçırır gibi apar topar bunu esas komisyondan geçirdik, Genel Kurula geldi. Teklif, ulusal ve sürdürülebilir doğa anlayışından uzaktır. Millî kaynakları korumayı değil rant elde etmeyi, turizme açarak doğal hayatı yok etmeyi amaçlamaktadır. Partimizin, sıkıntılı maddelere ilişkin değişiklik önergelerini de Cumhur İttifakı'nın AK PARTİ'li ve MHP'li üyelerinin "hayır" oyları yüzünden orada maalesef kabul ettiremedik.

Bu teklif, en başta Anayasa'ya aykırıdır. Anayasa'yla korunan doğal alanlar, millî parklar, tabiat koruma alanları, sulak alanlar âdeta talana açılıyor. Anayasa'nın 169'uncu maddesine göre ormanların korunması, gözetimi ve işletilmesi devlete aittir arkadaşlar. "Devlet ormanları devletçe yönetilir ve işletilir." hükmü yer alırken bu kanun teklifi nasıl Anayasa'ya ters düşecek şekilde hazırlanmıştır ben merak ediyorum. Anayasa'yı tamamen rafa kaldıracaksınız, Anayasa'yla derdiniz nedir diye merak ediyorum.

Teklifin 6'ncı maddesinde millî parklardaki bazı alanların yönetimi özel şirketlere bırakılacak. Buna göre millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları ve tabiat koruma alanlarındaki yönetim, işletme, tanıtım, sportif, eğlenme ve dinlenme hizmetleri için gerekli her türlü alt yapı, üst yapı ve diğer tesislerin özel şirketlerce üretilmesi ve işletilmesi artık mümkün olacak arkadaşlar. Ayrıca, Anayasa'nın 168'inci maddesine göre ormanlar, millî parklar ve tabiat alanları kamusal mülkiyet altındaki doğal varlıklardır. Teklif, millî parkları özel sektöre açtığı gibi kamu yararı ilkesini de zedelemekte ve Anayasa'nın 43 ve 168'inci maddelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Yine, teklifin 5'inci maddesiyle millî park ve tabiat parklarında ulaşım, elektrik iletim ve nakil hattı, petrol ve doğal gaz iletim hattı, trafo, haberleşme, atık su, altyapı ve bunlarla ilgili yapı tesislerinin yapımı için gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerine de yetki veriliyor yani her şeyi açıyorsunuz, açmaya devam ediyorsunuz.

Millî parklarda görevlendirilecek alan kılavuzu, av ve doğa memuru görevlendirmelerinde hangi nitelik ya da koşulun aranacağı düzenlenmemekte, tamamen keyfiyete bırakılmaktadır. Personel seçimi kanun yerine Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün çıkaracağı yönetmeliğe bırakılmaktadır. Anayasa'nın hukuk devleti ilkesi bu maddeyle çiğnenmektedir değerli arkadaşlar.

Peki, millî parklarda kaçak yapı olursa ne olacak? İşte burası tam evlere şenlik. Hâlihazırda uygulanan yasada Milli Parklar Kanunu'na aykırı bir bina, yapı, tesis varsa mahkeme kararı aranmaktadır. Teklifle ise bu mahkeme kararı artık aranmayacak. Nasıl olacakmış? Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü bu kaçak yapıları mahkeme kararına lüzum kalmadan yıkabilecek, yıkmak istemezse de kullanılabilecekmiş yani kaçak yapıyı legal hâle getireceğiz. Bu durum Anayasa'nın hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmıyor.

Sayın Başkan, değerli vekiller; ülkemizde 2025 yılı itibarıyla 50 millî park, 274 tabiat parkı, 111 tabiat anıtı, 32 tabiat koruma alanı, 136 sulak alan, 85 yaban hayatı geliştirme sahası bulunmaktadır. "Millî park nedir?" deyince koruma altında olan, yapılaşmanın olmadığı, av ve yaban hayatının korunduğu alan demektir. Teklifin en can alıcı yerlerinden biri de millî parklar, tabiat anıtları, tabiat parkları ve tabiatı koruma alanlarının turizm teşvik kapsamı içerisine alınmasıdır. Evet, yanlış duymadınız; millî parklar turizmi teşvik yani yapılaşmayı teşvik kapsamına alınmaktadır. "Kamu yararı" adı altında yaban hayatının bozulmasının önünü açacak şekilde ulaşım, elektrik iletim ve nakil hattı, petrol ve doğal gaz hatları ve atık su, altyapı yatırımlarının yapılmasına artık bu kanunla izin verilecektir. Cumhuriyetin en önemli projelerinden biri olan, birinci derece doğal ve tarihî sit alanı olan

Atatürk Orman Çiftliği AK PARTİ'nin iktidarı boyunca adım adım imara açıldı, gittikçe alan küçüldü. Atatürk'ün mirası korunamamıştır arkadaşlar, mahkeme kararları uygulanmamış, talan devam etmiştir. Son yirmi üç yıl boyunca 25-30 yaşlarındaki on binlerce ağaç katledilerek doğal sit alanlarındaki o yapılar oluşturulmuştur. Maden şirketleri uğruna Kaz Dağları'nda, Akbelen'de AK PARTİ iktidarlarının yeşil katliamların bir parçası olduğunu hep beraber gördük. Şimdi de köprü ve otoyolları özelleştirerek âdeta kamuyu tasfiye etmeyi amaçlıyorsunuz.

Teklifle yaban hayatı ve nesli tehdit altında olan hayvan türleri tehlike altındadır. Avcılık belgesi olmadan avlananlara yönelik hiçbir caydırıcı ceza bulunmamaktadır. Avcılık kuralına uymayan, kaçak avcılık yapan, zehir kullanan ve kapanla avlananların avcılık belgesi artık iptal edilmeyecektir; bu nasıl bir mantık, sizlere soruyorum. Bu kişilere iki yıllık yasak koyup daha sonra avcılığa dönmelerine imkân sağlanıyor. Millî parklar âdeta kaçak avcıların insafına bırakılıyor. Tunceli'nin Pertek ilçesinde koruma altındaki yaban keçilerini avladığı tespit edilen bir muhalefet milletvekili -daha sonra AK PARTİye geçti- muhalefetteyken havuz medyası tarafından tamamen taşlanmıştı, kıyametler koparılmıştı ama iktidar partisine geçince her şey kapandı, gitti. (CHP sıralarından alkışlar)

Kaçak avcılığın teşvik edilmesi ülkemizdeki ekosistemi bozarken tarımda çekirge, süne gibi canlıların da aşırı artışına sebep olacaktır. Oysaki ekosistemin korunması, gıda güvenliği başta olmak üzere ülkemizin bekası açısından önemlidir. Teklifin Komisyondaki görüşmelerinde kaçak avcılık yapıp ikinci kez avcılık belgesi iptal edilen kişi sayısının 60 bin civarında olduğu bilgisi verilmiştir. Bu sayı Türkiye'de kaçak avcılığın geldiği boyutu da ortaya koymaktadır.

Özetle bu teklifin riskleri nedir arkadaşlar? Millî parklarda denetimsiz turizm ve enerji yatırımlarına kapı aralanmakta, ekolojik bütünlük ve el değmemiş yaban hayatı risk altındadır. Millî parklar ve tabiatı koruma alanları ticarileştirilmektedir, millî park ve tabiatı koruma alanlarının özel sektöre uzun süreli olarak tahsisi mümkün olacaktır. Kamusal yarar ve yargı güvencesi ortadan kaldırılmakta, keyfîliğe açık bir yönetim modeli getirilmekte; nadir nitelikteki millî parkların, tabiat anıtlarının, tabiat parklarının korunma zırhı maalesef yok edilmektedir. Kaçak avcılığın önü açılmakta, zehir ve kapanla avcılık gibi suçlara karşı cezasızlık kültürü oluşmaktadır. Şunu rahatça söyleyebilirim ki millî parklarda turistik amaçlı bina ve tesislerin doksan dokuz yıl boyunca işletme hakkına sahip olunması sağlanıyor. Bu da millî servetlerimizin talan edilmesine kapı aralamaktadır.

İklim değişikliğinin etkisini en çok gösterdiği ülkelerden biriyiz. Kuraklıkla baş etmeye çalışıyoruz; yine, Allah yardımcımız oldu, yağmurlar bol ama maalesef, eğer AK PARTİ'ye ve Cumhur İttifakı'na kalsaydı vay ülkenin hâline diyorum. Siz ise millî servet değerindeki ormanlarımızı yok etmek için kollarınızı sıvamışsınız, yazıklar olsun diyorum sizlere!

Ülkemiz 3 coğrafik bölgenin kesiştiği yerde olması sebebiyle dünyadaki en zengin biyolojik çeşitliliğe sahip ülkelerden biri hâline gelmiştir. Yaklaşık 12 bin bitki türünün yüzde 30'u sadece bizim ülkemizde, Türkiye'de yetişmektedir. Millî parklarda ve tabiat parklarında koruma, kalkınma ve sürdürebilirlik dengesi kurulmak zorundadır. Millî parklarımız ve tabiat alanlarımız, sadece doğal yaşamın bir parçası değil aynı zamanda bizlere bırakılan bir kültürel mirasımızdır.

Bu teklifi acilen geri çekin; gelecek nesiller için, çocuklarımız için, bu ülkenin bekası için bu teklifi derhâl geri çekin. (CHP sıralarından alkışlar) Talana değil, yalana değil, koruma altındaki alanlara sahip çıkalım. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yasa teklifini geri çekin, bu yasa teklifini geri çekin; bu yasa teklifini geri çekin Sayın Başkan. Bu yasa teklifini geri çekin ki Allah aşkına, millet aşkına ve vatan aşkına geri çekin diyorum.

Sevgili milletvekili arkadaşlarım, sürem var daha...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir dakikan daha var.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bir dakikan var.

BAŞKAN - Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Geçtiğimiz günlerde, yeni yıla girerken Et ve Süt Kurumu ithalatla ilgili, besilik dana ithalatıyla ilgili bir yönetmelik çıkardı: 500 bin tane dana girecek, 392 bin tanesini 200 baş ve üstü ahır kapasitesi olanlara, 108 bin tanesini ise küçük işletmelere... Ya, ben merak ediyorum, siz Türk çiftçisinden ne istiyorsunuz? Türk çiftçisine; o küçük, orta ölçekli aile işletmelerine bir sürü kriter getirmişsiniz, ceza getirmişsiniz ama o 200 baş ve üzerindeki işletmelere hiçbir şey yok. Ya, bu akıl tutulması değil mi Sayın Başkan? Böyle bir yönetmeliği nasıl görmüyorsunuz? Küçük, orta ölçekli aile işletmelerini neden desteklemiyorsunuz? Biz diyoruz ki köylüleri köyüne döndürelim ama siz ise tam tersi, liberalizmi seçiyorsunuz, büyükleri seçiyorsunuz; siz her zaman zenginin yanındasınız, 5'li çetenin yanındasınız. Ya, şu yönetmeliğe bakın da küçük çiftçiler için bir düzenleme yapın Sayın Başkan. Et ve Süt Kurumu Türk çiftçisinin yanında olsun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - ...gidip de oradaki 5-6 fabrikacının, fabrikatörün yanında olmasın diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahısları adına ilk söz İstanbul Milletvekili Sayın Evrim Rızvanoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Rızvanoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

EVRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Milli Parklar Kanunu'yla ilgili teklif yaşam alanlarımızın nasıl korunacağını, gelecek kuşaklara nasıl bir ülke bırakacağımızı belirleyecek çok önemli bir tekliftir. Çünkü iktidar getirdiği bu teklifle doğayı koruma politikasından uzaklaşıyor, doğayı işletme anlayışına geçiyor. Bakın, iktidar bu dönemde doğaya hiç olmadığı kadar baskı yapıyor. Biz bunu nerede görüyoruz? Akbelen'de şirket lehine yapılan kamulaştırmalarda görüyoruz, Kaz Dağları'nda yabancı bir şirket on binlerce ağacı keserken görüyoruz, Marmaris kıyısına dikilen devasa otellerde görüyoruz, Kanal İstanbul uğruna tarım alanlarının ranta açılmasında görüyoruz; MAPEG tarafından son yayınlanan, köy, orman, mera demeden ihaleye çıkarılan ruhsat satışlarında görüyoruz. Şimdi, bu mesele, millî parkları ve tabiatı koruma alanlarının yıllardır taşıdığı koruma kalkanının zayıflatılmasına kadar gelmiş durumda.

Peki, bu teklifte ne olacak? Bu teklifte bir kere buralar turizm teşvik kapsamı altına girecek, uzun devreli gelişme planları devre dışı bırakılacak, buralar inşaat faaliyetlerine, yapılaşmaya ve işletim açısından da özel şirketlere açılacak, uzun süreli işletme haklarıyla kamusal koruma zayıflatılacak, adı "millî park" olan ama karakteri değişmiş alanlar yaratılacak. Yani korunan alan değil parçalanmış işletilen, gelecek kuşaklara bırakılan değil bugünün rantına açılmış alanlardan bahsediyoruz değerli milletvekilleri. Oysa "millî park ve benzeri korunan alanlar" dediğimiz yerlerde bunlar olmamalı çünkü buralar bilimsel değeri yüksek, nadir bulunan ve korunması gereken alanlardır. Burada kurdun, kuşun, ağacın, suyun kendi dengesi vardır ve kendi dengesinde bir yaşam alanıdır buralar. Buralar kısa vadeli kazançların değil uzun vadeli kamu yararının gözetildiği, gelecek kuşaklara bırakmamız gereken ortak mirasımızdır ve bu miras hiçbir iktidarın tasarruf alanı olamaz çünkü buralar milletimizindir. Bu alanlar enerji nakil hatları güzergâhı olsun diye değil ekosistemin sürekliliği sağlansın diye varlar, turizm yatırımları artsın diye değil doğal denge bozulmadan gelecek kuşaklara aktarılabilsin diye varlar; en önemlisi, ülkenin toprağı, suyu, havası ve yaşam güvencesi tükensin diye değil ayakta kalsın diye varlar. İşte, bu yüzden Milli Parklar Kanunu'nun mantığı ve özü çok açık: Önce koruma, sonra

kullanım. Bugünkü teklif ise bunu tamamen tersine çevirmiş durumda; önce kullanmayı, mümkünse, eğer geriye ufak bir şey kalırsa da onu da korumayı öneriyor. Yani iktidar, doğayı koruyan hukuk düzenini tam ama tam tersine çevirmeyi hedefliyor.

Üstelik bu teklifte sorun yalnızca doğa koruma sorunu da değil çok açık Anayasa ihlalleri var. Şimdi, iktidar her fırsatta bize ne diyor arkadaşlar? "Biz, hukuk devletiyiz." diyor ama iş Anayasa'ya geldiğinde o tarafını eğiyor, bu tarafını büküyor, başka bir şey karşımıza çıkıyor. Anayasa'nın 169'uncu maddesine bakalım: "Ormanların korunması ve yönetimi devlete aittir. Ormana zarar verecek hiçbir faaliyete de izin verilmez." diyor ama bugün iktidar kendi eliyle bu alanların anayasal korumasını fiilen zayıflatıyor. Anayasa 168'inci madde, bu ne diyor? "Doğal kaynaklar, devletin hüküm ve tasarrufu altındadır." diyor. Yani su kaynaklarını, ormanları, doğal alanları devlet korur diyor. Bunlar ticari kullanım baskısına terk edilemez diyor. Ama bu teklif, korunan alanları uzun süreli tahsislerle fiilen özel işletme alanlarına dönüştürecek bir kapıyı aralıyor. Anayasa'nın 63'üncü maddesine gelelim, bir de ona bakalım: "Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarını korumakla yükümlüdür." diyor. Millî parklar ve benzeri korunan alanlar anayasal sorumluluğun sahadaki karşılığıdır değerli milletvekilleri ama iktidar, burada da koruma statüsünü güçlendirmek yerine işletme izninin aralarını genişletiyor ve her tarafı ranta açmayı planlıyor.

Bakın, bu kanun teklifinde bir diğer sorun da katılımcılık meselesi. Teklif hazırlanırken bilim insanları bu masalarda yoktu, meslek odaları da yoktu ve sivil toplum da masada yoktu ama işletme hakkı alacak olan şirketlerin beklentileri sürecin merkezine yerleştirilmişti. Burada cevabını bulmamız gereken soru şudur: Millî parkları ve benzeri korunan alanları gerçekten korumak mı istiyorsunuz, yoksa Anayasa'yı çiğneyerek tabelası "korunan alan" olan ama fiilen yapılaşmaya ve işletmeye açılmış alanlar mı oluşturmak istiyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, teklifin detayına baktığımızda, kurumlar arası izin, görüş alışverişi de maalesef bir kenara bırakılmış durumda. Yetkiler, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne veriliyor yani tek bir elde toplanıyor ve maalesef denetim de daraltılıyor.

Teklifin 5'inci maddesinde de yeni bir düzenleme getiriliyor, deniliyor ki: "Millî parkların içine yol girebilir, enerji hattı girebilir, boru hattı bile girebilir. Üstelik yalnızca zorunlu kamu yatırımları için de değil gerçek ve tüzel kişiler için de izin verilebilir." Yani, kamusal koruma alanları özel çıkar projeleri için esnetilebilir hâle getiriliyor. Burada çok büyük bir risk var, o da şu: Hassas ekosistemlerde, bu ölçekteki altyapı izinleri koruma statüsünü kâğıt üzerinde bırakma anlamına geliyor, fiilen işlevsiz hâle getirmek anlamına geliyor. Yani, biz değil miyiz her yaz orman yangınlarını konuşup "Bunlara sebep olan elektrik iletim hatları neden böyle oldu, niçin böyle oldu?" diye değerlendiren yaz aylarında? Şimdi iktidar aynı riskleri göz göre göre, bire bir millî parklara taşıyor değerli milletvekilleri.

İşin bir de daha vahimi var, o da içme suyu temini gerekçesiyle millî park ve benzeri korunan alanlarda plan şartı aramaksızın izin verilmesi. Yani bu alanları koruyan planlar da devre dışı bırakılıyor. Plan devre dışı kalınca ne oluyor? Koruma zayıflıyor. Ne oluyor? Denetim zayıflıyor. Ne oluyor? Su kaynakları, millî parklar da yatırıma açık hâle geliyor. Şimdi, bu yüzden, tekrar bir soru soruyoruz: Bu düzenleme gerçekten kentlerin içme suyu ihtiyacı için mi yapılıyor, yoksa içme suyu bahanesiyle ülkenin su kaynakları adım adım özel şirketlerin kullanımına mı veriliyor.?

Değerli milletvekilleri, teklifin 6'ncı maddesinde konu bir adım daha ileriye gidiyor, "Korunan alanlardaki tesisler, işletmeler, hizmetler özel şirketler tarafından işletilebilir." deniliyor yani adı "millî park" ama yönetimi şirkette; adı "korunan alan" ama mantığı ticari işletme. Koruma önceliğini kaldırıp işletmeyi merkeze koyan bu yaklaşım, doğa koruma anlayışının özünü tamamen silip atıyor maalesef.

Teklifin 7'nci maddesine gelirsek de hukuk devleti açısından çok ciddi bir sorun var, o da korunan alanlardaki kaçak yapılar. Genel Müdürlük yalnızca yıkım seçeneğini almıyor burada, Genel Müdürlükçe değerlendirilmesi seçeneği de getiriliyor bu maddeyle yani millî parklar işgal edilirken kaçak yapıların yıkılması yerine idari bir kararla kullanılmaya devam edilmesinin önü açılıyor. Bu düzenleme kaçak yapılaşmanın önünü fiilen meşrulaştırıyor, keyfî uygulamalara da açık bir hâle getiriyor; bu yapıların ileride özel işletmeler tarafından kullanılmasının da zeminini hazırlıyor.

Şimdi, kaçak bir yapı varsa korunan alanda bunu ne yapmak gerekir? Çok net; ne yapılır? Yıkılır, kaldırılır, alan korunur ama burada maalesef bunun önü kapatılıyor.

Değerli milletvekilleri, maalesef, bu iktidarın doğayı korumak gibi bir niyeti yok. Bu teklifin özü iktidar için ne, biliyor musunuz? Para, para, para. Peki, bakalım, doğa için ne var? Zarar var. Halk için ne var? Zarar var. Çiftçi için ne var? Onun için de zarar var. (CHP sıralarından alkışlar) Niçin mi? Çünkü millî parklar ve korunan alanlar birer mesire alanı değildir, bunlar ülkenin ekolojik güvenlik altyapısıdır. Nasıl ki sınırlarımızı askerî hatlarla koruyoruz, iklim krizine, kuraklığa ve gıda güvensizliğe karşı da doğal savunma hattımız millî parklar ve benzeri korunan alanlardır. Bu teklifle iktidar savunma sistemimizi çökertmek istiyor. Oysa devlet dediğiniz yapı krizlere karşı toplumu korumak için vardır. İktidarsa kriz çağında koruma statülerini ortadan kaldırıyor yani bu, olacak bir iş değil sayın milletvekilleri.

Bizim tercihimiz açıktır; doğayı ekonomik faaliyetlerin arkasına dizen değil ekonomiyi doğanın sınırları içinde planlayan bir devlet anlayışı. Evet, doğayı iyi yönetmezsek yarın karşılaşacağımız zararların altından kalkmamız mümkün olamaz. Bugün ülkenin dört bir yanında seller var; görüyoruz, hepimiz televizyonlarda izliyoruz; keza, yazın orman yangınları aynı şekilde. Gelecekte karşılaşacağımız daha büyük doğal afetlere çok iyi hazırlık yapmamız gerekiyor ve doğayı da bunun için çok iyi yönetmemiz şart. Doğa, öyle şirket çıkarlarına feda edilecek bir şey değil, öyle bir lüksümüz zaten maalesef yok. O yüzden bu ülke şirket mantığıyla yönetilemez değerli milletvekilleri, bu topraklar kısa vadeli kâr hesaplarına teslim edilemez. Devlet dediğiniz yapı, geleceği bugünden korumak için vardır, geleceğin avansını şimdiden tüketmek için değil. Bu yüzden biz geleceğe karşı empatisiz bir rant düzenine değil bilimle yönetilen, adaletle korunan bir Türkiye'ye talibiz.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konuya çok bütüncül yaklaşıyoruz. Doğa korumayı nasıl yöneteceğiz, hangi ilkeleri esas alacağız; bunu parti programımızda çok yakın bir zamanda da açıkladık. Doğa koruma politikalarını bilimsel temelde yeniden kuracağız. Doğal alanlarda ekosistem izlemelerini düzenli olarak yapacağız, verileri şeffaf olarak kamuoyuyla paylaşacağız. En önemlisi, iktidarın yaptığının aksine, millî parkların, tabiat parklarının ve sulak alanların sayılarını artıracağız, koruma statülerini de güçlendireceğiz. Biz bu ülkenin ormanını, suyunu, toprağını günübirlik çıkarlar için teslim etmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

EVRİM RIZVANOĞLU (Devamla) - Bu anlayışla, teklifin bu yönüyle tekrardan değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşmacı Sivas Milletvekili Sayın Rukiye Toy.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RUKİYE TOY (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken idrak edeceğimiz ramazanışerifin tüm İslam âlemi için hayırlı ve mübarek olmasını diliyor, ramazan ikliminin mazlum gönüllerin inşirahına, zalimlerin ve destekçilerinin inkırazına vesile olmasını Yüce Rabb'imden niyaz ediyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşeceğimiz kanun teklifimizin yasalaşmasıyla birlikte teklife konu olan alanlar için çevre koruma politikalarında daha etkin ve sürdürülebilir bir dönem başlayacak; ülkemizin doğal mirasını koruma yolunda önemli bir adımı daha atmış olacağız. Bu vesileyle, teklifin Genel Kurula gelmesinde ilk günden itibaren emeği geçen tüm arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum.

Millî parklar, tabiat parkları ve diğer koruma alanlarının yaban hayatının ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması faaliyetleri her zaman için hükûmetlerimizin öncelikli konuları arasında yer almıştır. Korunan alanlarımızın sahip olduğu kaynak değerlerinin korunması, geliştirilmesi ve uzun dönemde devamlılığının sağlanması maksadıyla alanlarımıza son yirmi üç yılda güncel rakamlarla 22 milyar yatırım yapılmıştır. 2026 yılında da 11,1 milyar TL doğa koruma faaliyetlerinde harcanarak korunan alanların sayı ve nicelikleri artırılacak, halkımızın ülkemizin doğal güzelliklerinden daha etkin yararlanması sağlanacaktır. 2002-2006 yılları arasında 33 olan millî park sayımız 50'ye, 17 olan tabiat parkı sayımız 275'e, 89 olan tabiat anıtı sayımız 112'ye, toplam korunan alan sayımız 172'den 692'ye çıkarılmış ve zengin biyolojik çeşitliliğimizin korunması için kritik adımlar atılmış, halkımızın nefes alabileceği, doğayla baş başa kalabileceği daha fazla alan oluşturulmuştur.

İklim değişikliğinin getirdiği olumsuz durumlara karşı sulak alanlarımız koruma altına alınmış, koruma altındaki sulak alan sayımız 9'dan 138'e çıkarılmıştır. Sulak alan yüz ölçümümüz ise 159 bin hektardan 1 milyon 755 bin hektara yükseltilmiştir. 2002'de 20,8 milyon hektar olan orman varlığımız bugün 23,4 milyon hektara ulaşmıştır. 2002'den bugüne aziz vatanımızın dört bir yanına 7,5 milyardan fazla fidan dikilmiştir. Bu rakamlar bütüncül bir niyeti, tercih edilen politikayı ortaya koymaktadır çünkü Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde yerli ve millîlik anlayışının bir tezahürü, millî güvenliğin mütemmim cüzü ve Türkiye Yüzyılı vizyonunun gereği olarak "gök vatan" "mavi vatan" "yeşil vatan" kavramlarını biz ortaya koyduk. İstiklal ve istikbal mücadelemize, yatırımlarımıza, projelerimize, eserlerimize bu doğrultuda yön verdik, yön veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile uluslararası düzeydeki doğa koruma ve korunan alanların yönetim anlayışında zamanla birçok gelişmeler ve değişimler olmuştur. 1938 yılında yayımlanan 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, bu doğrultuda zaman içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalmıştır. 6831 sayılı Orman Kanunu ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu başta olmak üzere diğer kanunlarda yapılan değişikliklerle uygulamada özellikle uyum noktasında sorunlar yaşanmaktadır. Yasal düzlemdeki bu ihtiyaçların yanı sıra doğa korumadaki bütüncül yönetim yaklaşımının daha ileri seviyelere getirilmesi, hassas koruma gerektiren millî park alanlarında daha etkin koruma sağlanması, uluslararası düzeydeki doğa koruma ve korunan alanların yönetim anlayışındaki gelişme ve değişimlerin karşılanabilmesi gibi gereklilikler sebebiyle mezkûr kanunlarda değişiklikler yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Hazırlanan teklifle sahip olduğumuz zenginliklerin korunması için millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanlarının ilanı ve yönetimi gibi hususlarda değişiklik yapılması; biyolojik çeşitlilik, yaban hayatı, kara av hayvanları ile orman içi su kaynakları, dere, göl, gölet ve sulak alanlar ve hassas alanların tespiti, korunması, geliştirilmesi, kara avcılığının düzenlenmesi ve yönetilmesi, doğa turizmi potansiyelinin artırılması bu kanunla birlikte hedeflenmiştir.

Bu bağlamda, ülkemizin en önemli korunan alan otoritesi olan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 2024 yılında yayımlanan 175 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle kamu tüzel kişiliği haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yapılandırılmıştır. Bu sayede sorumluluk alanına giren konularda daha etkili, daha kaliteli ve daha hızlı hizmet sunabilecek bir statü kazanmıştır. 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nda teklifle yapılacak düzenlemelerle de bu durum daha üst seviyelere çıkarılacaktır.

Yine, teklifle, korunan alanlarımızın kaynak değerlerinin korunması ve koruma-kullanma dengesi içerisinde etkin bir ziyaretçi yönetimi yapılması, ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarını gidermeye yönelik gerekli alt ve üst yapı tesisleri ile alan düzenlemelerinin hızlı bir şekilde tamamlanması, ziyaretçilere farklı alternatifler sunacak koridorların oluşturulabilmesi için korunan alanların bölgesel bazda iyi planlanması, projelendirilmesi ve yönetimi amaçlanmaktadır. Yirmi üç yılın sonunda, korunan alanlara gelen yıllık ziyaretçi sayısının yıldan yıla artarak 5,5 milyondan 70 milyona ulaşması hem bu düzenlemelere neden ihtiyaç duyulduğunu hem de vatandaşlarımızın yaptığımız çalışmalarımıza teveccühünü ortaya koymaktadır.

Özetleyecek olursak teklifle doğa korumadaki bütüncül yönetim yaklaşımının daha ileri seviyelere getirilmesi sağlanacak, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğümüzün güçlendirilmiş yeni teşkilat yapısı ve yeni statüsüyle hukuka aykırılıklara karşı mücadele edebilmesi için daha caydırıcı bir mevzuatla desteklenmesi mümkün olacaktır.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ kuruluşunun 15'inci ayında iktidar olmuş, çeyrek asırdır ait olduğu tarihe ve coğrafyaya yön vermiş bir harekettir. Liderimiz daha o günlerde "AK PARTİ'den sonra bu ülkede hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." demişti ve öyle de oldu; artık, Türkiye eski Türkiye değil çünkü bugün gündemi belirlenen bir Türkiye yok.

CAVİT ARI (Antalya) - Ne varsa bozdunuz ne varsa, eskisi gibi değil, doğru! Ne varsa tahrip ediyorsunuz!

RUKİYE TOY (Devamla) - Krizlerde çözüm için kapısı çalınan, hamleleri dikkatle takip edilen, nerede bir zulüm varsa karşısında duran, barışın banisi ve garantörü bir Türkiye var. Artık bölgesel bir güç, küresel bir aktör olma yolunda emin adımlarla yürüyen bir Türkiye var. Bu saatten sonra Türkiye manda sevicilerin, şahsi istikbal peşinde koşanların değil 2053'ü, 2071'i hedefleyenlerin, millete hizmeti şiar edinmiş, Türkiye Yüzyılı'na inananların vatanıdır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - 30 milyon insan aç, 30 milyon insan aç! "Türkiye Yüzyılı" diye hamasetten vazgeç.

RUKİYE TOY (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle kanun teklifimizin hayırlı olmasını diliyorum. Teklifin, emanetçileri olduğumuz doğanın gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde ulaşmasına vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 17'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde, YENİ YOL Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Bilici.

Buyurun Sayın Bilici. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine YENİ YOL Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün gündemimize aldığımız husus yalnızca teknik düzenlemeler içermiyor; biz bugün Abant'ın sabahın ilk ışıklarıyla göl yüzeyine çöken sisini, Ilgaz'ın kışın beyaza bürünen doruklarını, Kaz Dağı'nın mitolojik hafızasını ve insanın nefesini açan ormanlarını, Kovada Gölü'nün cam gibi duru sularını, Kaçkar Dağları'nın buzul göllerini ve coşkun derelerini, Hakkâri Cilo ve Sat Dağlarının heybetli zirvelerini ve Küre Dağları'nın derin kanyonlarını, eşsiz yaban hayatını konuşuyoruz. Abant Gölü Millî Parkı yalnızca bir göl değildir; 4 mevsim renk değiştiren, kayın ve çam ormanlarıyla çevrili, sayısız kuş türüne ev sahipliği yapan bir ekosistemdir. Ilgaz Dağı Millî Parkı Batı Karadeniz'in su kaynaklarını besleyen, orman dokusuyla, yaban hayatı koridorlarıyla stratejik bir doğal alandır. Kaz Dağı Millî Parkı mitolojide İda Dağı olarak anılan, endemik türleri ve yüksek oksijen oranıyla dünya ölçeğinde kıymetli bir coğrafyadır. Kovada Gölü Millî Parkı Akdeniz ikliminin su ekosistemleriyle buluştuğu biyolojik çeşitlilik açısından hassas bir alandır. Kaçkar Dağları Millî Parkı buzul gölleri, alpin çayırları ve endemik bitki türleriyle Karadeniz'in zirvesindedir. Hakkâri Cilo ve Sat Dağları Millî Parkı Türkiye'nin en yüksek dağ ekosistemlerinden birini barındırır, buzul kütleleri ve nadir flora türleriyle eşsizdir.

Değerli arkadaşlar, burada saydıklarımız ve burada sayamadığımız her bir millî parkımız âdeta cennetten birer parçadır. Bu millî parkların her biri yalnızca turizm alanı değil, karbon yutakları, su kaynakları, biyolojik koridorlar ve doğal yaşamın sürekliliğini sağlayan hayati sistemlerdir. Eğer biz bu alanları yalnızca ekonomik getiri üzerinden tanımlarsak onların ekolojik değerlerini ve kamusal niteliğini görmezden gelmiş oluruz. Tarım ve Orman Bakanlığının 2025 verilerine göre ülkemizde 50 millî park, 274 tabiat parkı, 111 tabiat anıtı, 32 tabiatı koruma alanı, 136 sulak alan ve 85 yaban hayatı geliştirme sahası bulunmaktadır. Toplamda yalnızca 9 milyon hektarlık bir alan koruma statüsündedir ancak 2025 yılı itibarıyla millî park ve tabiat parklarını ziyaret eden kişi sayısının 70 milyona yaklaşması bu alanların ciddi bir insan baskısı altında olduğunu göstermektedir. Bilimsel açıdan doğa korumanın temel ilkesi önleme ilkesidir. "Taşıma kapasitesi" kavramı bir ekosistemin kaldırabileceği insan müdahalesinin sınırlarını ifade etmektedir. Bu sınır açıldığında habitat parçalanması başlar, tür, göç yolları kesintiye uğrar ve ekosistem fonksiyonları zayıflar. Bilimsel çalışmalar insan müdahalesindeki yüzde 10'luk artışın biyolojik çeşitlilik kaybını yüzde 25'e kadar yükseltebileceğini göstermektedir. Bu nedenle, korunan alanlarda yatırım ve tesis öncelikli bir yaklaşımı benimsemek uzun vadede geri dönülmez kayıplara yol açacaktır.

Değerli milletvekilleri, teklifin birinci bölümünde dikkat çeken en önemli husus, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne devredilen geniş takdir yetkisidir. Daha önce bakanlık veya Cumhurbaşkanlığı onayı gerektiren birçok işin artık, Genel Müdürlük düzeyinde sonuçlandırılabilmesi söz konusudur. Buna karşılık, kanunla düzenlenmesi gereken birçok temel ilkenin yönetmeliklere bırakılması yasallık ve belirlilik ilkeleri açısından zorunludur. Çevre hakkı Anayasa'nın 56'ncı maddesiyle güvence altına alınmış temel bir haktır, bu hakkın korunması idari takdirin sınırlarını bırakılmamalıdır. Teklifin gerekçesinde doğa temelli turizmin geliştirilmesi ve ekonomik getirinin sürdürülebilir yönetimi vurgulanmaktadır ancak burada koruma ve kullanma dengesi kullanım lehine kaydırılmaktadır. Oysa, çevre hukukunun temel yaklaşımı koruma amacının önceliğidir. Korunan alanların ekosistem fonksiyonları karbon depolama kapasitesi, su rejimini düzenleme, toprak erozyonunu önleme ve mikroiklim oluşturma gibi hayati işlevlerdir. Bu işlevler ekonomik değerlerle ölçülemez çünkü bunlar yaşamın ta kendisidir.

Yine, teklifin 3'üncü maddesiyle, Genel Müdürlük, kamu tüzel kişiliğini özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırmakta "av ve doğa koruma memuru" ile "alan kılavuzu" tanımları kanuna eklenmektedir. Çalışma usul ve esaslarının ise yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesinin 13 Eylül 2023 tarihli kararı kanuni ölçütler belirlenmeden idareye bırakılan düzenlemelerin kanunilik ve belirlilik ilkelerine aykırı olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Buna rağmen teklifin aynı yaklaşımı sürdürmesi anayasal uyarıların dikkate alınmadığının göstergesidir.

Teklifin 5'inci maddesiyle 2873 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi tamamen yeniden düzenlenmekte, millî park ve tabiat parklarında kamu yararı ve plan dâhilinde olmak şartıyla turistik tesislere izin verilmesi kolaylaştırılmaktadır. İntifa hakkının kırk dokuz yıldan doksan dokuz yıla kadar uzatılabilmesi korunan alanlarda uzun süreli özel kullanım rejimi oluşturacaktır. "Kamu yararı" ve "zaruret" gibi kavramların sınırları net biçimde çizilmemiştir; bu durum, istisnanın kural hâline getirilmesi riskini doğurmaktadır.

Değerli arkadaşlar, teklifin 9'uncu maddesiyle döner sermaye sistemi genişletilmekte, korunan alanlarda elde edilen gelirler doğrudan Genel Müdürlüğün döner sermayesine aktarılmaktadır. Ayrıca, Cumhurbaşkanına sermaye miktarını 5 katına kadar yükseltme yetkisi tanınmaktadır; bu durum, Anayasa'nın 161'inci maddesinde güvence altına alınan bütçe birliği ilkesini de zedelemektedir. Unutulmamalıdır ki bütçe hakkı Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Kamu gelirlerinin merkezi bütçe dışında özel hesaplarda toplanması mali saydamlık ve hesap verilebilirlik açısından ciddi riskler doğuracaktır.

Teklifin 14'üncü ve 16'ncı maddeleriyle turizm tahsis ve izin işlemleri Genel Müdürlüğe devredilmekte, kullanım ve üst hakkı bedelleriyle proje maliyetinin yüzde 3'ü oranındaki katkı payları döner sermaye hesaplarına aktarılmaktadır. Bu düzenleme kamu taşınmazlarından elde edilen gelirlerin genel bütçe dışında tutulmasına yol açmaktadır. Bu yapı mali disiplin ve yasama denetimi açısından sorun doğurmaya açıktır.

Sayın milletvekilleri, unutulmamalıdır ki doğa koruma rejimi bir kamu hizmetidir, gelir üretim modeli değildir. Korunan alanların ekonomik performans üzerinden planlanması uzun vadede hem ekolojik hem de hukuki sorunlar doğuracaktır. Abant'ın sisini, Ilgaz'ın karını, Kaz Dağı'nın nefesini, Kovada'nın dinginliğini, Kaçkar'ın buzul göllerini, Cilo'nun zirvelerini, Küre'nin kanyonlarını korumak yalnızca bir çevre politikası meselesi değil anayasal bir zorunluluktur, gelecek nesillere karşı bir sorumluluktur, endemik türlere karşı bir sorumluluktur.

Bu nedenle, teklifin anayasal ilkeler, yasallık ve belirlilik esasları içerisinde, bütçe birliği ve mali saydamlık kuralları çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin birinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Genel Kurulu ve bizleri ekranları başında takip eden saygıdeğer vatandaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kanun getirme usulünü artık eleştirmekten biz bıktık çünkü eleştirdiğimiz şey istisna değil AK PARTİ döneminde kural hâline gelmiştir. Torba yasa anlayışıyla paydaşsız, bilimsiz, meslek odasız, sivil toplumsuz metinleri getirip Genel Kurula ve dolayısıyla millete dayatmaktasınız. Biz her seferinde aynı uyarıları yapmak zorunda kalıyor, siz her seferinde aynı hoyratlığı "acele" diyerek

tekrarlıyorsunuz. Bugün de karşımızda yine aynı zihniyetin ürünü vardır. Bu teklifin başlığında "Milli Parklar" yazıyor, millî diyoruz; peki, soruyorum: Millî parkı millî yapan nedir? O parkın ağacıdır, suyudur, toprağı ve yaban hayatıdır yani o coğrafyanın hafızasıdır, milletimizin ve insanlığın ortak mirasıdır. Millî park dediğimiz yer bir partinin, bir zümrenin, bir şirketin, bir müteahhidin tasarruf alanı değildir; millî park milletindir ve millî olanın ilk şartı da korumaktır. Fakat siz "millî" kelimesini tabelada seviyor, iş icraata gelince millî olana da onu korumaya da mesafe koyuyorsunuz. O sebeple, bu teklif millî parkları korumuyor, ne yazık ki soyguna kapı aralıyor. Üstelik "kamu yararı" ve "zaruret" gibi ucu açık, sınırları belirsiz ifadelerle önce kelimeleri muğlaklaştırmakta, sonra doğayı sessizce teslim almaktasınız, talanı da böylece başlatmış oluyorsunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ'nin "yerli ve millî" diye pazarladığı şeyin, memleketin taşına toprağına geldiğinde nasıl buharlaştığını hep birlikte görüyoruz. Yerlilik ve millîlik söylemi millî parkların kapısına kadar geliyor ancak orada, kapının önünde duruyor; içeriğe girince işlettirme, devretme, izin verme, tesis yapma başlıyor.

Yerlilik ve millîlik milletin yeşilini sermayeye açmakla değil, milletin doğal mirasını korumakla ölçülür. Bakın, milliyetçilik nutukla olmaz, milliyetçilik bayrağı diline dolamakla olmaz; milliyetçilik bu ülkenin suyunu, ormanını, dağına taşına sinmiş hayatı korumakla olur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Çünkü vatan dediğimiz şey yalnızca sınır çizgisi değildir; vatan toprağın bereketidir, suyun temizliğidir, ormanın nefesidir, yaban hayatının dengesidir; millî parklar da bu vatanın en kıymetli ve en millî parçalarıdır.

Değerli milletvekilleri, şimdi maddelere tek tek bakalım. 5'inci maddeyle, millî park ve tabiat parklarında kamu yararı iddiasıyla turistik amaçlı bina ve tesislerin yapılmasının önünü açmak istiyorsunuz; yetmiyor, enerji nakil hatları, petrol, doğal gaz boru hatları, haberleşme ve altyapı tesisleri gibi projelere yine, kamu yararı ve zaruret diyerek özel kişiler lehine izin veriyorsunuz. Dahası da var, içme suyu temini gerekçesiyle aciliyet göstererek, korunan alanların temel güvencesi olan uzun devreli gelişme planı şartını kaldıracaksınız. Bu, planlamayı tersine çevirmektir. Bu "önce yap, sonra plana uydur" anlayışıdır. Bu anlayış AK PARTİ'nin memlekete bıraktığı en ağır miraslardan biridir. Önce kazma girer, sonra mevzuatla ayarlanır; önce tahribat olur, sonra meşrulaştırma gelir. Üstelik bu "kamu yararı" kavramı idarenin keyfî yorumuyla genişletilmeye son derece müsaittir. Bugün "zaruret" dersiniz, yarın "yatırım" diye alıştırırsınız, öbür gün "turizm" diye normalleştirirsiniz, "millî park" dediğimiz yerleri de böylece şantiyeye dönüştürmüş olursunuz.

6'ncı maddeyle koruma, yönetim, işletme, işlettirme, tanıtım, eğlenme, dinlenme hizmetleri için gerekli altyapı, üst yapı tesislerinin hepsi Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü eliyle yapılacak, yaptırılacak, işletilecek ve işlettirilecektir yani burada yetkiyi tek elde topluyorsunuz, bu maddede korunan alanların kaderini tek bir merkezin insafına bırakıyorsunuz. Denge-denetim yok, şeffaflık yok, hesap verme yok; devleti devamlı kurumlar düzeni olmaktan çıkarıp tek imzaya, tek takdire, tek keyfiyete indirgemeye çalışıyorsunuz. Kaldı ki "millî park" dediğiniz yer şirket mantığıyla işletilecek bir yer de değildir, bilimle korunacak, kamu adına yönetilecek millî bir emanettir. Bu yetki yoğunlaşması "koruma" adı altında ticarileştirmenin, "hizmet" adı altında peşkeşin önünü açacaktır. Bizim itirazımız tam da budur, kanun kalkanını indirip korunan alanları siyasi konjonktürünüzün anlık tercihlerine açık hâle getiriyorsunuz.

Şimdi, 15'inci maddeye gelelim. Burada "yazılı ve/veya sözlü sınav" diyerek mülakat kapısını aralamaktasınız. Bu ülkede mülakatın neye dönüştüğünü hepimiz biliyoruz. Liyakati değil, torpili büyüten bir mekanizma hâline gelen bu sisteme karşıyız. İYİ PARTİ olarak diyoruz ki: Eğer denetim elemanı alınacaksa bu iş "ve/veya"yla muğlak bırakılmasın, hem yazılı hem sözlü şartı netleşsin, ölçülebilir olsun, keyfîliğin kapısı kapansın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifi koruma ilkesini işletme ve tesis mantığına kurban etmektedir. Rantın olduğu yerde ekolojik denge geri plana itilmektedir. Sadece küçük bir tesis diye başlayan iş koca bir yapılaşma düzenine dönüşmektedir. AK PARTİ iktidarına sesleniyorum: Ormanları talan ettiniz, meraları baskıladınız, kıyıları parsel parsel ettiniz, şimdi gözlerinizi millî parklara, tabiat parklarına, sulak alanlara dikiyorsunuz. Bu, bir kalkınma politikası değildir; bu, sizin talan ve rant düzeninizdir. Bizim itirazımız nettir, millî parklar milletindir, yandaşa işletme sahası değildir. Yerli ve millîlik nutukla değil, bu doğal mirası koruyarak ispat edilir. Planı kaldırıp "Önce yap, sonra uydur." demek memlekete karşı sorumsuzluktur. Yetkiyi tek elde toplayıp denetimi zayıflatmak talanın önünü açmaktır. Bizim duruşumuz, vatanımızın suyunu, ormanını, dağını, taşını korumayı da namus meselesi saymaktadır. Millî parklarımızı, tabiat parklarımızı, sulak alanlarımızı yapılaşma ve işletmecilik baskısına açan bu yaklaşımı reddediyoruz. Tarım ve Orman Bakanlığını da Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünü de "millî" kelimesinin hakkını vermeye; şeffaf, bilimsel, denetlenebilir ve gerçekten korumacı bir düzen kurmaya davet ediyor ve İYİ Parti olarak yüce Meclisi rantın değil, milletin; talanın değil, tabiatın; günübirlik çıkarların değil, gelecek nesillerin yanında durmaya çağırıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Hilmi Durgun.

Buyurun Sayın Durgun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HİLMİ DURGUN (Antalya) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 230 sıra sayılı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulumuzu ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifi, kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yeniden yapılandırılmasının ardından uygulamada ortaya çıkan idari ve hukuki boşlukları gidermeyi amaçlamaktadır. Bu yönüyle teklif, yalnızca teknik bir uyum düzenlemesi değil, korunan alan yönetiminin kurumsal kapasitesini güçlendirmeye dönük kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Öncelikle kurum isimlerinin yeni statüye uygun şekilde güncellenmesi, görev ve yetki alanlarının netleştirilmesi ve gelir kalemlerinin belirlenmesi mali ve idari sürdürülebilirlik açısından önemlidir. Denetim kapasitesinin artırılması, av ve doğa koruma memurlarının görev tanımlarının güçlendirilmesi ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik idari yaptırım yetkisinin Millî Parklar Genel Müdürlüğüne açık şekilde verilmesi uygulamada yaşanan tereddütleri azaltacaktır. Özellikle korunan alanlar, sulak alanlar, hassas ekosistemler ve nesli tehlike altında olan türler bakımından etkin denetim mekanizması hayati önem arz etmektedir.

Teklifle alan kılavuzu tanımının kanuna eklenmesi ve ziyaretçi yönetiminde yöre insanının sürece dâhil edilmesi koruma kullanma dengesi bakımından olumlu bir adımdır. Korunan alanların yalnızca yasaklama anlayışıyla değil bilinçli kullanım ve yerel katılım modeliyle yönetilmesi gerekmektedir. Ayrıca, millî parklar dışında kalan korunan alanlarda da plan hazırlama süreçlerinin standartlaştırılması ve turizm merkezlerinde hazırlanacak planlarda Genel Müdürlüğün olumlu görüşünün aranması parçalı idari uygulamaların önüne geçecektir. Ceza hükümlerinin caydırıcılığının artırılması ve kaçak faaliyetlerle mücadelede yaptırımların güncellenmesi de koruma rejiminin etkinliği açısından önem taşımaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere memleketim Antalya ilimizde Türkiye'nin en önemli koruma alan varlığına sahip şehirlerinden bir tanesi olup Antalya ilimizde 5 millî park, 5 tabiat parkı, 3 tabiat koruma alanı, 10 tabiat anıtı, 8 yaban hayatı geliştirme sahası, 1 ulusal önemi

haiz sulak alan, 3 mahallî önemi haiz sulak alan, 1 alageyik üretim merkezi, 9 deniz kaplumbağası yuvalama kumsalı, 58 devlet avlağı, 10 genel avlağı ve 4 tane de örnek avlak sahası bulunmaktadır. Akdeniz'in masmavi suları ile Torosların heybetini aynı ufukta buluşturan, Altınbeşik Mağarası Millî Parkı, Beydağları Sahil Millî Parkı, Güllük Dağı Termesos Millî Parkı, Köprülü Kanyon Millî Parkı ve Saklıkent Millî Parkı yalnızca ziyaret edilen turistik noktalar değil, aynı zamanda biyolojik çeşitliliğin, su kaynaklarının ve kültürel mirasın teminatıdır. Yatırım rakamları elbette önemlidir ancak asıl mesele, bu alanların millî menfaatlerimizi esas alan, bilimsel esaslara dayalı ve şeffaf bir yönetim anlayışıyla korunmasıdır. Koruma, kullanma dengesinin gözetilmediği bir model sürdürülebilir değildir. Aşırı kullanım da tamamen dışlayıcı bir yaklaşım da uzun vadede sorun üretecektir. Gelecek nesillere bırakacağımız en kıymetli emanet bu aziz vatanın doğal mirasıdır. Bu kutsal toprakların her karışı bizlere ecdadımızın emanetidir. Onu korumak da milletçe omuz omuza taşıyacağımız tarihî bir sorumluluktur. Bu bilinçle hareket etmek hepimizin ortak sorumluluğudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de avcılık faaliyetlerinin hukuki çerçevesi 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu doğrultusunda her yıl oluşturulan Merkez Av Komisyonu kararlarıyla birlikte belirlenmektedir. Ülkemizde avcılarımızın iç ekonomik hareketliliği kırsal bölgelerde yaklaşık 1 milyar dolarlık bir iç turizm hacmi oluşturmaktadır. Bu rakam konaklama, akaryakıt, yeme içme, ekipman alışverişi, yerel esnaf harcamaları gibi doğrudan kırsala yayılan ekonomik katkıyı ifade etmektedir. Bu sebeple, sahada faaliyet gösteren avcılar ve dernek başkanlarımızdan gelen bilgiler ışığında yaşanan temel sorunlardan ve taleplerden de bahsetmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen ve avcılık faaliyetlerinin planlanması ile denetlenmesinde temel dijital altyapısı olan Avlak Bilgi Sistemi yani AVBİS'in mevcut server kapasitesi yoğun kota dönemlerinde yetersiz kalmakta, sistem kilitlenmekte ve avcılarımız yasal haklarını maalesef kullanamaz hâle gelmektedirler. Güçlü ve yüksek kapasiteli yeni bir altyapının satın alınması ya da gelişmiş bir sisteme geçilmesi artık bir tercih değil zorunluluktur çünkü bu mesele yalnızca teknik bir aksaklık değildir, doğrudan kırsal ekonomiyi de etkileyen yapısal bir sorundur. 2026-2027 av sezonuna girerken bu sorunun en kısa sürede mutlaka çözülmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, göçmen kuş avında ülkemizde uygulanan kotalar oldukça düşüktür. Göçmen kuş türlerine ilişkin avlanma izinlerinin AVBİS üzerinden avlak bazlı değil, ilin tamamını kapsayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir çünkü göçmen türler sabit alanlara bağlı değildir. Bu nedenle il bazlı dijital izin modeli hem biyolojik gerçekliğe hem de yönetim kolaylığına daha uygundur.

Diğer bir konu da 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve ilgili mevzuatta meskûn mahal sınırı 300 metre olarak belirlenmiş olmasına rağmen iller arası farklı uygulamalarla karşılaşılmaktadır. Örnek olarak, bu uygulama Burdur, Isparta, Denizli ve İç Anadolu illerimizde mevzuata uygun bir şekilde uygulanırken Antalya ilinde Merkez Av Komitesi kararlarıyla bu mesafe 1.000 metreye çıkarılmıştır. İl bazlı farklı uygulamalar hukuki eşitsizlikler doğurmaktadır. Mesafenin ülke genelinde kanunda belirtildiği şekilde yani 300 metre standart hâle getirilmesi avcılarımızın önemli talepleri arasında yer almaktadır.

Özetle, avlak sınırlarının net, dijital ve herkesin erişebileceği haritalar üzerinden açık şekilde belirlenmesi, meskûn mahal mesafesinde il bazlı keyfî uygulamaların kaldırılarak ülke genelinde standart mevzuat uygulanması, AVBİS sistem altyapısının güçlendirilmesi, kota planlamasının bilimsel verilere dayalı, adil ve sürdürülebilir şekilde yeniden düzenlenmesi, avlak kapatma kararlarında somut, yazılı ve kamuoyuna açık, bilimsel gerekçe zorunluluğu getirilmesi ve avcı derneklerinin ve sahadaki paydaşların karar süreçlerine daha etkin dâhil edilmesi konularının büyük önem arz ettiğini ifade ediyor, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın İbrahim Akın.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan, öncelikle Zonguldak'ta göçük altında kalan ve katledilen 2 işçinin yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Bizim için bu açıkçası bir iş cinayetidir, yıllardır yaşadığımız gerçekliğin bir parça daha tekrar edilmesi anlamına gelmektedir.

Şimdi görüşülmekte olan yasa, aslına bakarsanız sadece Millî Parklarla ilgili ya da Tarım Bakanlığıyla ilgili değil, aynı zamanda diğer bakanlıklarla da ilgilidir ve özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığını doğrudan ilgilendiren bir konu olmasına rağmen maalesef, daha önce de olduğu gibi, başka bakanlıklar üzerinden, konuyu ilgilendiren bakanlık tasfiye edilerek ya da baypas edilerek yapılmış bir yasayla karşı karşıyayız. Şimdi, burada temel problem konusunda anlaşmamız maalesef mümkün değil çünkü biz geçmişten bu yana yaşadığımız bütün yasal düzenlemelerde, özellikle 7554 sayılı Yasa yapıldıktan sonra yaşadığımız pratiği biliyoruz. Bizim açımızdan AKP iktidarı özellikle ekoloji konusunda, çevre konusunda korkunç bir kötülük sistemini örgütlemektedir ve aynı zamanda, emeğe karşı nasıl bir sömürü sistemi yapılmışsa doğaya karşı da aynı şekilde bir sömürü sistemi uygulanmaktadır. Bunu kabul etmek mümkün değildir çünkü yaşadığımız pratik bize açıkça göstermektedir ki bu, bir kısım güzel sözlerle değil, gerçeğin içerisinde yaşadığımız hayatla ilgilidir. Hemen örnek vermek isterim: 7554 sayılı Yasa geçtikten sonra yaklaşık 800 tane ruhsat doğrudan adrese teslim, ihalesiz yapılmıştır, ÇED tasfiye edilmiştir ve adrese teslim yapılmıştır. Sadece bu mu? En son yine, Akbelen ve diğer köylerimizde, 7 köyümüzde 679 tane parsele ve 7 köyün ortadan kaldırılmasına tekabül eden bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kamulaştırma yapılmıştır. Kamulaştırma kimin için yapılmıştır? Aynı zamanda memleket için yapıldığı söylenmektedir ama asla böyle de değildir, bir şirketin ihtiyacını karşılamak üzere yapılmıştır ve bu kamulaştırma orada 7 köyün ortadan kaldırılmasına tekabül eden bir sonuç üretmektedir. Sizin doğaya karşı yürüttüğünüz mücadelede ortaya çıkan gerçeklik şudur: Siz doğayla birleşik, ortak bir yaşam tarzı değil, doğaya hükmetmeye çalışan, yönetmeye çalışan, planlamaya çalışan, orayı bir ticarethane gibi görmeye çalışan bir zihniyetle yönetmeye çalışıyorsunuz ve bunun yarattığı, dünyadaki ve ülkemizdeki ekonomik krizin bir parçası olarak da maalesef arzu etmememize rağmen iklim krizi yaşanıyor ve iklim krizi aynı zamanda inanılmaz bir sorun alanı üretmeye devam ediyor.

Şimdi, burada Genel Müdürümüz de var. Gerçekten millî parklar ve doğal alanlarının korunması meselesi çok önemli bir konu ve şu anda belki de elimizde kalan son koz. Bu kurum eğer bu şekilde korumayı değil, tamamen ticarileştirmeyi önüne koyacak bir yasayı kabul ederse Türkiye'de artık bizim açımızdan değerlerimiz olan, millî parklarımız olan, bir anlamda dokunulmaz hâle gelen zırhlarımız olan konunun da elden gitmesi anlamına tekabül eden bir karardır bu ve bunu kabul etmek de mümkün değildir.

Biz DEM PARTİ olarak insanın doğaya hükmetmesini değil, doğayla birlikte onun bir parçası olarak yaşamasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Bugüne kadar insanlığın bu hükmetme, yok etme, sömürme politikasının yarattığı tahribat dünyada olduğu gibi ülkemizde de korkunç bir iklim krizine sebep olmuştur ve ülkemizde de her türlü "doğal" denilen ama doğal olmayan felaketlerin sebebi olmuştur. O nedenle bu zihniyetten vazgeçmediğiniz sürece geleceğe dönük hiçbir toplumsal değer bütünlüğünü sağlama şansı yoktur; tam aksine, doğal varlıklarımız olan ve canlı hayatın tamamıyla ilgili olan bütün varlıklarımız yok edilmeyle karşı karşıyadır ve bunun içerisinde tabii ki yabani hayvanlar da vardır.

Oraya geçmeden önce şunu açıkça söylemek isterim: Şu andaki Genel Müdürlüğün bir kurulma amacı var, bu amacı sizlere okumak istiyorum: Bu kanunun -yani geçmişte var olan, şu anda değiştirilmek istenen kanunun- millî ve milletlerarası düzeyde değerlere sahip millî parkların, tabiat

parklarının, tabiat anıtlarının ve aynı zamanda tabiatı koruma alanlarının sağlanması, geliştirilmesi, değerlendirilmesi ve aynı zamanda devam ettirilmesi üzerine kurulmuş bir amacı var. Bu amaçla siz şu kavramları nasıl birbirine getiriyorsunuz, anlamak mümkün değildir. Diyorsunuz ki... Paragraflar içerisinde "koruma" -tırnak içerisinde söylüyorum- aynı zamanda aralarında "işletme" lafı, "tahsis" "izin" "altyapı" "kamu yararı" "zaruret" gibi konular geçmektedir. "Koruma" kavramları ile bunları yan yana buluşturmak mümkün değildir. Siz aslında millî parkları ve bizim bütün tarihsel birikimimiz olan değerlerimizi bu vesileyle ticarileştirmek istiyorsunuz, orada her türlü işletme alanlarını açmak istiyorsunuz. Bakın, buralara eğer herhangi bir şekilde müdahale edilirse oralarda her türlü sonuç olabiliyor; örneğin, bazı yerlerde yangın çıkmasına, bazı yerlerde sel felaketleri olmasına sebep oluyor. Bunun önüne geçmek için millî parkları korumanın bugün aslında çevre koruması bakımından, bütün yurttaşlarımızın anayasal hakkı olan koruma değerleri açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

O nedenle, gelin, bu yasa teklifinde mevcut bu düzenlemelerden vazgeçin çünkü millî parklar meselesi, aslında, bakarsan, bir tarz ticarileştirmenin önüne geçmek bakımından, biraz önce söylediğim gibi, zırhtır bizim açımızdan; bunun kaldırılması anlamına gelen bu sonucu bizim kabul etmemiz mümkün değildir. "Kamu yararı" deniyor ama "Kimin yararı?" diye baktığımızda tamamen şirketlere peşkeş çekildiğini biliyoruz. Doğayı mı düşünüyorsunuz? Asla doğayı düşünmüyorsunuz. Ulaşım konusunda sürdürdüğünüz her türlü çalışmanın aslında doğayı tahrip etmek üzerine kurulmuş bir sistem olduğu görülüyor.

Biraz önceki konuda aslında burada yaşanan bir polemiğe de değinmek isterim. Örneğin, son zamanlarda ülkemizde çok yaygın bir şekilde ve tahminlerin çok üzerinde ve bugüne kadar yaşanmamış şekilde yağmur yağdı ve sel felaketleri oldu. Örneğin, İzmir'de, Aydın'da, Muğla'da ve başka yerlerde birçok insanın maddi, manevi zarar görmesine sebep oldu. Bunu oradaki yerel yönetimlere bağlamak demek, Türkiye'de ve dünyada yaşanan iklim krizini yok saymak demektir; bilim dışıdır, akıl dışıdır ve gerçek dışıdır. Eğer bunları görmeden davranırsanız bugün bu ülkede ve aynı zamanda sahibi olmaya çalıştığınız, ev sahipliği yapacağınız bu COP31'le ilgili sürdüreceğiniz çalışmanın hiçbir kıymeti yoktur çünkü bu ülkede iklim krizinin yarattığı sonuca bağlı olarak bunlar yaşanmaktadır.

Örneğin İzmir'deki var olan sel felaketine bağlı olarak... Yıllardır bir bölgede ormanlaştırma meselesi vardır. İzmir Milletvekilimiz maalesef buradan gitti, bence yaşı yetmiyor herhâlde. 95 yılında İzmir'de sel felaketine bağlı olarak 65 yurttaşımız ölmüştür ve burasının ormanlaştırılması konusunda karar alınmıştır, 1 milyar dolar bütçe ayrılmıştır ve şimdi orada ne yapılıyor biliyor musunuz? Şu anda şehir hastanesi kurulmuş durumda, TOKİ inanılmaz bir şekilde orada konut yapıyor ve geçen gün Cumhurbaşkanı, yasa iptal edilmesine rağmen tekrar orman alanından çıkarma kararı verdi ve şu anda İzmir o bütün dereleriyle, aynı zamanda dere yataklarıyla TOKİ'ye teslim edilmiş durumdadır. Siz bu kadar müdahale ederseniz doğaya o doğa da sizi sel felaketiyle mahveder; gerçeklik budur, bundan kaçamazsınız. Doğayla mücadele etmek, doğaya karşı savaşmak yerine doğayla birlikte yaşamak, onun konusunu, onun alanlarını zorlamamak temel problemdir.

Ve son olarak da şuna değinmek isterim: Yaban hayvanları konusunda burada yapılmak istenen konu gerçekten insanlık dışıdır. Yaban hayvanları üzerinden ticaret yapılmaktadır, ihale yapılmaktadır. Ülkemizde var olan yaban hayvanlarının birçoğu maalesef kalmamaktadır. Bu avlanma sisteminin yarattığı sonuçlara bağlı olarak birçok değerli varlıklarımız, bitkilerimiz, hayvanlarımız, aynı zamanda, yok olmaktadır. Bu yapılmak istenen ihalelerle ticarileşmiş bir hayvan avlanma meselesini kabul etmek mümkün değildir. Bazı vekillerimiz bunu savunarak özellikle daha farklı yapılmak istenen... Ama bu gerçekten insanlık dışı bir durumdur ve canlı hayata müdahale meselesidir. Bunu artık, çağ dışı bir durum olarak görelim ve bunun da düzeltilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Diğer konu da... Millî parkların amacı dışında çıkarılmış olan bu yasa, aynı zamanda, Anayasa'ya aykırıdır. Anayasa'ya aykırı olan bu yasaları hep geçiriyorsunuz ama gördüğümüz durum şu: "Anayasa'ya aykırılık meselesi, bize iletinceye kadar zaten iki yıl geçiyor, biz de gereğini yapıyoruz." diyorsunuz çünkü biz bunu somut olarak İzmir'de, biraz önce bahsettiğim TOKİ'ye verilen ihalelerle gördük. Ruhsat dışı yapılmış olan bir hastane. TOKİ'nin yapılmış olduğu yerin de ruhsat dışı olduğu, 2024 yılında tekrar, bu, ormansızlaştırma konusu da tekrar yapılmış oldu.

Başka bir konuya değinmek isterim: Doğanın hakları meselesi ve iklim meselesi önümüzdeki yıllarda Birleşmiş Milletlerde bir iklim kırımı yasasıyla bütün dünyanın kabul ettiği bir noktaya geliyor. Çağ dışı anlayışınızdan vazgeçin. Dünyanın yeni dönemde kurmak istediği, doğayla birleşik ortak yaşamın gerekli olan iklim kırımına karşı ve onun krizine karşı mücadele etmekte bir ortak geleceğimizi tayin edelim. Aksi takdirde, rantçı, talancı, sömürücü sistemin sorun olmayacağını siz de göreceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Devam edeceğim.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Biz bu ülkede, geleceğe bir birikim yaratmak istiyoruz; bugünü, sadece bugünü yaşamak istemiyoruz. Geleceğe birikim yaratmadan, onlara toplumsal değer üretmeden, çocuklarımızın geleceğini de düşünmeden yapılacak her şey bencilce; bu ülkeyi sömürmek, doğayı sömürmek anlamına geldiğini ve artık bunun da sonuna geldiğini, kötülüğün de sınırlarının artık sona doğru geldiğini ifade etmek istiyorum. Mevcut ekonomik krizi çözmek için doğayı her alanda sömürerek, onları da bir tarz meta şeklinde görerek sürdüreceğiniz siyasetin de sonu yoktur. Bir gün gelecek sizin içinizde bu, doğayla yüzleşme konusu olacaktır.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Galatasaray'ın bugün İtalyan futbol takımı Juventus karşısında elde ettiği galibiyete ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Galatasaray bugün Şampiyonlar Ligi son 16 eleme turunda İtalyan futbol takımı Juventus karşısında çok önemli bir galibiyet aldı. Temsilcilerimizin yurt dışı spor müsabakalarında elde ettikleri bu başarılar hepimizi gururlandırıyor. Başkanlık Divanı olarak Galatasaray'ı tebrik ediyoruz, başarılarının devamını diliyoruz. (Alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Fenerliyiz ama alkışlıyoruz yani.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Barut konuşacaktır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına kürsüye çıkmış bulunuyorum.

Yine, bildik bir manzara, aynı durum, her zaman hem Komisyonda hem Mecliste aynı manzarayla karşı karşıyayız; "ben yaptım oldu" mantığıyla, hiç kimseye, hiçbir sivil toplum kuruluşuna, konunun uzmanlarına, üniversiteye, araştırmacılara sormadan maalesef AKP anlayışıyla yine bir kanun teklifi. Oysa ne çok ihtiyacımız var değil mi arkadaşlar, ülkemiz ve halkımız için ortak akla ve birlikte düşünmeye, eksiklerimizi gidermeye? Ama ağzından birlik ve beraberlik lafını hiç düşürmeyenler ne acıdır ki ülkemizi, yaşamı ve insanımızı tümüyle etkileyen bu torba yasa teklifinde dahi rant, talan ve yok etme anlayışıyla bildiklerini okumaktadırlar. Halkı, itirazları, önerileri ve talepleri dikkate almadığı gibi Anayasa ve mevcut yasalarımızı bile aslında yok saymaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları hedef alınıyor. Burada tehlikeli hükümler var. Tüm bunlarla ilgili önerilerimizi, eleştirilerimizi komisyon aşamasında da dile getirdik; yine her zaman olduğu gibi -alışılagelen, şaşırmıyoruz- AK PARTİ yani iktidar ve ortağının oylarıyla maalesef komisyonda da reddedildi. Oysa bizler ülkemizi, tümüyle yaşamı korumak için üstümüze düşen sorumlulukla hareket etmiştik. İşte, iktidarın reddettiği gerçeklik tam olarak budur. Bu tarihî vebalin sorumluluğu da iktidara aittir değerli arkadaşlar. Bu ansızın getirilen ve komisyonda dayatılan yasa teklifiyle Anayasa, uluslararası sözleşmeler, yasalar ve koruma kurulları kararıyla korunan doğal alanlar, millî parklar ve bütünüyle doğa ve yaşam talana açılmaktadır. Bu girişime kayıtsız kalmamız mümkün değildir. Yüksek sesle komisyonda ifade etmiştim, burada da tekrar ediyorum: Rant ve talan hırsıyla ayrıca denetim dışı bırakılarak millî parklar, tarihî alanlar, doğal yaşam ve koruma alanları yok edilemez; izin veremeyiz, bu talana da göz yumamayız. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, bu teklifle doğal yaşamı, millî parkları ve koruma alanlarını gözüne kestirenler sermayeye avantaj sağlama derdindeler, imtiyaz ve ayrıcalık arayanlar bu işin peşindeler. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle her şeyi tek kişinin inisiyatifine bırakmak isteyenler büyük bir yanlışın içerisindeler. Bu yanlışın hesabı da elbette sorulur. Bu halktan kaçırılan sandık mutlaka gelir, halkın iktidarı da kurulur, adalet de tesis edilir değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar kanadı "Ekolojik dengeyi azami ölçüde koruyacağız." diye lafı geçiştirip sürekli süreci de hızlandırmaya çalışıyor, gerçekleri gizliyor, niyetlerini de saklamaya çalışıyor. Bunların şimdiye kadar doğaya, tarıma, sularımıza, ormanlarımıza, hayvanlarımıza, madenlerimize, zeytinliklerimize, yaşamı savunan köylülerimize ve yurttaşlarımıza yaptıkları kötülükler saymakla bitmez. Amaçları çok açık, yaşamı ve doğayı koruyacaklarını ileri sürüyorlar ama teklifle millî parklarda turistik amaçlı bina ve tesis kurulmasına Bakanlık görüşüyle izin hedefleniyor, üstelik de kırk dokuz yıllığına tahsis de sağlanıyor. Koruma alanlarında kırk dokuz yıl boyunca faaliyet gösterenlerin başka bir yasal düzenlemeyle "başarılı bulunması" ibaresiyle bu süre doksan dokuz yıla kadar da uzatılıyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Peşkeş çektiler, yazık!

AYHAN BARUT (Devamla) - Teklifle, millî parklar ile bunların dışındaki korunan alanlara enerji iletim hattı, ulaşım, altyapı tesisleri yapılmasının da önü açılıyor. Kamu yararı gerekçesiyle zeytinlikleri hedef alanlar, ormanlarımızı, sularımızı, tarım topraklarını, meralarımızı, madenlerimizi talana açanlar bu gerçekleri asla ve asla saklayamaz. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bravo!

AYHAN BARUT (Devamla) - Madem kamu yararı gözetiliyor, millî parklar içindeki tesislerin işlettirilmesi yetkisi neden genişletiliyor, kamuya ait alanlar neden özel şirketlere devredilmek isteniyor? Kimse bu teklifle Doğa Koruma Genel Müdürlüğüne döner sermayeli işletme kurma ve Cumhurbaşkanına sermayeyi 5 katına kadar çıkarma yetkisini anlatamıyor, denetim yetkisinin sadece kararnamelerle yürütülmesini de izah edemiyorlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyamız ve yaşamın bütünlüklü olarak, bu ekosistemin tümüyle korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere sağlıklı biçimde aktarılması şart. Korumak, geliştirmek yetmez, sürdürülebilir bir biçimde de iyileştirmek zorundayız. Doğayı tahrip etmeden, ranta ve talana geçit vermeden, topluma fayda sağlayan ekosistem temelli bir yaklaşımla kalkınmayı da planlamak mecburiyetindeyiz. Bugün gelişen teknoloji, sağlanan yenilikler, yapay zekâyla tür izleme, coğrafi bilgi sistemleri gibi araçlarla etkili koruma mümkündür ama sadece teknoloji yetmez, veri toplamak, bu verileri doğru yorumlamak ve karar vericilerle, paydaşlarla dayanışma içinde adımlar atılmalıdır. Bilimsel çalışmalar ile kamu yönetimi arasında güçlü bir köprü kurulmalıdır. Koruma ve yaşatma, sürdürülebilirlik sadece zaptiye önlemlerle sağlanamaz, toplumun her bireyinin bu sorumluluğu hissetmesi için ortak akıl zemini büyütülmelidir. Okullarda ve toplumda doğa eğitimi artırılmalı, gönüllü doğa koruma programları desteklenmeli, her yerde yaşayan insanlarımız korumanın bir yük değil, bir fırsat olduğunu da öğrenmelidir.

Değerli milletvekilleri, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün daha etkin çalışabilmesi için stratejik, teknolojik, mevzuat ve toplumsal alanlarda çok yönlü iyileştirmelere ihtiyaç vardır. Biyologdan ziraat mühendisine personel sayısı mutlaka artırılmalıdır. Bölge müdürlüklerinin yetkileri artırılmalı, yönetim güçlendirilmelidir. Teknolojik altyapı yenilenmeli, korunan alanlar, türler, müdahaleler gibi bilgileri içeren bilgi sistemi kurulmalıdır. Kaçak avcılık, habitat tahribatı gibi suçlara yönelik caydırıcı cezalar artırılmalı ve etkin biçimde uygulanmalıdır. İhtiyaç duyulan yasal adımlar düzenlenmelidir. Maalesef, Türkiye'de korunan alan yüzdesi dünya ortalamasının çok altındadır. "Bu oran artırılmalı." derken başka yanlışa da geçit verilmemelidir. Korunan her alan için güncel, uygulanabilir, izlenebilir yönetim planları hazırlanmalıdır. Bizden sonra gelen kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakmakla yükümlüyüz. Bu gerçekliğin siyasetle, politik rekabetle hiçbir ilgisi yoktur, olamaz da. Samimi olarak çağrı yapıyoruz, gelin, bu çağrımıza kulak verin, yanlıştan dönün. Ortak akılla bu alanda ihtiyaç duyulan düzenlemeleri bilimin ışığında hep birlikte yaşama geçirelim. O nedenle, hepinizi elinizi vicdanınıza götürmeye ve bugünlerimizi, yarınlarımızı düşünmeye ve bu gerçekliğe göre hareket etmeye çağırıyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Birinci bölüm üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahısları adına ilk söz Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı'ya aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; kanun teklifi sunulurken AKP'li bir arkadaşımız bu kanun teklifiyle amaçlarının doğal mirası koruyacakları olduğunu ifade etti. Şimdi, bunun neresine inanalım? Önce onu ben size soruyorum çünkü AKP iktidarı geldiğinden bu tarafa ülkenin ne kadar doğal mirası, değeri var ise her geçen gün saldırı altında; sit alanlarımız yok edilmekte, tahrip edilmekte, millî parklara farklı şekillerde yapılar yapılmakta, tarihî eserler restorasyon adıyla yok edilmekte yani kısacası tüm değerleri yok ediyorsunuz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bugün aldığımız güzel haberlerden bir tanesi Antalya'nın Çakırlar bölgesinde Çandır Çayı olarak bilinen çayın hemen kenarına -geçtiğimiz günlerde de burada ifade etmiştik, yerinde gidip çekim yaparak göstermeye çalıştık- TOKİ 4.500 konutluk bir proje yapacak. Bu alan ormanlık bir alan ve aynı zamanda tarım alanı ve yine, Antalya'nın su kaynaklarının bulunduğu

bir yer ve böyle bir yere TOKİ 4.500 konut yapacak. Dedik ki: Ya, buraya yapmayın yani Antalya'ya TOKİ tarafından konut yapılsın ama burası hem saydığım nedenlerle hem de can ve mal güvenliği yönünden tehlike arz edecek bir yer. İşte, ülkemizde ve özellikle Antalya'da son günlerde meydana gelen aşırı yağışlardan dolayı çok sayıda sel felaketleri yaşandı. Bu alanda da aynı manzarayla karşı karşıya kaldık. İşte, eğer böyle bir yere yapı yapılsa can ve mal güvenliği yönünden de büyük tehlike arz edecek. TOKİ'nin bu projesine Çevre Mühendisleri Odası tarafından dava açıldı ve davada yürütmeyi durdurma kararı verildiğini öğrendik. Günün güzel haberi de buydu. (CHP sıralarından alkışlar) Ben buradan Antalya Çevre Mühendisleri Odasını bu mücadelesinden dolayı da kutluyorum ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına da sesleniyorum: Daha önce de söylediğimiz gibi, bu alana bu projeyi yapmaktan vazgeçin, mahkeme kararına derhâl uyun, gidin, başka bir yere yapın ama can güvenliğini tehlikeye sokmayacak bir yer olsun.

Şimdi, "Değerlerimizi koruyacağız." diyorsunuz ama her geçen gün değerlerimize saldırılmasına göz yumuyorsunuz. Örneğin, daha üç gün önce il başkanımızla, milletvekili arkadaşlarımızla ve Kaş çevre gönüllüleriyle Kaş'ta bir eylem yaptık. Kaş'ın Limanağzı diye bilinen bölgesinde bir eski bakanınız, bakın, Kaş'ın en güzel yerine set set ormanları keserek ve bir yol açarak ve o yolun da açılmasına bir kılıf uydurarak, "Efendim, zemin etüdü yapılacak, o nedenle bu yol açılıyor." denilerek o doğal görüntüyü yok ediyor. Kaş'a gelenleriniz vardır. Kaş'a şöyle tepeden baktığınızda karşıda gördüğünüz en güzel manzara yok edilme tehlikesiyle karşı karşıya. E, şimdi, siz buralara sahip çıkmazsanız, bu değerlerin yok edilmesine göz yumarsanız nasıl doğal mirası koruyorsunuz; ben size soruyorum. Şimdi, "Efendim, oraya yol yapacağız, lazım." dediğiniz anda bir süre sonra oralar beton binalar hâline dönüşür ve Antalya'nın en güzel manzarası yok olur.

Aynı şekilde, Finike'de Boldağ Mahallesi'nde Gökliman mevkisinde yapılacak olan taş ocağı ve mermer ocağıyla da aynı şekilde mücadele ediyoruz. Burada, bu kürsüde resimleriyle birlikte gösterdim, eğer o manzaranın bozulmasına göz yumarsanız Finike'ye ihanet etmiş sayılırsınız, geri dönüşü mümkün olmayan zarar vermiş olursunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

CAVİT ARI (Devamla) - Değerli arkadaşlar, o nedenle, Finike Boldağ'da taş ocağı, mermer ocağıyla yok edilme tehlikesiyle karşı karşıya olan Finike'nin bu limanının hemen üstündeki mevkide Gökliman'ın üstü olarak bilinen yere bu taş ocağının açılmasına engel olunması gerektiğini buradan detay bir şekilde anlatmıştım ama bugüne kadar geçen sürede hangi işlemin yapıldığını bilmiyoruz.

Değerli arkadaşlar, eğer siz doğal mirası koruyacağız diyorsanız saydığım doğaya saldırıları önleyin yeter. Maalesef ki ülkemizde bu ve benzeri çok sayıda yaşanan tahribat var, saldırılar var, siz bunları durdurduğunuz takdirde doğal mirasa zaten sahip çıkmış sayılacağız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sağ olun.

Şahısları adına ikinci konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Mehmet Baykan.

Buyurun Sayın Baykan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, milletvekili arkadaşlarım; görüşmekte olduğumuz Milli Parklar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi aslında Türkiye'nin doğasını koruma anlayışını çağın gereklerine uygun hâle getiren önemli bir adımı teşkil etmektedir. Bu teklif, 175 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi sonrasında Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün kurumsal yapısında ortaya çıkan uyumsuzlukları gidererek uygulamada yaşanan

belirsizlikleri ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Bugün üzerinde konuştuğumuz düzenleme sadece idari uyumu değil, doğayı koruma, kaynakları verimli kullanma ve çevreyle uyumlu kalkınmayı aynı anda hedeflemektedir. Yani mesele yalnızca bir kurum yasası değil, Türkiye'nin doğa vizyonunun modern bir çerçeveye kavuşması meselesidir. Kanun teklifinin merkezinde koruma ile sürdürülebilir kullanım arasındaki denge vardır. Korunan alanlarda yapılacak faaliyetlerde kamu yararı ve zaruret ilkesi korunmuştur. Bu ilke devletin hem doğayı hem de vatandaşın refahını birlikte gözettiğinin en açık göstergesidir. Ayrıca, teklif, doğal alanlardan elde edilen gelirlerin yine doğaya harcanmasını hüküm altına alıyor. Bu, çevre finansmanında sürdürebilirliğin garantisidir.

Bir diğer yenilik, planlama ve süreçlerinde yatay koordinasyonun güçlendirilmesidir. Artık turizm merkezleri dâhil korunan alanlara ilişkin planlarda Doğa Koruma ve Millî Parkların olumlu görüşü alınacaktır. Bu, kurumlar arasında çatışmayı değil, uyumu ve ekolojik bütünlüğü sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye ağaçlandırmada Avrupa'da 1'inci, dünyada 4'üncü sıradadır. 2023 yılında 545 milyon fidan, 2024 yılında 500 milyon fidan, 2025 yılında ise 129 bin hektar alana 517 milyon fidan dikilmiştir. Toplam korunan alan sayımız 172'den 692'ye ulaşmış, tabiat parkı sayımız 17'den 275'e ulaşmıştır. Yine, 9 olan sulak alan sayımız 138'e ulaşmıştır. Bakınız, yaban hayatı geliştirme sahası ülkemizde hiç yokken yani sıfır iken 85 alan bu kapsama alınmıştır. Tabii, bu alanlar kontrolümüz altında halkımızın kullanımına ve ziyaretine açılmış olup 5,5 milyon olan ziyaretçi sayımız 70 milyona yaklaşmıştır. Bu sayı her geçen yıl daha büyük bir ivme kazanmaktadır.

Biyolojik çeşitliliğimizin korunması için tamamen yerli ve millî imkânlarla, cumhuriyet tarihinde ilk olan Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi hayata geçirilerek ülkemizin yaban hayat çeşitliliği yakın takibe alınarak koruma altına alınmıştır. Anadolu yaban koyunu, alageyik, kelaynak ve ceylan gibi türlerin nesli yok olmaktan kurtarılmıştır. Ülke genelinde 2 bin fotokapanla hedef türlerin varlığı belirlenmiş, nesli tükendiği sanılan Anadolu parsı yeniden görüntülenmiş ve izlenmeye alınmıştır.

"İmara açılıyor." denilen yerler hâlihazırda zaten işletilen yerlerdir. Bu alan 3,4 milyon hektar alan içinde sadece 25.915 hektar olup binde 7'ye denk gelmektedir. Turizm amaçlı tahsis edilen turizm tesis sayısı, dikkat buyurun, 2002'den önce 80 iken 2002'den sonra bu sayı sadece 1'dir. İşte buradan yola çıkarak bir fikir elde edebilirsiniz, paniğe gerek yok.

Bakınız, gerçek kişi ve özel hukuk kişilerine verilebilen izin sayısı ve türü mevcut yapıda 37 iken bu düzenlemeyle bu çeşitlilik 10'a düşürülmüştür. Kanun teklifinde millî parkların statüsü değiştirilerek otel yapılmasının önünün açılacağı iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) - Açılırsa ne yapacaksın?

MEHMET BAYKAN (Devamla) - Yine, kanun teklifinde bulunan düzenlemeyle, mevcutta verilen izinlerdeki kamu yararı ve zaruret şartı korunmuştur.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ya, size nasıl güvenelim Sayın Baykan?

MEHMET BAYKAN (Devamla) - Bize millet güveniyor, oyunu veriyor, iktidara getiriyor; siz güvenmeseniz ne olur!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ya, bırak bu işleri!

MEHMET BAYKAN (Devamla) - "Kamu yararı" ve "zaruret" ifadesi de sadece korunan alan içerisinde yaşayan yöre halkının su, elektrik, doğal gaz gibi ihtiyaçlarını ve mağduriyetlerini giderme, zaruri ihtiyaçlarını karşılama hizmetleri için kullanılacaktır, kullanılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET BAYKAN (Devamla) - Millî Parklar içerisinde tesislerin Genel Müdürlük, belediyeler ve özel sektörce işletilmesi yeni bir proje olmayıp mevcut durumda Orman Kanunu kapsamında yapılmaktadır. Burada yapılan mevcut durumun Milli Parklar Kanunu'ndaki hükümlere uyumlu hâle getirilmesinden ibarettir, bu kadar basit.

Sonuç olarak bu teklif, doğa koruma alanındaki bürokratik karmaşayı gideren, kurumsal uyum sağlayan, cezaları adil hâle getiren, yerel halkı sürece katan ve doğal kaynakların korunmasına kalıcı finansman getiren bir düzenlemedir. Bugün burada sadece bir kanunu değil, doğayla barışık kalkınmanın altyapısını konuşuyoruz. Bu yasa gelecek kuşaklara daha yeşil, daha yaşanabilir bir Türkiye bırakma kararlılığımızın ifadesidir.

Bu duygu ve düşüncelerle teklifin yasalaşmasının ülkemize, çevremize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.01

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'inci sırada yer alan, 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 234 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2993) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 234)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 18 Şubat 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.05

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, yurt dışından yapılan alışverişlerde gümrük vergisi muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39299)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ömer BOLAT** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 19.01.2026

Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN
Hatay Milletvekili

7 Ocak 2026 tarihli ve 33130 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 10813 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun bazı maddelerinin uygulanmasına dair kararda değişiklikler yapılmıştır. Buna göre posta ve hızlı kargo yoluyla yurt dışından gelen ürünlerin vergi oranları artırılmış, düşük değerli ürünlere tanınan basitleştirilmiş gümrük beyanı imkanını sağlayan alt limitler ise fiilen işlevsiz hale getirilmiştir. Bu düzenleme, vatandaşımızın çeşitli ürünlere erişimini engelleyeceği gibi; bireysel kullanıcıları ağır bürokratik süreçlere, gümrük müşavirliği hizmetlerine ve öngörülemez ek masraf kalemlerine mahkûm edebilecektir.

Bu bağlamda;

1. 10813 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Avrupa Birliği ülkelerinden gelen eşyada vergi oranının %18'den %30'a, diğer ülkelerden gelen eşyada ise %30'dan %60'a çıkarılmasının gerekçesi nedir? Bu fahiş artışın enflasyon üzerindeki etkisine dair bir analiz yapılmış mıdır?

2. Karar'ın 2. maddesi ile "30 Avro" ibaresinin yürürlükten kaldırılmasıyla, vatandaşlarımızın küçük çaplı bireysel siparişlerinin bile "ticari ithalat" statüsünde değerlendirilmesinin önü açılmakta mıdır? Bu durum "basitleştirilmiş gümrük beyanı" sisteminin fiilen son bulduğu anlamına mı gelmektedir?
3. İlaç ve takviye edici gıdalar için getirilen "sağlık kuruluşu raporu veya doktor reçetesi" şartının, yurt dışından destekleyici ürün getiren vatandaşlarımızın mağduriyetine yol açmaması için bir tedbir geliştirilmiş midir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00118842719 – 11904597 16.02.2026
Konu : Soru Önergesi (7/39299)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.01.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1787827 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Hatay Milletvekili Sayın Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN tarafından verilen 7/39299 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ömer Bolat

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Hatay Milletvekili Sayın Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN'a Ait 7/39299 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-3) Son dönemde sınır ötesi e-ticaret platformlarından satın alınan ürünlere ilişkin, özellikle ürün güvenliği konusunda oluşan tereddütler neticesinde, Avrupa Birliği (AB) ve ABD tarafından bu alanda yeni uygulamalar ortaya konulmuştur.

Bu kapsamda, söz konusu ürünlere yönelik Avrupa Tüketici Örgütü'nün gerçekleştirdiği ürün güvenliği test sonuçlarına göre, bu platformlardan satın alınan ürünlerin büyük çoğunluğunun Avrupa Birliği ürün güvenliği gerekliliklerini karşılamadığı, bazı ürünlerde ise yüksek oranda toksik ve kanserojen maddeler tespit edildiği kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bu çerçevede, AB, ilgili e-ticaret platformlarından satın alınan ürünlere yönelik geçiş dönemi için ilave vergiler getirmiş olup, 2026 yılı içinde basitleştirilmiş gümrük uygulamalarını tamamen kaldıracağı bilgisini paylaşmıştır.

Benzer şekilde, ABD'de uygulanan 800 doların altındaki siparişlere yönelik basitleştirilmiş gümrük işlemlerine de son verilmiştir.

Geçtiğimiz aylarda, Ticaret Bakanlığımızca da ilgili alışveriş platformlarından temin edilen ürünlere yönelik gerçekleştirilen denetim ve laboratuvar analizlerinde, Avrupa Tüketici Örgütü ve uluslararası kuruluşlarca yayımlanan bulguları teyit eder nitelikte sonuçlar elde edilmiştir. Bu kapsamda, sınır ötesi e-ticaret platformlarında satışa sunulan ürünlerden farklı kategorilerde temin edilen toplam 182 ürün incelenmiş; uygunsuz ürün oranı %81 olarak tespit edilmiştir. Analiz sonuçları çerçevesinde, ilk etapta, uygunsuzluk oranının çok yüksek olduğu ve halk sağlığı açısından ciddi tehdit oluşturan oyuncaklar, ayakkabılar ve saraciye ürünleri 20 Ekim 2025 tarihli Genelge uyarınca, sipariş edilen eşyanın değerine bakılmaksızın "Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi" kapsamı dışına çıkarılmıştı.

Söz konusu e-ticaret platformları üzerinden ülkemize giren ürünlerin, Türkiye'nin ürün güvenliği kriterlerine uygunluğu ve gerekli teknik düzenlemelere uyumu noktasında incelemeler devam etmiş ve vatandaşlarımızın güvenli ve sağlığa uygun ürünlere ulaşımını temin edecek ilave tedbirler alınması ihtiyacı olduğu değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda uluslararası gelişmeler doğrultusunda ve ürün güvenliği ile ilgili ortaya çıkan riskleri bertaraf etmek üzere, "Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Kararın" muafiyetlerle ilgili kısmında yapılan değişiklik uyarınca, gerçek kişiler adına gelen kıymeti 30 avroya kadar ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi ile ithalatı sonlandırılarak bu ürünlerin bundan böyle mevzuatın genel hükümlerine göre normal ithalat prosedürleri çerçevesinde ithalatı mümkün kılınmıştır.

Yani, daha önce üç ürün grubu ile sınırlı olarak uygulanan düzenleme genişletilmiş olup, 1 Şubat 2026 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, yurt dışı e-ticaret platformları üzerinden satışı yapılan tüm ürünler bakımından, sipariş edilen eşyanın değerine bakılmaksızın "Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi" uygulamasına son verilmiştir.

Bununla birlikte, söz konusu tedbir politikası, yalnızca sınır ötesi e-ticaret platformlarına yönelik olup, anılan ürün gruplarının normal tüketici güvenliği ve sağlığı ile ilgili denetimlere tabi olmak şartıyla ithal edilmesine ilişkin bir sınırlama getirmemektedir.

Bu çerçevede; 2009/15481 Sayılı Kararın 62. maddesinde yapılan değişiklik sonrası ortaya çıkan yeni durum ile ilgili olarak Bakanlığımızca, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edilebilecek eşyalara ilişkin mevcut genelgede değişiklikler yapılarak, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında posta veya hızlı kargo yoluyla getirilebilecek

eşyaya ilişkin mevzuata son şekli verilmiş ve ilgili genelge Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine gönderilmiştir.

Gelinen aşamada yürürlükteki gümrük mevzuatına göre;

1. Kıymeti 1.500 avroya kadar olan kitap ve benzeri basılı yayının herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edilebilmesine devam edilecektir.

2. Vatandaşlarımızın tedavi ve sağlık nedeniyle bir sağlık kurumu raporu veya doktor reçetesine istinaden kullanmaları gereken ilaç cinsi eşyayı kıymetinin 1.500 avroyu geçmemesi şartıyla posta veya hızlı kargo yoluyla getirerek tek ve maktu bir vergi ödemek suretiyle basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edebilmesine devam edilecektir.

3. Bunun yanı sıra; tedavi ve sağlık nedeniyle bir sağlık kurumu raporu veya doktor reçetesine istinaden kullanmaları gereken ve kıymeti 1.500 avroyu geçmeyen takviye edici gıdaları da basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edebilmelerine imkân sağlanmıştır. İnceleme, test ve analiz eşyası, üretici ve ihracatçı firmalarımızın ihtiyaç duyduğu numunelik eşya, diplomatik eşya, yolcu eşyası gibi eşyanın basitleştirilmiş gümrük beyannamesi ile ithal edilebilmesine devam edilecektir.

4. 2026/04 sayılı Genelge ile 2022/09 Sayılı Genelgede yapılan değişiklik ile de, eğitim, bilim veya araştırma geliştirme kurum ve kuruluşlarının faaliyetlerinde, aynı amaçlarla kurulan vakıf ve derneklerin desteklediği proje ve yarışmalarda ve teknoloji geliştirme bölgelerinde eğitim ve bilimsel faaliyetlerde ve araştırma ve geliştirme proje yarışmalarında kullanılmak üzere, sayılan bu kurum ve kuruluşlarda görevli kişi veya öğrenciler adına, veya ilgili vakıf ve derneklerce desteklenen projeler ve yarışmalar kapsamında faaliyette bulunan kişiler adına gelen model niteliğindeki eşyanın, ilgili kişiler tarafından ve belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanılacağının belgelendirilmesi kaydıyla, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithali mümkün kılınmıştır.

Bu doğrultuda, değeri 30 avroya kadar olan, ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen, bir eşyanın araştırma geliştirme faaliyetlerine esas teşkil etmek üzere tasarım, ölçü, teknik özellik, malzeme ve fonksiyonlarını göstermek amacıyla örnek olarak getirilen ve "model" olarak nitelenen "baskılı devre kartları, sensörler, haberleşme modülleri, robot sistemlerinin mekanik yapı elemanları ve iletim bileşenleri, görsel veri görüntülemeye yönelik ekran modülleri, gerçek sistem davranışını modelleyen test ve eğitim amaçlı bileşenler ve benzeri eşyanın'' basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edilebilmesine imkân sağlanmıştır.

Diğer taraftan; yapılan uygulama değişikliğinin fırsatçılığa dönüşmemesi için perakende sektörü ile e-ticaret pazaryerlerinde satışa sunulan ve şikâyete konu olan ürünler yakından takip edilmekte olup, gerçekleştirilen geniş kapsamlı incelemelerde mevzuata aykırı biçimde fiyat artışı yapıldığı tespit edilen ürünlere erişimin engellenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından e-ticaret pazaryerlerine gerekli uyarılar yapılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulunca; fahiş fiyat uyguladığı tespit edilen işletmelere aykırılık başına 1.806.177 TL'ye kadar idari para cezası uygulanabilecektir.

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, özelleştirme çalışmalarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/39371)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğünün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca T.C Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 21.01.2026

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

1984 yılından beri çok sayıda farklı özelleştirmeler gerçekleştirilmiştir.

1-Özelleştirmenin amaç, fayda ve sonuçları ülkemiz için hangi boyutta yarar sağlamıştır?

2-Toplamda kaç şirket, işletme, fabrika, arazi, liman, enerji şirketi, lojman vb. diğer özelleştirilme ile kamudan çıkan satış ile el değiştiren varlıkların satışından elde edilen değerlerin toplamı nedir?

3-Halen kaç fabrika ve işletme kuruluş özelleştirme sonrası aynı alanda faaliyetini sürdürmektedir?

4-Halka arz, işletme hakkı devri ile süreçte farklılaşan kamu varlığı toplamı ne kadardır?

5-Kamu tekeli denilerek satışı sağlandığı halde özel sektörün tekel olarak süreci devam ettirdiği kuruluş sayısı kaçtır?

6-Kurumsal hafıza elektronik ortama aktarılması sağlanmışmıdır?

7-Özelleştirmenin olumlu bir etkisi olduğu alan hangisidir. Bu bağlamda iş yerlerinde çalışanların sayısında artış olan özelleşen kuruluş varmıdır?

8-Yarım kalmış tesislerden küçük ölçekli işletmelerden ve bazı büyük fabrikaların özelleştirmesinden ve halka arz ile oluşan değişim ile sağlanan fayda nedir.?

9-Tüm özelleştirme ile sağlanan satış geliri ile bugün yeniden yatırıma geçilse satış gerçekleşen kaç işletme, fabrika, iş yeri yapılabilmesi kamuca olanaklıdır?

10-Özelleştirme ile elde edilen gelirler hangi alanda kullanılmıştır?

11-Cumhurbaşkanın belirlediği hedefler doğrultusunda uzun vadeli sektörel öncelikler çerçevesinde belirlenmiş bir program dahilinde halka arz dahil olmak üzere yeni ve alternatif modeller kullanılarak ekonomik katma değer bazlı planlamaya geçilerek özelleştirme portföyünde bulunan şirket ve varlıklar özelleştirilmesi devam edileceği, özelleştirme potansiyeli olan yeni şirket ve varlıklar portföye dahil edilerek özelleştirileceği açıklanmıştı. Bu şirket ve varlıklar hangileridir?

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610-4573366 12/02/2026
Konu :7/39371 Esas Sayılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/01/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1788785 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/39371 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Ömer Fethi GÜRER, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

Özelleştirme uygulamaları yalnızca ekonomik etkileri ile değil aynı zamanda sosyal, ekonomik, hukuki, mali ve idari sonuçları ile de önemli bir yeniden yapılanma aracı olmuştur. Özelleştirilen kuruluşlara yapılan büyük yatırımlar ile ülke ekonomisine güç kazandırılmıştır. Birçok sektörde yapılan özelleştirmeler ile rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin hayata geçirilmesi, yabancı sermayenin ülkemize çekilmesi, yatırımların özel sektör eliyle gerçekleştirilmesi, atıl kamu kaynaklarının ekonomiye kazandırılmasına imkân sağlamıştır.

Diğer taraftan, özelleştirme uygulamalarından elde edilen gelirler Özelleştirme Fonu'nda toplanmaktadır. Özelleştirme Fonu kaynaklarının hangi alanlarda kullanılacağı hususu ise, 4046 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinde belirlenmiştir. Buna göre, özelleştirme kapsamındaki kuruluşlarda çalışan personele yapılan iş kaybı tazminatı vb. ödemeler ile kapsamdaki kuruluşların özelleştirmeye hazırlanması amacıyla idari, mali ve hukuki yönden yapılan düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanmasına öncelik verilerek, bu harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine hesabına aktarılmaktadır.

Özelleştirme uygulamaları sonrasında, bazı kuruluşlara yapılan yatırımlar ve kapasite artışları neticesinde çalışan sayılarında artış meydana gelmiştir. Ayrıca, özelleştirilerek serbest rekabet piyasasında faaliyetlerini sürdürmekte olan kuruluşların faaliyetlerinin devamlılığına ilişkin hususlar ile yatırım, istihdam vb. taahhütler sözleşme hükümleri çerçevesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından takip edilmektedir.

Bununla birlikte, özelleştirme kapsam ve programına alınacak şirket ve varlıklar; kalkınma planları, orta vadeli program, stratejik planlar ve etkin bir piyasa oluşturma hedefi doğrultusunda Cumhurbaşkanı Kararı ile belirlenmektedir. 1986 yılından bugüne kadar gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarına ilişkin detaylı veriler, *"https://www.oib.gov.tr/turkiyede-ozellestirme"* internet sitesinde yayımlanmakta ve kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

3.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, yurt dışından bireysel gönderilerde uygulanan gümrük muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39445)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıda yer alan sorularımın Ticaret Bakanı Ömer Bolat tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 19.01.2026

Aykut Kaya
Antalya Milletvekili

Yurt dışından posta veya hızlı kargo yoluyla gelen ürünlerde uygulanan 30 avroluk gümrük muafiyetinin Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kaldırılması, özellikle düşük tutarlı teknik parça ve ara ürün temin eden üreticiler ile tüketiciler açısından ciddi maliyet artışlarına ve teslim sürelerinde gecikmelere yol açmıştır.

Ar-Ge yapan, teknoloji geliştiren ve inovatif üretimle faaliyet gösteren birçok yerli işletme, üretim süreçlerinde ihtiyaç duyduğu ürünleri bugüne kadar bu muafiyet kapsamında temin edebilmekteydi. Muafiyetin kaldırılmasıyla birlikte vergi yükü ve bürokratik işlemler artmış; bu durum hem üretim maliyetlerini yükseltmiş hem de tüketici fiyatlarını olumsuz etkilemiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan bu düzenlemenin sahadaki ekonomik etkilerinin ve uygulamaya ilişkin sonuçlarının açıklığa kavuşturulması amacıyla aşağıdaki soruların cevaplandırılması önem arz etmektedir.

Buna göre;

1. Yurt dışından bireysel gönderilerde uygulanan 30 avroluk gümrük muafiyetinin Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kaldırılmasına hangi gerekçelerle ihtiyaç duyulmuştur?

2. Bu karar alınırken; Ar-Ge yapan işletmeler, teknoloji geliştiren girişimler ve küçük ölçekli üreticiler üzerindeki maliyet etkilerine ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?

3. Söz konusu muafiyetin kaldırılmasının ardından, düşük tutarlı teknik parça ve ara ürünlerde ortalama maliyet artışı ne kadar olmuştur?

4. Bu düzenlemenin, yerli üretimi desteklemek yerine büyük ölçekli ithalatçı firmalara avantaj sağladığı yönündeki eleştiriler Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?

5. Muafiyetin kaldırılmasının, tüketici fiyatları ve teslim süreleri üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?

6. 30 avroluk muafiyetin tamamen kaldırılması yerine; Ar-Ge, teknoloji geliştirme ve üretim amaçlı ithalatlarda istisnai veya sektörel bir muafiyet getirilmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00118904722 /011904T946 16.02.2026
Konu : Soru Önergesi (7/39445)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1788785 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Antalya Milletvekili Sayın Aykut KAYA tarafından verilen 7/39445 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ömer Bolat

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Antalya Milletvekili Sayın Aykut KAYA'ya Ait 7/39445 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) Son dönemde sınır ötesi e-ticaret platformlarından satın alınan ürünlere ilişkin, özellikle ürün güvenliği konusunda oluşan tereddütler neticesinde, Avrupa Birliği (AB) ve ABD tarafından bu alanda yeni uygulamalar ortaya konulmuştur.

Bu kapsamda, söz konusu ürünlere yönelik Avrupa Tüketici Örgütü'nün gerçekleştirdiği ürün güvenliği test sonuçlarına göre, bu platformlardan satın alınan ürünlerin büyük çoğunluğunun Avrupa Birliği ürün güvenliği gerekliliklerini karşılamadığı, bazı ürünlerde ise yüksek oranda toksik ve kanserojen maddeler tespit edildiği kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bu çerçevede, AB, ilgili e-ticaret platformlarından satın alınan ürünlere yönelik geçiş dönemi için ilave vergiler getirmiş olup, 2026 yılı içinde basitleştirilmiş gümrük uygulamalarını tamamen kaldıracağı bilgisini paylaşmıştır.

Benzer şekilde, ABD'de uygulanan 800 doların altındaki siparişlere yönelik basitleştirilmiş gümrük işlemlerine de son verilmiştir.

Geçtiğimiz aylarda, Ticaret Bakanlığımızca da ilgili alışveriş platformlarından temin edilen ürünlere yönelik gerçekleştirilen denetim ve laboratuvar analizlerinde, Avrupa Tüketici Örgütü ve uluslararası kuruluşlarca yayımlanan bulguları teyit eder nitelikte sonuçlar elde edilmiştir. Bu kapsamda, sınır ötesi e-ticaret platformlarında satışa sunulan ürünlerden farklı kategorilerde temin edilen toplam 182 ürün incelenmiş; uygunsuz ürün oranı %81 olarak tespit edilmiştir. Analiz sonuçları çerçevesinde, ilk etapta, uygunsuzluk oranının çok yüksek olduğu ve halk sağlığı açısından ciddi tehdit oluşturan oyuncaklar, ayakkabılar ve saraciye ürünleri 20 Ekim 2025 tarihli Genelge uyarınca, sipariş edilen eşyanın değerine bakılmaksızın "Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi" kapsamı dışına çıkarılmıştı.

Söz konusu e-ticaret platformları üzerinden ülkemize giren ürünlerin, Türkiye'nin ürün güvenliği kriterlerine uygunluğu ve gerekli teknik düzenlemelere uyumu noktasında incelemeler devam etmiş ve vatandaşlarımızın güvenli ve sağlığa uygun ürünlere ulaşımını temin edecek ilave tedbirler alınması ihtiyacı olduğu değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda uluslararası gelişmeler doğrultusunda ve ürün güvenliği ile ilgili ortaya çıkan riskleri bertaraf etmek üzere, "Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Kararın" muafiyetlerle ilgili kısmında yapılan değişiklik uyarınca, gerçek kişiler adına gelen kıymeti 30 avroya kadar ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi ile ithalatı sonlandırılarak bu ürünlerin bundan böyle mevzuatın genel hükümlerine göre normal ithalat prosedürleri çerçevesinde ithalatı mümkün kılınmıştır.

Yani, daha önce üç ürün grubu ile sınırlı olarak uygulanan düzenleme genişletilmiş olup, 1 Şubat 2026 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, yurt dışı e-ticaret platformları üzerinden satışı yapılan tüm ürünler bakımından, sipariş edilen eşyanın değerine bakılmaksızın "Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi" uygulamasına son verilmiştir.

Bununla birlikte, söz konusu tedbir politikası, yalnızca sınır ötesi e-ticaret platformlarına yönelik olup, anılan ürün gruplarının normal tüketici güvenliği ve sağlığı ile ilgili denetimlere tabi olmak şartıyla ithal edilmesine ilişkin bir sınırlama getirmemektedir.

Bu çerçevede; 2009/15481 Sayılı Kararın 62. maddesinde yapılan değişiklik sonrası ortaya çıkan yeni durum ile ilgili olarak Bakanlığımızca, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edilebilecek eşyalara ilişkin mevcut genelgede değişiklikler yapılarak, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında posta veya hızlı kargo yoluyla getirilebilecek

eşyaya ilişkin mevzuata son şekli verilmiş ve ilgili genelge Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine gönderilmiştir.

Gelinen aşamada yürürlükteki gümrük mevzuatına göre:

1. Kıymeti 1.500 avroya kadar olan kitap ve benzeri basılı yayının herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edilebilmesine devam edilecektir.

2. Vatandaşlarımızın tedavi ve sağlık nedeniyle bir sağlık kurumu raporu veya doktor reçetesine istinaden kullanmaları gereken ilaç cinsi eşyayı kıymetinin 1.500 avroyu geçmemesi şartıyla posta veya hızlı kargo yoluyla getirerek tek ve maktu bir vergi ödemek suretiyle basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edebilmesine devam edilecektir.

3. Bunun yanı sıra; tedavi ve sağlık nedeniyle bir sağlık kurumu raporu veya doktor reçetesine istinaden kullanmaları gereken ve kıymeti 1.500 avroyu geçmeyen takviye edici gıdaları da basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edebilmelerine imkân sağlanmıştır. İnceleme, test ve analiz eşyası, üretici ve ihracatçı firmalarımızın ihtiyaç duyduğu numunelik eşya, diplomatik eşya, yolcu eşyası gibi eşyanın basitleştirilmiş gümrük beyannamesi ile ithal edilebilmesine devam edilecektir.

4. 2026/04 sayılı Genelge ile 2022/09 Sayılı Genelgede yapılan değişiklik ile de, eğitim, bilim veya araştırma geliştirme kurum ve kuruluşlarının faaliyetlerinde, aynı amaçlarla kurulan vakıf ve derneklerin desteklediği proje ve yarışmalarda ve teknoloji geliştirme bölgelerinde eğitim ve bilimsel faaliyetlerde ve araştırma ve geliştirme proje yarışmalarında kullanılmak üzere, sayılan bu kurum ve kuruluşlarda görevli kişi veya öğrenciler adına, veya ilgili vakıf ve derneklerce desteklenen projeler ve yarışmalar kapsamında faaliyette bulunan kişiler adına gelen model niteliğindeki eşyanın, ilgili kişiler tarafından ve belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanılacağının belgelendirilmesi kaydıyla, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithali mümkün kılınmıştır.

Bu doğrultuda, değeri 30 avroya kadar olan, ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen, bir eşyanın araştırma geliştirme faaliyetlerine esas teşkil etmek üzere tasarım, ölçü, teknik özellik, malzeme ve fonksiyonlarını göstermek amacıyla örnek olarak getirilen ve "model" olarak nitelenen "baskılı devre kartları, sensörler, haberleşme modülleri, robot sistemlerinin mekanik yapı elemanları ve iletim bileşenleri, görsel veri görüntülemeye yönelik ekran modülleri, gerçek sistem davranışını modelleyen test ve eğitim amaçlı bileşenler ve benzeri eşyanın'' basitleştirilmiş gümrük beyannamesi kapsamında ithal edilebilmesine imkân sağlanmıştır.

Diğer taraftan; yapılan uygulama değişikliğinin fırsatçılığa dönüşmemesi için perakende sektörü ile e-ticaret pazaryerlerinde satışa sunulan ve şikâyete konu olan ürünler yakından takip edilmekte olup, gerçekleştirilen geniş kapsamlı incelemelerde mevzuata aykırı biçimde fiyat artışı yapıldığı tespit edilen ürünlere erişimin engellenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından e-ticaret pazaryerlerine gerekli uyarılar yapılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulunca; fahiş fiyat uyguladığı tespit edilen işletmelere aykırılık başına 1.806.177 TL'ye kadar idari para cezası uygulanabilecektir.

4.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Bakanlığın 2025 yılında İzmir'de tamamlanan veya çalışmaları devam eden projelerine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39450)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer BOLAT tarafından yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
İzmir Milletvekili

Cumhurbaşkanının imzasıyla yayımlanan 2025 Yılı Yatırım Programı kapsamında;

1. 2025 yılında Bakanlığınızın yetki, görev ve faaliyetleri kapsamında İzmir'de planlanan proje ve yatırımlardan hangileri tamamlanarak hizmete sunulmuştur?

2. 2025'te tamamlanması öngörülen ve bu doğrultuda ödenek tahsisi yapılan ancak tamamlanmayan ve halen çalışmaları devam eden proje ve yatırımlar hangileridir? Bu proje ve yatırımların sonuçlanmamasının gerekçeleri nelerdir?

3. Bakanlığınızın 2025 yılında tamamlanmayan İzmir proje ve yatırımları için 2026 yılında ne kadar ödenek ayrılmıştır? Söz konusu projelerin öngörülen tamamlanma tarihi nedir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00118750443 118929172 12.02.2026
Konu : Soru Önergesi (7/39450)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1788785 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İzmir Milletvekili Sayın Rıfat T. NALBANTOĞLU tarafından verilen 7/39450 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ömer Bolat

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

İzmir Milletvekili Sayın Rıfat T. NALBANTOĞLU'na Ait 7/39450 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-3) 2025 Yılı Yatırım Programı kapsamında, 2025 yılında tamamlanması öngörülen ve bu doğrultuda ödenek tahsis edilen bir projemiz bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, Bakanlığımızın yetki, görev ve faaliyetleri kapsamında İzmir'de "Ege Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Yapımı" projesi yürütülmektedir. Söz konusu proje yapım aşamasında olup, 2026 yılı için 91.110.000 TL ödenek tahsisi yapılmıştır. Projenin tamamlanma yılı Yatırım Programında 2027 olarak planlanmıştır.

5.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, TBMM Başkanlığında görev yapan müşavirlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39467)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan KURTULMUŞ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.01.2006

Av. İdris ŞAHİN
Ankara Milletvekili

TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun "Müşavirler" başlıklı 24. maddesine göre, 20 TBMM Başkan Başmüşaviri, 30 TBMM Başkan Müşaviri, 30 Müşavir atanabilirken her bir kadro unvanının toplam sayısının %40'ı oranında, açıktan veya naklen atama yapılabilir. "Atama esasları" başlıklı 29. maddede, 27/12/2023 tarihli ve 7491 sayılı Kanun ile yapılan değişikle, görevden alınan yöneticilerin "başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş" sayılan TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve İdari Uzman kadrolarına atanacakları düzenlenmiştir. 6253 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesinde, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte Başkan Başmüşaviri, Başkan Müşaviri ve Müşavir unvanlı kadrolarda bulunanların aynı unvanlı şahsa bağlı kadrolara atanmış sayılacakları belirtilmiştir.

Bu bağlamda:

1) Halen, TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri, Müşavir kadrolarında; geçici 2'nci madde kapsamında şahsa bağlı TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri, Müşavir kadrolarında; 7491 sayılı Kanun ile yapılan değişikten sonra "başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş" sayılan TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve idari uzman kadrolarında kaç personel bulunmaktadır?

2) Görevden alınan yöneticiler için müşavir kadroları "başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş" sayılmakla, Kanun'da sınır konulan toplamda 80 müşavir kadrosu aşılmış mıdır? Kanun'daki bir hükmün başka bir hükmü işlevsiz ve sonuçsuz bırakamayacağı göz önüne alındığında, yönetici görevden almalarına da bir fren getirme kastı taşıyan toplamda 80 müşavir kadrosu sınırlamasına uyacak mısınız?

3) TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri, Müşavir ve idari uzman kadrolarında bulunanların birkaç istisna dışında herhangi bir işte görevlendirilmediği bilinmektedir. İnsan kaynağının heba edilmesine neden olan ve vebali olan bu duruma son vererek bu insanların somut görevlerde değerlendirilmesini sağlayacak mısınız?

4) Anılan kadrolarda bulunanların mesai saatleri kurallarına tabi tutulmadığı; işe geliş ve gidişlerinin izlenmediği, iş verilmemesi ve mesai saatlerine uyma zorunluluğunun takip edilmemesi yüzünden Meclise hiç uğramadıkları; hatta, Mülga Başbakanlıktan gelen bazı müşavir unvanlı kadroları işgal edenlerin yıllardır İstanbul'da yaşadığı iddiaları inceleme konusu yapılacak ve ilgili personelin çalışma düzeni sağlanacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1799012 13.02.2026
Konu : Soru Önergesi

Sayın İdris ŞAHİN
Ankara Milletvekili

İlgi : 21.01.2026 tarihli ve 7/39467 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM Başkanlığında görev yapan müşavirlere ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2. ve 3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığında, 6253 sayılı TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 24, 29 ve geçici 2'nci maddeleri kapsamında TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve Müşavir unvanlarında personel görev yapmaktadır.

Müşavir kadrolarına atama yapılabilmesi için gerekli olan şartlar, 6253 sayılı Kanun'la belirlenmiş olup atama işlemleri mezkûr Kanun'a uygun olarak yapılmaktadır.

Müşavir kadrolarındaki personelin eğitim durumları ile geçmiş bilgi ve tecrübeleri göz önünde bulundurularak hizmetlerinden faydalanılmaktadır.

Cevap 4.- TBMM Başkanlığında görev yapan personelin mesaiye geliş ve gidişleri Personel Devam Kontrol Sistemi ile takip edilmekte olup mesai saatlerine riayet etmeyen personel hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince disiplin işlemleri uygulanmaktadır.

6.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, vergi veya SGK prim borcu nedeniyle kredi kullanamayan esnaf ve sanatkârlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39469)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.22.01.2026

Saygılarımla,

Fahri ÖZKAN
Kırklareli Milletvekili
AB Komisyonu Üyesi

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz, alım gücünün düşmesi, artan vergi, işçilik, kira, stopaj, elektrik, su maliyetleri esnaf ve sanatkarlarımızın çok zor durumda kalmasına yol açmış, vergi ve SGK borçlarını ödeyemez hale getirmiştir. Bununla birlikte Bağkur, SGK ve vergi prim borcu bulunan esnaf ve sanatkarlara bu borçları gerekçe gösterilerek esnaf ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla verilen krediler kullandırılmamakta, bu durum esnaf ve sanatkarlarımızı çok zor durumda bırakmaktadır.

Buna Göre;

1- Türkiye'de kayıtlı esnaf ve sanatkar sayısı nedir?

2- Son 3 yılda yıllar itibariyle açılan ve kapanan esnaf ve sanatkarlarımıza ait işyeri sayısı nedir?

3- Vergi, SGK ve Bağkur prim borcu olan esnaf ve sanatkarlarımızın sayısı nedir?

4- Esnaf ve sanatkarımızın ödeyemediği vergi, SGK ve Bağkur primi borçlarının tutarı ne kadardır?

5- Çok zor durumda olan esnaf ve sanatkarlarımızın varlığını devam ettirebilmesi, bir nebze de olsa çare olacak esnaf ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla verilen kredilerin açılması ve bu kredilere erişilmesindeki engellerin kalkması için yapılan herhangi bir düzenleme var mıdır? Var ise nelerdir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-362425
Konu : Soru Önergeleri-340

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1790281 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Kırklareli Milletvekili Sayın Fahri ÖZKAN tarafından verilen 7/39469 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Ticaret Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

7.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, vergi veya SGK prim borcu nedeniyle kredi kullanamayan çiftçilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39470)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.22.01.2026

Saygılarımla,

Fahri ÖZKAN
Kırklareli Milletvekili
AB Komisyonu Üyesi

Özellikle 2025 yılında yaşanan olumsuzluklar, iklim krizi, doğal afetler, zirai don, hastalık, ekonomik şartlar, artan üretim maliyetleri nedeniyle çiftçilerimiz için çok zor bir yıl olmuştur. Çiftçilerimiz hem rekolte düşüklüğü, hem de sektörde yaşanan kriz nedeniyle vergi ve SGK borçlarını ödemekte güçlük çekmektedir. Yaşanılan ekonomik şartlar nedeniyle de acil kredi ihtiyaçları olmasına rağmen, SGK ve vergi prim borçları nedeniyle çiftçilerimize Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından kredi verilmemektedir.

Buna Göre;

1- Türkiye'de kayıtlı çiftçi ve üretici sayısı kaç kişidir?

2- Vergi, SGK prim borcu olan üretici ve çiftçi sayısı kaç kişidir?

3- Çiftçilerimizin ve üreticilerimizin vergi ve SGK prim borcu tutarı ne kadardır?

4- Ziraat Bankasına borcu olan ve borcunu ödeyemeyen çiftçi sayısı kaç kişidir? Ödenemeyen borç tutarı ne kadardır?

5- Çok zor durumda olan çiftçilerimizin ve üreticilerimizin varlığını devam ettirebilmesi için Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından verilen kredilerin açılması ve bu kredilere erişilmesindeki engellerin kalkması için yapılan herhangi bir düzenleme var mıdır? Var ise nelerdir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-362427
Konu : Soru Önergeleri-340

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1790281 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Kırklareli Milletvekili Sayın Fahri ÖZKAN tarafından verilen 7/39470 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

8.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, akran zorbalığı ve çocuk kaynaklı şiddet olaylarına karşı alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39554)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Özgür CEYLAN
Çanakkale Milletvekili

Son yıllarda çocuklar ve ergenler arasında artan akran zorbalığı ve şiddet vakaları, yalnızca okul ortamlarıyla sınırlı kalmayarak sokaklara, kamusal alanlara ve dijital mecralara taşınmıştır. Medyaya yansıyan ağır şiddet görüntüleri ve çocuklar arası ölümle sonuçlanan olaylar, meselenin bireysel vakalar olmaktan çıkarak yapısal ve çok boyutlu bir sorun haline geldiğini göstermektedir. Bu tablo, çocukların güvenliği kadar toplumsal barış, kamu düzeni ve uzun vadeli iç güvenlik açısından da ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Buna ilişkin olarak;

1. Son yıllarda çocuklar arasında artan, okul sınırlarını aşarak sokaklara ve kamusal alanlara yayılan şiddet ve akran zorbalığı vakalarının, uzun vadede toplumsal çözülme, kuşaklar arası şiddet döngüsü ve kamu güvenliği açısından bir ulusal güvenlik riski oluşturduğuna dair hükümetin bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır?

2. Çocukluk çağında maruz kalınan sistematik şiddetin, ilerleyen yaşlarda suça yönelim, organize şiddet ve radikalleşme riskini artırdığına ilişkin akademik bulgular ışığında, bu durumun Türkiye'nin iç güvenliği açısından doğurabileceği sonuçlara yönelik bir ulusal risk analizi yapılmış mıdır?

3. Okullarda ve okul dışı alanlarda artan çocuk kaynaklı şiddetin, ileride güvenlik bürokrasisi, ceza infaz sistemi ve kolluk kapasitesi üzerinde yaratacağı yük dikkate alınarak, hükümet tarafından önleyici nitelikte stratejik bir devlet politikası geliştirilmekte midir?

4. Akran zorbalığı ve çocuk kaynaklı şiddetle mücadelede Millî Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile yerel yönetimler arasında yetki ve sorumluluk paylaşımı net olarak tanımlanmış mıdır?

5. Akran zorbalığı ve çocuklar arası şiddetin, gelir dağılımı bozukluğu, yoksulluk, dijital şiddet kültürü ve denetimsiz medya içerikleriyle birleşerek toplumsal bütünlüğü zedeleyen bir iç tehdit alanına dönüştüğü yönünde hükümetin kurumlar arası ortak bir güvenlik yaklaşımı mevcut mudur?

6. Çocukların şiddet sarmalına sürüklenmesini yalnızca eğitim ve sosyal politika meselesi olarak değil, Türkiye'nin gelecekteki toplumsal barışı ve ulusal güvenliğiyle doğrudan bağlantılı bir beka sorunu olarak ele alan, tüm kamu kurumlarını kapsayan bir ulusal eylem planı hazırlanması gündemde midir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-363161
Konu : Soru Önergeleri-341

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1793134 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Çanakkale Milletvekili Sayın Özgür CEYLAN tarafından verilen 7/39554 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

9.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Suriye'nin kuzeydoğusunda gerçekleştirilen askerî operasyonlardan etkilenen insanlar için yürütülen yardım çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/39555)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 26.01.2026

Av. İnan Akgün Alp
Kars Milletvekili

Suriye'nin kuzeyinde süregelen çatışmalı ortam ve altyapının sistematik biçimde tahrip edilerek elektrik, su ve iletişim hizmetlerinin kesilmesi; insanların gıdaya, eğitime ve güvenli barınmaya erişimini imkânsız hale getirmekte, özellikle çocukların yaşam, hayatta kalma ve gelişme haklarını ciddi biçimde tehdit etmektedir.

Sahadan gelen haberler ve insan hakları örgütlerinin raporlarına göre; yakıt, elektrik, temiz su ve sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi, dondurucu hava koşulları ve yetersiz beslenme nedeniyle en az 5 çocuğun yaşamını yitirdiği bildirilmektedir. Sağlık sisteminin çökme noktasına geldiği, bebek maması ve temel ilaçların tükendiği, sık elektrik kesintileri ve oksijen yetersizliği nedeniyle yenidoğan ölümlerinin yaşandığı rapor edilmektedir.

Uluslararası insancıl hukuku, çatışma koşullarında sivillerin özel olarak korunmasını zorunlu kılmaktadır. Ancak Suriye'nin kuzeyinde özellikle çocuklar, tarafı olmadıkları bir çatışmanın bedelini ödemeye zorlanmakta; yaşam hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakkı ve güvenli barınma hakkı ağır biçimde ihlal edilmektedir. Temel insan haklarının ihlal edilmesi hiçbir askeri, siyasi ya da güvenlik gerekçesiyle meşrulaştırılamaz.

Bu bağlamda;

1. Ülkemizin taraf olduğu uluslararası hukuk yükümlülükleri çerçevesinde, bölgede temel insan haklarının korunması için hangi diplomatik ve insani girişimlerde bulunulmuştur?
2. Suriye'nin kuzeyindeki siviller için insani yardım gönderilmesine yönelik mevcut veya planlanan bir program var mıdır? Varsa kapsamı, içeriği ve uygulama takvimi nedir?
3. Bölgede faaliyet gösteren insani yardım kuruluşlarının çalışmalarının güvenli biçimde yürütülmesi için alınan veya almayı planladığınız önlemler nelerdir?
4. Suriye'nin kuzeyinde çocuklara yönelik hak ihlallerinin önlenmesi ve çocukların yaşam, sağlık, eğitim ve barınma haklarının güvence altına alınması amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli politikanız nedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-363164
Konu : Soru Önergeleri-341

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1793134 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Kars Milletvekili Sayın İnan Akgün ALP tarafından verilen 7/39555 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Dışişleri Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

10.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın açılması için diplomatik girişimde bulunulması talebine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39664)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, ***Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş*** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin
Hakkâri Milletvekili

Kuzey ve Doğu Suriye'de yer alan Kobani kenti, modern Orta Doğu tarihinde yalnızca bir askeri savunma hattı değil; aynı zamanda uluslararası güvenlik süreçleri, yerel demokrasi deneyimleri ve halkların kolektif direnişi açısından simgesel bir kırılma noktasıdır. Kobani'nin 26 Ocak 2015'te IŞİD'den kurtarılması, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin uluslararası güvenliğe ilişkin kararlarıyla uyumlu biçimde yürütülen çok taraflı iş birliği ile yerel toplumsal direncin kesiştiği tarihsel bir moment olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle Kobani, yalnızca bir kent değil; uluslararası güvenlik mimarisinin sahadaki önemli örneklerinden biri olarak ele alınmalıdır.

Bununla birlikte bugün Kobani, fiili, sistematik ve süreklilik arz eden bir kuşatma rejimi altında bulunmaktadır. Elektrik, içme suyu, yakıt, gıda ve sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi; kentte yaşayan sivilleri yaşam hakkından yoksun bırakmakta, özellikle çocuklar, yaşlılar ve hastalar açısından telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurmaktadır. Bu durum, klasik bir güvenlik tedbiri olarak değil; yaşamı hedef alan yapısal bir baskı ve zorlayıcı siyasal araç olarak tezahür etmektedir.

Uluslararası insancıl hukuk literatüründe kuşatma yoluyla sivillerin temel ihtiyaçlara erişiminin engellenmesi, kolektif cezalandırma kapsamında değerlendirilmekte ve açık biçimde yasaklanmaktadır. 1949 Cenevre Sözleşmeleri ve ek protokoller, çatışma hâllerinde dahi sivillerin korunmasını mutlak bir norm olarak düzenlemiştir. Dolayısıyla Kobani'de uygulanan kuşatma, yalnızca bir ihlal değil; süreklilik kazanan ağır bir hukuk dışılık hâlidir. Bu bağlamda kuşatmanın kaldırılması, insani bir çağrıdan öte, bağlayıcı bir hukuki zorunluluktur.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Associated Press (AP), Reuters, Die Zeit, Il Fatto Quotidiano ve benzeri saygın kaynakların aktardığı veriler; Kobani'de yaşananların geçici ya da istisnai olmadığını, kurumsallaşmış bir insani kuşatma düzenine dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Zorunlu göçler, sağlık sisteminin çökmesi ve çocuk ölümleri, kuşatmanın toplumsal dokuyu hedef alan sonuçlarını açık biçimde göstermektedir.

Kuşatma olgusu yalnızca insani sonuçlar üretmemekte; aynı zamanda Suriye'de barışın, siyasal çözümün ve toplumsal uzlaşının önünü yapısal olarak tıkamaktadır.

Siyasal bilimler literatüründe yaygın biçimde kabul edildiği üzere, kuşatma ve abluka rejimleri müzakereyi değil, radikalleşmeyi ve çatışma sarmalını besler. Bu nedenle Kobani kuşatmasının kaldırılması, Suriye'deki geçici yönetimin diplomatik yollarla ikna edilmesini de içeren, barışçıl çözümün ön koşullarından biridir.

Bu tablo, Türkiye'de yürütüldüğü ifade edilen barış ve demokratik toplum süreciyle doğrudan bağlantılıdır. Sınırın hemen ötesinde Kürt sivillerin kuşatma, açlık ve ölüm tehdidi altında yaşadığı bir ortamda; Türkiye'de güvene dayalı, kalıcı ve kapsayıcı bir barışın inşası mümkün değildir. Barış süreçleri yalnızca iç politik düzenlemelerle değil, komşu coğrafyalardaki çatışma pratikleriyle kurulan etik ve politik tutarlılıkla güç kazanır.

Türkiye Cumhuriyeti, coğrafi konumu, diplomatik kapasitesi ve sahadaki aktörler üzerindeki etkisi nedeniyle, Kobani kuşatmasının kaldırılmasında belirleyici bir rol oynayabilecek sınırlı sayıdaki aktörlerden biridir. Türkiye'nin Gazze bağlamında savunduğu "ablukanın kaldırılması", "insani koridorların açılması" ve "sivillerin korunması" yönündeki normatif tutum, uluslararası alanda ahlaki ve hukuki bir pozisyon olarak sunulmuştur. Bu normatif çerçevenin Kobani için işletilmemesi, dış politikada ilkesel tutarlılık sorununu derinleştirmektedir.

Bu bağlamda Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın, yalnızca insani yardımların geçişine açık olacak şekilde derhal açılması; kuşatmanın fiilen kırılması açısından stratejik bir eşik niteliğindedir. Kapının kapalı tutulması, kuşatmanın idari ve fiili unsurlarından biri hâline gelmiştir. Kapının açılması ise Türkiye'nin, çatışmayı değil yaşamı, hukuku ve barışı önceleyen bir diplomatik aktör olduğunu somut biçimde gösterecektir.

Bu bağlamda;

1. Kobani'de Kürt sivillerin kuşatma koşulları altında yaşamını yitirmesine yol açan insani krizin, barışın inşası ve sivillerin korunması sorumluluğu çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda ele alınmasına yönelik olarak Başkanlığınızca yürütülen veya planlanan bir gündem çalışması bulunmakta mıdır?
2. Kobani kuşatmasının kaldırılması ve Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın insani yardıma açılması yoluyla çatışmanın derinleşmesinin önlenmesi ve diplomatik çözüm kanallarının güçlendirilmesi amacıyla, Meclis'in denetim ve yönlendirici rolünün devreye sokulmasına ilişkin olarak Başkanlığınızca değerlendirilen kurumsal mekanizmalar mevcut mudur?
3. Kobani'de ortaya çıkan ağır insani tablonun, uluslararası insancıl hukuk, sivillerin korunması ve kalıcı barışın tesisi bağlamında bütüncül biçimde incelenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasının, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin barışçı ve insani diplomasi kapasitesini güçlendireceği yönünde Başkanlığınızca yapılmış bir değerlendirme bulunmakta mıdır?
4. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Kobani kuşatmasının kaldırılması ve sınır kapılarının insani amaçlarla açılması yönünde uluslararası parlamenter diplomasi kanallarını (AKPM, IPU, ikili parlamenter temaslar) devreye sokmasına ilişkin olarak Başkanlığınız tarafından yürütülen veya planlanan herhangi bir girişim mevcut mudur?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1799014 13.02.2026
Konu : Soru Önergesi

Sayın Öznur BARTİN
Hakkari Milletvekili

İlgi : 29.01.2026 tarihli ve 7/39664 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın açılması için diplomatik girişimde bulunulması talebine ilişkin ilgi önergenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olduğu uluslararası parlamenter asamblelerde milletvekillerinden oluşan parlamenter heyetler vasıtasıyla temsil edilmektedir. Uluslararası parlamenter asamblelerin toplantılarında gündeme getirilebilecek konular, söz konusu uluslararası asamblenin işleyişi ve çalışma kuralları ile ilgili toplantının gündemi çerçevesinde, Türk parlamenter heyetlerine üye milletvekillerinin takdir ve uhdesindedir. İkili parlamenter temaslar da dost parlamentolarla yürütülen ikili ilişkiler kapsamında müştereken belirlenen program ve gündemlere göre gerçekleşmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; *"Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir."* hükmü kapsamına girmediği değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

11.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, görevde yükselme ve ünvan değişikliği sınavına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39768)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan KURTULMUŞ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

İdari teşkilat birimlerinin personel ihtiyacının karşılanması amacıyla "Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği" hükümlerine göre görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavı yapılacaktır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda görevde yükselmenin temel ölçütleri; hizmet süresi, tecrübe, ehliyet ve liyakat olarak düzenlenmiştir. Yıllardır aynı görevi fiilen yürüten, mesleki deneyimi bulunan personelin, sonradan getirilen öğrenim şartlarıyla dışlanması; eşitlik ilkesini zedeleyen, kamu personeli arasında haksız ve ayrımcı bir uygulama niteliği taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1- TBMM'de açılan görevde yükselme sınavlarında üniversite mezunu olma şartının yasal dayanağı nedir?

2- Uzun yıllar kamu hizmetinde bulunmuş ve görevini fiilen yerine getirmiş personelin, yalnızca öğrenim durumu gerekçe gösterilerek sınav dışında bırakılması liyakat ilkesine uygun mudur?

3- Aynı işi yapan ve aynı sorumluluğu taşıyan personel arasında öğrenim durumuna dayalı olarak yapılan bu ayrım, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamakta mıdır?

4- Bu düzenleme nedeniyle görevde yükselme hakkını kaybeden personel sayısı kaçtır? Lise mezunlarının da görevde yükselme yönetmeliği kapsamına alınabilmesi için yeni bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1799026 13.02.2026
Konu : Soru Önergesi

Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

İlgi : 30.01.2026 tarihli ve 7/39768 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3. ve 4.- 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 33'üncü maddesinde; *"İdari Teşkilatta norm kadro ilke ve standartları uygulanır. İdari Teşkilat hizmet birimlerinin görev ve sorumlulukları çerçevesinde gerekli personel sayısı ve bunlarda aranacak nitelikler norm kadro ilke ve standartları dikkate alınarak Başkanlık Divanınca belirlenir."* hükmü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Görevde yükselme ve unvan değişikliği suretiyle atanabilmek için ilgili mevzuatta ve norm kadroda yer alan şartları taşımak gerekir."* hükmü yer almaktadır.

Norm kadronun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarda memur kadrosunun görev tanımının "Atanacaklarda Aranacak Nitelikler" bölümünün gerekli öğrenim düzeyi ve bölümü alanında *"En az iki yıllık eğitim veren meslek yüksekokullarından veya fakültelerin önlisans programlarından mezun olmak ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak."* şartı yer almaktadır.

Memur kadro unvanı için yukarıda yer alan mevzuat hükümleri doğrultusunda görevde yükselme ve unvan değişikliği sınav ilanına çıkılmış olup sınav ilanında herhangi bir personel için hak kaybına neden olabilecek husus bulunmamaktadır.